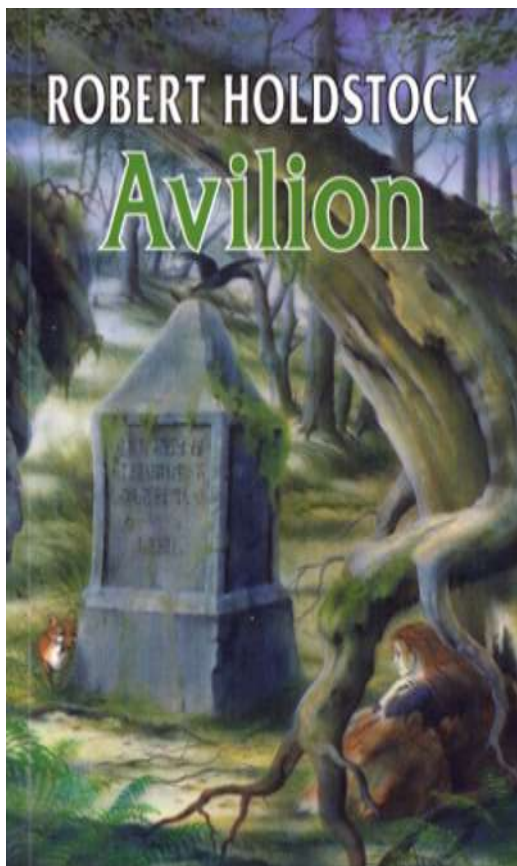

ROBERT HOLDSTOCK

Avilion

ROBERT HOLDSTOCK

Avilion

ROBERT HOLDSTOCK

Avilion

POLARIS

ROBERT HOLDSTOCK

Avilion

Copyright © 2009 by Robert Holdstock
All rights reserved

Translation © 2010 by Petr Kotrle
Cover art © by Zdeňka Boušková
Illustrations © 2010 by Zdeňka Boušková

ISBN 978 – 80 – 7332 – 154 – 3

Věnováno Sarah.

Po pětadvaceti letech od *Lesa mytág*
jsi stále *cariath ganuch trymllyd bwstfil*.

Již měj se dobře! S těmi, jež tu zřít–
jdu v cestu dálnou – ač-li v pravdě jdu;
neb pochybností zastřen můj je duch –
v ten ostrov, v Aviljonské údolí,
... tam zhojím já se z rány bolestné.

- –Alfred Lord Tennyson: *Královské idyly*,
„Artušova smrt“ (překlad F. Krsek)

Duch stejný jak člověk je.
– tamtéž

Ozvěna: les mytág

Ryhopský les je starý jako doba ledová: prapůvodní, nerušený dvacet tisíc let. A je částečně schopný vnímat, co se v něm a kolem něho děje. Přestože se zdá být malý, obsahuje v sobě obrovský svět. V jeho zdánlivě neproniknutelných hranicích ožívají mytické postavy a krajiny, zrozené z kolektivní paměti těch, kteří žijí v jeho blízkosti.

V roce 1948 se Steven Huxley vrátil z Francie do Anglie, do Dubového srubu, svého domova, na okraji tohoto odlehlého lesa.

Čekal tam na něho starší bratr Christian. Jejich otec George zmizel dva roky předtím v divokém hvozdu.

George Fluxley objevil tajemství Ryhopského lesa. Nazval prastaré duchy, kteří tam žijí, *mytága*: imaga mýtu.

Jednou z těchto legendárních postav byla keltská princezna Guiwenneth. George a Christian propadli kouzlu této krásné a divoké ozvěny doby železné, tohoto ‚imaga mýtu‘, když dívka vyšla z okraje lesa. Svedli o ni boj, ale ztratili ji.

Krátce po Stevenově návratu zmizel v divokém hvozdu také jeho bratr, ubírající se po stopách svého otce a pátrající po ženě, po níž toužil.

Avšak Guiwenneth se znovu vynořila Stevenovi – a jejich láska byla nenadálá, upřímná a hluboká. Bohužel měla na okraji lesa krátký život.

Christian, starší o mnoho let a bezohledný ve svém pátrání (čas se chová v Lese mytág zvláště), se vrátil s ozbrojenými muži, svou kořist si vzal a bratra, považovaného za mrtvého, tam nechal.

Steven však přežil a setkal se s Christianem znovu, v samotném srdci Lesa mytág, uprostřed kruté zimy. Steven

vykonal pomstu. Christian byl mrtvý. Ale stejně tak byla mrtvá

Guiwenneth, zabitá jedním z Christianových žoldnéřů. Byla odnesena do Avilionu, známého též jako Lavondyss.

Steven ale věřil, že Guiwenneth se vrátí, a čekal na horním konci údolí známého jako *imarn uklyss*: „Tam, kde se dívka vrátila ohněm.“

Byl za to odměněn – stará láska zahořela znovu a výsledkem byly dvě děti pojmenované Jack a Yssobel, obě napůl člověk a napůl mytágo.

To, co teď následuje, je příběh krve a mízy.

A zmrtvýchvstání.

PROLOG

Yssobel

Kámen se ostře rýsoval proti měsíci. Čněl vysoko nad Yssobel, která si jej prohlížela z okraje široké mýtiny a v očích měla slzy. Pout' sem byla dlouhá, mnohem delší, než čekala. Byly chvíle, kdy se jí zmocňovalo zoufalství a ztrácela víru, že vůbec cestu na toto místo někdy najde. Ale teď tady byla. Konečně to našla.

Bledé světlo ozařovalo boky kamene, stíny prozrazovalo staré písmo do nich vytesané, z každé strany jiný příběh, celkem čtyři, čtyři ozvěny života slavného muže a slavného krále.

Monolit na ni šeptal, vítal ji. Když k němu vykročila nocí, vypadalo to, že se maličko naklonil, jako by ji chtěl obejmout, a vytvořil tak iluzi vítání.

Našla jsem tě, pomyslela si triumfálně, a pak ta slova řekla nahlas. „*Nlašla jsem tě!*“

Ano, byla si tím jistá. Toto byl Peredurův kámen, pomník na jeho hrobě. To bylo místo, kde její matka zemřela a byla přenesena do Lavondyss; nedaleko odsud se její matka vrátila, nová a plná života. Bylo to místo začátku a konce.

Yssobel na kámen sáhla. Obklopily ji pachy noci a země. Dotkla se první chladné strany a ucítila hladké rytiny v nahrubo přitesané skále. Jak sledovala obrazce, mysl se jí roztančila poznáním a v její fantazii vykvetly obrazy.

Peredur a devět orlů. Usmála se, když poznala tu část legendy, která byla matčina. Byl to příběh, který znala velice dobře.

Obešla kámen a při tom uvolnila lavinu svých kadeří. Pak objala druhý bok.

Peredur a píseň o Ostrovech ztracených. To bylo zvláštní. Nepoznala ji, přestože tu píseň uměla. Její matka Guiwenneth ji zpívala často. Ale přes všechno, co se o Peredurovi dozvěděla a co jí o něm řekly sny, nikdy

neslyšela o jeho spojení s tímto příběhem, s těmito ostrovy. Poodstoupila.

U třetí strany se jí srdce rozbušilo trochu rychleji: *Peredur a Diadořin štit*. To znala: štít, který odrážel minulost a mohl, při pozorném nahlédnutí, ukázat při okraji vnitřního, vyleštěného středu náznak toho, co možná přijde. Byla to jedna z drahocenných věcí, které Peredurovi patřily.

Dlouho stála před čtvrtou stranou, před tou, která ležela v měsíčním stínu. Tiše tu přezpívala slova, která na své pouti složila. Když s tím malým obřadem skončila, odříkala šepem slib své matce a svému otci. Poslala vzdušný polibek bratru Jackovi, který se nepochybně bude ubírat vlastní cestou, někde jinde v krajině. Stýskalo se jí po něm. Potom s úsměvem natáhla ruku, aby rytiny ohmatala, přejela po nich prsty, tak jako to udělala s ostatními, přečetla symboly a spirály. Její prsty to uměly tak dobře, že je dokázaly přečíst i v naprosté tmě. Ale znovu se zamračila, jak postupně nacházela:

Peredur a Yssobel.

„To nemůže být pravda,“ promluvila na kámen. „Já do tvé doby nepatřím. Toto není runa, o které se mi zdálo. Zdálo se mi o tobě u Křižovatky duchů.“

Ale třeba to je jedna ze změn, k nimž mohlo v tomto světě dojít, pomyslela si. Třeba to značilo, že na ni Peredur bude na její pouti dovnitř dávat pozor. Byla to uklidňující představa.

Tmavý pták usazený na vršku pomníku náhle roztáhl křídla a tiše odletěl přes mýtinu k okraji lesa. Yssobel si ho všimla, ale nevzbudil v ní obavy.

Pohroužila se do zkoumání kamene natolik, že nezaslechla, jak se k ní zezadu někdo kradmo blíží. Všimla si toho až ve chvíli, kdy ji někdo zlehka, ale pevně zatahal za rozpuštěné vlasy. Potlačila překvapený výkřik a s myslí a končetinami náhle ve střehu bleskurychle vytasila svůj

řecký nůž s dlouhou čepelí a otočila se, připravená zaútočit. Okamžitě se uvolnila a rozesmála se.

Obličej, který ji pozoroval, byl laskavý; kůň zamrkal, povzdechl si a odvrátil se. *Já jsem tady taky. A je už pozdě.*

Měsíc sestoupil níž, mýtiny ztmavla. Peredurův kámen byl teď stín na pozadí hvězd. Yssobel ležela ve svém malém úkrytu, zachumlaná do ovčího rouna, a dívala se, přemýšlela a vzpomínala. Svého koně nakrmila; soumar, kterého s sebou k srdci lesa přivedla, zahynul cestou, nikoli na vyčerpání, ale následkem útoků tvorů plížících se údolím, kterým jela. Byla ráda, že Rona, její oblíbenkyně – malá klisna s dlouhou, černobílou hřívou a šedými boky – došla až sem.

Peredur a Yssobel. To nečekala.

Ale dávno, hodně dávno, se jí zdálo, že tam ty runové značky budou, seskupení a kódy vyznačující příběhy; a když o tom řekla své matce, matka zvedla hlavu, pozorně se na pětileté dítě zadívala, usmála se a - neřekla nic. Pohled, který značil, že její uvažování je velice odlišné.

Slunce vstalo a Yssobel vstala s ním. Nejdřív připravila sebe a koně na nový den a pak došla k místu, kam slunce vrhlo stín pomníku. Zadívala se podél stínu k nakloněnému kmeni vyvráceného dubu, nepochybně povaleného vichřicí.

Tam jdu. Tam ho půjdu najít.

Dovedla Ronu do úzkého prostoru pod strom a dál šla jako první, až narazila na pěšinu, která se rozšiřovala v travnatou stezku. Skoro by se dalo říct cestu. Vedla úvozem. Z každé strany se zvedaly hliněné břehy lemované stromy. Zmátlo ji to; tak to nemělo být. Vyhoupla se na Ronu a rozjela se cvalem vpřed. Při tom se pozorně rozhlížela a naslouchala. Ujela daleko, ztracená ve svých úvahách, než ji napadlo zpomalit a nechat klisnu odpočinout.

Měl tady být oheň, který by ukazoval cestu. Ve svých snech jej viděla a otec to místo líčil tak, že je to ohnivá stěna, která chrání nejhlubší území Ryhopského lesa. Ale našla jen lesní stezku a pocit, že tu cestu vytvořily lidské ruce. Svět se změnil. Les si to rozmyslel.

Jela skoro celý den a právě se chystala, že si odpočine, když ucítila jezero. Vítr zesílil. Vůně čerstvé vody byla čistá a ostrá. Yssobel zvědavě pokračovala dál.

Vítr se změnil a ona se náhle zastavila. Nejdřív slabě, potom hlasitě, bylo slyšet hluk a vřavu bitvy. Yssobel se rozjela dál po stezce, která se začala stáčet. Kůň sebou trochu cukal.

Také cítil jezero a měl žízeň. Yssobel ho zadržela. Bitva byla už velice blízko. Z jejích zvuků se jí stahoval žaludek a zbystřovaly smysly. Tupé rány štítů, zvonění železa, sténavá smrt mužů i vítězný řev, hlasité protesty koní nucených jezdit tím běsněním, známky litého boje ve vzduchu sílily a slábly.

Vlasy barvy mědi se za ní rozevlály jako plášť, když vítr náhle zesílil a přinesl s sebou ostrý pach krve. Obětovala chvíli, aby si je pomocí stříbrného kroužku svázala na bok. Právě se chystala znovu vyrazit vpřed, když se z houští nad břehem prodral kůň, klopýtavě sestoupil k cestě a přešel přes ni. Na hřbetě mu ležel zhroucený muž. Ruce mu bezvládně visely, tvář měl schovanou pod přilbou, která mu zakrývala půlku obličeje, nyní zrudlého po nějakém úderu. Když kůň vyskočil na protější břeh, muž se těžce svalil na zem a skutálel se zpátky na cestu. Blyštivé oči se na Yssobel chvíli dívaly, ruka se pohnula směrem k ní. Potom se jas očí zakalil.

Rozjela se dál. Bitva se teď ozývala hlasitě. Sesedla, nenápadně vylezla na břeh a plazila se řídkým lesem, až uviděla pahorek a hemžení mužů na něm, oblohu plnou vlajících korouhví a obláčky jemných žlutých vlasů

unášených přes místo bojiště, zářivé elementály zapojené do boje.

Spatřila muže uprostřed dění. Jeho obličejová přilba byla rudá, vlajka zelená. Byl zakrvácený a zuřivý. Jel s ostatními jako v družině, ale Yssobel viděla na vlastní oči, jak ho zasáhl oštěp, který ho posunul na koni dozadu, a on se svalil na zem. Havrani se k němu vrhli a rozpoutal se zuřivý boj o jeho mrtvolu. Tón konfliktu se změnil. Byl teď statický, tísnivý, naléhavý.

Yssobel ustoupila. Viděla dost. Ale jak seděla schoulená na vršku břehu, začala si uvědomovat, čeho se právě stala svědkem. Zahleděla se k jezeru a vzpomněla si na příběhy, které jí vyprávěl otec, vzpomněla si na sny, které zdělila po své matce. Rychle se vrátila k padlému jezdci a odstrojila z jeho mrtvoly brnění a přilbu.

Ano, dnes v noci tady zůstane, v úkrytu, a bude sledovat, jak se události vyvinou.

ČÁST PRVNÍ

Jack na okraji

Lesní bludník

Muž se zhmotnil z okraje lesa tak nenadále, že dva chlapi, kteří chytali ryby na opačném břehu potoka, se lekli, až málem spadli do vody. Chvíli stál ve stínech uprostřed potoka a kolem primitivních, měkkých kožených bot mu šuměla voda. Na sobě měl kalhoty z jelenice, přes pravé rameno nedbale pověšený kabát nebo plášť, přes levé batoh. Špinavá košile, do pasu rozepnutá, odhalovala silně potetovanou hrud'

Chlapci se vydrápali zpátky na břeh a zahleděli se na cizince, který jejich pohled opětoval vlastním: chladným, bledým a pátravým. Obličej měl pohublý a lehce porostlý vousy, pokožku místy pod černými chlupy zjizvenou. Na pruhu bílého plátna na levé paži, vycpaného mechem, který vykukoval ven, byly rudé skvrny naznačující nedávné zranění. Nezdálo se, že by to muže nějak obtěžovalo.

Chvíli si prohlížel chlapce, potom přimhouřil oči před sluncem a zadíval se k věži kostela v Shadoxhurstu.

„Šadokhurz?“ zeptal se, stále zahleděný k vesnici v dálce. Měl sice zvláštní výslovnost, ale chlapci poznali, co chce říct.

„Ano, pane,“ řekl starší z chlapců, vytáhlý zrzek, v jehož hlase byla nervozita.

„Kolik kroků daleko?“

Chlapci si vyměnili zmatené, vytřeštěné pohledy. Mladší, o hodně menší chlapec odpověděl: „Možná tisíc.“

„Možná milion,“ dodal druhý.

Muž se na každého z nich tázavě podíval, než se jeho tvář roztáhla do širokého úsměvu. „Předpokládám, že to záleží na délce těch kroků.“

Také se usmáli, jeden méně ochotně než ten druhý.

Cizinec k nim došel, shodil svůj ranec na břeh, zvláště vyhlížejší kabát si svázal do uzlu a přikrčil se mezi ně.

Volnou rukou projel vodou, která pod ním tekla, směrem k okraji. Krátce si prohlédl mechový zábal na poraněné ruce a pak se letmo podíval proti proudu. „Jak tomuhle potoku říkáte?“

„Neříkáme mu nijak.“

„Je to *koljušák*. Víte, kam teče?“

Zavrtěli hlavou. „Nikdo to neví,“ prohlásil starší chlapec. „Nedá se podle něho jít dovnitř. Když to člověk zkusí, stejně se nakonec vrátí. Uvnitř ho to otočí. Zkusil jsem to. Je to strašidelné. Kdy jste tam vešel?“

Muž vzhlédl. „Já jsem tam *nevešel*,“ řekl tiše. „Já jsem odtamtud vyšel.“

„Odkud?“

„Od toho, co tam je. V Ryhopském lese je toho spousta k vidění. Jmenuje se *tak*, ne?“

Souhlasně přikývli. Pak starší chlapec otevřel ústa dokořán a vydal překvapený zvuk. „Vy jste jeden z lesních bludníků! Mluvíte anglicky, takže mi to hned nedošlo. Ale jste to. Lesní bludník.“ Nervózně zaváhal. „Nebo ne?“

Neznámý se nad otázkou zamyslel. Potom si nastříkal na obličej vodu a pomalu vstal.

„Možná. Možná ne. Nevím, co tím myslíš. Ale byl bys překvapený,“ pokračoval, „co se z tohohle potůčku po tisíci krocích do lesa stane. Je velký, velice hluboký a velice divoký. Přibírá přítoky. Většinu jsem ho zdolal, abych se na člunu dostal až sem. Zevnitř. Člun jsem vytáhl na písčný břeh v bukovém lese, asi čtyři tisíce kroků odsud. Schoval jsem ho mezi skalami. V těchto místech, nedaleko od okraje, loví *Muurngothové*. Řeky tečou všemi směry a oni umějí i vystrojit plachtu. Nerad bych o svůj člun přišel.“

Pak se usmál a vyšel na břeh. „Tudy potok vtéká dovnitř. Otec mi dal dobré instrukce. Jsem na správné straně lesa.“ Rozhlédl se kolem, prozkoumal krajinu. „Znáte zdejší dům? Dubový srub?“

Nechápavě se na něho podívali a pak zavrtěli hlavou. Znovu promluvil ten starší z nich. „U tohoto lesa žádný dům není. Jenom pole, pastviny a ovce. A staré ohrady. A nějaké výkopy a násypy. Zámeček je za kopcem.“

„Dubový srub? Nikdy jste o něm neslyšeli?“

„Tady poblíž žádný dům není, pane. Opravdu.“

„Ale je.“

Druhý chlapec se zamračil. „Proč si to myslíte?“ zeptal se.

„Proč si to myslím? Protože můj otec tam prožil velkou část svého života. A stejně tak můj dědeček, vědec a badatel. Jmenoval se George Huxley. Otec byl Steven. A já jsem John Huxley. Jack, jestli chcete. A přišel jsem zdaleka, abych našel svůj domov. Jak říkají vám dvěma?“

„Eddie,“ představil se starší, plavovlasý chlapec.

„Nepovím,“ řekl ten mladší a zlostně se na něho podíval.

„Chápu. Možná víc, než tušíš.“ Muž se usmál.

„Nepovíme.“

Přátelsky na chlapce pohlédl a odvrátil se, aby zvedl svůj těžký ranec, pak ho ale něco napadlo a otočil se zpátky. Sáhl do batohu a vytáhl dva zvláštní kruhové předměty, kousky větviček a drobnějšího pichlavého šípku, složitě propletené, z nichž dvě dlouhé větvičky vybíhaly a stáčely se dolů jako obrácené rohy. Každému z chlapců hodil jeden. Ti je chytili a začali si je zvědavě prohlížet. Pak vzhledli a starší z nich, Eddie, se zeptal: „Co to je?“

„U nás se tomu říká *daurbrak*.“

„K čemu to je?“

„Je to štít. Zažene to Zeleného panáka, když po tobě jde. Dáš si to do úst tak, aby větvičky směřovaly dolů. Zmate ho to. Říká se jim *daurogové*. Nemají totiž moc dobrý zrak, rozumíš?“

Pak Huxley chlapcům zamával a zamrkal na ně, nato se otočil a rychlým krokem se vydal kolem okraje Ryhopského lesa. Po několika vteřinách se ohlédl a zavolal: „A je tam dům. To jenom vy chlapci ho nevidíte.“

Dubový srub

Ti dva chlapci měli pravdu. *Mimo* hustý okraj stromů žádný dům nestál. Jenže Jack věděl svoje. Celý život prožil v srdci Ryhopského lesa, skutečně velmi daleko mimo pohledy a chápání lidí žijících venku. Teď propátrával stíny tohoto zapomenutého lesa, zkušenýma očima nahlížel do šera a hledal tvar, který by byl ve změti kmenů a větví cizí. Zanedlouho jej uviděl, svistou cihlovou zeď, nějakých čtyřicet kroků od něj v lese.

A všiml si ještě něčeho jiného. V místě, kde stál, byla půda nedávno zacelená. Zabodl do trávy špičku boty a potáhl ji po zemi. Bývaly tu kořínky, cítil jejich ozvěnu. Donedávna byla linie stromů tady, dvacet kroků od místa, kde teď zadumaně stál.

Les se scvrkával, zatahoval své okraje dovnitř.

Byla to zvláštní představa, nečekaná. Zdálo se, že Dubový srub byl kdysi pohlcený ještě důkladněji, ale nyní se vracel krajině.

Bude se nad tím muset později zamyslet. Teď splynul s houštím, jeho lidskou část potlačila ta druhá, vytvořená v lůně lesa. Část, která byla *mytágo*: narozená z lesa. Lesní bludník, jak tomu říkali ti chlapci. Ta zmínka ho překvapila. On sám tak uvažoval o mytágové stránce svého života – zelené stránce, jak tomu říkala Yssobel, na rozdíl od *krvavě červené*.

Ze zarostlé zahrady, v objetí dubů a jasanů, se přes houští šípku a popínavých rostlin zahleděl na vysoký dům se třemi komíny obrostlými břečťanem, rozbitými okny, šedými cihlovými zdmi. Na okamžik se mu zdálo, že slyší ozvěny dětského pobíhání a smíchu, křik matky, aby zpomalili a dělali něco užitečného, otcovo reptání, jak si stěžoval na hluk, když se on snaží pracovat.

Dům v tichu pulzoval představovaným životem. Ozvěna pominula.

Jack došel k zadním dveřím, které teď byly vyvrácené z pantů a trouchnivé. Když pak přes kuchyni pronikl do domu, překvapeně zjistil, že namísto plesnivých, stromy prorostlých místností, které čekal, vypadá vnitřek domu skoro tak, jako by jej právě někdo zamkl a ponechal prázdný. Vzduch byl čerstvý a teplý. Světla bylo sice málo, ale nic tady nebylo vybledlé.

Jak dlouho to tady tak vypadá? pomyslel si. Jak je to dávno, co poslední obyvatel přešel přes zahradu k lesu a navždycky zmizel uvnitř?

Toto místo bude jeho základna. Celý život toužil spatřit svět venku, svět kořenů jeho rodiny, táhnoucí se v širokém oblouku od Dubového srubu, přes kopce, podél cest. Cítil silné vzrušení, ale pro tuto chvíli je potlačil.

Obzvlášť zvědavý byl na pracovnu. Když byl v nitru hvozdu, zkoušel si představit, jak asi tento háj vzdělání a chápání vypadá. Když spolu s Yssobel a otcem prozkoumávali les kolem svého domova, viděl mnoho posvátných míst: pozůstatky „čarodějských jeskyní“, svatyně zasvěcené jistým mystériím a v některých civilizovanějších zbořeníštích, na něž narazili, místnosti, kde se po podlahách povalovaly svitky nebo stěny pokrývala změt' hieroglyfů a znaků. To byla místa, kde myslí, které byly už dávno pryč, hledaly křídou nebo tuhou odpovědi na tajemství života, hvězd či přírody, jež jim nedala spát.

Byla to víceméně slova jeho otce, ale v mysli mladého Jacka zažehla oheň. Odpovědi, jistě. Ale jaké otázky položit?

Nakonec zůstaly jen dvě: jak vypadá svět venku? Jak se tam dostanu?

Ted' tady byl. Váhavě vstoupil do čarodějovy jeskyně a rozhlédl se. Kolem jedné stěny stály rozpraskané, vytlučené vitríny se zbraněmi, nástroji, nádherně zdobenými mísami a poháry z pálené hlíny. V rozích byly uloženy svazky oštěpů, rezivějící meče a dřevěné zbraně. Z háků na další stěně viselo několik štítů, oválných a nápaditě zdobených. Propletená, plesnivá masa oděvů z kůže, plášťů, dlouhých barevných halen a kostěné zbroje se vršila ve výklenku u komína. Huxleyho pracovna byla stísněné muzeum plné mrazivosti přežití, hněvu země, bojovníků, lovců, hrnčírů, malých písní života: šatník minulosti.

Jack se usmál. Mnohé z těchto exponátů, pokud ne přesně tyto, znal více než dobře. Celý svůj krátký život se setkával se zbraněmi, předměty domácí potřeby a ošacením, které se velice podobaly těmto fragmentům nashromážděným jeho dědem. A viděl je, jak se používají.

Ve středu místnosti byl široký, těžký stůl a Jack si představil muže, který tam pracoval, skloněný nad svým deníkem, posedlý hrůzami a divy, jež se daly za okraji Ryhopského lesa najít.

Otec Jackovi řekl, že než udělá cokoli jiného, pokud ke „starému rodinnému sídlu“ (vyřčeno se smíchem) dorazí, měl by zajít do hlavní ložnice, kde by mohl najít v komodě nebo ve skříni, pokud dům nebyl vypleněn, fotografii „muže“ samotného.

Schody byly rozvrzané a on po nich vyšel nahoru, podle náčrtku domu, který měl. Strop v ložnici byl zšedlý stářím, postel obrovská, potažená ložním prádlem, které nebylo zetlelé, ale bylo vlhké a páchlo. Kolem stěn stály skříně a komody. Většinou byly plné oblečení, předmětů zabalených v papíru, krabic s náradím a alb. Několik jich ze zvědavosti otevřel. V jednom albu, které našel, poznal na černobílých fotografiích svého otce. Pak zvedl oči a uviděl

v rámečku na stěně zamyšlený obličej lehce vousatého muže.

Obrázek byl zakrytý špinavým sklem, ale jakmile prach setřel, uviděl podobu velice podobnou kresbě, kterou si nesl: široká brada, vysoké čelo, přimhouřené oči obklopené vráskami, tenké rty, které se nemračí ani neusmívají.

A pohled, sice přímý, ale velice zřetelně zaostřený někam jinam. Toto byl portrét muže, který působil dojmem, jako by mu všechno kolem bylo lhostejné.

„Nazdar, Georgi,“ řekl Jack.

Prohlížel si tu tvář, díval se jí do očí, mluvil na ni, studoval ji, ukládal si ji do paměti. Jak tam stál, v jednom okamžiku se dole něco zatřásl. Uvědomil si, že stojí nad bývalou pracovním toho muže.

„Sbohem, Georgi. Je čas zkusit tě přivolat.“

Sešel zpátky dolů, opustil dům a vykročil přes zahradu. Když pak byl v šeru, na chodidlech nohou vnímal ten známý, příjemný tah země a ruku natahoval mezi stromy pro uklidňující šepot, který tam cítil, zakřičel: „Dědečku! Georgi!“

Úvozové cesty, řeky a otevřené prostory mu sice byly příjemné, ale stejně tak byl doma v hustším, propleteném, luno připomínajícím mlází a křoví, které tak často a tak nenadále vznikalo, přestože to byla místa, v nichž se formovala mytága.

Zopakoval své volání, možná příkaz. Počkal a zavolal potřetí.

Usoudil, že to pro začátek stačí.

Znovu se vrátil nahoru. Hledal, pátral, vzpomínal si, co mu řekl otec, a svůj druhý úkol tak dokončil, ještě než soumrak začal do domu vnášet tmu.

„Kniha,“ kladl mu na srdce otec. „Někde v mém pokoji je kniha, nejspíš na hromadě knih. Pokud tam ještě je. Je

pravděpodobné, že celý dům byl vykraden, vydrancován. Ale jestli ne, rád bych ji měl.“

Chvilí namáhal paměť, aby si vybavil titul, a pak jej našel. *Stroj času* od H. G. Wellse.

„A něco po mém bratru Chrisovi. Nějakou maličkost. Nechám to na tobě. Nic, co by bylo moc těžké. Budeš muset být opatrný. Budeš opatrný...“

„Budu opatrný.“

Odebral se do místnosti, která byla na Stevenově plánku označena jako ‚Chrisův pokoj‘, a po krátkém rozhlížení našel krabičku s lehkými, lesklými šachovými figurkami. Zaujal ho materiál, z něhož byly vyrobeny. A tak si krabičku nacpal za opasek. Ve vile otec vyřezal šachové figurky ze dřeva a vyrobil šachovnici. Christian tu hru miloval a vynikal v ní.

Unavený a hladový došel k závěru, že nejlepším místem pro zřízení tábora na noc je pracovna. Snědl něco málo ze svých skromných zásob a pak se vděčně stočil do klubíčka v koutě, kde se mu místnost zdála nejteplejší.

Za okrajem

S prvním světlem uslyšel, jak někdo volá jeho jméno. Byl unavenější, než tušil. Ty poslední dny na řece, když se přiblížil k okraji, ale zjistil, že musí bojovat s živly, byly stejně tak zkouškou síly jako nervů. Jako by se les zdráhal pustit ho domů.

Znovu se ozvalo jeho jméno. Posadil se, vstal, došel k třesoucímu se kohoutku, z něhož zdráhavé vytékal pramínek vody, a opláchl si obličej.

Opustil dům, prošel lesem k poli, a když se znovu vynořil mezi stromy na okraji, uviděl, že opodál stojí ten starší chlapec, Eddie. Jakmile Jacka uviděl, usmál se a zvedl brašnu. Pak zamířil k němu, méně bojácný než předchozí den, ale pořád opatrný.

„Co tě sem přivádí?“

„Řekl jsem o vás mamce. Hodně se vyptávala. Napadlo ji, že byste mohl mít zájem o trochu jídla a mléka.“

Jackovi to udělalo radost. Brašnu si vzal. „Díky. Vyříd' mamince, že děkuji.“

„Je to jenom mléko, kousek chleba a vajíčka.“

„Je to velice laskavé.“

Chlapec zaváhal. Měl na sobě hezčí oblečení než den předtím, a když se o tom Jack zmínil, řekl: „Víte, co je dnes za den?“

Jack odpověděl, že neví. „Velikonoce. Na velikonoční neděli chodíme vždycky do kostela. Já chodím brzo, abych pak mohl utéct a dělat jiné věci. Odpoledne bude na návsi velká slavnost. Máte rád pivo?“

Jack se zasmál. „Slyšel jsem o něm.“

„Bude pivo a později pečený kanec. Ale budete potřebovat peníze.“

„Peníze – tak to je špatné,“ řekl s úsměvem Jack.

„Peníze a já se neznáme.“

„Hm.“ Chlapec se zamyslel. „Třeba byste mohl něco vyprávět. O tom, jaké je to uvnitř.“

„Třeba.“

„Moje mamka napsala o lese malou knížku. Třeba s vámi udělá rozhovor. Víím, že se o vás zajímá.“

Eddie musel být doma hovorný. „Rád se s ní setkám.“

„Řeknu jí to.“

V dálce se ozval zvon, jediný úder, po němž následovalo několik dalších, a pak kaskáda tónů, které Jacka uchvátily.

„Osm hodin,“ řekl chlapec a podíval se na něco, co měl na zápěstí. „Patnáct minut na cestu. V osm dovnitř, o půl deváté ven. Bez kázání. Jedině tak se to dá dělat.“

Široce se usmál, otočil se a napůl během, napůl krokem vyrazil ke vzdálenému městečku, ale najednou se ohlédl. „Vypadáte divně, Jacku.“ Zaváhal, než cizímu člověku řekl jménem, jako by měl pocit, že je to nezdvořilé. „Vypadáte jinak, než byste měl. Potřebujete jiné oblečení.“

A v dalším okamžiku byl pryč.

Jak mám vypadat? Tohle je můj vzhled. Tohle jsou moje šaty. Tohle je moje kůže, zdobená tak, jak si zdobíme kůži ve vile, v nejtěsnějším domově, u ohňů, před lovem a před lovcem. Vypadám prostě takhle. Jak jinak bych měl vypadat?

Jack chvíli přemýšlel, usazený u stolu v pracovně. Popíjel mléko a rozbíjel syrová vajíčka. V porovnání s tím, na co byl zvyklý, byla bezvýrazná, ale byl za ně vděčný.

V tašce bylo také jablko, reneta, ovoce s tuhou slupkou, jehož chuť se nepodobala ničemu, co ochutnal kdy dřív.

Jak bych měl vypadat?

Rozhodl se, že se oholí. V kuchyni našel nůž a nabrousil ho, ale zjistil, že je nepoužitelný. Jedině všechno zhoršil a místo vlnitých, světlých vousů měl teď

oškubanou změt'. Uřezal, co mohl, zkrátil vousy, jak to šlo, a pak si sčesal vlasy rovně dozadu, připláclé k hlavě, jak je nosil Eddie.

Pak ho napadlo: proč to dělám? Nepřišel jsem na okraj proto, abych vypadal jako princ. Jsem tady proto, abych navázal kontakt se světem otcova dětství a dědečkova života.

Slunce stálo vysoko, ale den byl chladný, a on znovu vyrazil, k městečku, podél kolejí staré železniční trati, ve stopách svého mladého rádce.

Nová perspektiva v něm téměř okamžitě vzbudila nadšení.

Jak se vzdaloval od okraje Ryhopského lesa, skutečně cítil, že vstupuje do jiné země. Vzduch měl jinou vůni. Zvuky byly tlumené a tajuplné; přesto však příjemné. Na vyvýšenině po jeho levé ruce stál obrovský dub, to, co by nazval 'signální strom'. Cítil v té osamělé poloze, v široké koruně jarních větví, historii. Když přešel nejvyšší místo stoupání, uviděl v dálce kopce. Před sebou měl třípytívu stuhu řeky, pastviny, ohrady, roztroušené budovy zemědělských usedlostí. Zkrocená země, nepodobná ničemu, s čím se dosud setkal.

Stará trať se stáčela mezi vysoké náspy, ale jemu se podařilo najít nenápadnou štěrkovou cestu, jež budila dojem, že směřuje za vzdálenými zvuky městečka, k vysoké šedé věži, kterou viděl, a stoupajícímu dýmu.

Ryhop za ním se zdál být malý a vzdálený a Dubový srub nebylo vidět vůbec.

Jestli si připadal nějak dezorientovaný, byla to pomíjivá závrť, chvilkové zaváhání. Ta směs zvuků byla lákavá. Někde hrál strunný nástroj. Teprve když se Jack otočil, aby se ohlédl, uslyšel melancholický šum lesa, hluboké mumlání, které jako by se změnilo a vytratilo.

Cesta získala pevnější podklad. Kolem projela na bicyklech skupina dětí se dvěma dospělými. Znal takové dopravní prostředky z doslechu, jenom si neuvědomil, že se mohou pohybovat tak rychle. Na tvářích dospělých si všiml zamračení, když se na něho podívali. Nebyl to zrovna vlídný výraz.

Zanedlouho dorazil na kraj vesnice. Hudba byla velice důrazná a rytmická. Ozýval se hovor a smích, vzduchem se nesla vůně pečeného masa. Šedá kostelní věž se ostře rýsovala proti čistě modré obloze. Její zvony teď mlčely.

Bylo mu horko, a tak se zastavil, aby si z korýtka na okraji vesnice našplíchal na obličej vodu. Na okamžik pocítil závrať, jako by mu někdo kroutil hlavou na krku. Byl to pocit, jako by byl *tažen*, smýkán zpátky, odkud přišel.

Já to nepřipustím!

Udělal několik kroků dopředu. Viděl už otevřené prostranství, kde se lidé shromáždili. Bylo tam velké ohniště, nad kterým viselo na rožni prase. Všude se povalovaly žoky slámy. Skupina muzikantů seděla v půlkruhu a vesele hrála. Jack znovu zkusil vykročit, ale nohy měl najednou jako mrtvé. Stál téměř nehnuté, ohromený tím nenadálým pocitem, jako by byl ve svém těle zamčený. Zrak se mu rozmazal, mozek mu zprostředkovával zvuky nesmyslně.

Nic se nechtělo pohnout. Jeho vědomím proběhl hluboký, smutný sten, volání! Dokázal se otočit, ohlédnout se na cestu. Ryhopský les nebylo vidět, přesto cítil, že k němu natáhl mohutnou pěst a sápal se mu po srdci a játrech, mačkal ho, tahal za něj.

Ne! Musím jít dál!

Ještě jeden krok a jeho svět explodoval. Těžce upadl a roztrásl se jako člověk v horečce. Řval bolestí, přestože bolest nebyla v jeho těle, jen v jeho mysli.

Vnímal rozruch kolem sebe. Hlasy, které se teď ozývaly, byly vraní hlasy, posměšné hlasy, pronikavý vrískot mrchožroutů. Něco ho zasáhlo do tváře a on ucítil chuť krve. Další rána mířila na břicho. Smích. Vysmívali se mu, ale jejich slova, urážky, mu zvukem neříkaly nic, pouze úmyslem.

Na obličej mu přistálo něco páchnoucího. Pak něco vlhkého. Další rána, po níž přiletěl kámen a udeřil ho do tváře.

Rozruch skončil stejně rychle, jako začal. Vlídne ruce ho pomalu posadily. Nějaký hlas říkal: „To je on. Ten lesní bludník. Jmenuje se Jack.“

„Všechno už je v pořádku.“

Ženský hlas. Mraky ža vysokou, šedou věží rychle letěly. Vůně pečeného masa a vína byla silná. Hudba, která předtím zakolísala, spustila znovu a šum hlasů se usídlil v jeho hlavě jako bzučení včel.

„Všechno je v pořádku. Jenom vám umyju obličej.“

Znovu studená voda, laskavý dotek. Chladivý pocit mu zklidnil srdce. Pomalu zaostřil pohled na bledý obličej před sebou. Patřil ženě s přátelskými, jemnými rysy, ledově modrýma očima a světlými vlasy.

„Já jsem mu říkal, že vypadá divně,“ promluvil chlapecký hlas.

„On nic lepšího nezná. Běž a dones košili a kousek mýdla. A tady...“ zašmátrala v lesklé kožené kabelce. „Přines pořádný klobásník a pintu piva. Řekni, že tě poslala Julie.“

„Ano, mami.“

Ted' ho zvedl jiný pár rukou, silných rukou, které mu pomohly vstát a odvedly ho od hudby, za korýtko s vodou a ke zdi, kde si sedl. Svět postupně získal ostré obrysy. A s tím přišla bolest z jeho podlitin.

„Proč mě zmlátili?“ zeptal se Jack tiše.

„Kvůli tomu, co jste,“ odpověděla žena. „Je mi to moc líto. Všichni nejsou takoví.“

Mužský hlas: „Myslím, že máte za sebou dlouhou cestu.“

Jack přikývl. „Dlouhou.“

„Z Evropy?“

Ta slova něco znamenala, ale neříkala Jackovi dost, aby odpověděl. Žena řekla: „Já myslím, že z Evropy ne. Ze starších míst, Vzdálenějších.“

Jack se s povzdechem pokusil uložit si do paměti tvář, která si ho tak soustředěně prohlížela. Žena se snažila usmívat, ale v jejím výrazu bylo zamračení, které prozrazovalo zvědavost a úzkost, z nichž neměl dobrý pocit.

„Ano... byla to dlouhá cesta. Vysnil jsem si, že budu jednou tady. Varovali mě, že nebudu moci odejít. Ale já to zkusím znovu. Budu to zkoušet dál.“

Mužova ruka na jeho rameni byla těžká a uklidňující. „Nesud'te nás podle výrostků. Nemají nic lepšího na práci. Zapomeňte, co na vás pokřikovali. Jsou to jenom slova. Jenom jména.“

Co na mě pokřikovali? Nevzpomínám si.

Eddie se vrátil. Byl tak rychlý, že ho skoro nebylo vidět, smršť aktivity. Přiběhl, sklouzl na kolena a podal mu voňavé maso v měkkém těstíčku. Jack si jídlo vzal a dal si je do brašny. Nabídnutý nápoj měl kyselý a nepříjemný pach. Zato košile byla přijata.

„Zakryje ta tetování,“ řekla Julie s úsměvem. „A tady. Asi to budete potřebovat.“

Byl to kus vosku, který voněl po borovicích. Věděl, co to je a jak se to používá.

„Vrátím se.“

„Bud'te opatrný.“

Nejistě vstal. Jeho nohy našly znovu sílu, až když došel ke kolejím. Neohlížel se, ale vnímal, že zvony na šedé věži začaly znovu vyzvánět. Uvědomoval si hněv; a laskavost. A to, že našel hranici svého dobrodružství.

Doufal, že se dostane tak daleko. Zničeně si uvědomil, že otec měl pravdu. Nosil v sobě příliš mnoho z mytága, než aby ho to pustilo do světa jeho lidského původu.

Došel do srubu a sedl si v pracovně do kouta. Ohmatával si modřiny a řezné rány v obličeji a díval se na uvařené maso, teď už studené a připomínající mrtvolu.

Chvíli plakal, nechal průchod slzám hněvu a zmatku. Potom opustil dům a došel znovu na místo obklíčené lesem, odkud noc předtím volal svého dědečka. A s očima upřenýma do tmy, s myšlenkami upnutými na Huxleyho, zavolal znovu. Byl to okamžik, kdy se konečně vymanil ze svého zmatku, ze svých pochybností o sobě.

Vrátil se do domu, snědl maso a vypil mléko, které mu dopoledne a později odpoledne přinesl Eddie. A začal přehodnocovat svou situaci.

Huxleyho stín

Strávil neklidnou a bezesnou noc. Šok, který během dne zažil, se mu v hlavě přehrával znovu, obzvlášť ten strašlivý pocit, jak byl tažen zpátky do domu, to škubání, které jako by mu způsobilo hlubší pohmožděniný než vlastní fyzický útok, jehož terčem se stal.

Když se o tom snažil přemýšlet, schoulený ve tmě, dokázal si to vysvětlit pouze tak, že v něm něco ožívá, něco, o čem vždycky věděl, že to v sobě má: své dědictví po matce, které mu zprostředkovávalo postřehy a vjemy v hlubokém hvozdě, ale bylo vždy potlačováno lidskou částí jeho existence.

Foukal silný vítr a dům byl hlučný. Pověšené šaty se hýbaly jako duchové; prkna v podlaze skřípala a dveře se otáčely v rezivějících závěsech. Dům se zdál být smutný. Měsíc zmizel a slabé světlo, z něhož se v první části noci radoval, se vytratilo do sporého svitu hvězd.

Snažil se usnout a možná si opravdu krátce zdříml, když ho probudily hlasy. Bylo to vzdálené mumlání, mužský hlas a brebentění dítěte, na které muž dělá: „Psst.“

Rychle vstal a došel k oknu, ze kterého byl výhled do zahrady, odkud, jak věděl, kdysi vedla brána ven. Stála tam vysoká postava s kápí na hlavě. Do tváře jí nebylo vidět, ale dívala se přímo na srub. Držela dvě hole, v každé ruce jednu, vysoké stejně jako ona sama. Po jejím boku civěla na budovu také bledá tvář chlapce – nebo možná dívky. Ta menší postava znenadání vzrušeně ukázala přímo na Jacka a začala něco žvatlat jazykem, který Jack nepoznával.

Muž uchopil obě hole pravou rukou, přičemž levou použil k tomu, aby si chlapce přitáhl k boku a umlčel ho. Potom se otočili a odešli, ani do lesa, ani od něj.

Jack po zbytek noci seděl u okna, pozoroval tmu a houpání větví na pozadí černé, třpytivé oblohy a čekal na další návštěvu; žádná však nepřišla.

Nakonec přece jen usnul, ale byl probuzen zvukem svého jména. Nevolal však chlapec, byla to ta žena, Julie, alespoň si to myslel. A když došel k poli, ukázalo se, že měl pravdu. Byl svěží den a pole bylo umáčené rosou.

Usmála se na něj. Poznal tu laskavou tvář ze včerejška. Žena měla na sobě volný bílý svetr a úzké modré kalhoty. Přes paži měla pověšené oblečení a v ruce tašku.

„Dobré ráno,“ zavolala. „Co dělají modřiny?“

„Bolí.“

„Přinesla jsem nějakou dezinfekci...“

To slovo neznal. „Na to říznutí,“ vysvětlila. „A snídani. A dvě staré košile a nějaké kalhoty, které by vám mohly být.“

Když se k němu blížila, mračila se, ale pak se zářivě usmála a dary mu podala. „Určitě najdeme něco, co byste za to mohl dát vy nám. I kdyby to mělo být jen vyprávění. Váš příběh. Jestli by vám to nevadilo...“

Znovu ta nejistota. A když Jack neodpověděl, zatvářila se na chvíli sklíčeně, jako by jí bylo trochu trapně.

„Nebo prostě něco,“ řekla. „Doufám, že to oblečení bude mít správnou velikost.“

„Děkuji.“

Pročísla si rukou vlasy a ohlédla se přes rameno do dálky. „Vlastně... měla bych jít do práce. První den v týdnu.“

Z náhlého popudu, lehce omámený po neklidné noci a možná i z kopance, který den předtím utřžil, řekl: „Nechtěla byste si prohlédnout zříceniny?“

Julie se kousla do rtu, letmo pohlédla za jeho záda a zamyslela se.

„Slyšela jsem, že je tam dům, ale nikdo tam nechodí. Většina lidí si myslí, že vyhořel. Tohle je velice zvláštní les; budí dojem nebezpečí. Netěší mě, že si můj syn chodí do těchto míst hrát, ale chytá ryby v potoce.“

Jack přikývl. „Tam jsem ho potkal. A jeho kamaráda, který nechtěl říct, jak se jmenuje.“

Julie se zaškaredila. „Čert aby to vzal, jestli je to ten, kdo si myslím. Eddie by se s ním neměl dávat dohromady. Je to ten mládenec, který vás kopl. Rozuměl jste, jak vám nadával? Tomu slovu? Tomu jménu?“

Jack zavrtěl hlavou, nevybavoval si skoro nic. „Taky dobře,“ pokračovala Julie. „Není to něco, co by se mělo opakovat.“

„To mi včera někdo řekl, ale byl jsem příliš zmatený. Pojd'te se podívat na dům. Není to daleko...“

Krátce zaváhala. „Tak dobře. Je pravda, že mě to *zajímá*,“ dodala veseleji. „Napsala jsem o Ryhopu malou brožurku. O některých postavách, které tady lidé zahlédli. Strašidelný les.“ Založila si ruce, znovu se zadívala za Jackova záda a zamračila se. „Tak dobře. Ale nesmí to trvat dlouho.“

Vyrazil jako první přes mlázi a nízký břeh, který jako by vyznačoval okraj. Po úzké pěšině mezi stromy trvalo jen několik okamžiků, než se na dohled objevila stěna domu. Ale Julie už se celá třásla, ruce si pevně tiskla na prsa a její dech byl nezvykle namáhavý.

Jack při pohledu na ni zaváhal. Na tváři se jí perlil pot. „Už ten dům vidíte?“

Podívala se na něj a přikývla. Když Jack znovu vykročil, nervózně ho následovala a pak najednou vykřikla. „Kam to jdu?“

„K domu.“

Zavrtěla prudce hlavou. „Ne, to se nemá. On mě nechce. Budu zvracet.“ Začala se otáčet a kroutit, horečně

se rozhlížet kolem sebe. „To se nemá.“ Klopýtavě vyrazila pryč, narážela do kmenů a zakopávala o kořeny. Jack se pustil za ní a vyvedl ji ven na pole. Chvěla se.

„Omlouvám se,“ zašeptala tichým hlasem. „Bylo to velice nepříjemné. Omlouvám se. Doufám, že to oblečení bude mít správnou velikost...“

A s tím se rozběhla zpátky ke staré železniční trati a k cestě, která se klikatila mezi usedlostmi k městečku. Zpomalila do kroku až těsně předtím, než zmizela z dohledu. Neohlédla se. Jack se za ní díval a cítil smutek.

On mě nechce.

Co tím myslela? Co cítila? Dům byl jenom ruina; jistě, velice zachovalá ruina. Nebylo na něm znát, že by byl vypálen nebo vydrancován, že by jej využívali pocestní. Les jej obrostl, přijal jeho cihly a maltu za své. Jacka se zmocnil zvláštní pocit, že dům je chráněný. Ale proč? Před čím?

Možná před vykradením. Nebo před zvědavostí?

Během dopoledne se vrátil ke „koljušáku“, a přestože mělká voda byla studená, svlékl se a umyl se. Cítil, jak ho to vzpružilo. Z šatů, do kterých se oblékl, měl zvláštní pocit. Nebyl zvyklý na knoflíky, ale instinktivně pochopil, k čemu jsou. Kalhoty z modré látky si zastrčil do vysokých bot. Kolem pasu mu bylo oblečení volné, ale podařilo se mu stáhnout je tím, že poutky na opasek provlékl kousky spleteného břecťanu. V loďce měl provaz, ale to bylo pořádný kus cesty do nitra lesa a přes nebezpečnou krajinu, kde měli svá ohrazená sídla Muurngothové. Chtěl tam znovu zavítat pouze jednou, a to tehdy, až bude hledat řeku tekoucí do vnitrozemí, aby se vrátil do staré vily, která byla jeho domovem.

Většinu odpoledne strávil tím, že chodil po kraji lesa. Pozoroval stroje, jak pracují na polích, přemohl nutkání

uštvat (kvůli masu) jednu z těch neskutečně chundelatých ovcí, které zahlédl, a dlouho stál u louky a prohlížel si krásné, štíhlé koně, kteří se tam pásli, zvířata, jež by čněla vysoko nad poníky chované jeho rodinou jako soumaři. Byli to tvorové ze snového vidění, vytáhli, mohutní, dlouhokrcí a dlouhonozí, a když běželi, byli elegantní jako ptáci za letu.

S příchodem pozdního odpoledne se vrátil do Dubového srubu. Nelovil, ale chtěl otevřít jeden z těch kovových obalů ve skřini, zkusit to, udělat cokoli, aby dostal křeče z hladu pod kontrolu. Už dávno se naučil hlad ignorovat, uspokojovat ho jen když se naskytla příležitost.

Byl v kuchyni a díval se na lesklé plechovky, připravený zabodnout nůž v ruce do jedné z nich, aby ji otevřel, když zaslechl z hloubi domu povzdech a zaskřipání židle o dřevěnou podlahu. Srdce se mu na okamžik rozběhlo rychleji, pak se zklidnilo.

Jack odložil nůž. Zvědavý, ne však polekaný, prošel tiše chodbou k pracovně, kde Huxley v minulosti tak usilovně bádál. Uslyšel další povzdech, skoro až zavrčení. Potom několik úderů rukou do desky stolu jako projev zklamání – tím si byl Jack jistý.

U vstupu do pracovny se zastavil. Stařec k němu seděl otočený zády. Světlo pozdního odpoledne se proudem linulo přes široký stůl s papíry a knihami, které se tam chaoticky vršily. Ještě včera tam nebyly. Muž něco napsal a povzdechl si, něco napsal a povzdechl si, zavrtěl hlavou, vzhlédl a zabubnoval prsty do mahagonového povrchu, jak se zarazil, aby si svá slova rozmyslel. Jack okamžitě poznal, kdo to je.

Ze zadu vypadal přízrak George Huxleyho shrbeně a staře. Na sobě měl blednoucí zelený kabát. Vlasy měl prošedivělé, dlouhé, splývaly mu v kadeřích přes límec kabátu. Ve vlasech mu vězely kousky listí; plet' měl

osmahlou a vysušenou a v kabátě a kalhotách se mu zachytily větvičky šípku.

Chvíli bylo ticho a potom Jack zaslechl šeptaná slova: „Znamé. Je to všechno velice známé, ale špatné. Špatné. Víry se přemístily; místa s energií tam teď nejsou. Stopy nejsou stejné. Všechno se změnilo...“

Znovu začal psát a při tom sklonil hlavu. Jack zašeptal: „Já vím, kdo jsi. Ukaž mi obličej.“

Slyšel Huxley ten šepot? Přestal psát, maličko se narovnal a zmateně zvedl hlavu. Po krátkém poslouchání se na židli otočil, s rukou položenou na zadním opěradle, a zadíval se přes svého přihlížejícího vnuka do chodby. Jack se opíral o rám dveří, s rukama v kapsách, nehybný.

„Steven?“ zvolal Huxley. Znovu se zaposlouchal a pak zopakoval: „Steven? Christiane? Jsi to ty? Steven?“

„Já jsem Jack. Stevenův syn. Jeho bratr Christian je už dlouho ztracený v nitru hvozdů.“

„Steven?“ zamumlal starý muž znovu. Hlas mu slábl, jak se nakláněl, aby nahlédl do chodby dál, a neviděl nic. Pak škulbl obočím, zavrtěl hlavou a vrátil se k práci.

Jack opatrně vešel do místnosti a postavil se na druhou stranu stolu. Huxley měl husté a zanedbané vousy. Bradu mu zvýrazňoval bílý proužek. Oči měl zarudlé a vodnaté. Jeho ruce, které ležely na stole, přičemž jedna svírala tužku a druhá přidržovala stránku odřeného deníku, byly kostnaté, skoro jako ze dřeva. Prsty se mu chvěly a slova jeho rukopisu byla roztřesená.

„Ty mě nevidíš,“ řekl Jack. „Proč asi?“

Huxley na zvuk zareagoval, ale znovu se ohlédl přes rameno a silně se zamračil, než opět začal čmárat do deníku.

Jack tam několik minut stál, potom obešel stůl, postavil se za svého dědečka a přečetl si, co psal.

Je zvláštní cítit, že někam patříte. A zároveň nepatříte. Je zvláštní mít pocit, že vás někdo volá, ale nevědět, co je ta bytost zač; neznát její povahu ani záměr. Domnívám se, že jsem byl nemocný a snil jsem. Rozhodně jsem plný zážitků ze svého průzkumu lesa a jeho podivných krajin, byť mnohé z nich jsou mlhavé. Možná je to vliv mého náhlého procitnutí.

S domem není něco v pořádku. Je známý, ale zarostlý, a je tady nějaký duch. Cítím jeho přítomnost. Možná je to duch mé vlastní existence, navracený ve slabé formě. A přivolaný.

Všechno je známé, a přitom to není v pořádku. Pracovna je jiná, než si ji pamatuji, přestože obsahuje vzpomínky, k nimž jsem schopen najít spojitost. Je to, jako by zručné ruce složily kusy skládačky dohromady; skládačka je špatně, ale kusy do sebe z nějakého důvodu zapadají. Jsou tady knihy, ale všechny jsou rozložené nahodile. Nevím, jestli jsou moje nejstarší deníky ještě celé. Nemohu si vzpomenout, kam jsem je ukryl. Píšu do školního sešitu, který jsem našel mezi Stevenovými věcmi v jeho pokoji. V pokoji poslední dobou někdo byl. Opět: nedokážu pochopit, proč nebo jak to vím.

Co si mám o tom duchovi ve srubu myslet? Je to mytágo?

Dubový vír, kdysi dosažitelný pouze po hodině chůze do hloubi lesa, se možná posunul ven, aby obsáhl toto trouchnivějící stavení. Vždycky jsem předpokládal, že silové body, časoprostorové toky roztroušené po okraji Ryhopu, mohou měnit svou polohu, přičemž jejich pohyby jsou stejně nevyzpytatelné jako bouře.

Pamatuji si jinou roční dobu, studenou a krutou, prudké sněžení a tupé barbarství, to, jak jsem se na cestě musel choulit a ukrývat, abych přežil. Nebylo to tak dávno, ale mezi tím si nepamatuji nic. Ano, domnívám se, že se

vynořuji ze snového stavu, a musím tedy zaznamenávat své zážitky nanejvýš přesně a soustředěně, zejména jestli to, co mě přivolalo – nebo ten – má nějaký záměr.

Jack zlehka položil starému pánovi ruku na rameno a všiml si, že sebou škulbl. Bylo to ale ignorované škunutí. Tužka visela nad stránkou, zaskočená mezi myšlenkou a strašidelným duchem.

Jack řekl: „Jsem Jack. Stevenův syn. Přivolal jsem tě.“

Zvláštní postava u stolu mu neodpověděla.

„Proč a nač jsem tě přivolal, v tuto chvíli není důležité. Ale Yssobel je jméno, které ti chci šeptat a které si máš představit. Yssobel. Je to tvoje vnučka a ztratila se: hledá život, který ji přivede do nebezpečí. Tvůj syn Steven si to myslí. A ty jsi ten, kdo z celé její rodiny pronikl nejhluběji do míst, jimiž Yssobel možná putovala. Je toho tolik, co bych ti měl vysvětlit, Georgi. Zatím však ne. Ale Yssobel chovej v té přízračné mysli.“

Huxley hleděl přímo před sebe. Pokožka mu vychladla a zbledla a ruce se mu třásly víc než předtím. Při psaní písmene Y se na stránku zápisníku ani nepodíval, jako by byl v tom snovém stavu, o kterém se předtím zmínil.

Jack předpokládal, že host se zde ještě nějakou chvíli zdrží, a tak odešel do kuchyně a rychle si otevřel plechovku s něčím, co se ukázalo být polévkou neurčité, smíšené povahy. Když se vrátil do pracovny, našel ji prázdnou. Okno bylo otevřené a primitivní oděvy se na svých věšácích kroutily a otáčely. Obyčejný zápisník zůstal otevřený, listy zatížené kamenem se třepotaly. Vypadalo to, jako by vybízely, aby si je prohlédl, a tak se Jack na zápis podíval, ten den naposledy.

Jediné, co Huxley přidal, byl otazník za písmenem Y.

Mezi světy

Během noci se Huxley do Dubového srubu vrátil. Jack ležel tiše ve tmě a díval se, jak postava vrávorá po pracovně, na jednom místě se něčeho dotýká, jinde se na něco upřeně dívá, prudce oddechuje a čas od času šeptá; chvílemi pak vydávala bezútěšný zvuk, zvuk ztráty.

Tento velice hmotný ‚duch‘ jeho dědečka chodil po domě. Jack poslouchal, jak nejistě stoupá po schodech a postupně navštěvuje každou místnost. Bylo slyšet přesouvání nábytku, pády předmětů.

Nakonec Huxley sešel dolů a vyhlédl ven oknem pracovny, které mířilo k otevřené krajině a ke světu, v němž se narodil.

Znovu jako by tiše plakal; a pak, aniž by dal najevo, že ví o přítomnosti vnuka, nyní příkrčeného nedaleko, se otočil, přešel k francouzskému oknu do zahrady, otevřel jej a zmizel.

Jack, odhodlaný znovu zkusit dojít do města, si oblékl nové šaty, ale plášť si nacípal do batohu. Vždycky měl dobrý pocit, když měl u sebe plášť. Pohled do zrcadla mu připomněl, že jeho vzezření je stále divoké, vlasy má dlouhé a je na nich stále vidět známky toho, že je obvykle nosíval spletené do utažených copů. Chlapci měli vlasy zastřižené velice nakrátko, stejně jako Juliin manžel.

Z náhlého popudu si Jack nabrousil nůž o kamenný schod a tentokrát se do krájení pustil rázněji, kadeře si odřezal a pečlivě je uschoval.

Druhý pohled do zrcadla mu ukázal, že situaci nezlepšil, nýbrž zhoršil. Vypadal, jako by se někde popral, hlava mu zůstala nezraněná, ale vlasy útok těžce odnesly.

Na odčinění škody bylo už příliš pozdě, ale jako by Julie jeho další krok vytušila, evidentně přišla ke stezce

bud' dřív ráno, nebo ještě večer. Z větve stromu na okraji visela druhá taška: další košile, další kalhoty, boty, které se zdály být vyrobené z měkčí kůže, krabička se studeným kuřetem a plátky tučného masa a zvláštní pokrývka hlavy.

Čepice přiléhala k hlavě a měla tuhý štítek. Byla zelenočerně vzorovaná. Uvnitř našel rukou psaný vzkaz: *Vaše vlasy potřebují ostříhat; prozatím vám radím zastrčit si je pod tohle (jestli vám to padne). J.*

Jack se rozesmál a zvolal: „Ještě jednou díky. Jsem rád, že se o mě někdo stará!“

Čepice byla zvláštní. Narazil si ji do čela. Obloha tmavla a on uviděl dešťové mraky, když vzhlédl. Vůně deště byla silná, hnala se přes kopce, které se nacházely ve směru zapadajícího slunce.

A v tu chvíli si všiml něčeho jiného: kraj lesa nebyl tam, kde se nacházel ještě před dvěma dny. Byl blíže k pobořenému srubu. Zem byla nerovná, rozrytá, i když hrubá tráva a ježaté bodláky stopy zakrývaly. Ale když se teď Jack otočil a zahleděl se zpátky k Ryhopu, jeho lidská část dokázala zahlédnout náznak starého domu, i když jen velice nezřetelně: nádech tmavě červené a šedé mezi stíny.

Proč se Dubový srub vrací do otevřeného světa, podívil se. Kdo nebo co řídilo tento návrat ke světlu?

Začalo pršet, nejdřív jen jako nestálá přeháňka, která osvěžila vzduch a pastvinu, pak se z chmurných, ženoucích se mračen, která jako by se nad ním spirálovitě stáčela a chvíli se dívala, než odtáhla dál, spustil prudký liják. Za nimi se pak obloha projasnila a déšť se zmírnil.

Jack byl tou dobou už promočený. To nebylo nic nového, jenže látka oděvu, který měl nyní na sobě, byla tak tenká, že ho na kůži chladila. Vytáhl si plášť, sepnul si ho na rameni a hned mu bylo líp.

Shadoxhurst byl dnes tišší než v den slavnosti. Došel k vodnímu žlabu a zadíval se podél cesty k návsi se

skupinkou dubů uprostřed, kde předtím hráli hudebníci, pekł se kanec a na něho si vyšlápł malí krutí chlapci. Několik lidí venčilo psy, před kostelem stála skupinka dětí a roztěkaně poslouchala někoho, kdo k nim hovořil. V dílnách a krámech byl klid. Ulicemi s broukáním projíždělo několik aut, většinou stříbrných nebo matně zelených. Jack si je fascinovaně prohlížel. Odmalička toužil takové vozidlo spatřit, avšak tato se vůbec nepodobala tomu, co mu jeho otec líčil. Otcovy kresby ukazovaly černé, zavalité stroje. Vozy, na které se díval teď, připomínaly spíš měňavé brouky.

Také ho zneklidňovalo, jak jsou tiché. Byla to zvláštní úvaha, když se k ní upnul, protože on strávil celý život na klidném místě, ve vile s hospodářskou usedlostí, nedaleko opuštěné pevnosti; ten náhlý vpád hluku a života, návštěvníků nebo lidí, kteří jen procházeli, byl vždy vzrušující (a někdy děsivý). Občas se setkával s živostí, které byl svědkem při slavnosti, ale bylo to vzácné. Zato slavnost na něho působila dojmem, že má v sobě opravdový život, že je taková, jaké to má vždycky být. Až do chvíle, kdy se zhroutil a stal se terčem útoku, cítil první náznaky toho, že se ‚vrátil domů‘. Ze přešel mezi světy.

Několik minut radosti přetrhla náhlá agrese.

Nicméně toto klidné a tiché městečko v něm probouzelo pocity smutku. On toužil po hluku! Toužil po víru života.

Nevěděl, jak dlouho tam stál u vodního žlabu a hleděl do dálky. Byl si vědom, že doufá ve spatření Julie. Pozná ho a přijde ho přivítat. Třeba se ukáže, že je průvodkyní mezi světy, tak jako mohl být on – pro ni – průvodcem ve směru dovnitř. Ona i její syn dávali najevo, že se o Ryhop zajímají a že mají pro říši v jeho nitru pochopení. Jack získal v pozdějších letech dospívání ve vile a v divoké krajině, která ji obklopovala, jen málo zkušeností se

ženami, ale měl dost instinktů, aby poznal zájem o svou osobu.

Setkání s Julií byla poznamenána ostychem, a přitom objektivně důvěrná. Když při obhlížení městečka ponechal těmto myšlenkám volnost k bezcílnému potulování, vybavil se mu pohled jejích očí; spíš to, jak se na něho dívala, než to, jak vypadala.

Zhluboka se nadechl, rozepnul si plášť a odložil ho. Pak sklopil zrak ke své nasáklé košili, zachvěl se chladem a udělal další krok. Doslova další krok. Prošel kolem žlabu ke kostelu. Čekal, až mu něco sevře útroby a hlavu, čekal na vrískot lesa, který ho otočí a přitáhne zpátky. Šel dál. Vrískot nepřicházel. Jack došel do středu návsi a opřel se o jeden ze starých dubů, které tam stojí.

Znovu začalo silně pršet. Skupinka dětí se rychle rozprchla a ulice se náhle vyprázdnily. Jacka překvapil zvuk auta, které nastartovalo a se zahvízdáním pneumatik odjelo. Zakřičely hlasy, po nichž následoval smích. Bouchly dveře a tři lidé, schovaní pod širokými stříškami, rychle přeběhli do budovy, na které visela cedule s jednoduchou kresbou Zeleného panáka. Krátce nato se ze stejné budovy jako oni vynořila Julie a rozběhla se stejným směrem. Chtěl na ni zavolat, ale zjistil, že to jméno nedokáže vyslovit. Přesto se ohlédl, letmo a hašteřivé, než do budovy vstoupila. Jack věděl, že je to ta, v níž se podává jídlo a prodává ten hořký nápoj, který mu přede dvěma dny nabídl.

Dojdu tam. Dokážu to. Můžu za ní dojít, promluvit si s ní. Můžu rozšířit okraj svého světa...

Opakoval si tu myšlenku mnohokrát, ale celou tu dobu stál tam, kde byl, napůl skrytý v dubech, zakořeněný skoro stejně důkladně jako ty věkovité stromy. K sobě ho přivedl

tichý, mužský hlas, který řekl: „Zdáte se být hodně mokrá a hodně ztracený. Mohu vám nějak pomoci?“

Jack se rozhlédl. V první chvíli neviděl nic než náves, duby, kopce v dálce a náznaky lesa. Mnohokrát po tom muži přešel pohledem bez povšimnutí, než na něho zaostřil zrak. Stál velice blízko a na sobě měl dlouhý plášť a černý kožený klobouk, ze kterého crčel déšť. Obličej měl zešedlý strništěm krátkých vousů, kolem očí tmavé kruhy. Oči byly přimhouřené, možná zvědavé, zcela jistě unavené; ne však staré.

„Vidíte mě?“ zeptalo se zjevení.

„Ano. Ano, vidím.“

„Ale chvíli vám to trvalo. Dost dlouho.“

„Nejdřív jsem vás neviděl. To je pravda.“

„Já vím, co jste zač,“ řekl šedivý muž. „Znám vaši povahu. Sem chodí málokdy. Většinou je nacházím v polích nebo u železniční trati. Někdy v řece. Jste první, kdo se pokusil dojít do města. Musíte být něčím zvláštní.“

„První? První kdo?“

„Vy dobře víte, co myslím. Nedá se říct, že by o vás Eddie zrovna mlčel. Eddieho si pamatujete, ne?“

„Ten plavovlasý chlapec. Ano, setkal jsem se s ním. Byl na mě milý, přinesl mi nějaké jídlo. Jeho matka mi donesla oblečení.“

Muž si Jacka prohlédl od hlavy k patě a usmál se. „Po dešti vám aspoň padnou. Že by vám slušely, to se říct nedá. Ono totiž nešlo ani tak o šaty, které jste měl na sobě – tehdy, když se k vám ta zdejší lůza zachovala tak hanebně; v šatech to nebylo. Mohl za to ten pach. Ale déšť tomu pomohl.“

„A mýdlo,“ dodal Jack. „Řekl jste: ‚první‘ a já jsem se zeptal: ‚První kdo?‘“

„Lesní bludník. Jste lesní bludník.“

„Tak mě nazval Eddie.“

„Tak se říká vám všem. Obecně.“

Nám všem?

„Můj otec pro to má jiné jméno,“ řekl Jack. „Ale nakolik mi to jméno patří, nevím. Vím jenom to, že mám ‚bludnickou‘ stránku a že tato stránka vidí les jinak.“

„Rozumím. A váš otec tomu říká – imago mýtu?“ zeptal se muž obezřetně. „Je to tak správně?“

„Mytágo,“ zašeptal Jack.

Muž v černém kabátě se nad tím zamyslel, pak pokýval hlavou a sundal si klobouk. Odhalil tak dlouhé šedivé vlasy, vzadu stažené do copu. „Taky mám v sobě něco divokého.“ řekl tiše. „I když ne tolik jako vy. Divoký život skončil pokorou, uzavřením do šedého kamene. Složení slibu, přijetí rady, obzvlášť mezi středně starými. Obřady nenavštěvované a zvláštní svědek od svatostánku nových praktik po starší praktiky na pažitě, té mnohem starší svatyni. Rozumíte tomu, co říkám?“

„Ani slovo,“ přiznal Jack.

„Jsem to, čemu se tady říká ‚vikář‘. Dostal jsem se k tomu pozdě. Je to dlouhá historie. Velice dlouhá historie. Ale teď je to můj kostel, postavený dávno zemřelými řemeslníky z celého kraje z dobrého místního kamene. A trochy místní práce. Skoro před dvěma tisíci lety. Byl bych rád, kdybyste se mnou šel do mého kostela, usušil se, něco vypil a něco snědl. Co tomu říkáte?“

„Zkusím to.“

„Zkusíte něco sníst?“

„Zkusím dojít do vašeho kostela.“

Šedovousý muž se nakrátko zamračil, pak jako by pochopil. „Pronásledovaný. Pronásledující. Duch se nikdy nevzdálí od hrobu. Ryhop je vaším domovem a vaším hrobem. Myslím, že rozumím. Máte na sobě řetězy. Řetězy z lián a trní.“ Jack se na toho zvláštního muže zadíval a veškerý chlad z jeho těla vyprchal. Bylo to druhé setkání,

při němž se ho najednou zmocnil pocit, že ho někdo zná, rozumí mu a vítá ho. Možná most mezi světy nebyl v počtu ušlých kroků, ale v uskutečněných setkáních. Julie se dotkla jeho srdce. Tento muž v něm probudil odvahu.

„Myslím, že to zvládnou.“

„Dobrá. Jack jste říkal, že? Jack z Ryhopu? Kožený Jack? Jack bludník?“

„Huxley. Jack Huxley. A vy?“

„Caylen Reeve. Někteří mi říkají ‚reverend‘ Caylen Reeve, ale to má svou historii, jak jsem řekl. Na někdy jindy. Pokud se vám podaří dojít do mého mauzolea z šedého kamene, berte tu hrobku jako svůj domov, prosím. Na všech dřevěných lavicích je možno spát. Na oltář můžete obětovat, co chcete. Já dělám jen do mešního vína a indického rychlého občerstvení. Pouze jedno pravidlo: nezvoňte na zvony. To je práce, kterou miluji a žárlivě si ji střežím. A jestli se kamenné zdi začnou potit a nadouvat, rychle zmizte a vraťte se do Ryhopu. Myslím to velice vážně. Ale teď bychom si snad mohli – jestli to dokážete, pouhých tři sta kroků! – dát něco dobrého z indické kuchyně, co říkáte?“

„Nemám poněti, co to je.“

„Ne. Ani se nedivím.“

Jack si vzpomněl, jak mu otec o indických národech vyprávěl. Nebo to byly indiánské? „Bizon?“ zeptal se.

Caylen se rozesmál. „Bizon? Aha, rozumím. Což o to, zeptat se můžu. Ale každopádně bude s kořeněnou omáčkou.“

Odvahu!

Caylen šel jistým krokem před ním. Klobouk se širokou krempou, který si znovu nasadil na hlavu, zachytával slabý déšť. Jack se ubíral za ním. Soustředil se

na dveře šedivé budovy a vnímal, že slyší naléhavý šepot, tesknou píseň návratu.

Už jsem došel tak daleko. Ten malý další krok přece zvládnou!

Přemohl nenadálé nutkání otočit se a dát se na útěk. Došel ke schodům, které stoupaly k otevřeným dveřím kostela. Bylo jich pět. Caylen, teď už klidný a vážný, se díval, jak Jack těžce zvedá nohy na těch pět prostých kamenných desek. Bolelo ho břicho, v hlavě mu hučelo, jako když běsní řeka, voda se žene přes kameny, vlny se rozbíjejí o strmé skály v místech, kde se řeka otáčí. Třásl se.

„Vedete si dobře. Vedete si opravdu velice dobře. Je důležité ten řetěz napnout.“

Chladná slova z úst muže bez výrazu. Jeho šedé oči jako by ani nemrkaly, když Jack došel ke dveřím. „Natáhněte ten řetěz a najdete sen. Nikdy ho nepřetrhnete. Ale natáhněte ho nejvíc, jak to půjde: máte na to. Ještě deset kroků, Jacku. Natáhnout ještě o deset kroků. No tak.“

Ještě deset kroků!

Měl pocit, jako by na nohou tahal balvany. Hlavou bušil o zeď. Větve ho bičovaly, voda ho stahovala pod hladinu. Vřeštění elementálů se nedalo vydržet – skoro. Kdyby se rozběhl zpátky, byl by klid. Kdyby se vrátil do srubu, přišlo by ticho a úleva.

„Ještě pět kroků, Jacku.“

Vrhl se vpřed. V dalším okamžiku zařval bolestí a objal studenou mramorovou podlahu. Na ramenou ucítil silné ruce.

„To stačí. To už je dost daleko.“

Ruce ho tiskly dolů, ale nebyla to agrese: ty ruce ho držely, pomáhaly mu, vtlačovaly mu prsty do svalů, aby se uvolnily. Zkroutil se a otočil se ke světlu, které se linulo otevřenými dveřmi kostela dovnitř. Stála v nich žena.

Zaváhala jen krátce, než se k němu rozběhla, přikrčila se a zašeptala mu něco, čemu nerozuměl. Dva něžné prsty na jeho tváři; jemný dech na jeho rtech. Proud slov mezi ženou a knězem byl mumlání plné naléhavosti, potom klid.

„Zvládl jsi to dobře, Jacku. Posunul jsi okraj svého světa dál.“

„Julie...“

Sklonila se k němu, veselá a usměvavá. „Ti malí spratci jsou ve škole. A ty šaty ti sluší. Klobouk ne. A pro všechno, co není svaté, co jsi to provedl s vlasy?“

„Ostříhal jsem si je. Na tvoje doporučení.“

Smích. „Zachráním, co se dá,“ řekla Julie. „Hlavně zachovej klid, Jacku. Mešní víno pro toho mládence!“

To poslední bylo určeno duchovnímu.

„Podívám se, jestli mi nějaké zbylo.“

Další smích.

Odvahu!

Cítil teď chlad. Prostor, v němž seděl, byl vysoký a široký, studený a šedivý, a světlo, které mu dopadalo na obličej, procházelo přes tvarovaná okna. Místy bylo barevné a matoucí. Něčí laskavá ruka se proplétala s jeho a stále tam byl ten jemný, voňavý dech. Ten šedovlasý muž pobíhal kolem, ale většinou něco zapisoval do knihy a téměř současně mu lžící dopravoval do úst dušené maso se zeleninou. Jídlo bylo voňavé a neobvyklé, maso tak jemné, jako by to byla ochucená houba z kůry stromů. Jack ho trochu snědl, ale štiplavé koření a pálivost jednoho kousku masa mu obrátily žaludek naruby. Chladivý nápoj, ne nepodobný řídkému kozímu mléku, pomohl jeho žaludek uklidnit.

Ještě předtím se Julie pustila do jeho vlasů. Pomocí nůžek a velice jemného hřebene ostříhala změt', kterou si na hlavě nechal. Po jejím zásahu mu na šíji a na temeni

nezůstalo nic, na co by si mohl s jistotou sáhnout. Každý kousek vlasů však uložila do papírového sáčku – vzpomněl si, jak vykřikl, že to má udělat – a on si ten sáček držel, jako by v něm byl jeho život.

„Musím jít domů.“

„Ano,“ řekla Julie. „Došel jsi dál než předtím. Dovedu si představit, že to byla dřina.“

„Bylo to... nejdřív jednodušší. Potom těžké. V hlavě mi hučí.“

„Jdi domů. Dostal ses hodně daleko.“

Jack si najednou uvědomil její přítomnost a prudce se otočil. Jeho obličej se dostal tak blízko k jejímu, že se maličko odtáhla, ale pak se usmála a znovu se naklonila dopředu. Řekl: „Prodral jsem se dál. Ale o mnoho dál než sem se už neproderu. Možná to stačí. Cítím tady chlad.“

Poslouchala ho mlčky a mlčela i pak. Po chvíli řekla: „Nemůžu vědět jistě, co cítíš ty. Ale když jsem se já včera pokusila dojít k Dubovému srubu, byla jsem vyděšená. Ty sis sem prorazil cestu navzdory svému strachu. Chtěla bych to zkusit ještě jednou: dojít k domu. Zítřka. Jestli mi pomůžeš.“

„Samozřejmě.“

„Pomůžeš mi přemoci tu hrůzu.“

„Já jsem tě pochopil.“

„A budeme si moci promluvit?“

„Ano. Samozřejmě. Možná dokonce potkáš mého dědečka.“

Všiml si, jak se Juliin dech změnil, celé její tělo se napjalo, srdce se jí prudce rozbušilo, její pot náhle změnil vůni, objevilo se v něm vzrušení.

Ať to bylo cokoli, co snědl, najednou ho znovu popadly křeče. Odplazil se k obrovské kamenné míse, do které předtím vyprázdnil žaludek, a přimknutý k tesanému okraji mísy se vyzvracel podruhé. Potom stiskl kovové tlačítko

s křížkem, aby proud vody ten svinčík vířivě spláchl. A pak, aniž se ohlédl, popadl svůj ranec a rozběhl se, těžkopádně, ale s čím dál větší silou, ven z města a k lesu.

Když byl zpátky v poklidu pracovny, napadlo ho, jestli tam Huxley během dne byl.

Bylo jasné, že jeho dědeček se do Dubového srubu vrátil, jakkoli nakrátko, protože zápisník byl pryč a Jack pochyboval, že by jej odnesl někdo jiný.

Iaelvové

Krátce před úsvitem dostal Jack návštěvu. Očekával ji.

Mihotavé světlo pochodní se objevilo v každém okně pracovny, jejich plamen měl zvláště zelený odstín. Současně se rozeznělo tiché trylkování píšťal. Jejich houpavé melodie zněly vábivě a znepokojivě zároveň. Zvuk píšťal byl tím, co Jacka předtím upozornilo na příchod tlupy Muurngothů.

Zahlédl jejich stopy kolem řeky, nedaleko místa, kde byl nucen ukrýt svou loďku. Nepřekvapilo ho, že teď přišli k okraji. Přesně tohle oni dělali: snažili se krást z vnějšího světa, unášet a odtahovat, loupit život, se kterým se pak vraceli do svých uzavřených enkláv, kde byl čas podřízen jiným rozmarům než těm, jimiž se řídil Ryhopský les sám.

Jack byl na návštěvu připravený a vyzbrojil se železem a šípy. Mezi Huxleyho muzejními exponáty našel luk, který se ještě dal natáhnout tak, aby to mělo smysl, i když plnou silou by si vrbové dřevo napínat netroufl. Všechno, co Huxley nasbíral, v sobě mělo něco, z čeho šeptal život, ale byl to křehký život; novost, ale zároveň jistá křehkost daná stářím.

Přestože Muurngothové byli nebezpeční, uměl si s nimi poradit, pokud jich nebylo mnoho. Kdyby se píšťaly rozezněly pronikavě a Muurngothové by začali zpívat svými vzdálenými, ozvěnou prostoupenými hlasy, byl by k jejich magickému volání stejně náchylný jako všichni ostatní lidé. Díky vzdělání získanému ve vile věděl, že byli známí pod mnoha jmény.

Pokusil se odhadnout velikost skupiny, nejdřív poslechem kostěných píšťal – slyšel čtyři – a pak počítáním pochodní: dvě u oken, ale další čtyři na lesní straně domu. Když pochodeň za oknem zmizela, přiskočil k němu a pátral očima ve tmě, přičemž si všiml celkem tří. Takže

osm, což pravděpodobně znamenalo deset nebo dvanáct, protože někteří si určitě hýčkali tmu a vyčkávali, neosvětlení.

Jack napnul luk, našel šíp se železným hrotem – stříbro by bylo bývalo lepší – a vykročil k plameni u dvojdílných dveří na zahradu. Když došel ke skleněným tabulím, nakrátko zmatený odrazem, spatřil oči tvora, který propátrával vnitřek domu. Dívaly se na něj shora!

Bezděčně couvl, překvapený výškou iaelvského zvěda. To nebyli Muurngothové, drobní trapiči, na které během svého mládí v lese často narážel: toto byli Amurngothové! Byl to mnohem nebezpečnější druh Iaelvů. Doposud je viděl pouze jednou.

Znovu se v myšlenkách vrátil ke znamením, ke stopám, které zahlédl u řeky. Ano, vzpomněl si teď, že jámy pro ohniště byly velké, dočasné dřevěné přístřešky příliš široké pro méně robustní formu tohoto života.

Ale i Amurngothové by na jeho obranu reagovali. Jack znovu postoupil dopředu, odsunul západku a otevřel francouzské okno, rukou s lukem je vtáhl dovnitř a druhou rukou vystrčil šíp se železným hrotem dopředu.

Amurngoth se na něho podíval přimhouřenými svislými škvírami svých očí. Puch, který se z něho šířil, byl k nevydržení. Tvor našpulil ústa do parodie lidského úsměvu a pomalu zavrtěl hlavou. Dlouhé prameny vlasů se mu při tom vlnily jako řasy ve vodě.

Něco zašeptal a pak krátce zazpíval. Jackovi při tom zvuku naskočila husí kůže, zakolísal a málem šíp vložený do tětiny upustil.

Avšak jeho stín postoupil s hlasitým rykem vpřed, natáhl tětinu dozadu a přitiskl hrot šípu Amurngothovi na holou, vyhublou hrud'.

Tvor couvl a upustil pochodeň. Pronikavé štěbetání připomínající straky zavelelo k rychlému ústupu

nájezdnické tlupy, Jack si však lidskýma očima a bludnickým instinktem všiml, že se nestahují do nitra lesa, ale spíš postupují po jeho okraji.

Vyrazili za kořistí a evidentně měli políčeno na Shadoxhurst.

* * *

Amurngothové byli nefalšovaní ‚zloději‘. Hledači změny. Kradli nové a na místě nechávali něco ze sebe. Chodili vybaveni zásobou odřezků, neopracovaných kusů dřeva, zpravidla z jeřábu nebo vrby, a když se jim naskytla příležitost krást, umně z těchto kusů dřeva vytvořili něco, co odráželo ukradený život, obvykle nemluvněte, ale někdy i staršího dítěte, byť to vyžadovalo značné úsilí. Za časů Jackova otce Amurngothové prakticky vymizeli, ale v dřívějších generacích byla jejich přítomnost ve vnějším světě viditelná a hmatatelná. Bylo to něco jako pomalá invaze. Po mnoho generací to fungovalo dobře. Jenže Amurngothy sužovala jediná věc, kterou nedokázali ovládnout: změna.

Neměnili se a žili podle jiných zákonů času. Svět, po němž prahli, se měnil a zůstával stálý v běhu dní.

Dny nakonec Amurngothy odsunuly do zapomnění. Alespoň ve venkovním světě.

Ted' ale byli zpátky a Jack se nedokázal ubránit myšlence, že je přivedl on. Bylo to víc než jeho bludnický instinkt. Když si všiml stop u řeky a omylem je přisoudil jejich drobnějším příbuzným, usoudil, že se Iaelvové na tom místě vyskytují. Ale možná ho jenom předstihli.

Jeho pouť z vily na kraj lesa možná účinkovala jako otevření průchodu. Ta myšlenka ho polekala, protože to mohlo znamenat, že městečko za pahorkem vystavil nebezpečí, a to vše jenom pro svou zvědavost.

Bylo možné, aby se pustili tak daleko od okraje Ryhopského lesa? Úvaha, že jestli to poloviční člověk dokázal jen s vypětím všech sil, nečlověka by to přitáhlo mnohem rychleji, přinášela jistou útěchu. Přesto potřeboval najít nějaký způsob, jak kněze varovat, aniž by ho polekal, a navrhnout mu, aby vymyslel, jak nenápadně rozšířit zprávu, že je na okraji lesa nebezpečno.

Pochodeň, kterou amurngothský zvěd upustil, přestala hořet, ale ještě se dala použít. Když ji Jack zvedl, rozhořela se znovu, avšak poté, co ji strčil v kuchyni do umyvadla, plamen uhasí. Chaotický sbor ptáků věštil první světlo. Jack rychle obhlédl ojiněnou krajinu a svižným krokem došel až na ztichlý okraj samotného Shadoxurstu. Rozhlížel se po pastvinách a hrbolatých cestách, jestli nenajde nějaké známky Iaelvů, ale jediné, co viděl, byly stopy zvířat.

Když se pak vrátil ke koljušáku, postavil se na místo, kde se navzájem prorůstaly dvě olše, a nechal po stopách tlupy pátrat bludníka.

Byli tady. Na tomto místě našli otevřenou krajinu. Dál ale neprošli, místo toho se vrátili hlouběji do lesa a vydali se ke srubu na straně jedné a... ano... rozdělili se na dvě skupiny, přičemž ta druhá vyrazila na průzkum na opačnou stranu, než byl dům.

Ted' bylo všude ticho. Nedalo se čekat, že bude slyšet zvuk píšťal, zpěv nebo zaříkávání. Ted' ve dne ne. Ale bludník byl nejistý. Cítil, že Amurngothové jsou stále nablízku, schoulení ve svých hnízdech, jsou vzhůru a ve střehu, poslouchají a učí se.

Unavený a hladový Jack se vrátil do Dubového srubu a vyplenil další plechovku, kterou vzal ze spíže. Obsah byl měkký a lahodný, chutí jen velice málo podobný čemukoli, co znal, a on k němu přikusoval tuhý, ale voňavý chléb,

který mu den předtím přinesla Julie. Znovu si zkusil vybavit radost z pikantní kuchyně své matky Guiwenneth, hutných a tučných mas, sytých obilných koláčů, horkých polévek, které byly jako balzám.

Dojedl plechovku a chléb a v duchu se rozhodl, že později vyrazí na lov – ale jen na kraj lesa, ne do něj. Bylo klidně možné, že se teď kolem Shadoxhurstu dá najít nová zvěř.

Když prázdná plechovka se zarachocením skončila v dřezu, ozval se shora zvuk, jako by tam bylo nějaké zvíře, které nenadálý hluk polekal.

Jacka to také překvapilo. Ihned sáhl pro luk a šípy, otřel čepel svého železného nože do čista a schoval jej do pouzdra.

Zvuk vyšel z místnosti, kde – zkusil si vzpomenout, jak je dům postaven – ano, kde jeho strýc Christian ukládal své věci, spal a připravoval se na den.

Jack vyšel nahoru; snažit se jít potichu prakticky nemělo smysl, protože dřevěná prkna hlasitě vrzala a několik jich hrozilo, že pod jeho váhavými kroky povolí, dokonce tolik, že na podestu skoro vyběhl a pak rázně došel k otevřeným dveřím Christianova pokoje.

Uviděl lůžko, které teď bylo rozesílané, poházené knihy, otevřený šatník, šaty po celé místnosti.

Hlas zašeptal: „Chrisi?“

Otočil se a uviděl na horním konci schodů stát svého dědečka. Huxley hleděl na něho, ale neviděl ho. Stařec držel v náručí košile a kalhoty; v pravé ruce měl školní sešit, do kterého začal psát svoje poslední zápisky. Měl prázdný pohled a byl divoce rozcuchaný, kalhoty měl zmačkané, nohy bosé. Narychlo se oholil a na krku a na tvářích měl zaschlou krev. Vlasy mu trčely, spleené do bodlin, možná jako důsledek neklidného spánku.

Byl tady celou noc. Zatímco Amurngothové slídili kolem srubu, Huxley byl celou dobu v patře!

„Ahoj, Georgi. Ahoj, dědečku. Vidíš mě?“

„Chrisi?“

„Jack. Já jsem Jack.“

„Steven?“

„Ne. Nejsem Steven. Jsem Jack.“

Jack se k Huxleymu opatrně přiblížil. Zatuchlý puch, jenž se kolem mužova těla šířil, byl náhle nesnesitelný, nepochybně stejný pach potu a putování, rozrušení a divokosti, který přivítal oba chlapce, když se Jack poprvé zjevil na okraji Ryhopu.

„Potřebuješ vykoupat, dědečku. Pořádně vydrhnout.“

„Chrisi?“

Huxley se díval do jiného času; jestli do času, který si opravdu pamatoval, nebo do času stvořeného ze snů mytága, nedokázal Jack poznat. Byl to opravdový Huxley, který se po mnoha letech nepřítomnosti vrátil? Nebo mytágo vytažené z Jackovy lidské stránky? Bludník, Jackova lesní stránka, zašeptal: není opravdový.

A přesto tenhle Huxley, tento vzkříšený duch, věděl to, co věděl on, věděl, co bylo v jeho životě, věděl o svých synech a věděl, že věnoval celý svůj život dokumentaci zjevení a jevů Ryhopského lesa, dokonce jeho podstaty.

V pravé ruce svíral obyčejný sešit, v němž on – mytágo – zdůvodňoval svou novou existenci v domě, ze kterého zmizel v roce 1946 a už se neobjevil – až doteď.

Jack na potrhaný zápisník dychtivě hleděl. Zapsal dědeček něco během noci? Zřejmě se schoulil na Christianově úzké posteli; vybral oblečení z šatníku; obklopil se hmatatelnými vzpomínkami na jednoho ze svých synů.

Ale psal do deníku? Pokračoval za tím otazníkem napsaným za písmeno Y?

Bylo tam už něco o Yssobel?

Vypadalo to, jako by George procítl ze zasnění. Uvědomil si, že svírá v ruce oblečení, a pustil je. Pohled měl pořád prázdný, o přítomnosti svého vnuka stále nevěděl, když topomě doklopýtal po schodech dolů do své pracovny, kde si ztěžka sedl ke stolu, uhladil stránky a na chvíli se upřeně zahleděl na okna do zahrady. Potom vytrhl ze stojánku tužku a začal psát.

Jack si našel polštář, hodil ho na podlahu před vitrínu s pazourkovými a bronzovými artefakty, sedl si, založil ruce a pozoroval Huxleyho. Byli v místnosti naproti sobě a Huxley čas od času vzhlédl a podíval se přímo na Jacka, ale byl to roztržitý pohled, jako by spíš přemýšlel, než viděl, a brzy se zase vrátil k rychlému čmárání.

Stařec v sobě měl cosi horečnatého. Dýchal hlasitě, s dlouhými prodlevami, které prokládal prudkými nádechy, když něco pochopil, spokojenými povzdechy a občasnými steny zmaru. Také soustavně mluvil, ale slova šeptal tak sykavě a tiše, že z nich Jack rozeznal jen velice málo.

To já jsem tě stvořil, pomyslel si Jack a s tou myšlenkou přišel chvilkový pocit náklonnosti.

Stařec: zplihlé vlasy, popelavé, hrubé tváře a zjizvená brada, vpadlé oči, oblečení jako ze zlého snu; pulz krve ve spáncích a pach mechu a podrostu v dechu.

To já jsem tě stvořil. Já jsem tě vyvolal. A ty jsi přišel, vybavený vzpomínkami. Otec měl pravdu. Že přijdeš a budeš mít paměť. A ty ji máš, i když ti připadá jako skládačka.

Pokaždé, když se jejich pohledy setkaly, Jack ucítil, jak mu srdce zrychlilo tep. Nedalo se poznat, jestli ho Huxley vidí, nebo ne; a přesto bylo zřetelně cítit, že stařec o přítomnosti svého napůl lidského, napůl bludnického potomka ví.

„Yssobel,“ řekl Jack nakonec nahlas. „Tvoje vnučka a moje sestra. Yssobel. Je věrným obrazem ženy, kterou jsi kdysi miloval, mé matky. *Guiwenneth*.“

Při zvuku toho jména se Huxley zamračil, ale nevzhlédl. Na okamžik se zarazil, než znovu začal psát.

„Ano, *Guiwenneth*,“ pokračoval Jack ze své polohy vsedě. Skoro si teď starce dobíral. „Tak krásná. Ty jsi ji miloval. Vyvolal jsi ji. Vyvolal jsi ji, protože jsi to chtěl, takjako jsem já vyvolal vzpomínku – vzpomínku na tebe, dědečku – protože ji potřebuji. *Guiwenneth*!“

Huxley vydal naříkavý zvuk. Oči měl zavřené, tělo shrbené, ruka, která držela tužku, se teď třásla. Jestli něco říkal, Jack to neslyšel. A po chvíli křeč zármutku, nebo co ten bolestivý stav způsobovalo, pominula.

„Yssobel,“ zopakoval teď Jack. „Já vím, že mi můžeš pomoci vypátrat, kam odešla. Viděl jsem ji, jak s tebou mluvila, na okraji vily, když jsem byl mladší. Byl jsi to ty? Nebo tvůj stín? Jak to mám vědět? Jenže ty o své vnučce víš, dědečku. Ty o Yssobel víš.“

Yssobel, zašeptal stín Huxleyho a Jack se naklonil dopředu.

„Co se s ní stalo?“

„Yssobel,“ hlesl duch.

Jack tiše promluvil: „Když jsem byl malý, viděl jsem tě. Mnohokrát jsem tě viděl u vily, kde teď žije tvůj Steven. A několik ročních dob předtím, než odjela, než zmizela, jsem tě viděl, jak s ní hovoříš. Přišel jsi a zase jsi odešel, jak to děláš vždycky. Vyšel jsi z lesa a šeptal jsi na ni. Ona si z tvých návštěv nic nepamatovala, ale já ano: mockrát jsem tě viděl. Jak šeptáš a šeptáš. Ty to víš, ty jediný to víš, kam šla, proč tam šla a co ji odehnalo. Mluv se mnou, Georgi. Mluv se mnou. O Yssobel!“

„Yssobel,“ zopakoval tiše muž a posadil se rovně, jako by právě spatřil něco překvapivého. „Ach ne. To ne...“

Ten zoufalý hlas, ten zoufalý šepot, byl tím posledním, co mytágo vyslovilo.

Huxley se odstrčil od stolu a odpotácel se k francouzskému oknu. Otevřel jej a zahleděl se do šera Ryhopu. Zatímco se Jack těžce zvedal, stařec vyvrávoral ven. Nebylo možné, aby šel tak rychle, že by stačil zmizet v lese, než se Jack dostane do zahrady. Ale Huxley zmizel, znovu pohlcený.

Jack na něho zkusil dvakrát zavolat. Jedinou odpovědí, kterou dostal, bylo ticho.

Vrátil se do pracovny, sedl si ke stolu, naklonil se těsně nad naškrábaná slova a nejlépe, jak uměl, je rozluštil.

Byl jsem vytažen z hrobu. Dotáhl mě sem přízračný mladík. Je cítit lesem, pachem, který tak dobře znám.

Vytažen z hrobu, ale vytržen také z času. Ztratil jsem se. Ten neodbytný ‚mladík‘ mě znovu vzkřísil a já si začínám vybavovat ŽIVOT předtím.

Velice mnoho se toho znovu skládá. Skládanka se míchá, dílky se otáčejí, krouží, tvarují a zapadají. Kousek po kousku, dílek po dílku, ozvěna po ozvěně, vzpomínka ke vzpomínce, všechno to začíná tuhnout. Jsem... Huxley. Můžu modelovat svůj život.

Narodil jsem se znovu s tělem, myslí a vzpomínkami svého prvního ztělesnění. Tedy – pokud to mohu posoudit, Mohu to modelovat, tělo i sen. Abych si vzpomněl. A ten přízračný mladík mě pozná. Poznám však já, co je přízračný mladík zač?

Je se mnou nějak spojený? Ten mladík? Je to moje verze? Zatím nemám jak to zjistit.

Geneze forem, imaga mýtu je spleťtější, než mohl Ur-Huxley, moje původní forma, chápat.

Uvědomuji si víc než on, ačkoli on se musí snažit pochopit, co pohání mou zvědavost.

Ur-Huxley? Jack na to slovo nechápavě hleděl. ‚Moje původní forma.‘ Myslel tím toho opravdového muže, pravého muže, muže, který byl dítětem, vyrostl, získal vzdělání, žil ve Srubu, prováděl výzkumy a zplodil dvě děti; šťval se za podivným snem a zemřel v hlubokých lesích?

Takže vzpomínky a sny Ur-Huxleyho se v mytágu probudily taky, stejně jako se znovu vytvořily potrhané šaty, stejně jako znovu vznikly tělo a kosti, krev a srdeční tep.

Jenže z čí paměti? Z Jackovy lidské stránky? Ze Stevena? Nebo z Jackovy ‚bludnické‘ stránky, té, která byla tiše sladěná s bezčasovostí hvozdů.

Bludník v Jackovi mlčel. Nic z toho nechápal. Bludník byl instinkt.

Jack listoval stránkami zápisníku zpátky, aby se podíval, co do něho přibýlo během noci, kdy ho navštívili Amurngothové a odvedli jeho pozornost, zatímco dědeček se celou tu dobu skrýval nahoře a slovy vykresloval své vize.

Tato čmáranice se luštila ještě hůř, ale jméno jeho sestry bylo několikrát potvrzené. A pod tím smělým prohlášením, které značilo buď zmatek, nebo pochopení, bylo napsáno: *Yss, její narození. Orli.*

Šeptem slyším jméno Yssobel nebo Issaubel a vybavil jsem si krátkou historku související s pozdějším životem Guiwenneth, i když si nedokážu vzpomenout, kdo mi ji vyprávěl ani na kterém místě ta historka zazněla.

Narodila se v časném podvečeru. Po dobu matčina porodu létali kolem pevnosti orli, kteří se s prvním výkřikem jejího života rozprchli, ale jeden se později vrátil

a zůstal. Holčička byla ustrašená. Za svítání, když ji odnesli k prameni, aby byla utopena a narodila se znovu, dívka zvedla ruce a zanaříkala. Pozorovala osamělého orla očima, v nichž bylo vidět vědomí, ale žádná útěcha, jenom úzkost. A přece z té kalné, kojenecké modři pronikala – zvědavost!

Yssobel byla dcera Guiwenneth, která byla známá jako ‚Lesní‘ a měla urozený původ, neboť byla dcera náčelníka Peredura a jeho ženy Dierdrath.

V dětství si byly Yssobel a její matka blízké a oddané jedna druhé a Yssobel se dozvěděla mnoho o matčiných útrapách a o tom, jak za krutých okolností ztratila otce. Ale v pozdějších letech se přátelství mezi matkou a dcerou rozvrátilo.

Guiwenneth dívku zranila svými slovy a dům ovládla zloba.

Yssobel sice nadále žila v domě svých rodičů, ale téměř spolu nemluvili, a pokud ano, slova, která padla, byla stručná a obvykle nevlídná.

Přišel den, kdy Guiwenneth z pevnosti odešla a už se nevrátila. Jediné, co se o ní ví, je, že ji slyšeli, jak zpívá Píseň o Ostrovech ztracených, jichž se dá dosáhnout jedním z pěti údolí, která vedou od kamenného náhrobku jejího otce na okraji Lavondyss.

Rozrušená tou ztrátou se ji dcera vydala hledat a při tom objevila vlastní nový svět. Zmizela rovněž.

Vypráví se o ní ještě jiný příběh, skoro stejně krátký, ale víc fascinující. Nemá konec. Musím se pokusit představit si ho znovu.

Na tomto místě byl zápis podržený a končil; deník byl založený tužkou. V ostrém světle, které se do místnosti linulo, Jack zahlédl otisk ruky, možná od potu. Aniž pořádně věděl, proč to dělá, přitiskl na něj vlastní ruku.

Líčení bylo matným odrazem skutečných událostí – nedošlo k nim v pevnosti, ale v římské vile, kde rodina žila, dokud se jí nevzdala. A Jacka fascinovaly jisté věci, zejména zmínka o kamenném náhrobku. A *Synové Ostrovů ztracených* byla oblíbená píseň jeho matky. Potřeboval však víc, pokud měl svou sestru najít a při tom hledání pochopit, co se stalo s Guiwenneth.

Posadil se a četl si zápis znovu a znovu, dokud se mu nezavřely oči a nepohroužil se do spánku provázeného sny.

Elfí šipka

Během noci byl les kolem domu neklidný. Podlaha se Jackovi chvílemi pod nohama chvěla a hlasitě skřípala, pak zase ztichla. Měsíc měl zvláštní červenohnědou barvu; Jack jej takový nikdy neviděl. Foukal silný vítr od západu, ale neměl v sobě vůni bouře.

Přestože měl v úmyslu vstát s prvním světlem a pokusit se dojít do Shadoxhurstu, zřejmě na něho opožděně dolehlo vyčerpání. Upadl do hlubokého spánku, a když procitl ze živého snu, ráno už značně pokročilo. Umyl se, popadl svůj ranec a rychle vyšel z domu v očekávání, že se bude prodírat hustým podrostem.

Místo toho zjistil, že se rozhlíží po volném prostranství, přes zbytky pobožené kamenné zdi k polím, která se táhla ke hřebeni a k cestě do města. Celá oblast ohraničená zdí byla poseta úlomky terakoty a barevné keramiky, téměř jistě pozůstatky ozdobných nádob.

A stála tam Julie, hned za zdí, mlčenlivá a pohlcená tím, jak si prohlížela čerstvě odkrytou fasádu Dubového sruhu.

V průběhu nočních hodin les ustoupil od starého domu až po jeho přední stěnu. Z houští vykukovaly šedivé cihly obrostlé břečťanem. Připomínaly obličej a šel z nich strach. Okna byla tmavá; přes větve bylo vidět vysoké komíny. Jack ten pohled chvíli vstřebával, porovnával jej s modelem, který si vytvořil jako dítě, všímal si detailů, které se mu podařilo vystihnout, detailů, které byly v něčem správně a v něčem špatně, to vše na základě otcova popisu.

Uvažoval, jaké to bylo, když dům stál na pozemku sám, vysoký, mohutný, přístupný jedinou pěšinou od hlavní cesty, která vedla za kopcem, mezi vesnicemi a většími městy, a lidé sem jezdili svými auty nebo na koních, vysedávali na zahradě, na slunci, hovořili a debatovali

o záhadách. Případlo mu, že stavení muselo být odlehlé a izolované, tiché v okolní krajině, skoro odříznuté od světa.

A vzpomněl si, co mu řekl otec: že dům byl tiché místo, až na křik a hněv ke konci. Jeho návštěvníci byli většinou odměření a mrzutí vědci, kteří se zavírali za dveře pracovny a tichým hlasem hovořili s jeho otcem. „Na rozdíl od našeho domova to nebyl dům, kde by byl smích běžný, Jacku.“

Bylo to smutné, ale ani ve vile v hvozdu nebylo v letech před Jackovým odchodem mnoho smíchu.

„Je to hrozně zvláštní,“ promluvila za jeho zády Julie. „Kdybych to neviděla, neuvěřila bych tomu.“

Došel k ní a pak se znovu ohlédl. „Když tady žil můj otec, před mnoha lety, když tady byl sám, jedné noci byl dům pohlcen. Uvnitř jsou ještě vidět stopy. Je tam místnost, kde přímo domem prorostl strom. Ale už je pryč.“

„Podivné místo. Mnohem podivnější, než jsem si uvědomovala. Vážně je to docela děsivé. A to jsem dovolovala synovi, aby sem chodil na ryby.“

„Teď bych to nějakou dobu nedělal,“ varoval ji Jack, ale neměl pocit, že je to vhodná chvíle, aby zacházel do podrobností ohledně Iaelvů.

„Hrozně zvláštní,“ zopakovala Julie. Potom se podívala na Jacka. „Myslím, že můžeš čekat nějaké turisty. Lidé budou zvědaví.“

„Prozatím jim nic neříkej. Jestli ti to nevadí.“

„Ne. Samozřejmě že ne.“

V ruce držela tašku a najednou si vzpomněla, proč vlastně přišla. „Přinesla jsem ti nějaké knihy. Napadlo mě, že by tě mohlo zajímat, jak vypadá svět venku. Jsou to... obrázkové knihy.“ Zdálo se, jako by nebyla ve své kůži. „Předpokládám, že v domě je spousta knih.“

„Velice mnoho. Velice kožnatých a plných slov. Moc obrázků v nich není. Rád bych si ty tvoje prohlédl.“

Přinesla knihu ukazující známá místa Británie a Evropy a další, ve které byly obrázky ze Severní a Jižní Ameriky. Byla tam také kniha o planetách a hvězdách, která Jacka ohromila, když v ní listoval. Saturn? Jupiter? A tohle je Mars? Takhle vypadají zblízka?

Julie mu vysvětlila, jak byly obrázky pořízeny, a jemu se zatočila hlava.

„A taky další mléko, chléb a trochu masa v plechovkách, které se snadněji otevírají. Nemusíš do nich bodat nožem,“ dodala s úsměvem.

„Děkuju. Ještě jednou.“ Jack se jí podíval do očí a uviděl ten lehce intenzivní a zvědavý pohled, který ho trochu znervózňoval. „Jsou všichni v tomto světě tak štedří?“

„Ne. Nejsou. Rozhodně ne.“

„V mém taky ne.“

„Ale tohle není štedrost, to je jen drobná pomoc zajímavému – i když zvláštnímu – lesnímu muži.“

„Něco z té pomoci chutná dobře,“ řekl. „Něco je – zvláštní.“ Usmál se, když to slovo zopakoval.

Uvědomil si, že Julie se chvěje. Všiml si toho, když mu podávala knihy. Byla také velice bledá. Možná si jeho otázky všimla, ještě než ji stačil položit, a řekla: „Jsem dost vyděšená z toho, co se děje. Tohle místo působí zvláštně. Všichni o Ryhopském lese mluví tak, že je nebezpečný; jsou tam staré doly a močálovitá místa, kde člověk může zapadnout do bahna. A děti mluví o ‚lesních bludnících‘, ale jsou skuteční, nebo ne? Nejspíš to budou jenom trempové.“

Zamračil se při tom slově.

„Poutníci. Lidé, kteří se toulají krajem, bez stálého domova.“

„To já rozhodně jsem,“ řekl Jack. „Přestože mám stálý domov rok těžké cesty odsud.“ Odhadoval dobu, kterou mu trvalo se sem dostat – každopádně to bylo dlouho.

„Měla bych z toho, co vidím, šilet,“ dodala. „Ale nešílím. Máš v sobě cosi velice nezemského, ale zároveň velice klidného. Je to, jako bys...“ Snažila se najít způsob, jak své zmatené myšlenky vyjádřit. „Jako bys byl brána, bezpečná brána do...“

„Podivná?“

„Ano. Do podivná.“

„Možná to jsem. Ještě jednou díky, Julie. A teď bych chtěl zkusit najít kněze.“

„Caylena? Můžu ho sem přivést, jestli chceš.“

Jack o jejím návrhu chvíli přemýšlel, ale pak ho zavrhl. Napůl si říkal: ještě jeden pokus zlomit pouto Ryhopu. Ještě jeden pokus, nic víc.

Došli podél lesa k potoku, který přitékal z nitra hvozdu. Byl teď širší, a když se Jack pozorně zaposlouchal, slyšel, jak prudce padá a zrychluje svůj tok. Všechny zákony přírody podléhaly rozmarům nepřírozená.

Došel až na okraj vesnice, než mu srdce začalo zrychlovat a hrud' se mu sevřela. Další krok před znepokojeným zrakem Julie, a jako by se při svém pohybu vpřed přetahoval s provazy. Pak se mu hlavou rozeznělo burácení, řev bouře, chraplavý křik krkavců: naléhání, aby se vrátil zpátky do zeleného světa.

Na druhý pokus se dostal dál, než byl teď.

Julie se rukama dotýkala jeho obličeje, oči měla vytřeštěné úzkostí. „Chce to, aby ses vrátil, že? Nechce to, abys byl tady. Nepatříš sem.“

Jackovi se podařilo souhlasně přikývnout.

„Je mi to líto,“ řekla.

„Alespoň kousek jsem viděl,“ zamumlal.

„Budeš s tím kouskem muset vystačit na dlouho.“

Sedl si na lavičku k vodnímu žlabu a maličko se uklidnil, zavřel oči. O chvíli později si uvědomil, že vedle něho sedí Caylen Reeve a podává mu hrnek něčeho horkého. Vzal si ho. Bylo to sladké a zvláštní a Caylen mu řekl, že to je „čaj“.

„Něco se stalo,“ řekl kněz. Na sobě měl civilní šaty, ne svůj ornát; silné kožené kalhoty a loveckou bundu. Klobouk se širokou krempou měl pověšený na koleni.

„V oblasti je něco velice nebezpečného“ řekl mu Jack.

„Jakým způsobem nebezpečného?“ Tento muž byl velice klidný a oči měl jako z ocele, když Jacka pozoroval s intenzitou, která byla dosti znepokojivá.

Jak jen to vysvětlit? „Nezmizely z městečka nějaké děti?“

„Jako že utekly?“

„Prostě se pohřešují.“

Kněz svůj upřený pohled nepřerušil. Sledoval Jacka, jako by byl na jeho slova zvědavý. „Už mnoho let ne. Ale ano, existují zprávy o zmizení dětí, o tom, jak to rozvrátilo rodiny. A táhne se to daleko do minulosti. Na kostele je k tomu malá kamenná deska. Pojd'te se podívat.“

Jack zavrtěl hlavou. „Dál než sem se nedostanu.“

„Se mnou ano, dostanete. Pojd'te.“

Caylen Jacka postavil a nasadil si klobouk na hlavu. O lavičku stála opřená brokovnice, kterou popadl taky. Jack poznal, co je to za zbraň, a nevěděl, co si o tom má myslet.

Tah lesa byl mocný, pocit dezorientace stejný jako předtím, ale slabší. Caylen Reeve ho vzal za ruku, Oba muži pomalu došli ke kostelu a vstoupili do jeho chladivých, tichých prostor. „Tak. Vidíte? Se mnou se zlo nechá zaplašit.“ Caylen se usmíval. Jack byl zmatený. Jak to ten muž udělal, že se mu podařilo pouto s lesem oslabit?

„Tady je ta deska.“

Byl to malý, obdélníkový kus šedého kamene s mělkými nápisy a datem 1643, což ovšem Jackovi samotnému nic neříkalo. Caylen to přečetl nahlas. „V tento den Páně jsme ztratili naše děti Bethenyho, Crispina, Olivera, Samuela a Josepha, když je uchvátilo nepopsatelné zlo. Kéž je ochraňuje Bůh.“ Kněz se s lehkým úsměvem podíval na Jacka. „Slyšel jsem, že je neobvyklé, aby se v kostele našlo něco takového.“

Seznamy padlých ve válce, to ano; náhrobky rytířů a biskupů, jistě. Ale toto vytesaly ruce amatéra; každé jméno má jinou charakteristiku. Tohle vytesali rodiče těch ztracených dětí.“

„Nepopsatelné zlo,“ zopakoval Jack. „Co to podle vás bylo?“

Caylen krátce zaváhal, než odpověděl: „V roce 1643 by jim nejspíš říkali skřítkové a víly. Ale já jim říkám Amurngothové.“

Starší a mladší muž se na sebe mlčky dívali. Jack měl v hlavě vír myšlenek, nejenom proto, že byl tak daleko od domova. Kněz se lehce usmíval, v šedých očích mu jiskřilo.

„Co jsi zač?“ zeptal se Jack.

„Někdo ještě zelenější než ty,“ odpověděl ten druhý.

Mytágo! Jack teď pochopil, co tím muž myslel, když předtím řekl: „Taky mám v sobě něco divokého, i když ne tolik jako vy.“

Caylen pomalu přikyvoval. „Pojďme ven na vzduch.“

„Nevzpomínám si, že bych sem přišel. Jednoduše si vybavuji, že jsem otevřel oči, byl jsem v tomto kostele a nade mnou se vzrušeně motali nějací lidé. Byl jsem pouhý chlapec. Ale zůstal jsem tady, vyrostl jsem, naučil jsem se církevním úkonům a skutečný kněz, který žije ve velkém domě za kostelem jako takovým, mě přijal za svého svěřence. A pak mě udělal správcem. Nejsem duchovní,

třebaže lidé mi tak někdy říkají a udržují tu iluzi. Jsem součástí komunity tak dlouho, že tomu už nikdo nevěnuje pozornost.

Poznal jsem, že Iaelvové jsou blízko. Umím je vyčenichat. Nebo by možná bylo lepší říct vycítit. Myslím si, že to je důvod, proč jsem se narodil. Abych obyvatele chránil před kupci s podvrženými dětmi. Viděl jste je?“

„Ano. Včera v noci. Použil jsem železnou elfí šípku. Tak tomu říká otec. Zahání je to zpátky, nebo alespoň někam jinam. V každém případě se toho bojí.“

„To doufejme. Já jsem zatím v tichosti vzkázal všem rodičům, aby dávali pozor a neustále věděli, kde jejich děti jsou. Kvůli tomu jste za mnou přišel, ne?“

Jack přisvědčil.

Kněz se z ničeho nic zatvářil znepokojeně. „Je to zvláštní pocit, když člověk znenadání zjistí, co má proti sobě, přitom se s tím nikdy dřív nesetkal a tentokrát to ani neviděl. Ale ví, že to tam je.“

„Až přijdete do Srubu, ukážu vám tu elfí šípku. Nebo vám ukážu, jak ji vyrobit.“

„Myslím, že už to vím. Ale každopádně díky.“

Kráčeli po cestě ven ze Shadoxhurstu, Caylen s kloboukem posunutým dozadu a zlomenou brokovnicí přes rameno. Jack ve svém špatně padnoucím oblečení a krátkém koženém kabátě nevypadal o nic méně nesourodě. Byl pošmourný, studený den.

„Váš dědeček je tady celkem legenda, v okolí i v jiných vesnicích a městečkách. Ale jen mezi staršími lidmi. Těmi, kteří tady žili, když tu žil on. Pořád mluví o domě v lesích, ale z mladších je nikdo nebere vážně.“

Jack se nad tím zamyslel. „Les je obrovský. Vím, že to tak nevypadá, ale je. Uvědomuje si sám sebe. A přiživuje se na lidech. Na jejich nevědomém myšlení, jak tomu rozumím.“

„Na lesního bludníka jste vzdělaný,“ poznamenal Caylen zvláštním tónem.

„Můj otec je vzdělaný muž. Hodně mě naučil. Sestra taky. Chudinka Yssobel.“

„Chudinka Yssobel?“

„Jednou v noci zmizela, jako ty děti v kostele. Ale myslíme si, že sama od sebe. Jistě to nevíme. Otcí to zlomilo srdce.“

„To mě mrzí.“

„Když jsem se rozhodl, že půjdu hledat venkovní svět, nejspíš se mu zlomilo podruhé.“

„To mě mrzí dvojnásob. Jacku: jak je možné, že když ožijeme, nejsme jenom legenda, ale taky *víme*, co jsme? Je to neobvyklé?“

„Ne. Vůbec to není neobvyklé. Žiju v římské vile obklopené jeskyněmi, pevnostmi a dalšími místy a mytága, která je obývají, si myslí, že jsou v opravdovém světě. Ale pokud jde o to ‚jak‘, na to vám odpovědět neumím, reverende.“

„Já přece nejsem reverend. Jsem *mytágo*. Usídlené na okraji.“

Na okamžik zavládlo ticho. Pak Caylen zavrtěl hlavou, ušklíbl se a dodal: „Co přináší vesnickému životu úplně nový smysl.“

Jack se otočil a stiskl staršímu muži ruku. „Pozor na skřítky.“

„Proto jsem se narodil! Vím, že se na svůj kopec nemůžou vrátit bez něčeho, čím by se mohli pochlubit.“

Jack vykročil zpátky k Ryhopu, pak se rozběhl. Udělal jen několik kroků, když na něho Caylen zavolal a on se otočil.

Kněz tam stál s puškou přes rameno a klobouk teď držel u nohy. „Co podle vás přivedlo laelvy k okraji tentokrát?“

Byla to nepříjemná otázka, nicméně Jack o ní už sám přemýšlel. „Nevím,“ zavolal v odpověď. „Ale jedna možnost mě napadá: sledovali mě.“

Zbroj krále

Jack se přiblížil k domu, fascinovaný cihlovou fasádou, která teď vystupovala z příkrovu zeleně a stínů. Předstíral, že otevírá branku (nyní zmizelou) a obdivuje plané růže a ovocné keře, které kdysi tento přístup k předním dveřím pravděpodobně zdobily. Utrhl si imaginární švestku z imaginárního stromu – všiml si prohlubně a stop po kořenech v místě, kde kdysi nějaký malý strom stál – a pak si potřásl rukou s imaginárním dědečkem, který ho přivítal u dveří.

Dveře byly otevřené. Nechal je tak, když odešel? Nejspíš ano. Vstoupil do chodby a prošel domem do zadní části. Vycházelo odtamtud zvláštní světlo. Ne, nebylo zvláštní: jen jasnější, než když přišel. A bylo slyšet zvuky, ve kterých okamžitě poznal kvokání slepic. Slepice? Za dům se dalo dostat dvěma způsoby: hlavními dveřmi na trávník a do zahrady; a přes kuchyni k místu, kde byly kdysi ohrádky pro slepice a záhony se zeleninou. Vzal to přes kuchyni. Trouchnivějící trosky kurníku byly zbavené vegetace, ale kolem nich klovalo do země pět slepic. Na dolním konci zahrady byl plot a rezivá železná brána. Les přiléhá k bráně a táhl se kolem pozemku na obě strany, ale zahrada byla znovu volná.

To dělám určitě já, pomyslel si Jack. Tak jako jsem zahnal Iaelvy, zaháním i les. Nebo že by mě vítal doma?

Po návratu do domu si všiml, že se v kuchyni něco dělo. Když ji našel, byl v ní nepořádek, který se za dobu jeho pobytu ještě zvětšil. Pořádkumilovnost k jeho vlastnostem nepatřila. Dovnitř se možná dostalo nějaké zvíře. Na podlaze se povalovaly plechovky, které nechal na pracovní desce stolu. Dlouho tam tiše stál, ale bylo slyšet jen kdákání slepic klovajících do země a šelestění větru.

Vydal se do pracovny. Jeho svinovací matrace a příkrývka byly v koutě ve stejném stavu, jak je zanechal, ale sešitový deník zmizel. A v místnosti bylo cítit nepříjemný zápach. A slyšet tichý dech.

Otočil se a málem se skácel pozadu na stůl, jak se jeho obličej téměř dotkl obličeje George Huxleyho. Stařec stál jen několik centimetrů od něho a díval se mu do očí tak upřeně, že měl Jack pocit, jako by ho ten pohled drtil, skoro až paralyzoval.

„Kdo jsi?“ zašeptal Huxley. „Jsi ten přízračný mladík?“

Jack starého muže zlehka odstrčil maličko zpátky. „Myslím, že ano.“

Huxley vypadal vystrašeně. Sešit si tiskl oběma rukama na prsa. Látka jeho tvídového saka se rozpadala. Vousy na bradě ztratily upravenost, delší a rozčuchanější vlasy mu visely na ramena.

„Kdo jsi?“ zašeptal znovu a pak se rozhlédl po pracovně, jako by ji viděl poprvé. Když se pohledem vrátil k Jackovým očím, řekl, velice tiše a nejistě: „Už jsi tady byl. Poznal jsem to. Předtím jsem tě neviděl. Ale teď tě vidím. Mám syna. Stevena. Jsi mu hodně podobný.“

„Jsem Stevenův syn. Váš vnuk.“

Huxley to slovo vytvaroval pouze rty. Nahlas pak řekl: „Yssobel...“

„Vaše vnučka. Je podobná na matku. Guiwenneth.“

Znovu jméno vyslovil mlčky a několikrát je zopakoval, zahleděný do dále, jako by vyvolával nějakou vzpomínku. „Tak krásná. Tak krásná. Vzpomínám si, jak mě pozorovala ze zahrady, zvědavá a ztracená. Tak krásná. Zase odešla, vrátila se do lesa. Sledoval jsem ji a našel jsem ji, ale ona mi utekla. Tak krásná. Snová.“

Také jeho řeč byla snová. Nyní se ale zamračil. „Yssobel. Kdo mi šeptal o Yssobel?“

„Já. Moje sestra se ztratila. Něco ji uchvátilo; nebo odešla zničit něco, co se ji *snažilo* uchvátit.“

Huxley byl zamyšlený. Zvedal hlavu, jako by poslouchal nějaké hlasy z dálky, čelo svraštělé, v očích tázavý výraz. Potom svým strašidelným, chladným hlasem zopakoval, co si možná zapamatoval, holé kosti legendy. „Yssobel ukradla zbroj krále. Bojovala v ní.“ Odmlčel se, hledal slova. „Nechala se vést stínem králova kamene – a došla k jezeru černému jako noc. V králově člunu přeplula do podsvětí. Vykonala tam pomstu. Zahojila ránu, která šla hluboko. Yssobel...“ Couvl ke stolu, odložil sešit a skoro až lítostivě jej pohladil po deskách. Obličej a výraz mu při tom zakrývaly vlasy. „Yssobel,“ zopakoval, jako by si to jméno vychutnával. „Obraz své matky.“

Nechala se vést stínem králova kamene...

Huxley procházel zvláštní proměnou. Sedl si na židli u stolu a zadíval se na svoje ruce. Kůže byla suchá a rozpraskaná, ostré a naběhlé klouby na prstech z ní vystupovaly jako suky na větvích stromů. Aura kolem něho byla cítit humusem. V koutcích očí se mu leskly slzy, přestože na něm nebylo vidět, že by byl smutný.

Vzhlédl k Jackovi, propátral jeho obličej a pak se vlídně usmál. „Ty! Ano. Obraz mého syna. Jenže – jak si to můžu pamatovat?“

Zadumal se a zahleděl se do prázdna. Pak najednou promluvil autoritativním a pevným hlasem: „V některých částech lesa jsou generativní síly velice intenzivní. Říkám jim víry. Jsou spojené s prameny nebo se stromy, zpravidla duby a jilmy. Někdy s mýtinami, obzvlášť takovými, které mají ve svém středu svatyni. Někdy se starými cestami. Právě ony jsou rodištěm obrazů, i když se mi nikdy nedostalo toho privilegia, abych byl svědkem takového okamžiku vzniku.

Já jsem ale přišel z větší hloubky. Z mnohem větší hloubky. Někdo mě sem přitáhl.“ Huxley znovu pohlédl ostře na Jacka. „Ty? Vysvětlovalo by to Yssobel? Tvoje potřeba; mne; potřeboval jsi mytágo. Mou obnovenou mysl, zkušenosti z mých toulek, pověsti, které jsem vyslechl... někde v sobě mám vzpomínku na dívku, kterou jsem nikdy nepoznal, vzpomínku z příběhů, které jsem o ní vyslechl. Tvůj otec měl pravdu. Huxley, když byl čistě z masa a kostí, by měl radost, kdyby věděl, že je možné ho znovu vyvolat se zlomkem jeho inteligence a paměti stejně jako s tvídovým oblekem a rozedranými botami.“

Stařík se znovu stáhl zpět do sebe. Okamžik vzkříšení pominul. To, co ho drželo při životě, ať už to byl jakýkoli intelekt, působící z něho nebo z jeho okolí, podporovalo tuto mytágovou formu vědce; nebylo to dost silné, aby ho to udrželo při plném životě.

Říkal slova, která Jack slyšel jen s obtížemi.

„Mytága... u okraje slábnou. To, co je tam přitahuje... když tam přijdou, ocitnou se v pasti. Jako hmyz v pavučině. Svět je vycucá. Zeslábnou. Zkřehnou. Rozpustí se zpátky do země. Skutečná síla těchto stvoření se nachází v srdci lesa. Nachází se tam, kde začíná. V místě, o kterém jsem slyšel vyprávět jako o *Lavon d'ys*.“

Jack si sedl na podlahu, tak blízko ke svému dědečkovi, jak cítil, že může. Huxley se na něho zadíval uslzenýma očima. „Myslím, že si půjdu na chvíli zdřímnout. Kde spíš ty?“

„Tady.“ Jack ukázal na svou svinovací matraci a kožešiny. „Vyspi se tam, jestli chceš. Není to tak příjemné jako postel v patře, ale mnohem miň vlhké a zatuchlé.“

Huxley se nejistě zvedl ze židle, odšoural se do kouta, nejdřív si klekl a pak si lehl, schoulil se na levý bok, kolena přitážená k tělu. Vychrtlá ruka sáhla pro kožešinu a přetáhla ji přes nohy.

Najednou byl velice tichý.

Jack ho chvíli pozoroval a pak se nejspíš nechal přemoci dřímotou. Probudil se náhle. Do prsou ho tlačil hrot oštěpu. Ve tmě poznal, že nad ním stojí Huxley se zbraní v ruce a mručí: „Kde je? Kde je?“

Jack instinktivně srazil oštěp stranou a těžce se zvedl, ale dosáhl jedině toho, že ho dědeček, kterému jako by se síla obnovila desetkrát, zatlačil zpátky dolů.

„Kde je?“ naléhal chatrný, páchnoucí duch. Držel Jacka za krk a obličej měl tak blízko, že z něj Jack cítil les.

„Kdo?“

„Christian! Christian! Kde je? Hned mi to řekni!“

„Otcův bratr?“

„Vrah. Vrah. To on mi ji vzal. Vzal hvozdou krásu. Vzal mi můj sen. Zabil ji. Zabil ji. Kde je? Tak kde je?“

„Georgi... pust'. Ne tak zhurta. Já jsem Jack. Stevenův syn. Nevím, kde je Christian. Otec si myslí, že je mrtvý.“

Byla to lež. Ale zdála se být vhodná. „Opatrně, dědečku. Dědo. Georgi. Opatrně. Jsem napůl mytágo. Stejně křehké jako ty.“ Ale jeho dědeček se momentálně necítil nijak křehký.

Huxley se postupně uklidnil, couvl, upřeně se zahleděl na oštěp z vitríny a pak jej zahodil stranou.

„Něco se mi zdálo. Divoký sen.“

„Ty máme všichni.“ Jack se posadil a staříka objal. „Je půlnoc.“

„Je půlnoc,“ dostal ponurou odpověď.

„Jedna moje známá, jistá Julie, mi dala bylinu, která se jmenuje čaj. Má ostrou, hořkou chuť, když se uvaří ve vodě, ale jiný dobrý známý z místa, kde jsem se narodil, by ji označil za ‚vítanou chuť cizosti‘. Nedal by sis trochu?“

„Ne!“

Huxley začal blouznit, oči najednou znovu vytřeštěné. Jistá slova a výrazy zdůrazňoval, jako by si je nacvičoval.

„Když se začne vytvářet *premytágo*, první je zaznamenaná periferní vidění: jako mihotavý stín, tvar, záblesk barvy. Pokud jde o ostatní smysly, pomíjivý pach, potu nebo pohlaví, nebo rychlý dech, šeptané nic, *přízračný dotek* na tváři nebo na ruce, letmý fyzický kontakt. To signalizuje, že vědomí, které přebývá v tomto prapůvodním *pralesním* porostu, začíná reagovat s projevujícími se formami *archetypů* nahromaděných v lidské mysli za *statisíce* let! To, co tuto prvotní mytágogenezi řídí –“

„Huxley!“

Jack zarazil nesouvislý proud slov, který se ze starce linul, a George ostře zvedl hlavu. V slabém světle měl skoro až zlostný výraz. „Pomalů,“ vyběhl ho vnuk. „Zlomíš větvičku.“

„Už je jich zlomených příliš mnoho,“ zněla Huxleyho poněkud stísněná odpověď. Jack se tiše zasmál, ale něčemu, na co si vzpomněl v souvislosti s domovem, se svým dospíváním, ne hrozivému vystupování starého muže.

„Ano. Jistě.“

Svítilo. Pracovna a Huxleyho shrbená, smutná postava se začaly rýsovat ve slabém světle. Jack ležel na boku, s hlavou na dlani, a díval se na muže, jenž jako cosi znepokojivého prostupoval jeho dětstvím a který byl jedním z důvodů, proč toužil najít Dubový srub a svět vědy.

Z dálky se ozvala dvě ostrá „prásknutí“, krátké pulzy, které proběhly vzduchem a polekaně škubly Jackovým bludnickým aspektem. Huxley se posadil jako pravítko a zalétl pohledem k oknu.

„Co to bylo?“ zeptal se Jack.

„Výstřely.“

V první chvíli byl Jack zmatený tak, že nedokázal myslet. Potom se ztěžka postavil, nazul si boty a vyběhl do venkovního světa.

„Zůstaň tam!“ zakřičel zpátky. „Neodcházej. Prosím!“

Jitřní vzduch byl svěží. Silná rosa, která ležela na polích, se třpytila, jak světla začalo přibývat.

Kudy? Kudy?

Instinktivně se rozběhl k potoku. Klouzal po mokré trávě a otíral si oči, aby z nich vyhnal únavu. Když se dostal na dohled potoka, zahlédl osamocenou postavu muže, který tam stál. Nohy měl rozkročené, v jedné ruce mu ochable visela brokovnice, klobouk se širokou krempou měl stažený do obličejce.

Když Caylen Reeve vzhlédl, oči se mu leskly slzami a ústa měl stažená. „Selhal jsem,“ řekl, když k němu Jack došel. „Nezvládl jsem svůj úkol.“

Jack se podíval na to, co tam bezvládně leželo na břehu potoka.

Tvor s dvakrát prostřelenou hrudí byl šeredný tvarem i vzezřením. Ústa měl rozevřená v agónii, oči zapadlé, jazyk mu visel z úst, dlouhé vyhublé prsty se sápalý po ranách v jeho chabé tělesné konstrukci. Nebylo vidět žádnou krev, jen velké rány v místech, kde výstřely těla rozervaly.

„Vyměněnec?“

„Dospělá forma,“ přisvědčil Caylen. „To jsem nečekal. Jejich běžnou kořistí jsou nemluvnata.“ Zatvářil se smutně. „Na jejich místě nechávají dřevěné loutky, které vyrostou a začnou působit dojmem člověka, když se jim to umožní. Varoval jsem před malými dětmi. Tohohle jsem pronásledoval až z vesnice. Ale obávám se, že Iaelvové získali, pro co přišli. Už je necítím. Utekli hluboko, hledají cestu zpátky ke svému kopci.“

Umírajícímu vyměněnci začala z úst vytékat lesklá míza. Trásl se a kvílel.

Caylen Reeve vytáhl zpoza svých zad mačetu a jedinou krutou ranou ten strašidelný zvuk ut'ál.

Neduchovní se na mrtvolu smutně podíval, pak stočil pohled k Jackovi. „Nevím, co jste čekal, že najdete, když jste vyhledal širý svět, ale myslím si, že tohle to nebylo.“

Jack si povzdechl a zavrtěl hlavou. „Čekal jsem něco magického. Něco poklidného. Hrady, katedrály, mořská pobřeží. Nejspíš dětský sen. Ale nelituji té cesty.“

„Hodně štěstí,“ řekl kněz. „Doufám, že vás ten sen přivede domů. Pokud jde o mě, měl bych se jít podívat, jestli se něco ztratilo...“

Upustil pušku, shýbl se, popadl tvora za vlasy a patu a odtáhl jeho pozůstatky mezi stromy.

Zatímco Jack se vracel do Dubového srubu, Caylen zamířil zpátky do Shadoxurstu. Na nejvyšším místě protáhlé vyvýšeniny se otočil a zamával. Jack, který se za ním díval, zvedl ruku. Lovec vyměněnců zmizel za obzorem.

„Georgi? Dědečku?“

Jack vstoupil do pracovny, ale našel ji prázdnou. Rychle prohledal dům. Stařec byl pryč. Sešit však ležel na stole a Jack jej prudkým pohybem otevřel. Huxley po sobě zanechal poslední zápis. Písmo svědčilo o jeho rychlém úpadku.

Do Lavon d'ysse vede mnoho cest, ale s časem se kroutí a otáčejí. Yssobel se nechala vést stínem kamene, kde zemřela její matka. Místo přechodu našla zásluhou smělého činu. Zrádného činu.

J je obraz mého syna. Víc lidský než divoký. Intelligence člověka a intelligence starého lesa.

jaká kombinace sil s cílem oživit mě, ducha z ducha.

a s polovinou vzpomínek na život. S vědomím práce na prvním objevu záhad starého hvozdu a stejnou touhou pochopit tajnosti tohoto podivného místa.

*jsou jiní Huxleyovi? Honí se jim hlavou stejné
myšlenky? Nepochopitelná regenerace. Ale neúplná.
Životní síla chabá*

slábne

*trouchniví rychleji, než je pro rozklad mytické formy
obvyklé*

kéž by bylo možné vidět Isabel obraz matky –

Na tomto místě naškrábaný rukopis končil. Jack měl velké potíže s tím, aby ho vůbec přečetl, ale intuitivně mu vypomohl bludník. Posledních několik slov bylo napsáno skoro dětským písmem, se zveličenými tvary, jako by Huxley sbíral poslední špetky sil, aby myšlenky dostal ven.

Možná věděl, že ho mnohem větší síla, než jakou může ovládnout, táhne zpět do stínu Ryhopského lesa, aby jej vstřebala a ukončila.

Jack vyšel do zahrady za domem. Několikrát zkusil zavolat, ale nepřekvapilo ho, když nedostal žádnou odpověď. Měl zvláštní pocit opuštěnosti. To setkání pro něho mělo sílu: dotkl se minulosti a možná se dozvěděl něco málo o tom, co se přihodilo jeho sestře.

Vrátil se do pracovny a ještě jednou si přečetl všechno, co jeho dědeček napsal. Pak sešit pečlivě uložil do svého koženého vaku a přidal k němu výtisk *Stroje času* spolu s miniaturními šachy.

Vtom někdo zavolal jeho jméno. Byl to Juliin hlas. Jack vyšel před dům a uviděl, jak k němu běží Julie a Caylen. Počkal, až se dostanou ke zdi. Julie vypadala vystrašeně a zoufale. „Musíš odejít,“ vyhrkla, když popadla dech.

„Taky bych to doporučoval,“ přidal se Caylen s pohledem směrem k domu. „Obrátí to tady vzhůru nohama. A jestli dostanou i vás, zemřete. Z důvodů, které velice dobře znáte.“

Jack nechápavě zavrtěl hlavou. Caylen pokračoval: „Ve městě se pohřešuje chlapec.“

Svým výrazem, přímým pohledem na Jacka, naznačil, že žena z města by se důvod neměla dozvědět.

„Je to mladý Hawkins,“ řekla Julie. „Eddieho kamarád. Ve městě jsou policisté, vyptávají se a přijdou sem, jakmile se o tobě dozvedí. A o tobě mluví *všichni*. Je mi to líto. Je mi to moc líto.“

Julie se na něho naposledy smutně podívala, otočila se a napůl během, napůl krokem zamířila zpátky k cestě.

Jack se za ní chvíli díval, ale pak si všiml pohledu kněžových zoufalých očí. „Já jsem toho chlapce přece neunesl. Proč by mě měli podezírat?“

„Vítej na okraji světa,“ řekl chmurně Caylen. „*Musíš* odejít, Jacku.“

„Měl jsem to v úmyslu. Polovinu toho, pro co jsem přišel, už mám. Už mi tady nic nezbyvá. Ale s chlapcovým únosem jsem neměl nic společného.“

„Já to vím. Oni ne. Honem!“

Rychlým krokem došli podél Ryhopského lesa k potoku. Caylen doprovodil Jacka za okraj lesa a zareagoval, stejně jako Jack, na nenadálé prudké volání jeho nitra. Jackova lidská stránka okamžitě ztratila orientaci, ale bludnická stránka se vynořila a dokázala deformovaný prostor prohlédnout. První, na co narazili, byla odporně vykuchaná mrtvola koně, nepochybně ukradeného na nedalekém poli.

Amurngothové zvíře zabili a odřezali z něj většinu masa. Vzali si hlavu, jistě jako trofej nebo proto, aby si ji pověsili v iaelvských jeskyních. K porážce došlo příliš nedávno, než aby se mrtvola začala rozkládat. Jack vytáhl nůž a odřezal si pro sebe několik proužků masa. Našel tenkou větev, seřezal ji do špičky a proužky na ni navlékl, aby vyschly.

Zpovzdálí k němu nezřetelně dolehly vzrušené lidské hlasy, ale tady byl v bezpečí.

Pak Caylen řekl: „Když si pospíšíš, udržíš se jim v patách. Znají zkratky přes zem, otvory, průchody dolním světem, které se v určité vzdálenosti za tlupou uzavřou.“

„Záleží na tom, kam mají namířeno.“

„S novým vyměněncem? Půjdou do srdce lesa, k jednomu ze svých kopců. A jestli tě sem opravdu sledovali, jak se domníváš – pak musí být jejich kopec blízko tvého domova.“

Jack se zahleděl na druhého muže, bludníka skrz naskrz, a zavrtěl hlavou. „Překvapuješ mě. Nedovedu si představit, jaké to musí být, žít, jak žiješ ty.“

Caylen Reeve se nepatrně usmál. „Zvláštní. A zvláště krásné. Žiju v určitém zámezí. Jsou chvíle, kdy bych se nejraději vrátil do lesa a jednoduše potichu zemřel. Jenomže kde umírám? Kam patřím? A jindy zase s ním o tom prodrat se dál od okraje. Jenže když se stanu labilním, zemřu jiným způsobem. To vím. Proto zůstávám tady, šťastný a spokojený. Kromě dneška. Dnes jsem selhal.“

„Poprvé.“

Caylen zavrtěl hlavou. „Poprvé? To ne. Ale poprvé po *dlouhé* době.“

Znovu se rozloučili. Ať už čekal Dubový srub jakýkoli osud, Jack se jej neměl nikdy dozvědět. Šel po břehu potoka, sklouzl do vody a v místě, kde se potok náhle měnil v řeku a světlo začal za čas pohlcovat hustý les, přešel po přirozeném mostě z kamenů na druhou stranu.

Bludník zašeptal: Cítím je. Sedni si. Nesnaž se tak úporně. Dovedu nás na jejich stopu. Soustřed' se na Yssobel a na to, co o ní řekl Huxley.

A bytost, která byla Jackem, se uvolněně svěřila své pralesní strážce. Hlavou mu problesklo:

Nechala se vést stínem králova kamene...

Dolní svět

Amurngothové byli loudaví poutníci. Ale Caylen Reeve věděl, co dělá, když Jacka pobízel, aby se za nimi vydal co nejdřív. Jak postupovali, les se před nimi zvolna rozšiřoval. Když se přiblížili k nějaké srázné skále, stal se z ní přízrak skály. U řeky to působilo, jako by se samotný vzduch rozevíral jako kočičí oko.

Jejich stopy byly nápadné a stopy jejich ‚kořisti‘ ještě nápadnější, neboť otisky nohou, které za sebou Iaelvové zanechávali, se od lidských lišily. Jack je rychlým tempem pronásledoval. Zanechávali po sobě nezaměnitelný pach, a tak věřil, že je na správné stopě. Sledovali potok do míst, kde se z něho stala řeka, šli po jednom břehu, přebrodili na druhou stranu a pak si udělali krátkou zastávku. Bylo to na místě, kde ukryl svou loďku. Iaelvové ji našli, pečlivě si ji prohlédli a očividně ji zavrhlí jako neužitečnou.

Nepotřebovali řeku. Měli své stezky.

Ta zastávka na jejich cestě do nitra lesa však Bludníkovi umožnila, aby je dostihl. Jack letěl jako stín mraku, proplétal se lesem, skalami a houštinami šípkových keřů, které jako by směrem k okraji lesa bujely, skoro jako obrana.

Vstoupili do skalní rokle, která směřovala dovnitř, ale dolů ne. Jack spatřil, jak se stěny začínají svírat, vracet do původního tvaru. Jak běžel, klopýtal přes kameny a při tom si přidržoval své kožené rance, skoro ho to dovnitř vcuclo, když se prostor za nimi uzavřel.

Toto byl úplně jiný průchod, tmavší, studenější, plný ozvěn: před sebou slyšel hvízdavý, mlaskavý jazyk laelvů a chlapcovy protesty, tlumené, ale rozhněvané.

V této vlhké soutěsce začal mít Jack potíže s dechem. Když dvakrát klopýtl, měl pocit, že ozvěna kamenů, které

tím uvedl do pohybu, nemá konce. Postup Iaelvů před ním zůstal nepřerušný.

Přestaň tak tlačit na pilu, vybídl ho naléhavě Bludník. Podívej se přímo před sebe. Co vidíš?

Jack se zadíval do šera. Pak se v jeho periferním vidění začaly formovat siluety. Některé byly lidské, některé zvířecí, některé jako by si ho prohlížely, jiné probíhaly kolem. Nestalo se mu to poprvé.

Ten svět je tu pořád. Vzpomínáš, co ti řekl otec? Že periferním viděním můžeme zahlédnout rané formy mytág.

Už jsem je dřív viděl, ale nikdy tak zřetelně.

To je tím, že se za tebe dívám já. Toto je jedno z těch míst, kde je vytváření mytág velmi silné. Tvoje mysl je ve víru tvoření. Nech ji, ať v lese udělá svou práci, a nech svoje tělo, aby se uvolnilo. Nech mě, abych nás po stopě vedl já, nehlučně.

Potřebuji vnímat.

Však VNÍMÁŠ. Já jsem ty. Jenom se lépe vyznám ve stezkách.

Já jsem došel na okraj. Já jsem našel Dubový srub.

S mým významným přispěním. Kdyby ses o tu výpravu pokusil beze mě, trvala by ti roky. Já jsem znal cestu.

Já to vím.

Přesvědčit tě, abys udělal místo *bludníkovi*, je velice nesnadné.

Ted' ustoupím.

Výborně. Navíc jsme tím získali naději na velice rychlý návrat. Tahle iaelvská tlupa má povědomý pach. Dovede nás domů. Pusť se, přenech končetiney Bludníkovi. Věnuj se spánku, snům a tvoření. Já tě cestou nakrmím.

Procházel stromy, procházel kopci, svět se kolem něho kroutil a on s pocitem závratí měnil směr, jak se celá krajina protahovala a deformovala.

Přeběhl z travnatého svahu do podzemní chodby. Běsnící proud vody ho unášel tmou, až náhle před ním:

Tmavé siluety Iaelvů, houževnatě postupujících svou stezkou. Drobný chlapec šel v jejich středu, na zádech ranec, v ruce hůl, a otáčel hlavou ze strany na stranu, jak obhlížel cizost prostředí, které ho obklopovalo.

Bludník probudil Jacka. Byli v obrovském dómu. Zvuk se odrážel od jeho stěn novými a novými ozvěnami. Na stěnách byly světélkující skvrny. Prostředkem tekla řeka, ale po obou stranách měla kamenné břehy. Amurngothové si v dálce rozdělali oheň a krčili se těsně při okraji ledové vody. Zvuk jejich hovoru byl řezavý a nepříjemný. Sedícího chlapce hlídal jeden malý Iaelv. Byl zahalený do pláště z listí. Jeden Iaelv mu pral oblečení.

Co je to za místo?

Křižovatka, odpověděl Bludník. Čekají na další klan. Je blízko.

Jack ze svého úkrytu sledoval neobvyklý projev péče. Iaelvové spojili oštěpy ve špičce, aby vznikl věšák, a chlapcovy mokré šaty na ně pověsili, aby uschly. Dva tvorové došli k vypouklým, vodou omletým stěnám a pomocí tmavých kamenných nožů do nich vyryli nějaké značky. Hvízdání a mlaskání se ozývalo nepřetržitě, neustálé brebentění, které se nenadále zadrhlo.

Z místa, které Jack považoval za stín na skalní stěně, ale s největší pravděpodobností se jednalo o ústí samostatného jeskynního systému, se vynořila druhá tlupa Amurngothů.

Byli barvitější a vyšší. Obě skupiny se opatrně rozptýlily po svažujícím se břehu podzemní řeky a posadily se po obou stranách chlapce, proti sobě.

Strhl se spor. Časté pleskové údery do studené skály. Časté setřásání dlouhých vlasů dozadu. Několikrát mezi oběma skupinkami zlostně přelétly drobné kameny, jak

jedna či druhá strana zalovila ve vaku pro hrst oblázků a mrštila je po té druhé.

Po chvíli se rozhostilo ticho. Nová skupinka vstala, bez dalšího kontaktu s ostatními přebrodiva ledovou vodu a znovu zmizela ve skalní puklině.

Chlapec se zajímavě rozesmál. Těžko říct, co si ze situace vybral, ale přinejmenším pochopil, že jeho věznitelům se něco nezdařilo, možná výměna, obchod. Sundali mokré šaty a hodili je po něm.

Bez námitek si je oblékl. Tlupa vstala, posbírala své zbraně a pytle a zanedlouho zmizela na druhém konci rozlehlé jeskyně.

Bludník se rozesmál. Zůstal jim na krku. Myslím, že bychom se jich měli držet.

Souhlasím.

Později procházeli lesem částečně prozářeným sluncem. Vypadalo to, jako by tudy Iaelvové skoro letěli. Postupovali tak rychle, že Bludník nestačil s dechem. Strážci chlapce zvedali a spouštěli dolů, jako houpají rodiče s dítětem. Pohybovali se tak nezachytitelně, že se Jack/Bludník chvílemi ocital v naprostém tichu. Nevnímal nic než stíny a slunce prosvítající korunami stromů, záblesky světla a ticho.

Potom ho na směr, kterým se vydali, upozornil hvízdavý výkřik. Brzy znovu ucítil jejich pach a nedlouho nato zahájili sestup. K tomu však došlo až poté, co Jack spatřil stav svého těla. Končetiny si prohlédnout mohl a obličej se na něho podíval, když se shýbl, aby se napil z mělké tůňky.

Ruce měl hnědé, kosti sukovité, kůži průsvitnou tak, že viděl hluboko v mase síť tenkých žil. Když si sáhl na obličej, nenahmatal žádnou svalovinu, jen opracované tvrdé dřevo a na něm suché rty.

Jsem mrtvola! Vysychám!

Mrtvola v dobrých rukou, uklidnil ho Bludník. Přenech mi vládu. Jsi v dobrých rukou. Vrať se ke svému snění. Tvoř! Vdechuj lesu život. Ty, člověk. Jdeme znovu do hlubin a tentokrát to bude obtížné. Ale myslím, že cesta už brzy skončí...

* * *

Spal a nechával si zdát sen. Viděl v něm králův náhrobek, který však nevrhal žádný stín. Měl už představu, kam jeho sestra odešla. Byl však z víly dlouho pryč. Ve snu začal pochybovat, jestli se zachoval správně, když se probil k okraji lesa; jen tak z rozmaru; s představou, že dokáže vyvolat ducha svého dědečka a „přečíst“ si jeho vzpomínky v naději, že stařec objevil nějaké příběhy, které souvisely s Yssobel.

Měl jsi pravdu, zašeptal mu do sna Bludník. Tvoje intuice měla pravdu. Nevím, jak se odsud dostaneme. Spi dál. Jsme skoro v jeskyni. Znáš teď ty Iaelvy ještě líp.

Když se Jack znovu probudil, lekl se a potlačil výkřik strachu.

Amurngoth měl obličej jen kousek nad ním. Dlouhými prsty mu svíral rameno. Když Jack přišel víc k sobě a dokázal se soustředit, zaregistroval páchnoucí dech, tak odporný, že se mu z toho zatočila hlava.

Kočičí oči byly rozšířené. Jack si uvědomil, že se nachází v síni se skalními stěnami, na kterých visí kosti, lebky a předměty vyrobené ze dřeva. A když se podíval lépe, spatřil zkamenělá těla Amurngothů i lidí. Místem se rozlévala slabá záře a rozléhala se jím ozvěna pohybu a hlasů, známé iaelvské písně.

Byl v trofejní síni.

Skoro venku. Ty kamenné sochy jsou mrtví hrdinové z iaelvských válek. Slyším šepot jejich vzpomínek.

Jackova *bludnická* stránka ustoupila do pozadí, když se tento Amurngoth přiblížil, ale nezmizela úplně. Teď mu pošeptala: *Samice*.

Za samicí prošel další Amurngoth a krátce pohlédl dolů. Zavanul čerstvý zimní vzduch. Tvor, který ho držel, mu nabízel vyřezávanou mísu s ostře aromatickou tekutinou, a on si uvědomil, že to je voda. Jack srkal jen zdráhavě, přestože příchut' nebyla nic jiného než mech. Když se trochu napil, samice odhodila miskou stranou a v její ruce se jako kouzlem objevila elfí šipka z leštěného železa, kterou měl Jack u sebe. Pozorně si ji prohlédla, než ji zahodila také. Oči té iaelvské samice probodávaly Jacka tak, že si jen nezřetelně uvědomoval své kožené rance, které měl stále vedle sebe, otevřené, ale nevyrabované.

Věděli, že je sledujeme.

Nebezpečí nehrozí. Zůstaň klidný.

Amurngothka se postavila a ukázala dozadu do síně. Jack cítil, že je slabý, když se zvedal, a ještě víc ho šokovala vyzáblost jeho těla. Také si všiml, že vousy a vlasy má dlouhé a spleené potem a blátem. Navíc silně zapáchaly.

Z dálky zaslechl chlapcův kvílivý výkřik. Neskončil vzlyky, ale vzteklým vrčením. Bojovný duch.

Amurngothka ani na okamžik nespustila pohled z Jackových očí, ale pozorovala ho s neklidem.

„Pust'te toho chlapce...“ začal. V dalším okamžiku mu její ruka stiskla hrdlo, dlouhé prsty neomylně našly tlakové body a způsobily mu bolest. Sevření nepovolilo, ale jemu se znovu podařilo ze sebe sípavě dostat:

„Pust'te ho zpátky. Nepatří sem. K čemu vám může být dobrý? Trápí se –“

Několik mlasknutí do obličeje doprovázených odporným puchem zřejmě mělo znamenat, že má mlčet.

Bludník z dálky zbytečně zašeptal: *Říká ne*.

Amurngothka zvedla misku na vodu a z měchu, který měla u sebe, vymačkala nějakou hustou tekutinu. Kaše měla matně červenou barvu a voněla po ovoci. Nabídla ji Jackovi, ale on otočil obličej na druhou stranu. Samice položila misku vedle něho, vstala a odešla. Tím mu ale odkryla pohled na štíhlou, stříbřitou ženu, kolem níž se trofejní síní rozléval bledý lesk. Byla tenká jako proutek. Stříbrná se zdála být jen zásluhou šedi ve vlasech a bledosti tváře. Její šaty byly rovněž šedé, odrážely však fosforeskování jeskyně. Oči měla zelené a vypadalo to, že jimi nevidí. Byly to slepé oči, oslepené časem a smutkem. Jacka viděly, avšak z duše, na niž už dávno padla únava. Přesto byla jako žena krásná.

Chvilí stála nad ním, než si pomalu klekla a vzala ho za ruce.

„Jednou jsi mě zahlédl,“ řekla. „Na poli za vaším domem hořel oheň. Byl jsi mladý. Hledači vyměňenců mě pustili na vzduch a já jsem tě uviděla. Viděl jsi mě?“

Jack se snažil vylovit vzpomínku z té síně chaosu. Propátrával své dětské sny. Vzpomenout si nedokázal.

„Kdo jsi?“ zeptal se.

Neodpověděla mu. Narovнала hlavu, pomíjívá a smutná, a štíhlým prstem se dotkla jeho tváře.

„Jacku, jsi znovu na okraji svého světa.“

„Ty víš, jak se jmenuju?“

„Vím, jak se jmenuješ. Pozorovala jsem tě, když sis hrál. Pozorovala jsem tě, jak jsi vyrůstal. Jsi doma. Je to jen přes pole, přes zeď. Vaše vila je hned za tímto kopcem. Nesmíš se snažit toho chlapce zachránit. Iaelvové pro něho mají úkol.“

Nechápavě na ni pohlédl. „Kdo jsi? Máš nějaké jméno?“

„Ne, nejsem nikdo důležitý,“ odpověděla zasněně. „Odvedli mě jako malé dítě. Někdy si myslím, že jsem se

ve starém světě jmenovala Deirdra, ale možná to bylo jen její přání. Tady mi říkají Stříbrná.“

„Jsi vyměněnec. To je jasné.“

„Ano. Jako ten chlapec, za kterým jsi šel, ale starší. Mnohem, mnohem starší.“

Nevypadala vůbec staře. Jacka znovu ohromila její elfí krása. „Proč tě unesli?“

Usmála se a zhoupala se na hýždích dozadu. „Kvůli úkolu, který jsem odmítla. Ano, přivedli mě sem, vyměněnce v plenkách: abych se stala nevěstou.“ Tiše se zasmála. Pak se naklonila dopředu a zašeptala: „Jít ochotně je jedna věc. Iaelvové nechápu odpor.“

Znovu se zaklonila, měsíční svit v křehkém těle, dávná krása udržovaná dolním světem.

Povzdechla si. „Vím, co se ti honí hlavou.“

„Že jsi měla utéct?“

„Že jsem měla utéct,“ zopakovala. „Jenže můj čas vypršel. Jsem teď v území nikoho. Stárnu velice pomalu. A tvůj syn, jestli bude bojovat, se octne v zemi nikoho také. Měl by ses vrátit na čerstvý vzduch, Jacku. Iaelvové k tobě byli shovívaví. Taková shovívavost je vzácný dar.“

Jeho syn? To myslela mladého Hawkingse?

„Jaké plány mají s ním?“

Zavrtěla hlavou. „Žádné, dokud nevyroste. Iaelvové putují dolními světy a čas od času potřebují sílu lidí jako ty, jako ten chlapec. Lidskou sílu. Jestli odvedli tvého syna...“

„Není to můj syn.“

Zdálo se, že ji to překvapilo. „Jestli odvedli toho bezejmenného chlapce, udělali to proto, že ztratili jednoho ze svých řad. Nemůžeš pro něj nic udělat, Jacku.“

„A pro tebe?“

„Nic,“ zopakovala a zavrtěla při tom hlavou. „Jsem bludná nevěsta. Odmítla jsem iaelvského bojovníka, který

mě přivedl. Ted' sílím a slábnu s měsícem, ale zemřít mě nikdy nenechají. Jdi dál, Jacku. Běž domů.“

Vstala, klidná, jemná, průsvitná. Potom se od něho odvrátila a zamířila pryč, ale levou ruku natáhla zpátky, nabídla mu ji. Vstal a za tu studenou ruku ji vzal. Provedla ho trofejní síní.

Vzdálenou ozvěnou k němu dolétl chlapcův hlas, stále zlostný, vzpurný.

Bojuj, pomyslel si. Per se o život.

Trofejní síň se zúžila, až z ní nebylo víc než vlhká puklina v kopci, hustě zarostlá kapradím. Stříbrná se postavila stranou a postrčila ho dopředu. Zachytil její poslední pohled, poslední sinalý úsměv, neznatelný pohyb rtů, jako by šeptala sbohem.

Pak vyšel z kopce do otevřené krajiny. Bylo mrazivě chladno a vládla hluboká noc. Pole, které se před ním táhlo do dálky a sbíhalo k vile, bylo ojiněné. Vilu bylo vidět jako živelné seskupení budov s jasnými pochodněmi na obvodových zdech. Působila opuštěně. Měsíc měl tvar srpku. Okolní kopce byly v jeho svitu tmavé, i když na pozadí bledých nočních mraků bylo vidět údolí, která odsud vybíhala, jako zářezy do hřebene.

Uprostřed pole stál nějaký muž a v ruce držel plápolající pochodeň. Nakláněl se dopředu a upíral zrak ke kopci, k místu, kam pod hranicí stromů ústila rozsedlina v jeho úbočí.

Stříbrná Jacka nepatrně postrčila prsty. Ohlédl se, aby jí mlčky poděkoval. Ona zatím couvla do tmy. Potom Jack vyšel do mrazivé noci a zavolal na otce.

Steven Huxley upustil pochodeň a sklonil hlavu. Jack vykročil z kopce, aby se s ním přivítal.

„Jsem doma!“ zavolal. „Jsem doma! A vím, kam odešla Yssobel.“

ČÁST DRUHÁ

Vila

Údolí

V den jejích pátých narozenin vzal Steven Yssobel za svítání na výlet, aby jí ukázal údolí, kterým se před několika lety, po čase stráveném v *Lavondyss*, zemi mimo čas, na místě, které uzdravuje, vrátila její matka. Yssobel byla silné, dobře rostlé dítě. Steven si ji vysadil na ramena a ona se ho svými železnými pěstičkami chytila za vlasy. Nohy, kterými se mu zahákla kolem krku, hrozily, že ho uškrtí.

„Pomalů, holčičko. Pomalů. Můj krk už není tak mladý jako kdysi.“

Yssobel byla z ranního dárku nadšená, třebaže ještě neměla ponětí, proč jí jde otec ukázat údolí známé jako *imarn uklyss*. Věděla jen to, že *imarn uklyss* znamená ‚místo, kde se dívka vrátila ohněm‘.

Vzduch byl čerstvý, světlo ostré a čisté.

„Údolí! Údolí!“ prozpěvovala si, když s ní otec procházel ohradami k vysoké bráně, která jejich usedlost oddělovala od divočiny. A přestože ta slova vykřikovala anglicky, vyvolávala je také v jiných jazycích.

Ve věku pěti let už Yssobel uměla mluvit několika jazyky a jejím nejoblíbenějším byl jazyk její matky Guiwenneth, který dobře zněl a díky bohaté zásobě urážlivých výrazů se dal úspěšně používat při hádkách se starším bratrem Jackem.

Údolí se před nimi rozevřelo, široké, po obou stranách lesnaté, protkané stříbrným leskem tří řek, které jako by tekly odnikud a mizely v dálce tam, kde se údolí zužovalo. Potom se údolí stáčelo doprava, aby se vydalo na nebezpečnou pouť k samotné *Lavondyss*, a svá tajemství si bralo s sebou.

Ale tady, vedle potoka, pod přewislými vrbami, se Steven posadil na ohlazené šedé hrany skal a pustil svou

dceru dolů, aby si cestu, jíž se její matka vrátila, dobře prohlédla. Kromě ptáků se dnes ráno nedalo čekat, že se nějaká jiná zvířata ukážou, jen hejno špačků, obvyklé vrány a osamocený orel, který smutně kroužil, jako by napůl spal.

Yssobel se upřeně zadívala do údolí. Odhrnula si kaštanové vlasy, které jí strhával ostrý vítr. Její zelené oči však pátraly pouze po neznámu. Nohama kopala do balvanů, rukama svírala studené kameny. Bledá tvář jí zářila zvědavostí.

Steven ji chvíli pozoroval.

Jak jsi podobná Guiwenneth. Tou svou polovinou, která je Guiwenneth. Lesní polovinou.

Se sedmiletým Jackem to nebylo stejné. Chlapec, na svůj věk vysoký a hubený, byl člověk ve všech ohledech; anebo jestli nebyl, les se na něm zatím neprojevil.

Toto nebyl Jackův den. Byl to den Yssobel.

Obloha se rozjasnila, z údolí vyprchalo šero. Pomalu.

„Orel zpozoroval kořist,“ vyhlásila nenadále dívka, právě když se Steven chystal promluvit.

„Jak to víš?“

„Třpyt v oku. Blýská se v něm slunce. Už třikrát zvedl hlavu, v jednom kruhu. Na zemi je snídaně. Orel dělá, že o tom neví.“

„Ty to odsud vidíš?“

Yssobel se zasmála a zvedla k otci oči. „Ty ne?“

Když se ohlédl, orel byl pryč, ale v dalším okamžiku se objevil znovu. Rychle stoupal. Nohy se mu houpaly, křídla tepala vzduch, kořist mu bezvládně visela v drápech.

„Chvilími věřím, že znáš tenhle svět líp než já,“ prohlásil Steven. „A to tady žiju dvacet let.“

„Mně se zdá, že tady žiju celou věčnost,“ odpověděla tiše dívka. Potom znovu kopla do kamenného sedátka patami a řekla zpěvavým hlasem: „To údolí. To údolí. Povídej. Povídej.“

„Slyšela jsi o obrovi známém jako Mogoch?“ zeptal se Steven. Dívka se nejdřív zamračila a pak vesele odpovíděla:

„Slyšela. Od Jacka. Použil svůj zub k označení hrobu slavného muže.“

„Je to velký zub,“ přisvědčil otec. „A označuje Peredurův hrob. Víš, kdo to je Peredur?“

„Orel!“

„Jistě, proměnil se v orla. Ale byl to slavný král.“

Oba se na sebe podívali.

„A?“ vybídla ho Yssobel

„Byl to tvůj dědeček.“

„Můj dědeček byl orel?“ Vypadalo to, že z toho má radost.

„Víc než to. Mnohem víc než to. Ale k tomu údolí: je to krátký a jednoduchý příběh.

V té době, za života těchto lidí, dostal obr Mogoch úkol od sudiček. Sto dní šel bez odpočinku na sever. Dostal se tak na nejzazší okraj známého světa, před ohnivou bránu, která střeží *Lavondyss*.

Na horním konci údolí stál kámen, desetkrát vyšší než člověk. Mogoch se o něj opřel levou nohou a zamyslel se nad tím, co vedlo sudičky k tomu, že ho dovedly tak daleko od jeho kmenového území, na okraj Neznámé krajiny.“

„Co je *Neznámá krajina*?“

„*Já tomu říkám Lavondyss. Ted' bud' potichu a poslouchej...*

Náhle někdo zvolal: „Sundej nohu z toho kamene!“

Mogoch se rozhlédl kolem sebe, podíval se dolů a uviděl lovce, jak stojí na kamenné mohyle a dívá se nahoru.

„Nesundám,“ odvětil Mogoch.

„Sundej nohu z toho kamene,“ opakoval lovec. „Je pod ním pohřbený statečný muž.““

„*Peredur! Peredur!*“

„*Ano, Yssi. Peredur. A ted' bud' zticha.*“

„Je tady pohřbený statečný muž.“

„Já vím,“ řekl Mogoch, ale nohou nepohnul. „Sám jsem ho pohřbil. Vlastníma rukama jsem položil ten kámen na jeho tělo. Našel jsem jej ve svých ústech. Podívej!“ Mogoch se zašklebil a ukázal lovcí velkou mezeru mezi zuby v místech, kde našel náhrobek pro statečného muže.

„Tak dobrá,“ řekl lovec. „Pak je to asi v pořádku.“

„Díky,“ řekl Mogoch. Byl rád, že s mužem nebude muset bojovat –“

„*Vyhrál by – ten lovec by vyhrál!*“

„*Yssi! Tiše! Snažím se ti vyprávět.*“

Poskakovala na kameni nahoru a dolů. Obličej jí zářil, vlasy vířily.

„A jaký velký čin přivádí *tebe* na hranice *Lavondyss*?“

„Na někoho čekám,“ řekl lovec. „Někoho, kdo je pro mne důležitý.“

Mogoch se na lovce zahleděl ze své výšky. „Dobrá,“ řekl po chvíli. „Doufám, že přijde brzy.“

„Určitě ano,“ odvětil lovec a odvrátil se od obra na druhou stranu.

Mogoch vzal dub a poškrábal se na zádech –“

„*Dub? Měl použít borovici!*“

„*Tiše!*“

„– potom si k večeri zabil a snědl jelena. Při tom přemýšlel, proč sem byl povolán.“

Nakonec odešel, ale dal údolí jméno *rutha muireog*, což v jeho jazyce znamenalo „tam, kde čeká lovec“.

Později se však údolí začalo říkat *imarn uklyss*, to znamená „tam, kde se dívka vrátila ohněm“.

Když Steven své vyprávění dokončil, na chvíli se odmlčel. Upíral pohled na údolí sevřené strmými stěnami

a duchem byl daleko od účelu této své návštěvy místa, kde se nakonec usadil.

To, co ho přitáhlo, nebyl sen, dokonce ani vzpomínka; byla to nejistota. Vybavoval si dlouhou cestu údolím, od ohně, od kamene až na toto klidné místo, kde čekal. Dost jasně si vybavoval hrůzy a boje s neviditelnými, neznámými bytostmi, které tuto zemi obývaly, aby ucítil ozvěnu té strašlivé doby.

Ale pamatoval si také radost a potěšení, naději a klid, které se v něm vzedmuly, když, usazený na této skále, uviděl, jak se stín změnil ve zjevení, zjevení se změnilo v siluetu a silueta se zformovala v ženu, kterou znal.

Ta žena opustila údolí a přišla k němu. A její rány se zahojily, přestože byla po cestě, která ji provedla vlastním peklem a útrapami, ušpiněná a poškrábaná.

Krev a modřiny na jejím těle však nebyly důležité, pouze úsměv a zář úlevy, když ho spatřila.

„Tak jsem tě našla,“ řekla.

„Ano. Věděl jsem, že přijdeš.“

Steven si pamatoval, jak vplynula do jeho objetí. Najednou ji veškerá síla opustila a ona se nechávala držet tou jeho. Zdála se být tak drobná. Tak lehká. Svými prsty vyhledala jeho ruce a pevně je stiskla. Její dech se zklidnil. Vlasy měla spleené časem a putováním, lesem a řekou. Byly matně měděné, dlouhé a rozčuchané a byly silně cítit námahou.

„Návrat byl velice těžký,“ zašeptala. „Návrat byl velice těžký. Doufám, že teď jsem v bezpečí.“

Vybavoval si, jak ji držel, tiskl svůj obličej k jejímu, otevíral jí ústa svými, vítal ji celým svým tělem a svíral ji v náručí. Nechtěl ji pustit, všechno na ní ochutnával a ukládal si to do paměti.

A když se rozplakala, vzal ji a odnesl ji domů.

A když pak spala, seděl u ní a poslouchal slova, která říkala ze snů, stejná slova znovu a znovu.

„Návrat byl velice těžký. Doufám, že teď jsem v bezpečí.“

Drobná nožka Stephena lehce kopla do ramene. Údolí, které v duchu viděl, se vyjasnilo a změnilo se v tmavý průsmyk sevřený strmými úbočími, který přišel dceři ukázat.

Yssobel stála na skále a dívala se dolů. Vítr jí škubal třásněmi na kožených kamaších. Vlasy, v tomto zvláštním světle rudé jako oheň, se jí třepetaly přes obličej. Pohled jejích očí byl tázavý, ne polekaný. „Kde jsi byl?“

„Zasnil jsem se,“ odpověděl.

Dívka pohlédla dolů do údolí.

„To vyprávění se mi líbilo. Slyšela jsem část z něho od Jacka.“

„Říkala jsi mi to.“ O dva roky dřív Stephen absolvoval stejný rituál se svým synem.

Yssobel natáhla ruce před sebe a namířila na něco prsty. Pak natočila dlaně tak, aby to vypadalo, že v nich objímá, co vidí. Chvilí nato nechala ruce poklesnout.

„Ta dívka, která se vrátila ohněm, byla moje máma.“

„Guiwenneth. Ano.“

„Ale kdo byl ten lovec? Kdo tam čekal?“

„Kdo myslíš?“

„Jack mi to neřekl. Ale je to jasné. Byl jsi to ty.“

„Já. Samozřejmě.“

Yssobel se zachvěla. Pořád stála a Stephen si na ní všiml nějakého neklidu. Byla tak malá, a přitom toho dokázala obličejem tolik vyjádřit. „Co se děje?“ zeptal se.

„Jen jsem se zamyslela. Přemýšlela jsem, jak dlouho jsi čekal.“ Sklopila zrak, podívala se mu do očí. „Jak dlouho jsi čekal, tati?“

Ta nevinná otázka byla jako rána do hlavy a do srdce.

„Kdybych na to znal odpověď, moje maličká, dokázal bych odsud odejít. Čekal jsem dlouho. Ale nevím, jak dlouho. Vím jenom to, že jsem čekal příliš dlouho. Když se Guiwenneth vrátila, už jsem k tomu údolí patřil. Už nikdy nemůžu domů.“

Yssobel se zamračila. „Přece jsi doma. Toto je tvůj domov.“

Stephen si uvědomil, že udělal chybu. Vstal a vzal děvče do náruče. „Ovšemže jsem. Tohle místo je můj domov moc a moc. Ale mluvili jsme o mém dětství, a ty přece víš, že můj domov byl daleko odsud. Na kraji lesa. Tak jsem to myslel, to je všechno. Do toho starého domova se vrátit nemůžu. Jsem šťastný tady.“

„Ty by ses vrátit chtěl?“

„Jsem šťastný tady, zlatíčko. S tebou, Jackem a Gwin. Tohle je můj život. Tohle je můj svět.“

Dívka si ho dlouho, upřeně prohlížela. Zachmuřený výraz jí z tváře nezmizel. Potom zavrtěla hlavou a vzala otcův obličej do dlaní. To, co udělala pak, ho šokovalo.

„Ale ne, nejsi,“ řekla. „Nejsi šťastný.“

„Proč to říkáš?“

Zatvářila se smutně. „Nevím. Možná by to mohlo být tím, že... že...“

„Řekni mi to.“

„Že... přemýšlíš, co bude, až vyrosteme. Kam půjdeme? Kdy se to stane? Tady nemůžeme zůstat navždycky.“

Ne, maličká. Nemůžeme. Proboha, ty mému strachu rozumíš víc, než mu rozumím já sám.

„Když dovolíš, zkusím to jinak,“ řekl Steven. „Jsem s vámi šťastný. Neumím si představit větší štěstí než kolem sebe mít svou rodinu, zatímco stárnu a začínají mi vrzat klouby –“

„A nedokážeš lovit jako kdysi!“

„A nedokážu lovit, jako jsem lovil kdysi –“

„Když hodíš oštěpem, netrefíš nic jiného než kámen!“

„To určitě trefím.“

„Neumíš střílet rovně; pořád si na rameno přikládáš divné páchnoucí odvary, aby to tolik nebolelo.“

„Té bolesti se říká artritida. A jestli mi budeš ještě chvíli připomínat moje neduhy, budu si přát, abys ji poznala na jazyku!“

„Už ani tele nepovalíš na zem.“

„Ale Jack to dokáže. A nevyrábím snad výbornou zeleninovou šťávu a chléb? A nevyprávím skvělé příběhy? O lidech, kteří žijí všude kolem nás a které můžeme občas zahlédnout? A několik jsi jich dokonce potkala?“

Dívka nadšeně přikývla. „Tvoje vyprávění mám ráda. Ze všeho nejraději mám Odyssea. Vždycky mě rozesměje. Škoda, že je tak ztracený.“

„Na Odyssea si dávej pozor.“

„Je osamělý, přestože má spousty návštěv a hodiny s nimi hovoří. Neustále se učí.“

„Dávej si na něho pozor. Nelíbí se mi, že za ním jezdíš do jeskyně.“

„Já vím, já vím. Je to podvodník. Ale umí mě rozesmát.“

„Tvoje matka a já si myslíme, že je nebezpečný. A je starší než ty.“

„O dva roky? Vždyť je stejně starý jako Jack, tati.“

„Stejně...“

Nebyla to vhodná chvíle, aby znovu připomínal své obavy vyvolávané dívčinými potulkami, jejím přáteláním se s lidmi, kteří se nasbírali na tomto konci údolí, na této zastávce duchů vracejících se z Lavondyss. Bylo na čase vrátit se do vily.

„Pojď.“

Steven zvedl ruku, aby Yssobel pomohl slézt ze skály, na níž stála, ale ona znovu hleděla do údolí. A tvářila se zmateně.

„Co se stalo?“ zeptal se.

„Ten lovec jsi *nebyl* ty,“ zašeptala. „Ten, kdo čekal, jsi *nebyl* ty.“

Něco v jejím chování, možná to, jak se třásla, s rukama svěšenýma podél těla, Stevena polekalo. Zjistil, že se nedokáže pohnout. „Jak to myslíš? Čekal jsem na Guiwenneth a ona se za dlouho vrátila. A teď jsme tady.“

„Ten lovec jsi nemohl být ty,“ řekla tiše dívka.

„Proč ne?“

„Protože je tady pořád. Ten lovec je tady pořád. Pořád čeká. Vidím ho. Je to jenom stín, ale vidím ho. Ten lovec tam je. Je smutný, je zmatený a volá mě.“

Dívčiny ruce byly studené jak led. Steven se pro ni znovu natáhl a ona mu po chvíli dovolila, aby ji ze skály sundal.

„Teď tam není nikdo. Nikdo, kdo by ti měl dělat starosti. Je to jenom...“

Jenom co? Sen? Fantazie? Představivost?

Než našel způsob, jak své myšlenky vyjádřit, Yssobel řekla: „To není něco, co jsem si představila.“

„Zlatíčko, ve světě, ve kterém žijeme, je představivost všechno. Ovšemže si nic nepředstavuješ. To, co vidíš, jsi sama vytvořila. Tímhle...“ Steven jí poklepal na hlavu. „Ten lovec v údolí nejsem já. Já jsem tady. Jsi to ty. Rozumíš mi? Rozumíš tomu, co říkám?“

Yssobel otce objala. „Ano. Ano, rozumím. Žádné sny nejsou. Sny se mění v život. Říkal jsi mi to.“

„Hodná holka. Má jen pět let, ale jako by jí táhlo na dvacet. Hodná holka. Teď mi řekni: ten lovec, kterého vidíš, pokud to samozřejmě lovec je. Ten lovec v údolí. Má nějaké jméno?“ Yssobel mlčela a třásla se. Najednou znovu

sebrala sílu a vyprostila se z otcova objetí. Byla drobná a pevná, silná a statná. Odešla od Stevena a zamířila ke dvěma sloupům, které jako by označovaly vstup do údolí.

„Jmenuje se vzkříšení. Pohromadě ho drží jeho jizvy. A potřebuje zahojit své rány.“

Mluvila to vůbec Yssobel?

„Vzkříšení‘ není žádné jméno.“

Dívka mlčela. Náhle se zatvářila smutně. „Není to jeho opravdové jméno. A stejně už je pryč.“

Vrátila se k otci, uchopila ho za ruku a začala ho od údolí odvádět. Šli pěšinou, která vedla k vile, a Jack na ně čekal u bran. Vytáhlý, vyhublý mladík vypadal znepokojeně.

„Gwin je pryč.“ Zásadně říkal své matce jménem. „Něco ji rozrušilo.“

„Co myslíš tím ‚pryč‘?“

„Vzala si šediváka a soumara a odjela východní branou. Myslím, že odjela nahoru ke starému kamennému *dunu*, pevnosti svého otce. Ale jistě to nevím. Hurthiga si vzala s sebou.“

Hurthig byl němý mladík, Sas schopný poskytnout ochranu. Práce v kovárně, která k vile patřila, mu dala sílu.

Steven zůstal v první chvíli zaskočeně stát. Chlapec měl uslzené oči. To, co se stalo, ho každopádně rozrušilo.

Za Jackem se objevila Rianna. Vyšla z vily a zamířila přes nádvoří k nim. Byla to jedna z několika starších žen, které do vily čas od času přišly a kterým bylo možné svěřit do péče děti. Přišla spolu s ostatními z Dun Peredur, pevnosti, kde se Guiwenneth narodila, nyní opuštěného místa vzdáleného půl dne jízdy na koni. Většinou žily v chatrčích na břehu řeky, která do údolí přitékala, ale na zimu se držely v početnější společnosti, již hostila tato stará římská ruina.

„Byla jsem u řeky, poslouchat vodu,“ řekla.
„Guiwenneth mě vyhledala, než odjela. Jack má pravdu: je velice rozčilená.“

„Řekla něco?“

„Nic.“

Yssobel zašeptala: „Maminka je rozčilená?“

„Asi ano.“

Zaváhala a lehce se zamračila, ale jen nakrátko. „Je to... je to kvůli tomu muži v údolí?“

Steven se z výšky podíval na svou dceru. Oči jí zvláště zářily a zvědavost z ní přímo číšela. „Já nevím, Yssi. Budu to muset zjistit.“

Vila

Stephen objevil pobořenou vilu v pátém roce svého čekání na Guiwenneth; tedy, v pátém roce, pokud dokázal běh času jakž takž odhadnout. Údolí jako takové bylo nebezpečné místo. On neměl žádného koně. Trvalo mu mnoho dní, než doputoval z jednoho konce na druhý, a po celou dobu si uvědomoval, že po stejných cestách chodí i jiné bytosti. Některé byly temné, reálné a zvědavé, co je zač; jiné pomíjivé, často se prozrazující jen tím, jak se pohybovaly porostem nebo narušily říční hladinu.

Jak se širokým průsmykem proplétal, často zahlédl loďky nebo malé barevné čluny plující po proudu směrem ke kameni. Byly zlověstně tiché, když ho míjely, a bylo na nich mrtvo, třebaže čas od času se zpod kápě vynořil obličej a upřel na něj bezútěšný pohled.

Vždycky našel nějaké to útočiště a slušné místo pro lov, ovocný sad, plané plodiny a vše potřebné k rozdělení ohně.

Uvědomoval si, že to, s čím se setkává, se vynořuje z jeho paměti. Snažil se potlačovat temnější myšlenky, které v sobě nosil. Představovat si romantické kamenné hrady a rytíře v brnění znamenalo myslet na válku. Nejveselejší představa, kterou měl v sobě, byla římská vila s terakotovými dlaždicemi, obílenými stěnami, barevnými mozaikovými podlahami v každé místnosti, místo plné zvířat a smějících se dětí; a také zásob obilí a vína.

Nějaká zapomenutá část legendy takovou usedlost obsahovala a on jednoho dne zjistil, že se tu na horním konci údolí vytvořila – byť ne přesně taková, jak očekával.

Vnější brány byly rozlámané a trouchnivé, nádvoří rozpraskané a zarostlé býlím. Vlastní vila byla zchátralá. Většina střešních tašek se sesula a rozbila, mozaikové podlahy v deseti místnostech byly prorostlé kořeny

a zakrslým křovím. Obě zahrady, z boku a za domem, zarůstaly. Stromy sice byly většinou ovocné, ale byly neošetřené, porostlé houbami, na kůře měly tvrdé sukovité výrůstky. Dosud však plodily.

Brány byly obrácené do hlubokého údolí. Vzadu se táhlo pole ke strmému kopci, který stoupal k hustému lesu. Malá brána byla na straně, které Steven říkal ‚východ‘, a hospodářské stavby na ‚západě‘. Všude kolem byla menší údolí vedoucí do menších neznámých míst.

Několik místností bylo obyvatelných. Steven věnoval mnoho času a úsilí tomu, aby je vyčistil a izoloval před vším, čemu mohlo počasí na tomto konci údolí dům vystavit. Poté co vyčistil zahrady a centrální nádvoří čtvercové vily, začaly ze země mezi ovocnými stromy vyrůstat květiny, což přilákalo včely, divokou drůbež a malá divoká prasata ryjící v zemi. Když přišel blíž, prasata se dala na útěk, ale jinak to skoro vypadalo, že si vilu oblíbila, jako by k ní kdysi patřila a teď se jejich velice hmatatelný duch vracel.

A přišli také lidé. Zpočátku jen tuláci, kteří hledali přístřeší, než budou pokračovat v pouti za svým konečným cílem. Kdysi, když skončila římská okupace Británie, se staly rozvaliny tohoto typu bydlištěm nejrozumnějších stěhovavých národů. Nakonec se vily rozpadly, vrátily se do země, byly překryty novou krajinou.

Tato ne.

Steven se usilovně snažil najít nějakou stopu, z níž by se něco dozvěděl o rodině, která zde žila v dobách, kdy ještě byli vzýváni staří bohové kamenů a řek a bohové krbu a domova. Zjistil, že rodina byla čtyřčlenná: rodiče a děti, chlapec a děvče. Každý z nich měl vlastní svatyni, jak vytušil ze sošek a zbytků vosku, které našel; a každý měl vlastní sluhy nebo otroky.

Vila byla také domovem koní. V lese za vlastním sídlem Steven našel zřícené stáje.

Jednu skupinu příchozích poznal okamžitě, neboť takové lidi viděl, když do Ryhopského lesa vstoupil poprvé. Doražili v noci, svou přítomnost signalizovali máváním pochodněmi a volali v germánském nářečí, které si Steven zběžně osvojil. Muž, žena a chlapec, který nemluvil. Jmenovali se Ealdwulf, Egwearda a Hurthig. Měli s sebou šest hubených, unavených koní, z nichž jeden vezl kožený pytel obsahující mumifikovanou tetovanou paži muže s krásným, zdobeným zlatým prstenem na prostředníčku. Ostatky jejich náčelníka, jak Steven později zjistil.

Hledali místo, o němž slyšeli; místo, které uzdravuje. Nechtěli říct, jak se jmenuje.

Steven se usmál. *Tady to chce hodně uzdravování,* pomyslel si.

Avšak Ealdwulf a Egwearda zůstali. Hurthig vyrostl a zesílil, bavil svými nezbednostmi a pomocí gest vyprávěl divoké historky ze svých snů. Zdálo se, že rodinné putování ho nezajímá zdaleka tolik jako podivuhodná krajina, v níž se ocitl.

Žili ve vile i v době, kdy Steven odvedl na horní konec údolí svého pětiletého syna Jacka. A byli tam stále, účastnili se každodenního běžného života ve vile Huxley a pomáhali jej ochraňovat, když Steven po návratu s Yssobel našel svého syna zmítaného neklidem a zmatkem a zjistil, že Guiwenneth ujela do pevnosti svého otce.

Jack byl plný úzkosti. „Můžu jet s tebou?“

„Ne. Zůstaň tady s Egweardou. Už jsi dodělal ty opravy odvodňovacích kanálů?“

Chlapec zavrtěl hlavou. Byla to práce, kterou nenáviděl. Steven to věděl, ale bylo třeba ji udělat. „Znovu jsem ho zahlédl. Toho starce. Viděl jsem ho.“

Steven přehodil jednomu koni přes hřbet sedlo a brašnu se zásobami a Ealdwulf vybavil druhého. Byl připravený vyrazit za Guiwenneth, ale teď si uvědomil, že jeho spěch pohání spíš obavy o ženu než starost o syna.

Ealdwulf odvedl koně k bráně a uvázal je. Steven si vzal Jacka do stínu olivovníku a posadil se s ním, aby si s ním chvilku popovídal.

„Kde byl tentokrát?“

„Za řekou, stál ve stínu.“

„Všiml si tě?“

„Pozoroval mě. Neřekl nic.“

„Co jsi dělal u řeky?“

Jack se maličko nahrbil. „Jenom jsem chytal ryby.“

„A chytil jsi něco?“

„Duháka. Vyklouzl z háčku.“

Steven chvíli počkal. Věděl, že za Jackovou rozrušeností je jeho silící posedlost. „Byl to můj otec? Víš to jistě?“

Chlapec mlčky přisvědčil. „Je hodně prošedivělý a hodně zanedbaný, ale já ho poznám vždycky. Jeho oči, to, jak se na člověka dívá... je to stejné jako ty. Stojí a dívá se, pak se otočí a zmizí. Vypadá to, jako by chtěl přijít, ale nedokáže se dostat na druhou stranu. Je mi ho líto.“

Jack si náhle všiml otcova zamračení a posadil se vzprímeně. „Já se ho nebojím! Nemyslím si, že je nebezpečný.“

„Já vím, že se ho nebojíš.“

„Ale je to, jako by... se ztratil.“

„Všichni jsme ztraceni, chlapče. Jsme ztraceni od narození. Jsme ve světě ztracených. Ale ty, já, Yssi a Gwin, my jsme živí, je to tak? Jsme živí. Žije se nám dobře. Nemůžeme ven, ale kdo by o to stál? Až budeš starší, budeš moci z domu odejít a udělat si tady z toho, co budeš chtít.“ Steven syna objal. Občas bylo velice těžké dělat si z jejich

situace legraci, posilovat v chlapci pocit, že patří do světa, do kterého ve skutečnosti nepatřili. A brzy ho nepochybně čekají stejné problémy s Yssobel. Právě ho na to s předstihem upozornila.

Znenadání se Jack zeptal: „Huxley je živý? Nebo je jenom *mytágo*?“

„Můj otec? Otec je mrtvý. Myslíš ten Huxley, kterého vídáš na kraji lesa? Mytágo. Ano. Viděl jsi ho v příliš mnoha tvarech a podobách, než aby to mohlo být něco jiného. Některé vytvářím já, některé ty a některé Yssi.“

„Proč nás pronásleduje?“

„Nevím, Jacku. Opravdu nevím. Musíš si uvědomit, že ho vidíš jedině ty, jinak nikdo.“

Jack na chvíli uchopil otce za ruku, pevněji sevřel a zadíval se přes zahradu. „Já myslím, že sestra ho občas vidí taky. Dělá, že ne. Ty bys ho chtěl vidět?“

„Nevím. Vážně nevím. Myslím si, že kdyby chtěl, abych ho viděl, umožnil by to. Za tohoto stavu věcí jsem rád, že je v kontaktu s památkou člověka, který pro mě kdysi mnoho znamenal, můj mladík, můj syn, který nenávidí odvodnění.“

„Můžu jet s tebou hledat Gwin?“

„Ne.“

Pomalou jízdou to bylo do Dun Peredur den cesty, krajinou, kterou se neputovalo snadno. Těžce vyzbrojený Ealdwulf jel první. Steven ho se soumarem následoval.

Roční doba se změnila a oni se na čas ocitli na místě neměnného soumraku. V lese bylo občas vidět ohně. Ale většinou jeli létem a ve dne.

Steven, který se narodil a vyrostl mimo les, nadále přemýšlel o čase jako o minutách a hodinách. Jeho tělo zcela přirozeně vnímalo rovnoměrný běh času.

Pevnost teď byla zpustlá; většina budov se zřítíla nebo zarostla břečťanem. Brány visely v závěsech a bylo jisté, že Stevenův příjezd bude slyšet. Dun Peredur byla malá tvrz, kdysi plná lidí. Všude bylo vidět známky toho, že je občas obývána, včetně toho, že ji využívají divocí psi, které Hurthig vyhnal.

Mladý Sas uvázal koně u jedné z kováren. Teď seděl opřený opodál a pil z malého džbánu. Když uviděl Stevena, kývl hlavou směrem doprava. Ealdwulf se postaral o koně, pak přešel k synovi a přikrčil se, aby si s ním pohovořil. Steven vyhledal ve změti vegetace a budov Guiwenneth.

Seděla mezi zarostlými kamennými zdmi, které kdysi tvořily královskou síň, ale byla smutná, kolena měla přitažená pod bradu a blednoucí zrzavé vlasy zcuchané a zamotané, částečně zásluhou per, která v nich nosila, částečně díky listí a potu. Bylo vidět, že trpí. Steven si všiml, že sedí na kulaté kamenné desce, která kdysi tvořila hodovní stůl. Když přišel blíž, zvedla oči, unaveně se usmála, potom se narovnala, protáhla si záda, lehla si naznak a upřela pohled k obloze.

„Slyšel jsem od Jacka, že nejsi šťastná.“

„Nejsem šťastná.“

„Smí se muž, který tu ženu miluje, zeptat, co se stalo, že se štěstí změnilo ve strach?“

„Strach?“

„Něčeho se bojíš. Viděl jsem to v tobě za celou dobu jen jednou, ale máš strach.“

„Nemám strach.“

„Tak co se děje?“

„Jsem ztracená. Mám vztek. Přemýšlím o vraždě.“

To ho šokovalo. „O jaké vraždě?“

„Muže, který mě unesl! Muže, který mě znásilnil! Muže, který poslal svého ochránce, aby mě zabil! Toho Bahňáka. Ve sněhu mě štvál lesem jako zvěř.“

Steven v první chvíli nedokázal odpovědět. Mluvila o jeho bratru Christianovi? Jako by si Guiwenneth jeho zmatku všimla, jako kdyby vytušila sled jeho úvah, vzhlédla a nepatrně se na něho usmála. „Je v údolí, Steve. V okamžiku, kdy na mě Yssi z údolí zavolala, jsem ho ucítila taky. Bylo to, jako by se mi v břiše otáčel nůž. Prudká bouře. Tichý, ale děsivý hrom. Musela jsem odejít! Nedokázala jsem zůstat tam, ve vile.“

Yssobel na matku zavolala? Steven si toho okamžiku všiml, ale muselo to být ve chvíli, kdy prohlásila, že ten čekající lovec nemůže být její otec. Pouto mezi matkou a dcerou bylo silné. Dívka měla skutečně velice silný „zelený“ aspekt. Komunikovaly spolu prostřednictvím samotné země.

„Ve vile jsi v bezpečí,“ řekl Steven. „Se mnou jsi v bezpečí. S Ealdwulfem a Hurthigem.“

„Jistě! Jistě! Ale v údolí ne. A ne před *tím*, co v údolí je. On si pro mě znovu přichází. A já jsem teď starší. Máš pravdu...“ Sáhla pro Stevenovu ruku a přitiskla si ji na prsa, pevně ji sevřela a roztrásla se pláčem, který vzápětí silou a vůlí potlačila. „Mám z něho strach. A proto ho musím zabít. Nedovolím, aby si mě znovu vzal.“

„To se nestane.“

Guiwenneth chvíli mlčela. Pak políbila ruku, kterou držela, ale oči nezvedla. Potom zašeptala: „Steve... něco jiného. Je to pro mě těžké. Nezlob se, prosím.“ Když mu stiskla prsty, ucítil na kůži dotek slz. „Nejsem si jistá, kdo jsem,“ řekla tenkým hlasem. „Nejsem si jistá, že jsem tvoje. Myslím si – a děsím se té představy – že jsem jeho. Proto jsem ztracená. Proto jsem utekla. Proto jsem přišla sem, do domu svého otce. Nedokážu si vysnit svůj život. To můžeš

jedině ty. To, co se mi stane, se mi v tvé hlavě už *stalo*. Ty jsi jediný, kdo to může vědět.“

Stevena její slova šokovala. Nikdy ho nenapadlo, že by žena, jež vyšla z *imarn uklyss*, nemusela být tou ženou, která vzešla z jeho paměti. Rozhodně ho nikdy nenapadlo, že by mohla patřit jeho krutému bratrovi.

„Proč si to myslíš, Gwin?“

„Nevím. Cítím se pronásledovaná. Stalo se to už dřív, ale nemluvila jsem o tom. Jenže předtím, když jsi vzal do údolí Yssobel – bylo to velice silné.“

„Zahlédla jsi ho?“

„Myslím, že ne. Ale je zase blízko. Prostě to vím.“

Vzkříšení.

„Vrať se do vily.“

Guiwenneth zavrtěla hlavou. „Ještě ne. Zůstanu nějaký čas tady. Hurthig zůstane se mnou. Občas se tady prochází otcův duch. Ráda bych ho viděla.“

Nebylo nic, co by na to Steven mohl říct. Políbil ji, zavolal na Ealdwulfa, vysvětlil, o čem byla řeč, a rozjel se s ním zpátky k domovu.

Yssobel

Od toho dne se Guiwenneth změnila. Její nálady dostaly temnější odstín, začala být odtahitá způsobem, který Stevena rozesmutňoval. Často vilu opouštěla na celé týdny, ale když se vrátila, zpravidla zářila a byla skoro jako dřív.

„Zbavovala jsem se duchů,“ říkala vždycky s úsměvem.

„Rozhodně je na čase, aby ses zbavila šatů a umyla se,“ byla žertovná odpověď, která se rychle ujala.

Steven se Guiwenneth nikdy nezeptal, kde byla, a ona sama neprozradila nic kromě toho, že byla „uvnitř“ a zbavovala se duchů. Tušil, že jezdí nahoru do staré pevnosti a doufá, že tam zahlédne ducha svého otce. Když spala ve vile, často volala o pomoc nebo šeptala: „*Doufám, že teď jsem v bezpečí.*“

Ale k jejímu utišení stačil jen lehký polibek.

Na Yssobel procházka s otcem k *imarn uklyss* také silně zapůsobila, ale velice odlišným způsobem. Začala být tím místem posedlá. Steven se snažil své děti podle možností a paměti vzdělávat, ale Yssobel obracela každou hodinu k Lavondyss. Kreslila podle své fantazie, sepisovala dětské příběhy, vytvářela propojení mezi historickými postavami, o kterých její otec mluvil, a tím místem za ohnivou stěnou. Ealdwulf jí vyrobil malou harfu. Byla neumělá, ale složitě vyřezávaná; její zvuk byl spíš řezavý než příjemný. Přesto se z ní v Yssobeliných rukou linuly melodie, které byly čisté a smutné, ozvěny ztracené hudby splývající z mysli a prstů nedospělé dívky.

Její pokoj byl uprostřed vily a byl nejteplejší. Pověsila si na stěny několik pomalovaných kůží a čalounů objevených v komoře, ale ponechala místo i pro umění.

Yssobelina prostorná místnost s nachově červenou mozaikovou podlahou, nádherně zrekonstruovanou z rozházených kamínků, se stala skutečnou galerií jejího

umění a výtvorů. Obličej a postavy se dívaly ze stěn, z míst mezi čalouny, nebo mezi nimi pobíhaly v dávno minulých štvanicích. Hliněné figurky s protaženými, podivnými těly se shlukovaly na malých obřadních stolcích. Vytvořila si model toho, jak si údolí představuje. Rozmístila v něm maličké lidské postavičky a vyznačila místa, na kterých si vysnila východy z *Lavondyss*.

Jak jí přibývaly roky, její umělecké výtvořby byly čím dál propracovanější. Steven tomu fascinovaně přihlížel. Spolu s Ealdwulfem opravili v rozlehlé vile další místnosti, takže Yssobel měla nakonec tři: jednu, ve které spala, a dvě, v nichž se na stěnách a hrubě přitesaných deskách kolem jejich pracovních stolů tísnila symbolická krása a divokost.

Byl to šok, když se Steven jednou přišel za svou dcerou, nyní už dospívající, podívat, uviděl před sebou posmrtnou masku, vyvedenou v životní velikosti a pomalovanou věrnými barvami nedávné smrtelnosti, a poznal v ní svého bratra Christiana.

„Ta mě děsí,“ řekl vlídně. Dívka pokrčila rameny, masku zvedla a zadívala se na zavřené oči.

„Není se čeho děsit. Tak prostě vypadal. Ale teď se vrátil.“

Steven se zachvěl. „Kam se vrátil? Do údolí?“

„Ne. V tuto chvíli ne. Někam dál. Je teď velice silný. Ale má v sobě něco smutného. Nedokážu poznat, co to je, ale po něčem pátrá. Nebo možná po někom.“

Yssobel otočila posmrtnou maskou zleva doprava, potom ji odložila a zvedla oči ke svému otci. „Přišel jsi kritizovat, nebo pomáhat?“

„Nekritizuju.“

„Ano, kritizuješ. Děláš to velice opatrně, ale já to vždycky poznám, když se ti něco z mých obrazů nebo masek nelíbí.“

„Některé jsou trochu pochmurné. Ale jak už jsem řekl: máš pozoruhodný talent.“

Pokrčila rameny. „Je to lesní talent, ne lidský. To zelené, co je ve mně, ne to červené. Kéž bys mohl vidět moje sny, tati. Někdy jsou tak krásné, že si přeji, abych se z nich nikdy neprobudila.“

„Ale já jsem rád, že se probouzíš.“

Yssobel byla teď na svůj věk vysoká. Jízda na koni, plavání a nutnost zapojovat se do těžších prací, jež bylo třeba ve vile vykonat, jí daly štíhlost a značnou sílu. Zdědila sice matčiny rysy, ale v jejím vzezření bylo cosi tvrdšího.

Guiwenneth si toho vývoje všimla. „Jsem přesvědčená, že se podobá svému dědečkovi Peredurovi,“ prohlásila jednou. „Zahlédla jsem ho sice jen krátce, ale myslím si, že v jeho vystupování se jemnost najít dá, ve tváři však ne.“

„Vyprávěj mi nějaký sen,“ požádal Stephen svou dceru. „Jeden z těch krásných.“

„Je jeden sen, který se mi pořád vrací...“

Jsem hodně malá a hraju si na zahradě se štěnětem vlka. Sedí tam tři ženy. Hlídadí mě, povídají si a smějí se. Je jasný den a na obloze krouží sedm ptáků.

Pak ptáci prudce slétnou, jeden z nich mne popadne a vynese mne velice vysoko. Hrají si se mnou nějakou hru, vrhají se střemhlav dolů a prudce vzlétají, jeden mě upustí – ten pocit pádu není vůbec děsivý, jenom překvapivý. A další mě chytí. Hluboko dole ženy pobíhají zahradami a sady, dívají se nahoru, ale tihle obrovští ptáci mě chrání dobře.

Pak najednou dolétneme k okraji lesa. Ptáci mě upustí a tentokrát mě nezachytí nic. To je jediný strašidelný okamžik. Přistanu však na zádech mladé laně, která do toho lesa zaběhne. Visím na ní a pevně se jí držím. Ta laň mě

doneše k řece, nebo někdy k jezeru, kde spí muži ve zbroji. Až na to, že oni nespi. Byli zabiti v boji. Jsou velice mladí. Vypadají, jako by spali a něco se jim zdálo, jenže se vůbec nehýbají a jsou velice chladní. Mají krásné, zářivé brnění. Některé je bílé jako kost, některé zelené jako jarní listí, některé rudé jako soumrak a jedno se leskne jako vzorovaná měď, stejnou barvou jako moje vlasy, stejnou barvou jako vlasy mojí matky. (Tam, kde nešedivěji.)

Tento muž je princ. Nevím, proč to v tom snu udělám, ale políbím ho na tvář, sundám mu přilbu a brnění, navléknu si je a lehnu si vedle něho.

Po chvíli se oba posadíme. On se tváří rozhněvaně. Proč jsi mi ukradla brnění? zeptá se.

Protože jsi byl bleďý a studený a já jsem myslela, že jsi mrtvý. Chtěla jsem je nosit, abys zůstal v paměti.

Zasměje se. Takže ty mě znáš? zeptá se.

Neznám, odpovím.

Proč si mě tedy chceš pamatovat?

V první chvíli neumím odpovědět. Pak v tom snu řeknu: Potřebuju si z každého člověka něco zapamatovat, nebo si nebudu mít co pamatovat. Potřebuji nosit jejich kůži.

A on se s úsměvem zeptá: moje brnění je moje kůže?

Tvoje brnění je maska, odpovím, a on chvíli mlčí, dívá se tmavýma očima, vraští čelo, přemýšlí.

Vzala by sis je do boje? zeptá se potom a já odpovím, že to brnění není pevné ani tolik jako kyrys a přilba z kančího klu nebo tři vrstvy býčí kůže sešité tenkými úlomky pevného, černého tmí. Je však krásné a dokonale mi padne, což mu řeknu.

V tom případě si je můžeš vzít. A já si najdu brnění z kůže, kostí a tmí. A ať půjdeš kamkoli, budu tě následovat, dokud tě nenajdu znovu. Ted' ale musím spát.

Byl to těžký den a zničující úkol. Mám v sobě hrot meče, studený jako zimní probuzení.

Nato si znovu lehne a zavře oči. Ale jak je zavírá a znovu ztrácí barvu, začne tiše zpívat. Je to píseň, co jsem často hrála na harfu, kterou mi Ealdwulf vyrobil. Slova se sice mění a já si je občas nemůžu vybavit, ale to je jen tím, že se v tom snu probudím později.

*Přišel jsem k pevnému místu a věděl jsem,
že je musím udržet,
přišel jsem v životě k okamžiku a věděl jsem,
že musím vydržet,
přišel jsem ke kopci, kde čekalo vojsko ve zbroji,
a vítr čekal
a bouře běsu, dosud tichá, čekala.
A já jsem věděl, že musím udržet, co jsem dostal;
a že svět se mění a já musím vydržet;
a všechno, co jsem kdysi dostal, bylo pryč,
a přitom všechno, co jsem nově dostal, bylo se mnou.
Pod chmurně šedou oblohou a nad rudozelenou zemí,
jsme odolávali dál a dál, dokud jsme nepovolili.
Ale i když jsme povolili, odolali jsme
a v tom odolávání najdeme Avilion.*

Steven náhle spatřil v dívce Guiwenneth zřetelněji. Část toho snu, jeho první část, odrážela v drobných detailech Guiwennethin příběh, její mytickou minulost. Guiwennethino dětství bylo příběhem vyrůstání ve smutku a potom síly. Pro Yssobel, pro její sen, byly ty události obklopené příjemnými pocity a dětskou radostí.

Jenže Yssobel v sobě měla mocnou ozvěnu násilnějšího začátku, jak si teď uvědomil. Když se nyní rozhlédl po jejím pokoji, to, co bylo krásné v jejím umění, jak je viděl

dřív, náhle potemnělo, i když tušil, že samotná jeho dcera měla prsty pouze ve světlejším odstínu svého tvůrčího úsilí.

„Najít u jezera mrtvé bojovníky mi nepřipadá zrovna krásné,“ poznamenal.

Yssobel zavrtěla hlavou. „To je teprve začátek. Probudím se s moc příjemným pocitem. Je to pokaždé pocit něčeho, co se stane, a to se mi líbí. Jackovi se zdá, že prchá lesem před obrovskými vlky, a najednou se ocitne ve venkovním světě. Já jsem ten sen nikdy neměla. Ano, mám ošklivé sny, ale ty posílá ta červená strana, ne zelená.“

„Proč mi o nich neřekneš? Nebo své matce?“

„Některé vyprávím Rianně, když tady teď bydlí. Ale musela mi slíbit, že zachová tajemství, tak se jí ani neptej. Až budu připravená, řeknu ti to. Až jim budu rozumět.“

Steven se usmál a odešel. Ještě ale dodal: „Díky aspoň za ten příběh o Mrtvém princí. Jen potvrzuje, co jsem věděl odjakživa.“

„Že jsem divná?“

„Přesně tak.“

„Kdybych pokaždé, když mi to řekneš, dostala slepici –“

„Měla bys vajíček a peří, že bys jimi zaplnila palác. Já vím. Já vím. Nenech na sebe čekat. Stůl už je přichystaný a v kuchyni něco hezky voní. A není to slepice.“

Nesvěřuje se mi. A nesvěřuje se ani své lesní matce. Mluví se ctěnou ženou. Možná se všemi. Mně nevadí, že s nimi mluví. Jsou moudré. Ale přemýšlím, proč nehovoří s námi. Možná je to tím, že se Guiwenneth tolik změnila. Je teď velice utrápená, velice nepřístupná. A možná je to i tím, že jsem byl příliš mlčenlivý. Pokud ano: čím je ta mlčenlivost způsobena? Možná tím, že se bojím o své děti. Čeho se bojím? Možná toho, co existuje tam, čemu Yssi říká ‚zelený aspekt‘. A ona to na mně pozná. Větrí to, stejně jako

dokáže zvěřit štiplavý pach země v místech, kde ukrývá malé poklady na stůl; nebo pozůstatky dávno mrtvých. Ví, že se bojím toho, co by z ní jednoho dne mohlo vzejít. Nebo toho, co by se z ní mohlo ztratit. Nebo co by ji mohlo odvést.

Jack

Rodiny mají svoje rituály. Slaví po svém. Ve vile se slavily roční doby, stejně jako příchod cizinců, porážka starých kanců nebo narození hříbat. Narozeniny se vítaly bláznivými dary a škádlením a Yssobel při té příležitosti vždycky složila nějakou píseň.

Písnička, již pokaždé zpívala Jackovi, byla záměrně vytvořená absurdita, odrážela však pocit ztráty, která měla přijít. Všichni tleskali do rytmu. Když Yssobel vstala, aby ji zazpívala, Jack zaúpěl a schoval hlavu do dlaní. „Ne,“ žadonil tím. „Prosím, ne.“

Yssobel se uličnický usmála. Vlasy si svázala do vysokého účesu a na sebe si vzala barevnou zvonovou sukni, která kolem ní zavířila, když se místo předehty ke svému vystoupení zatočila.

*Jack, ano Jack, můj bratr Jack
v lese loví, za zvěří se štvě,
úlovek přinese, ale v srdci nosí sen,
že jednou dojde na okraj,
kde naše rodina původ našla,
kde otec potkal se s matkou,
třebaže mu ji poslal lesní duch,
a kde bratr miloval bratra,
což se však mělo změnit...*

V podobném duchu to pokračovalo ještě chvíli, umíněně, kostrbatě, občas zábavně – pro všechny kromě Jacka, třebaže své roztrpčení hrál. Ale stala se z toho tradice. Každý rok na Jackovy narozeniny, když ji hrála a zpívala, Yssobel přidala jeden verš a nevšímal si, jak Jack obrací oči v sloup. Jako by říkal: no dobrá, já vím,

vím, že kolem toho pořád vyvádím, ale ten žert už přestává být žertem.

Verše byly škádlivé, ale milé – obzvlášť pro Stevena, který v nich dokázal zaznamenat ozvěny básní, jež Yssobel vyprávěl, když byla malá. A několika písni, které znal. Nakonec se Yssobel uklonila, za jáсотu a potlesku.

První verš Yssobel napsala, když bylo Jackovi osm a jí šest. Tou dobou se o venkovní svět zajímal jen lehce. V jedenácti jím byl posedlý. Ve třinácti přicházel o rozum, když na něj pomyslel, z představy, že jej nikdy neuvidí.

Jednou za čas zahlédl svého dědečka Huxleyho a právě tato setkání, krátká, ale evidentně silně působivá, formovala jeho život. Na rozdíl od Yssobel oslovovala vila, les nebo horní konec údolí *imarn uklyss* jeho lidskou stránku. To, co nazýval svým ‚bludníkem‘, se vynořovalo jen příležitostně, zpravidla tehdy, když se ztratil nebo potřeboval přežít v mimořádně náročných situacích uprostřed hlubokého hvozdu, kde mohly síly živlů řídit nejrůznějšími způsoby.

„Ty s ním mluvíš? Mluví on na tebe?“ zeptal se ho Steven před několika lety.

„Ne. On jenom chvíli hledí ze stínů. Vypadá, jako by přemýšlel. Nezdá se, že by mě znal, jen jako by byl zvědavý. Myslím, že se snaží zjistit, kde je. Nebo možná proč tady je.“

„Tvoje sestra ho viděla taky?“

„Nevím. Myslím, že ne. Ale jednou jsem ho viděl, jak vedle ní seděl, když malovala. Nevšimla si ho. Nezdržel se tam dlouho. Vrátil se zpátky do lesa.“

„Já jsem ho neviděl nikdy, Jacku. A jsem jeho syn. Dokázal bys ho popsat?“

„Otrhaný. Vyzáblý. V očích má sílu. Nosí zvláštní oblečení. Nemá moc vlasů, ale vzadu jsou dlouhé. Na bradě má jizvu, ale není to nic zvláštního. Ne jako tvoje.“

Steven mlčel. Jeho jizvy nebyly na obličeji, ale na těle, z působení ve válce, na kterou už skoro zapomněl. Střelili ho tenkrát do prsou a on přežil jen díky štěstí, ne proto, že by výstřel nebyl dost silný. Staršího Huxleyho, jeho otce, zasáhl meč při šarvátce, k níž došlo ve válce, kterou si Steven nepamatoval. Byla to nehluboká řezná rána, kterou obvykle maskovaly vousy. Avšak vousy podél rány zešedly a jejich linie byla přesně tam, kde ji Jack byl schopný popsat.

Jestli byl jeho otec tady, mohl být opravdový? Mohl to být muž, o němž se Steven domníval, že je už mnoho let mrtvý? Nebo to byl jen jeho obraz? Pokud ano, kdo ho přivolával?

Musel to být jeho syn.

Pokaždé, když Jack tvrdil, že George Huxleyho zahlédl, se Steven na místo vypravil a důkladně prohledal křoví nebo břeh řeky, často strávil hledáním celý den, než to vzdal. Byla v tom určitá agónie: napůl se bál, že se s tím mytágem setká, a zároveň se toužil dotknout aspoň něčeho ze svého dětství. Jeho otec sice byl svěhlavý a nepřístupný člověk, ale našly se i okamžiky velkého štěstí, obzvlášť o Vánocích nebo v čase školních prázdnin.

Ale tím, že by ho zahlédl, nebyl Stephen odměněn nikdy.

Jack se začal na svého dědečka vyptávat. Znovu a znovu na otce naléhal, aby mu zopakoval, co si z jeho deníků zapamatoval. Stephen četl jen některé části, ale vybavovaly se mu jasně. A stále u sebe nosil kousek deníku, který vytrhl, když byl povolán do vojenské služby v jedné z oněch válek, památku na otce, v hněvu uzmutou muži, kterým se mezitím stal, chladnému a nepřátelskému.

Steven tuto stránku nakonec předal svému synovi, který si ji zarámoval a pověsil nad postel. Sice textu nerozuměl, ale fascinovala ho poznámka, že „aura kolem lesa sahá až

k domu', a dědečkově tvrzení: „Zřetelně ztrácím pojem o čase.“

V Ryhopském lese se čas a roční doby úplně vymykaly řádu. Ale rodina tam dokázala den za dnem žít, pokud prostory vily neopustila. Zatímco Yssobeliny místnosti se staly svatyněmi její vysněné Lavondyss, Jackův rozlehlý pokoj se stal za přispění otce a jeho vlastní fantazie muzeem venkovního světa.

Ealdwulf mu pomohl postavit dřevěný model Dubového srubu včetně zahrad, ohrad pro slepice a dílen. Z obarveného plátna, přes něž se křížem táhly stezky a cesty mezi vesnicemi, Jack vyrobil pole. Vymodeloval kostel ve městě Shadoxhurst a železniční stanici v místě se zvláštním názvem Grimley. Podlaha jeho pokoje se stala mapou místa, kde se jeho otec narodil, a on si představoval, jak se po těch polích prochází, tančí na vesnické návsi, popíjí pivo v hostinci a jezdí vlakem do Oxfordu.

To místo ho silně přitahovalo. Cítil, že tam patří, a zanedlouho si začal ve vile a v okolní krajině připadat klaustrofobicky a stísněně. Jeho srdce toužilo po dobrodružství, po cestě ven.

Z otcových vyprávění Jack nabyl jistotu, že řeka, v níž chytá ryby a ze které berou vodu, ho ven vyvede, pokud podle ní půjde proti proudu.

Rozhodl se, že jednou tu pout' vykoná. Ale zatím ne.

Jackovy patnácté narozeniny připadly toho roku na mrazivou zimu. Sníh zatím nenapadl, ve vzduchu byla cítit listopadová svěžest, obloha byla průzračná, hvězdy zářily. Na Lískovém poli, jak se říkalo poli za vilou, pozemku, na němž tu a tam vyrůstaly zakrslé lísky nebo jeřáby, postavili hranici. Prasata na noc zavřeli do ohrady, zapálili hranici a po jejím dohoření si opekli kusy masa napíchnuté na rožeň, ale ještě předtím si Sasové, ctěná žena, samotní

členové rodiny a dva další kolem ohně zatančili. Drželi se při tom za ruce a škádlivě zpívali reprízu Yssobeliny „písne o Jackovi“.

Těmi dvěma lidmi zvenčí byla žena hoodovského typu, která si říkala Morwen a při svých nepravidelných návštěvách přinášela dary v podobě lovné zvěře a rovných šípů, a Odysseus, jehož na večírek vylákala samotná Yssobel. Byl vyšší než Jack, stejně starý a stejně náladový jako mladý Huxley.

Žil v hluboké jeskyni vysoko na svazích Hadího průsmyku a vyráběl obrázky a dřevěně řezby bohů, bohyň a podivných tvorů ze své fantazie. Steven ho objevil před několika lety a pravidelně ho navštěvoval. Yssobel jím byla fascinována odjakživa.

Bez ohledu na to, co ho těch osm let v jeskyni drželo a jak se na tak odlehlém místě ocitl, toto konkrétní období jeho slavného života se chýlilo ke konci. Snil o Ithace, své ostrovní domovině v Achaeji, na okraji širého oceánu, kterou si ze svého mládí pamatoval.

Steven Odysseovi nikdy neprozradil, že jako muž prožije se svou ženou na ostrově jen pár let, než se jeho jméno spojí s nejslavnějším obléháním všech dob, k němuž dojde před hradbami Tróje.

Milostný vztah mezi dcerou a Řekem visel ve vzduchu, ale Guiwenneth si jako přísná matka pohlídala, aby její dcera s mladíkem nanejvýš tančila, třebaže jejich tanec – který na Řekově tváři konečně vykouzлил úsměv – byl rozhodně vírem vášně a propletencem objímajících se paží.

Ealdwulf hodně pil. Egwearda vynikala ve vaření nápoje, který se chutí velmi podobal pivu. Na jeho sílu se nedalo spolehnout. Tento soudek evidentně silný byl. Starý Sas zazpíval dlouhou báseň ve svém jazyce. Podle jeho pohybů a gest – úderů, chvatů, projevů strachu, zuřivosti, předvádění bujarého smíchu a jáсотu – to byl nějaký příběh

z hodovní síně. A kromě Ealdwulfova jména se v něm žádné jiné známé jméno nepodařilo zachytit.

Zpíval pověst, která oslavovala jeho samotného!

Guiwenneth, která se naučila hrát na Yssobelinu harfu, zazpívala tichou píseň o svém otci. Nebyla to jedna z těch, které sama složila, ale pamatovala si ji ze svého dětství v pevnosti.

Když oheň dohořel a z hromady dřeva po zhroucení zůstala do široka rozprostřená zář, kolem které všichni seděli, Jack vstal a přednesl pověst o otci Jackovi, příběh, který ho napadl jednou, když pracoval v ovocném sadu. Sotva začal vyprávět, zarazil se a upřel oči do tmy.

Nedaleko stála řada dvaceti vysokých postav se zplihlými vlasy a kočičíma očima. Čas od času je bylo možno v blízkosti vily zahlédnout, vždy však – až do této chvíle – osamocené. Měly u sebe krátké luky a kostěné nože. Všechny byly oblečené do něčeho, co vypadalo jako oděv z listí, ale kolem ramen měly kožešiny. Zdálo se, že se jim oči hněvivě lesknou, ale pravděpodobně to byla jen zář ohně.

Jedna z postav promluvila, pokud se tak dalo označit hvízdání a mlaskání, které z tenkých rtů jejích úst vyšlo. Opakovala stále stejné zvuky; a zdálo se, že s rostoucím podrážděním.

„Kdo je to?“ zeptal se Odysseus. Žena s kápí, Morwen, se zvedla z místa, kde dřepěla, a dala všem znamení, aby mlčeli. Uchopila svůj luk a sáhla do toulce pro něco, co vypadalo jako šíp se stříbrným hrotem. „Stříbro nejlepší. Železo se dá taky použít.“

Znovu vyzvala gestem ke klidu. „Iaelvové. Amurngothové,“ řekla. „Nebezpeční.“

Amurngothové? Znělo to podobně jako Muurngothové, kteří obývali části okolních údolí a měli v lese hnízda, ze kterých podnikali výpady. Ale Muurngothové znamenali

spíš nepříjemnost než nebezpečí a dali se snadno zvládnout. Tato tlupa vypadala hrozivě.

Morwen zamířila od ohně ke skupině vetřelců. Kápi si shrnula dozadu, aby jí bylo vidět ramena. Tvorové sledovali, jak se blíží, a pak jí jeden dal znamení, aby se zastavila.

Tvorové promluvili, ona odpověděla. Hvízdavý rozhovor trval dlouho.

Z ničeho nic se Iaelvové otočili a rychlým krokem zamířili do kopce a do temného lesa. Morwen se vrátila k ohni a znovu si dřepala. Svou neumělou angličtinou řekla: „Amurngothové jako elfové. Mnoho různých. Oni se ptají, co my dělat tak blízko jejich kopce. Toto je jejich zem a jejich kopec. Dlouho byli pryč, na lovu. Teď se vrátili. Nelíbí se jim, že oheň tak blízko.“

„Co jsi jim řekla?“ zeptal se Jack. Stále upíral oči do míst, kde zmizeli. Byl přesvědčený, že je nepohltily lesy, ale samotná zem.

„Že tento oheň na oslavu a bude brzy uhašen. Příští oheň dál. Také chtějí vědět, co tady dělá ten dům. Když odešli na poslední lov, nebyl tady.“

„A co jsi jim řekla na to?“ zeptal se Steven.

Morwen pokrčila rameny. „Přišel z údolí. Mnoho věcí přichází z údolí. Oni souhlasí, že zůstanete. Nelézt na kopec, nevstupovat do jejich lesa. Neubližovat žádným Iaelvům, které uvidíte v domě nebo jeho blízkosti. Nebudou dělat nic špatného. Ale blízko vás jsou ústí. Řekli také, že vás budou pozorovat. Buďte opatrní.“

Po nečekané mezihře a pauze na zamyšlení Jack tleskl, aby upoutal pozornost, a dokončil výstup, který si na oslavu připravil. Byl rozhodnutý, že noc bude dlouhá a veselá, přestože Ealdwulf už tiše spal.

Nebylo to však jediné setkání, k němuž mělo té noci dojít, přestože oslava byla už téměř u konce. Yssobel

a hbitý Odysseus pomalu tančili na hudbu harfy, třebaže Guiwenneth, která na ni hrála, je sledovala bedlivým zrakem. Steven tvrdě spal a ostatní se vrátili do vily.

Jack ležel na boku a díval se na kopec a nerovnou linii prvních stromů. Náhle se posadil.

Ze tmy lesa je pozorovala bledá tvář, slabě osvětlená měsíčním svitem. Zpočátku si myslel že je to jeden z tvorů, kteří tam byli předtím, ale neznámý nebyl Iaelv. Byl to člověk. Šouravě sešel do půlky svahu, než se zastavil.

Jack ho poznal okamžitě. „Tam je!“ řekl tiše. Ostatní si ničeho nevšimli. Zdálo se, že jsou ztraceni ve vlastním světě.

Jack vstal a rozběhl se přes pole. Když k neznámému dorazil, muž se schoulil do sebe a sklonil hlavu. V ruce svíral knihu. Vypadal neupraveněji než kdy předtím.

Zašeptal však: „Odcházím domů. Našel jsem cestu. Nějakou dobu mi to potrvá.“

„Počkej,“ poprosil Jack. „Zůstaň a popovídej si. Je tady tvůj syn. Podívej se k ohni. Ta žena, která hraje na harfu. Ty ji opravdu nepoznáváš?“

George Huxley zvedl hlavu, měl však oči pouze pro Jacka.

„Našel jsem cestu,“ zopakoval. Potom se otočil a rychlejším krokem se vrátil cestou, kterou přišel. Jack chtěl jít za ním, ale zastavil ho něčí hlas. Otočil se a uviděl Stevena, který k němu běžel. Ohlédl se zpátky po Huxleym a zavolal: „Kudy?“ Nedostal však žádnou odpověď.

Měsíc už dávno zapadl a obloha ztmavla mraky. Tu noc podruhé to vypadalo, že život pohltila spíš země než les. Huxley byl pryč.

Za ním přiběhl Steven, nemohl popadnout dech, jak spěchal s plným břichem a alkoholem v hlavě. „Byl to on? Můj otec?“

„Ano,“ odpověděl zasmušile mladík. „Myslím si, že už ho neuvidím. Řekl, že odchází domů. Něco se změnilo.“

„Nechod' za ním.“

Jack se hněvivě otočil. Oči mu planuly jako oheň. „Ted' ne. Samozřejmě že ted' ne. Ale věčně tady zůstat nemůžu. Připadám si tu jako v pasti. Občas se mi točí hlava, jak je všechno pořád stejné.“

Stevena se to dotklo. „Mrzí mě, že to tak cítíš. Ale rozumím tomu. Ani pro mě to není snadné. Usadil jsem se tady, žiji s rizikem střetů s údolím, snažím se najít nová místa, která bych mohl zkoumat. Ale hlavně tady mám tebe a Yssobel. Vychovávat vás a učit vás tomu, co vím, byla radost. Dodávalo mi to sílu.“

Jack nechápavě zavrtěl hlavou. „Proč tedy sám neodejdeš? Je tu řeka,“ ukázal do dálky. „Ona tě sem přece přivedla, ne?“

„Řek je příliš mnoho, než abych na to mohl odpovědět. Ted' mám kořeny tady. Myslím si, že bych nedokázal odejít, ani kdybych chtěl. Když se k nám vrátila tvoje matka, stal jsem se součástí údolí, stejně jako je jí ona. Je to ted' naše místo. Jestli vás to k němu tebe a Yssi neváže, musíte odejít. Ovšemže musíte odejít. Pokud to chcete. Ale ještě ne.“

„To jsem přece řekl, ne? Zatím ne. Ale jednoho dne určitě.“

Jack zmírnil svůj tón a usmál se na otce. Ještě jednou se smutně ohlédl k lesu, potom se vrátil k ohni, políbil Guiwenneth a svou sestru, zdvořile se uklonil Odysseovi, který ho zvědavě pozoroval, a opustil je, odešel zpátky do domu a do svého pokoje.

Malování minulosti

Zima, která následovala, byla mimořádně krutá, jedna z nejhorších, kterou zažili. Vítr vanul z údolí, ostrý a studený jako zmrzlá ocel. Guiwenneth vycítila, že se to stane, a tak naplnili celou jednu místnost ve vile dřívím na topení.

Když pak napadl sníh, ženy, které žily v chatrčích u řeky, přišly do vily a našly si zimní bydlení, připojily se k Rianně. Steven, Ealdwulf a jejich synové utěsnili místnosti před zimou nejlépe, jak to šlo, ale většina vily byla nadále ve zchátralém stavu, a i když teď mnoho místností mělo podlahové vytápění, bylo neúčinné a nebezpečné. Vybudovali proto krby a na zdi a dveře rozvěsili všechny zvířecí kůže a kožešiny, které byly k dispozici.

Příchod Odyssea byl očekáván s netrpělivostí. Vždycky z průsmyku scházel, když se počasí ochladilo, zpravidla se dvěma nebo třemi společníky, mladými muži, které Steven ve svých vědomostech o minulosti neměl, ale kteří kdysi nepochybně hráli v legendách svých zemí významnou roli.

Yssobel vyhledala otce v jeho pokoji. „Půjdu ho hledat,“ prohlásila.

„Koho?“

„Odyssea. Dělá si o něho starosti.“

Měla už na sobě silné kožešiny, tlusté boty a nepropustný plášť. Steven se na ni chvíli díval a pak si povzdechl. Přestože byla ještě mladá, v tomto období nemělo smysl se s ní hádat. A průsmyk znala stejně dobře jako vilu. Díky výcviku, který jí dal mladý muž, za nímž se teď chystala, byla odborník v zacházení se zbraněmi.

„Vezmi si s sebou Hurthiga. A náhradní kožešiny. A sušené jídlo.“

„Samozřejmě.“

Díval se, jak vyjela z brány, a srdce měl stažené úzkostí. Hurthig, který vedl soumara, se sklonil, aby svou matku políbil na rozloučenou. Stála tam s rukama zkříženýma na prsou a nejspíš si o syna dělala stejné starosti jako Steven o svou dceru.

Brány se za nimi zavřely, aby bouře zůstala venku.

Pohyb v Hadím průsmyku začínal být obtížný, obtížnější, než Yssobel čekala. Cesta byla zrádně namrzlá a ve vzduchu se převalovala hustá, útržkovitá mlha, která postup zpomalovala. Ze svahů padaly kameny. Mnoho stromů už leželo na zemi a bylo nutné je odtáhnout nebo obejít. Pak, po dvou dnech, Hurthig ukázal dopředu a Yssobel zahlédla v šeru bílé mramorové sloupy a vysokou kamennou zeď řeckého chrámu, který střežil klikatou cestu k jeskyni.

Pobídli koně vpřed, našli pěšinu a začali mladého Ithačana volat, ale nedostali žádnou odpověď.

Ústí jeskyně stále zakrývaly kůže. Yssobel sesedla z koně, zapálila pochodně, a aniž by přestala volat, vešla dovnitř. Jeskyně byla hluboká. Uvnitř se bez ladu a skladu kupily nádoby a zbraně, nábytek z hrubě přitesaného dřeva, hlíněné sochy, hrubě tkané houně a poházené šaty. Chaos. Došla do zadní části jeskyně, k malé svatyni Athény. Hořely tam dvě římské svíčkové lampy a na misce před bohyní byly zbytky zápalné oběti.

Yssobel se s těžkým srdcem musela smířit s tím, co bylo zjevné: že její přítel odcestoval. Vydal se zahájit své slavné dobrodružství. Co dělal tady v kopcích, v nepohodlné jeskyni, byla pro Yssobel záhada, stejně jako to byla záhada pro Stevena.

Smutně se vrátila k místu, kde na ni čekal mladý Sas.

„Odešel?“ zeptal se gestem.

„Odešel.“

„Jak dávno?“

„Myslím, že to není dlouho. Doufám, že to zvládne.“

Yssobel se naposledy rozhlédla. A pak to uviděla: malou, kulatou hliněnou destičku, na které byla namalovaná tvář usmívající se dívky s kaštanovými vlasy. Předtím si jí nikdy nevšimla, když sem přijela hrát hry, jezdit na koni nebo si podle možností povídat s tím mladým mužem, který ji uměl rozesmát. Destičku si vzala a opatrněji schovala do sedlové brašny.

Vítr náhle zesílil a koně nervózně zaržáli. Hurthig se podíval dolů do průsmyku. „Blíží se vánice. Myslím, že bychom tady měli přenocovat.“

Yssobel souhlasila, a tak se v jeskyni zabydleli, třebaže museli vynaložit jisté úsilí, aby koně přesvědčili, že mají jít dovnitř.

Když pak Yssobel seděla ve světle pochodně a poslouchala kvílení větru, mlčenlivá a zadumaná, znenadání ucítila, jak se jí nálada zlepšila. V první chvíli nedokázala identifikovat příčinu. Potom si začala vybavovat tvář, o které se jí kdysi zdálo a kterou na nějaký čas zapomněla.

Tvář muže, který na ni volal. Toho ztraceného muže.

Muže, kterému říkala *vzkříšení*.

Její smutek rázem pominul a ona ucítila teplo.

Yssobelin návrat byl přivítán s úlevou a porozuměním pro to, že je ze zmizení svého dobrého přítele Odyssea smutná. Na nádvoří ležela silná vrstva sněhu, ale vánice, která do té doby zuřila celý den, prozatím polevila. Bylo po setmění a oni dojeli poslední úsek cesty v záři pochodní. Dovedly je až k místu, kde ohně na zdech vily zápasily s větrem.

Yssobel a Hurthig, rozechvělí chladem a napůl vyhladovělí, byli rádi, že mohou nakrmení, vytření

a ustájení koní přenechat někomu jinému. Zvířata to zvládla s ohledem na podmínky dobře. Teď Yssobel toužila po vodě ze studny, ohřáté aspoň tak, aby byla teplá.

Když se vykoukala a nechala si od Rianny rozčesat zcuchané vlasy, odešla do jídelny, aby se připojila k ostatním.

Většina zimních hostů už své skrovné jídlo snědla a odešla. Zůstávali jen Sasové a Huxleyovi. Jídelna byla v zadní části vily, na druhé straně než horní konec údolí, a byla tudíž teplejší a útulnější, k čemuž přispíval také oheň v otevřeném krbu a koberec z kozích kůží. Všechno, co v místnosti bylo, vyrobil Ealdwulf, počínaje dlouhým stolem a konče tvrdými židlemi, počínaje poháry na pití a konče vyřezávanými dřevěnými podnosy, na nichž se skromná krmě servírovala.

Yssobel vyličila rodičům, co našla v Odysseově jeskyni, jak jí říkali. Ukázala jim svůj portrét, který Odysseus namaloval a o němž se domnívala, že to mělo být jeho rozloučení. Když se jí však na to Guiwenneth zeptala, řekla, že v sobě nemá žádný zármutek ani pocit ztráty, opravdu ne, ne větší než ze ztráty přítele.

Když si uvědomila, co její matka naznačuje, naklonila se přes stůl a řekla velice důrazně: „Byli jsme přátelé. Nebyli jsme milenci.“

„To je dobře,“ zamumlal Steven. „Nebudeme tedy muset nosit dárky nějakému malému Řekovi.“

Pak pokračoval: „Takto hluboko v Ryhopském lese není jisté nic, ale jestli je to nějaká útěcha, jsem si jistý, že se mu nic nestane. Myslím si, že z doby mezi nějakými pěti a patnácti lety se v jeho legendě nedochovalo nic. Nikdy se nedozvíme, proč se rozhodl žít v pustině, v jeskyni, a zpodobňovat různé bohy a bohyně. Zvláštní odloučení. Víme však, že se vrátil do svého domova na Ithaku. A víme, že pomohl vítězně ukončit velké obléhání.“

„Já vím, tati. Vyprávěl jsi mi ten příběh. O dutém koni. Také jsi mi řekl, že to, co se tady z našich myslí vytváří, vzniká se silnými stránkami i slabinami dotyčné osoby. Každé mytágo se nebude držet své pravé cesty.“

„Doufám, že toto ano,“ řekl tiše Steven.

Yssobel nabodla poslední kousek masa, který jí na podnose zbýval, s mlčenlivým souhlasem jej rozkousala a odsunula podnos do středu stolu. Saská rodina poděkovala za jídlo a odešla a Yssobel ještě jednou poděkovala Hurthigovi, že ji na cestě k jeskyni doprovodil. Potom navázala na předchozí hovor. „Ale z ničeho nic znovu cítím toho muže v údolí. Toho, který na mě volá.“ Podívala se na Stevena. „Tvého bratra.“ Při těch slovech Guiwenneth začala pěstí a chraptivým hlasem řekla: „Roky ses o něm nezmínila. Proč o něm mluvíš právě teď?“

Její obličej dostal popelavou barvu a svraštil se. Yssobel to polekalo. Nechala promluvit červený aspekt svého života, ten lidský. To, co si však její matku nyní prohlíželo, byl její zelený aspekt, a byl to pro ni šokující pohled.

Guiwennethina tvář najednou vypadala jako dřevěná lebka potažená průsvitnou kůží. Yssobel slyšela praskání dřeva, skřípění. Bylo to, jako by se celé matčino tělo lámalo a bránilo se pouze svou zbytkovou silou. Yssobel zalétla pohledem k otci a poznala, že on nic z toho nepozoruje.

Jack to ale viděl. To v něm, čemu říkal ‚bludník‘, jeho lesní část, tu strašnou proměnu v jeho matce cítilo. Chvíli se na ni zděšeně díval, pak krátce pohlédl na sestru a zavrtěl hlavou.

Yssobel nevěděla, co řekla. Pamatovala si, že Guiwenneth před lety utekla z vily do pevnosti svého otce, rozrušená přítomností toho muže v údolí, ale Steven dceři nikdy neřekl proč. A ona na to nakonec zapomněla.

Po několika okamžicích se Guiwenneth vrátila normální podoba, ale výraz rozčilené ženy jí zůstal. „Neměla by sis ho všímat,“ zašeptala. „Je to prohnílý muž.“

„Mně tak nepřípadá...“

„Nech ho být!“ zakřičela Guiwenneth. „Vypud’ ho z hlavy, jestli to dokážeš. Jestli tě už nechytí do tenat prostřednictvím větví a kořenů, které se proplétají tvými útroby.“ Steven chytil Guiwenneth za obě ruce. „Gwin. Uklidni se. Zlomíš větvičku!“ Usmál se rodinnému žertu, ale Guiwenneth své ruce vytrhla. „Ty nevíš, kolik už jich zlomených je,“ řekla chladně a odstrčila se od stolu. Málem zakopla, jak vstala, opustila jídelnu a vyšla ven do sněhu.

Steven si šel přisednout k Yssobel. Chtěl ji obejmout, ale ona v sobě cítila zlost a zmatek. Schoulila se do sebe a ukázala mu, aby to nedělal. „Co jsem řekla? Co ji tak rozčílilo?“

„Ten muž, o kterém mluvíš, ten muž, kterého maluješ, o kterém sníš – zdá se ti o něm, nemám pravdu?“

„Už dlouho se mi o něm nezdálo. Ale pořád cítím, že tam je...“

„Je to zhoubný člověk. Kdysi, jako malý, byl milé dítě, i když jsme se často prali a on obvykle vyhrál. Pak, když vyrostl, to byl laskavý, zábavný, soutěživý muž. A potom se zvenčí vypravil do tohoto lesa...“

„Z Dubového srubu?“ zeptal se pohotově Jack.

„Ano, z Dubového srubu. Sledoval svého otce, aby se dostal dovnitř. Zajímalo ho, co George Huxley objevil. A přitom se proměnil.“

„Proměnil? V co?“

„V něco zlého. V člověka, kterého v lese ovládl temný živel, pokud to tak můžu vyjádřit. Jeho srdce bylo z ledu, ale jeho touha byla rozpálená výheň.“

„To je zvláštní řeč,“ zamumlala Yssobel. „Co byla ta jeho touha?“

„Ty to neuhádneš?“

Yssobel se předklonila, s hlavou v dlaních. Podívala se po Jackovi a nejistě přikývla. „Řekla bych, že moje matka.“

„Ano. A ji to pořád bolí. Mýlíš se v něm, Yssi. On není ztracený a není ani smutný. Jestli ten vzkříšený muž doopravdy je Christian, neměla by ses k němu přibližovat. Je zhoubný.“

„To jsem nevěděla,“ ohradila se. „Měl jsi mi to říct dřív.“

„Tak ti to říkám teď. Nikdy se k němu nepřibližuj.“

„Nikdy se k němu nepřiblížím,“ přisvědčila bezbarvým tónem hlasu. Pak vstala. „Jsem unavená. Řekni mamince, že se omlouvám.“ Políbila ho na tvář a odešla do svých pokojů.

Jack byl brunátný ve tváři, částečně z horka, které v místnosti bylo, a částečně z Egweardina nápoje, který si sice ředil, ale zřejmě ne dostatečně. Mezi dlaněmi převaloval prázdný pohár a hleděl dolů do misky, jako by věstil budoucnost nebo možná minulost.

Steven ho pozoroval. Poleno zapraskalo a plivlo na krb. Věděl, že brzy bude muset místnost otevřít pro ostatní, aby mohli jít spát. Bylo dokonce možné, že se k nim přidá, přestože měl dobrý krb i ve svém pokoji.

Jack zvedl oči a přetrhl své úvahy. „Co tvůj bratr... co Christian hledal, když se vypravil do Ryhopu?“

„Myslím, že lásku. Lásku, kterou už ztratil.“

„Nerozumím.“

„Vyprávěl jsem ti o té válce v Evropě. Vyprávěl jsem ti, jak jsem po válce v Evropě zůstal. Chris se vrátil domů. Našel otce omámeného klamem – nebo spíš šíleného: ohromného svým objevem povahy tohoto obrovského světa, který je nezměrný, přestože zabírá jen maličký kout. Jednoho dne vyšla z lesa žena. Byla velice krásná. Měla

splývavé kaštanové vlasy, na sobě lovecký oděv a byla to princezna na útěku před pronásledovateli.“

„Gwin,“ řekl s úsměvem Jack a ohlédl se ke dveřím.

„Byla to Gwin, ale zároveň to nebyla ona.“

„Jak to víš?“

„Protože Guiwenneth, která v ten konkrétní den přišla do Dubového srubu, byla mytágo vytvořené buď Christianem nebo mužem, kterým jsi posedlý ty: mým otcem Georgem.“

„Už tomu rozumím. Oni se o ni porvali.“

„Porvali se o ni a jeden z nich ji zabil.“

Jack se překvapeně opřel. „Zabil ji?“

„Zakopal ji v zemi vedle kurníků. Našel jsem její kosti. Jenže tenkrát už to nebyly kosti, jenom cáry látky pokrývající ztrouchnivělé dřevo.“

Jack se na okamžik usilovně zamyslel a pak se zeptal na to, co se nabízelo: „Který z nich ji zabil?“

Jak rád by byl Stephen znal na tuto otázku odpověď. Tenkrát dávno, když se vrátil z Francie domů, aby našel otce ztraceného v lese, bratra podrážděného a změněného, a nakonec se sám ztratil, to pro Stephena byl šok, když hrob vykopal a zjistil, co z ženy z lesa zbylo. Bylo jisté, že oba dva muži po této krásce z dob raných Keltů vášnivě toužili.

Proto teď Jackovi doplnil zbývající střípek: že když byl on, Stephen, v Dubovém srubu sám, Guiwenneth z Lesa se vrátila v novém hávu, s jinými vlastnostmi a humorem ve srovnání s tou nepochybně jinou, ale v podstatě stejnou ženou z legend. Zamilovali se do sebe a jejich láska byla intenzivní. Přesto prožili jen několik šťastných dní, než ji Christian, mnohem starší a doprovázený tlupou zabijáků v jestřábích maskách, ve srubu vystopoval a unesl. Stephena, kterého považoval za mrtvého, tam nechal ležet.

V místnosti bylo už příliš horko. Otec se synem se zvedli a vyšli ven do mrazivého vzduchu zahrady. Přes sněh

ozářený hvězdami se vnořili do tmy. Dech jim mrzl u úst, led noci jim byl na přehřátých tvářích příjemný. Měsíc stál nízko a byl viditelný jen jako srpek. Okraj lesa za stoupáním k amurngothskému kopci byl jako temná hradba, třebaže se dalo rozeznat několik křižujících se pěšinek, některé zvířecí, jiné lidské. Když přišla zima, pohyb mezi údolím a okolními kopci a průsmyky byl vždycky velký, jako by štípnutí zimy probudilo život, který se v *imarn uklyss* shromažďoval, a vyslalo jej různými směry. Vyvolaný lidskou myslí a lesem schopným vnímat byl rozptylován nahodile, pravděpodobně aby zeslábl a odumřel jako ozvěna. Nic jiného to ostatně ani nebylo.

„Našel jsi Guiwenneth mrtvou,“ řekl Jack. „Byla však odnesena do *Lavondyss*. Kdo ji tam odnesl?“

„To ti nikdy neřeknu. To tajemství zemře se mnou.“

Jack se na otce upřeně podíval, zvědavý tak, že skoro nebyl schopen slova. Když se pokusil zeptat na něco dalšího, Steven ho umlčel.

„Ale ty jsi na ni počkal. A ona se vrátila.“

„Počkal jsem na ni. A ona se vrátila.“

A Steven se uvnitř zachvěl, když pomyslel na to, co mu Guiwenneth řekla v otcově tvrzi, v opuštěné pevnosti, která se tyčila na kopci nad Orlím údolím.

Nejsem si jistá, kdo jsem. Nejsem si jistá, jestli jsem tvoje. Myslím si – a děsím se toho pomyšlení – že jsem jeho.

Zima v kraji skončila. Odešla stejně náhle, jako přišla, a vila, kterou jeden den ještě sužovala, se další den hrála v jarním slunci. Zvířata byla vypuštěna ze zimního ustájení, žádný zmatek však nepocítovala. Místo aby se žalostně třásla, najednou chtěla skotačit a ve vzduchu bylo páření.

Zima možná opustila údolí, ale neopustila rodinu a vztah mezi Guiwenneth a Yssobel se měsíc co měsíc zhoršoval. Stejně jak sílila Yssobelina fascinace a posedlost

vzkříšeným mužem', sílil hněv a strach její matky; byly chvíle, kdy Guiwenneth v noci chodila kolem vily a Stephen si při pohledu na ni připadal, že se dívá na ducha, že její tělo zprůsvitnělo. Bylo to, jako by ztrácela veškerou hmotu, veškeré spojení se světem.

Tento stav se měl změnit, byť jen nakrátko, a změnil se, když se Yssobel začalo zdát o jejím dědečkovi Peredurovi. Jednou večer, když Steven míjel její místnost, zůstaly dveře otevřené a on ji uviděl, jak zuřivě maluje. Štětce si vyráběla sama a kůže a maso, které získala lovem, vyměňovala za barviva se zpracovateli kostí, kočovníky se stany, kteří údolím pravidelně procházeli. Neustále si stěžovala, že nemůže sehnat dost žluté. Červenou, zelenou, černou a bílou ano, ale žluté nebylo nikdy dost.

„Jednou zkusím vytvořit Národní galerii,“ řekl Steven ode dveří.

Mávla na něho štětcem, aby ji nechal být. „Teď ne. Mám ho. Nedokážu ho udržet.“

„Koho?“

„Odejdi.“

Stál ve dveřích a pozoroval ji. „Národní galerie v Londýně je slavné místo pro slavné malíře. Rád bych tě tam vzal.“

„No tak ji vytvoř,“ utrhla se na něho, aniž vzhledla. „Znám v oblasti několik malířů. Lodního malíře, jeskynního malíře a ženu, která maluje na těla železnými špendlíky a barvivý na kůži. Můžeme při té příležitosti uspořádat hostinu a pobavit se o naší práci. Ale teď ne!“

Páni, pomyslel si Steven; prostořeká, jízlivá, popudlivá, přezíravá... zapálená.

Yssobel malovala na pergamen. Steven zahlédl černé znaky na popsané straně. „Kde jsi přišla k těm svitkům?“

„Jsou jich tisíce,“ odpověděla. „Většina se jich jednoduše rozpadne na kusy, když se jich člověk dotkne.“

Mnoho je jich pomalovaných opravdu krásnými obrazy. Nabrala jsem si jen pytel těch, které jsou popsané.“ Obrátila pruh pergamenu na druhou stranu. „Ty tomu říkáš hieroglyfy. Maličko jejich významu rozumím, ale to mám od zelené stránky. Není to moc zajímavé.“

Steven se v první chvíli málem nezmoohl na slovo. „A co ti tvá zelená stránka říká, že je na nich napsáno?“

„Jenom seznamy bitev, jména bojovníků, výčty zbraní a válečných vozů. Na jednom je soupis lodí a počty mužů, kteří na nich odpluli do války. Vážně nuda.“ Cvrnkla do další hromádky narovnaných pergamenových útržků, zatím nepomalovaných v jejím ateliéru. „Vlastně je to tenhle.“

Najednou se zaklonila, strčila si konec malířského štětce do úst a pozorně se na muže ve dveřích zadívala. „Doprovádky jsou jich tam tisíce. Pár jich přece nebude nikomu chybět, ne?“

Co objevila a kde to objevila? Když se jí na to zeptal, Yssobel neurčitě ukázala směrem k Hadímu průsmyku. „Je to jako obrovský palác, vestavěný přímo do kopce. Zvenčí zelený mramor, naleštěné chodby a místnosti plné nejrůznějších věcí. Včetně lovecké výstroje.“ Pohledem ukázala na masivní luk, který používala, a vysoký toulec se šípy, o nichž Stephen věděl, že jimi Yssobel umí střílet velice přesně. Uvědomil si, že měl za to, že jí obojí vyrobil Ealdwulf.

Tohle děvče umělo překvapovat.

Znovu začala malovat. „Našla jsem to místo s Odysseem. Je to výš v údolí, za tou jeho hroznou jeskyní. Navrhla jsem mu, aby se tam nastěhoval. Přinejmenším tam bylo tepleji. Ale ne, on musel zůstat v té díře ve skále. Podivín. Ale dobrý přítel.“ Rozmáchlým tahem obraz dokončila a otočila jej. „Tak. Mám ho. Ale ty jsi ho nikdy neviděl, že? Ani Gwin.“

„Koho?“

„Mého dědečka z lesa,“ řekla s dramatickou intonací.

„Peredura?“

„Náčelníka a hrdinu. Má výraznou tvář. A já vidím, kde jsme s matkou přišly ke svým vlasům.“

Portrét byl ohromující. Vypadalo to skoro jako fotografie. Zamyšlený, pozorný pohled, náznak úsměvu v hubené, mladé, mírně zarostlé tváři, vlasy barvy mědi, které v kudrlinách vybíhaly zpod jednoduché přilby s chocholem, zdobené pouze dvěma panely zobrazujícími válečné vozy v plné zteči. Mužova tvář byla lehce zjizvená. Na krku měl pověšenou orlí hlavu z profilu na kožené šňůrce. V pozadí, načrtnutý s nezřetelnými detaily, se zvedal kopec, s vysokými věžemi, kde se Guiwenneth narodila. Ten muž vypadal úžasně.

„Ty jsi ho viděla doopravdy? Nebo ve snu?“

„Samozřejmě ve snu. Ve snu od mé zelené stránky. Byl však velice zřetelný. On se smál a popíjel s přáteli, někde venku, kousek od malého ohně. Nejspíš nevěděl, že jsem se dostala tak blízko. Myslím, že bojovali. Ne spolu. Cítila jsem krev. Ale číselo z nich vítězství. Přinejmenším v té chvíli.“

„Je moc hezký.“

Yssobel otočila portrét zpátky a zamyslela se nad ním. „Ano. Je. Je mi líto, že musel zemřít tak strašně. Mám to ukázat matce? Nebo se na mě znovu rozzuří?“

Steven se nad otázkou zamyslel, ale nevěděl, co říct. Guiwenneth měla znovu temnou náladu, z důvodů, které už nedokázal pochopit, přestože věděl, že mají kořeny ve strachu a hněvu. Byla velice často taková, zachmuřená a zoufalá, i když jistě měla i světlejší okamžiky, kdy byla veselá a aktivní, plná života a elánu, dychtivá opustit vilu a porozhlédnout se po okolní krajině.

Jelikož Guiwenneth neměla žádnou ‚červenou stránku‘, jenom zelenou, Stevena to v temných hodinách svádělo

k úvahám, že ji to pomalu volá zpátky do lesa, zpátky do Lavondyss, smrti na místě stvoření. Nedokázal to pomyšlení snést, a tak se rozhodl – jelikož byl plný všeho, co je v člověku červené, a dokázal se vyhnout složitějším problémům – pustit to z hlavy. Přestože trávil s Guiwenneth tolik času, kolik mohl a kolik mu bylo dovoleno.

„Myslím, že by ho viděla ráda,“ řekl. „Nikdy Peredura nepoznala, ani svou matku –“

„Deirdrath!“

„Ano, Deirdrath. Byla zabita krátce po porodu, ale vedla s ním rozhovory ze světa Nešťastných mrtvých. Velice ho milovala. Že ale měla s tím princátkem život. Ano, myslím, že Gwin by to viděla ráda.“

Yssobel si tiše povzdechla. „To doufám.“ A dodala: „Mám se pokusit vystihnout Deirdrath?“

„Nevím, Yssi. Zeptej se jí. Občas rádi žijeme se vzpomínkou, kterou máme a kterou si opatrujeme, přestože to, co si pamatujeme, jsou jenom duchové. Nechceme, aby se změnili. Ale Gwin se o svého otce odjakživa zajímala. Takže tvůj portrét může být krásný dar, anebo může zranit. Volba je na tobě.“

Dívka přikývla, vzala kousek uhlí a rychle upravila jednu konturu. „Věřím, že by udělal dobrý dojem,“ řekla s obdivným úsměvem. „Myslím, že to risknu.“

Ve dveřích se znenadání objevil Ealdwulf, rozzlobený a rudý v obličeji. „Sušené maso. A ovoce,“ řekl pomalu. „Na stole! Volal jsem.“

„Promiň, Ealdwulfe. Neslyšel jsem tě.“

Sas podrážděně odešel a otec s dcerou se na sebe letmo usmáli. „Sušené maso a ovoce,“ řekla tiše Yssobel. Hlavu si při tom držela teatrálně v dlaních. „To snad ne.“

Ealdwulf tak dával najevo, že jídlo je skrovné a špatně připravené. V kuchyni se něco stalo. Nejspíš došlo k hádce.

Později Steven zamířil ke Guiwenneth do pokoje, malého výklenku, kde ráda sešívala kůže, aby z nich vyrobila loveckou výstroj, nebo dělala z hlíny či kůry sošky zobrazující bytosti a vzpomínky z jejího dětství. Yssobel její umělecké nadání zdělila. Guiwennethiny postavy a tvary byly podivnější, svým vzhledem mnohem zlověstnější, přestože ona je prohlašovala za neškodné.

Yssobel seděla na podlaze, opřená o matčina kolena. Místnost osvětlovaly svíčky. Guiwenneth držela portrét svého otce a tiše hovořila.

Všude vládl klid.

„Ano, myslím, že tomu musel být hodně podobný. Viděla jsem jeho podobu na minci a vyškrábanou do kusu břidlice. Nevím, kdo ty čáry vyškrábal.“

Yssobel se opřela. Oči měla zavřené. „Nejspíš tvoje matka Deirdrath. Když byli s Peredurem zamilovaní.“

„Asi ano.“

„Řekni mi, co se stalo. Co ti řekli, že se stalo. Je na čase, abych to věděla.“

Matčina ruka dceři zlehka pročísla vlasy.

Portrét byl odložen stranou.

Tíha smutku a vzpomínek byla chvíli hmatatelná. Potom Guiwenneth šeptem řekla, co ví o svém narození. Její hlas byl při tom skoro stejně slabý jako křehké, přízračné tělo, ke kterému patřil. Řekla všechno, co si pamatovala. Něco z toho Yssobel a Jack už slyšeli.

„Deirdrath se s Peredurem setkala po bitvě. Ošetřila mu rány. Myslím, že byl tenkrát jenom mladík, ještě ne král. Ještě nesvedl boj o místo náčelníka v tom, z čeho se stane Dun Peredur.“

Sestra Deirdrath, Rhiathan, byla neplodná, ale její manžel, římský hodnostář, velice toužil po vlastním dítěti. Chystal se zůstat v Británii i poté, co jeho služba Římu

skončí. Proto Rhiathan zabila mou matku, když jsem se narodila, a přijala mě za vlastní.

Nevím jistě, kde byl v té době můj otec. Peredur byl pořád pryč. Válka byla běžná; nebo možná bral rukojmí z jiného ostrova. Nájezdy lodí na pobřeží byly časté. Přicházely z jiného ostrova, dál na západě.

Když se Peredur vrátil domů, okamžitě poznal, co se stalo. Ale Rhiathanin manžel shromáždil na ochranu pevnosti oddíl mužů. Peredur a členové jeho štitové družiny, celkem jich bylo devět, odjeli na jisté místo a přivolali Jagad, což byl nebezpečný krok. Jagad vládne cestám do podsvětí. Vládne ledu a ohni. Loví, co leží mezi zemí a pustinou. Může poslat mrtvé, kteří se ubírají do jiného světa, špatným směrem, takže udatnému muži se může stát, že uvázne v prázdnotě, místo aby se znovu setkal se svými jezdeckými druhy a hrdiny a začal nový život.

Jagad si za svou pomoc řekla vysokou cenu, umožnila však Peredurovi a jeho druhům, aby se proměnili v kterákoli tři zvířata, jež si budou přát. Tenkrát se z nich stali *Jaguthové*, což znamená „spoutaní s lovkyní“.

Nejdřív si vybrali orly. Římané používali orla jako svou standartu, takže si dovedu představit, jakou musel mít otec radost, když se střemhlav spustil dolů a sebral mě, pouhé novorozeně, nekojící falešné matce.

Bohužel, velice zručný lučištník, stejně zručný jako ty, Yssi, ho sestřelil ze vzduchu. A bylo to. Ostatní si mě předávali mezi sebou.“

„Můj sen,“ zašeptala dívka. „To je můj sen.“

„Já vím,“ pokračovala Guiwenneth. „Jaguthové se proměnili a chránili mě, dokud jsem nebyla dost stará, abych mohla jezdit na koni. Jenže pak si je Jagad zavolala zpět – vzala si zpátky, co považovala za své.

Bez jejich ochrany jsem byla ztracená. Ale přežila jsem. A Jagad, strašlivá žena, projevila ždíbec soucitu.

Každý rok dovolila Jaguthům, aby mě vyhledali. Jen na jednu noc, v den, kdy jsem se narodila. A naposledy jsem je viděla v Dubovém srubu, na okraji lesa, když jsem potkala tvého otce a ještě jsem byla šťastná. Předtím, než jsem byla znovu unesena.“

Yssobel se znenadání zachvěla. „Který den máš narozeniny?“ zeptala se.

Guiwenneth se potměšile usmála. „Brzy. Cítím to.“

„Jak to?“

„Protože je znovu slyším. Po dlouhé době. Jejich hlasy jsou ve větru. Znovu přicházejí. Přinášejí však s sebou chladný oheň. Náléhavost a nebezpečí.“

Také v místnosti se ochladilo. Nálada se prudce změnila.

„Jaké nebezpečí?“ zeptala se upjatě Yssobel.

„Ty víš, o čem mluvím,“ řekla její matka tiše a podívala se jí svým chladným pohledem do očí.

Dívka roztrpčením skoro zaječela. Jak klečela, obraz své matky s vlasy jako oheň a zuřivostí ve tváři, prudce se otočila, aby měla Guiwenneth proti sobě. Vyškubla si portrét zpátky. „Ty slyšíš nebezpečí ve všem! Cítíš nebezpečí ve všem! Co se to s tebou stalo?“

Vyjádřila své zklamání hlasitým povzdechem a vstala, aby z místnosti odešla. Zaváhala jen, když uviděla Stevena stojícího ve dveřích.

Otočila se, náhle zahanbená, a položila obraz matce do klína. Guiwenneth se dívala přímo před sebe, bledá a nehybná. Yssobel se zarputilým výrazem prošla kolem otce, ale Steven si všiml, že má v očích slzy.

Darováním Peredurova portrétu však bylo učiněno dost, aby se napětí mezi oběma ženami zmírnilo. Yssobel začala být svým dědečkem fascinovaná. Nutila své sny, aby jí ho přivedly, když spí, a energicky ho malovala. Ty

obrazy odrážely jeho historii, jeho život, a dokonce – v jednom případě – jeho dětství.

Používala listy odříznuté ze svitku, na kterém byla zaznamenána část *Iliady*. Jelikož barva nepronikla až k textu, Steven přehlédl neúctu k básníkovi, který zachytil příběh několika osudných dní obléhání Tróje. Jazyk stejně neuměl přečíst. Yssobel mu občas – ve svých ‚zelených‘ okamžicích – několik řádků oddrmolila, ale vzdychala při tom nudou. Pro Stevena to bylo kouzlo, co z dceřiných úst slyšel, přestože četla jen výčet lodí a mužů, kteří se shromáždili z celého řeckého světa, aby vyplnili samotné město Tróju.

Kréťané připluli na osmdesáti černých lodích. Všem jim velel Idomai, jenž nesl deset oštěpů a dva štíty. Přivedl lodě z Gnósu pod sekerou s dvojím ostrím, z Gortynu mocnými hradbami obehnaného, z celé stovky krétských měst.

„Kde je Kréta?“

„Je to ostrov. Dlouhý, úzký ostrov s horami a údolími, řekami a divokou krajinou.“

„Divokou krajinu mám ráda.“

„Byla slavná labyrintem, který měl velice zvláštní vlastnost. Sloužil k obětem. Tvorovi, který byl zčásti muž, zčásti žena, zčásti býk a zčásti dřevo. Jednou za rok si tento netvor dal k jídlu Řeky, celkem čtrnáct.“

„Slušný počinek.“

„Slušná hostina. Čtyřikrát za rok, když se měnily roční doby, netvorovi dovolili, aby se spáril. Vzešlo z toho podivuhodné potomstvo.“

„To si vymýšlíš.“

Steven se zasmál. „Možná trochu přikrášluji.“

„Ale ten ostrov existoval, ne?“

„Existoval. Samozřejmě.“

„A ta zvláštnost toho labyrintu?“

„Tu jsem si taky vymyslel.“

Yssobel se usmála. „To si nemyslím. V tom, co jsi řekl, je něco silného, něco pravdivého.“

Dalších několik řádek starého textu ji překvapilo.

Dvanáct lodí s karmínově natřenou přídílí připlulo pod velením Odyssea, pána všech pánů z Ithaky. Bylo to velké vojsko, mocná síla, chovající v úctě Odyssea, který mohl životním elánem a vychytralostí soupeřit se životodárným Diem.

Chvíli na ta slova zírala a pak se zeptala, aniž vzhlédla: „Dvanáct lodí?“

„On se té slavné války účastnil. Proti Tróji. To přece víš.“

„Takže toto patří k tomu, co s ním bylo později. Je zvláštní najít to napsané. Pán všech pánů z Ithaky. To bude velice majestátní. Ithaka je jako Kréta?“

„Ano. Území, část větší země. Ne ostrov. Našemu mladému příteli Odysseovi je souzena dlouhá památka a sláva, i když většina jí pravděpodobně vychází z pomýlených líčení.“

„Jak to myslíš?“

„Čas vytváří zmatek. Mění vzpomínky.“

„To je přece jasné. Nezacházej se mnou jako s dítětem.“

„Promiň.“

Povzdechla si. „Stýská se mi po něm.“

„Třeba ho najdeš znovu.“

Ale Yssobel vzhlédla a zavrtěla hlavou, smutná a zároveň vědoucí; smířená. „Postoupil dál. Ty to víš, tati. Jestli si na mě vzpomene, budu mít radost. Ale postoupil dál. Já to vím.“

Steven chvíli mlčel, snažil se najít ta správná slova. Nepodařilo se mu to.

Nic takového nemůžeš vědět, pomyslel si. Tady ne. V tomto světě ne. Na druhou stranu: přestože jsi moje dcera, znám jen jednu tvou polovinu.

Rudý aspekt, zelený aspekt. Jaké to musí být, mít v sobě takovou směs? Co barví tvé sny?

Yssobel najednou prudce zvedla oči. „Co se stalo?“

„O čem to mluvíš?“

Vstala a došla k němu; byla zvědavá. Menší než otec, objala ho rukama a položila mu hlavu na rameno. „O čem jsi přemýšlel?“

„Přemýšlel jsem,“ odpověděl Stephen, „že bych byl rád, kdybys namalovala Guiwenneth; a Jacka; a mě. Na útržky z *Odyssey*, i když *Iliada* postačí, jestli to jinak nepůjde.“

„Proč chceš svůj obrázek?“

„Aby po mně byla nějaká památka.“

Yssobel se zasmála. Zůstala, kde byla, dál Stevena pevně držela. „Jenže vás znám. Vás si pamatuju. Peredur, Deirdrath - je jsem potřebovala, protože je poznat nemůžu. Proč by někdo chtěl vaše obrázky? Obzvlášť Jackův! Musela bych ho namalovat ješitného a nafoukaného.“

„On není ješitný a nafoukaný.“

„Ty ho neznáš tak, jak ho znám já.“

„V tom případě mu špatně rozumíš.“

„Jenom tě tak škádlím.“ Vzhledla a maličko se odtáhla.

„Proč? Proč obrázky?“

„Co když tvoje zelená stránka zemře? Jak si nás budeš pamatovat? Když budeme všichni pryč?“

„Moje červená stránka bude mít všechno, co si potřebuji pamatovat. Je to krev, která ze mě teče, když spadnu a pořežu se. Krev v měsíčním čase. Les nemám v žilách, jenom v hlavě.“

„A když zemře tvoje červená stránka? Co bude s tou zelenou?“

„Budeš legenda. Co jiného? Jenže co je legenda pro strom uprostřed divočiny? Jestli ve mně přežije jen to zelené, není třeba oplakávat smrt otce. Ani bratra. Ani matky. Moc přemýšlíš, tati. Děláš si moc starostí.“

„Stejně bych byl rád, kdybys nás namalovala. Jestli odejdete všichni a zůstanu jenom já, malý obrázek pomůže. Dala sis takovou práci, abys oživila obrázek svého dědečka. Moc se mi líbí. Myslím, že se líbí i Gwin, navzdory vaší hádce. Využij svůj um k tomu, aby něco málo zbylo i po nás ostatních. A do každého toho obrazu dej něco ze svých snů. Platí?“

„Platí,“ řekla Yssobel bez odmlky a s úsměvem.

„A já ti za to najdu koně, který se vyrovná Caliburnovi. Lepšího.“

„Na dobu, až odjedu?“

Steven svou dceru objal. „Ano. Na dobu, až odjedeš.“

„Caliburn je skvělý kůň. Ale stárne. Mění se, když vjedeme do Hadího průsmyku. Je to, jako by jel domů. Ví přesně, kam šlápnout, když se proplétá mezi balvany. Až zemře, chtěla bych ho dát do Odysseovy jeskyně.“

Stevena ta představa potěšila. „Takže zůstaneš a budeš vilu terorizovat přinejmenším do doby, dokud ten starý válečný kůň naposledy nekopne?“

„Ano. Samozřejmě. A nového koně už mi slíbila Rianna – prý bude zvláštní. Takže nemusíš chodit obchodovat.“

Hra a slib

Yssobel našla Jacka v kovárně, jak pomáhá Hurthigovi vykovat nový srp z jednoho z kusů železa, které stejně jako píci pro oheň nasbírali v okolních údolích.

Její bratr, zbrocený potem, byl duchem nepřítomný. Hurthig se soustředil na svou práci a pomocí prstů a gest se s Jackem dorozumíval. Uhlíky plápolaly, voda v kalicím sudu syčela a Jack byl na svou práci viditelně pyšný.

Hodně se od němého saského mladíka naučil.

„Jestli ses přišla nechat okovat, budeš muset počkat, až na tebe dojde řada. Koně mají přednost. Navíc nevím, jak máš velké nohy.“

„Moc vtipné.“

Jack vyklepal ostří srpu a vyzkoušel je prstem. Pak podal čepel Hurthigovi, který ji zkroutil na jednu a na druhou stranu, načež souhlasně přikývl.

Jack si otřel z tváře pot a věnoval sestře široký úsměv. „Začínám v tom být docela dobrý.“

„To ráda slyším.“

„Neměla bys náhodou vytírat koně?“

„Všechno je hotové. Koně jsou spokojení.“

„Dobře, že to vím. Opravdu rád slyším, že naši koně jsou spokojení. Takže: teď ses přišla podívat, jak je tvůj bratr zručný při... výrobě srpů.“

Zvedl čepel a naznačil, jako by ji používal jako zbraň. Hurthig se zatvářil zmateně.

„Baví tě ta práce?“ zeptala se Yssobel.

„Moc mě baví. Samozřejmě. Vezmi něco starého a dej tomu nový tvar. Vrať mrtvému lesk. Obnov ostří čepele, kterou ztupilo zapomnění.“

„Velice výmluvné.“

„Díky. A teď, co tě vede k tomu, že tady stojíš a díváš se na mě? Chceš něco ze železa? Nebo z bronzu? Mám

bronz. Řekni, abych to udělal, a já to udělám. S Hurthigovým drobným přispěním," dodal Jack tiše a se spikleneckým úsměvem, jako by mluvit potichu mělo nějaký smysl. Sas byl příliš zaměstnaný vlastními myšlenkami a dovednostmi. „Jsem dobrý, ale ne dost dobrý.“

„Máš stříbro?“

Jack si sundal koženou zástěru, vypustil volné vlasy z řemínku, kterým je svazoval dozadu, když pracoval u ohně, a zakabonil se. „Stříbro. Stříbro? Proč stříbro?“

„Tak máš?“

„Jestli mám stříbro?“ Došel k truhle, otevřel ji, podíval se dolů na neuspořádaný kovový obsah a prohrábl se jím prsty. Usilovně přemýšlel. Vytáhl malou sošku ženy, která jako by skákala po hlavě do moře, pak vylovil minci a obrátil ji mezi prsty. Obojí upustil do malé pokladnice zpátky. „Ano, mám stříbro. Moc ho není. Pravděpodobně bych dokázal najít víc. Proč se ptáš? Na podkovy s ním neplýtvám, dokonce ani pro vlastní sestru ne.“

„Já se nechci nechat okovat; ani si nechat nasadit uzdu.“

„To jsem ani nečekal. Proč stříbro?“

„Chci stříbrný kroužek, který by mi držel vlasy. Když projíždím hlubším lesem, vlasy se mi zachytávají ve větvích.

V trnitých keřích, když lovím. Potřebuji si je svázat. Pevně. Kroužkem ze stříbra.“

„Já si vlasy svazuju kůží. Nebo proužky z ovčí vlny. Nebo pásky tenkého kovu. Mohla by sis ty svoje svázat čímkoli z toho. Mohla by sis je svázat ostrým slovem! Omotej si je obrázkem našeho dědečka na pergamenu. Já beztak vím, že si vlasy svazuješ koženými řemínky.“

„Ale teď chci stříbro.“

Jack se zády opřel o cihlovou zeď, která ohniště uzavírala, a rychle se narovnal, jako by ho žár začal pálit. Zanádal a přešel si rukou po zadnici. Yssobel to pobavilo. Její bratr se také zasmál a pak řekl: „Tak dobrá. Stříbro. Víš přesněji, co by to mělo být?“

„Něco tenkého, něco, aby to mělo nápad. Něco takového, aby se to setkalo s obdivem, pokud padnu na bitevním poli a můj skalp si někdo vezme jako trofej. Něco, podle čeho půjdu poznat jako Yssobel. Něco, podle čeho mě bude možné milovat.“

Jack na ni hleděl s očima vytřeštěnýma a tváří bez výrazu.

Pak promluvil: „Což o to, to zní docela jednoduše.“

Po chvíli se znovu zasmáli a on řekl: „Yssi, udělám, co bude v mých silách. Kroužek, který by ti držel vlasy. A ty mi za to...“

„Cokoli.“

„Tak mi ukaž, jak najít okraj světa.“

„To bohužel neumím.“

„Já vím.“

„Takže co za to? Další verš k té písni neberu!“

Jack se od ní odvrátil. Hurthig se prudce sklonil, napil se z hlíněné nádoby a trochu vody použil k tomu, aby si jí otřel upocený obličej. Jack se nahnul nad uhlíky a rozhrábl oheň čepelí, kterou právě vytvaroval, srpem. Nebyl to někdo, kdo by měl sklon oddávat se bezstarostným úvahám.

„Nechci tě ztratit,“ řekl. „Nechci ztratit tento domov, tuto vilu. Ale musíme odejít na místo, které nás volá. Musíme.“

„Já vím.“

„Jak zůstaneme v kontaktu? Jak poznám, že jsi v bezpečí?“

„A jak poznám já, že jsi v bezpečí ty? A naši rodiče?“

„Gwin to pozná vždycky. Jenže Gwin chřadne. Cítím to.“

„Já to taky cítím.“

Jack zvedl pohled od ohně. Yssobel se mu podívala do očí.

A mladík řekl: „Nevím, proč chceš stříbrný kroužek do vlasů, jaký tě k tomu vede důvod, cíl, sen nebo vidina, jestřábův varovný výkřik nebo zavrčení psa ve tvých živých snech, ale vyrobím ti ho a vyzdobím ho, jak žádáš. S trochou saské pomoci,“ prohlásil. „Ty mě za to nikdy nenech odejít. A já za to nikdy nenechám odejít tebe.“

Yssobel klesla vedle stěny kovárny. Kolena měla vytažená pod bradu. Hleděla do šera, směrem k tmavnoucí obloze, která přicházela z údolí, z *imarn uklyss*.

„Blíží se zima.“

Jack se zamračil. „Zima? Jedna nám sotva skončila. Tak brzy snad ne.“

Vyšel z horka ven do chladnějšího vzduchu, opustil žár kovářské výhně. Zvedl hlavu a zhluboka se nadechl. „Máš pravdu. Zima. Znovu. Tak brzy.“

Vrátil se a sedl si vedle své sestry. Hurthig prošel kolem nich a nenadále se zachvěl. Pak jim pomocí rukou popřál dobrou noc a požádal Jacka, aby oheň pohlídal, dokud z něj nebudou jen uhlíky přichystané pro ranní rozdmýchání měchy.

„Chci si zahrát,“ řekla. „Už jsme tu hru nehráli dlouho, Jacku. Ale teď bych si ii zahrát chtěla.“

„Yssi...“

„Jacku! Já si tu hru chci zahrát. Může to být naposledy. A tentokrát to může být důležité.“

„Musím se postarat o oheň.“

„Oheň vyhasne sám. Dokáže se o sebe postarat. Nikam neuteče.“

„Zahraju si tu hru s tebou. Ale ne tam, kde jsme ji hrávali. Buduji hrát tady. Oheň je na stříbro ještě moc prudký.“

„Tak si ji zahrajeme tady.“

Z ohně zůstalo jenom rudé žhnutí. Zima přicházela rychle, jak bylo jejím zvykem, a Jack uviděl sněhové vločky. Zhasl pochodeň a přerovnal uhlíky pomocí kleští. Yssobel se choulila v koutě a čekala na něho. Houní ze sešitých ovčích kůží se chránila před větrem z údolí. Jack našel malý tyglík a zasadil jej do žáru.

„Roztavím to stříbro teď. Jak velký kroužek potřebuješ?“

Yssobel, která si vlasy už rozpustila, mu hodila řemínek. Dal prsty do smyčky z kůže a natáhl je od sebe. „Jistě víš, že stříbro tak pevné nebude. Budu jej muset udělat silnější, těžší.“

„Máš ho dost?“

„Určitě ano. Ale bude tě zatěžovat. Poznáš to.“

„Právě to chci. Hlavně že se mi vlasy nebudou chytat do větví.“

Jack se prohrabal pokladem. Žena skákající střemhlav. Soška zapomenutého boha; dvě mince, dost velké; prsten z pravého stříbra, s chudým zdobením, určený pro velký prst. A dva hroty šípů, i když jako zbraně byly spíš symbolické než praktické. Jeden z nich si nechal. Zbytek dal do kameninového tyglíku, měchy rozdmýchal uhlíky pod ním a nechal žár a kov, aby splynuly a roztavily se. Stříbro začne tát při nižší teplotě než železo. Chvilí na hladinu foukal vzduch, aby pomohl odstranit z kovu nečistoty.

Potom se ovinul ovčí kůží, klesl vedle své sestry, zachvěl se a sáhl pro džbán s vodou. „Já jsem připravený. Na otázky. Kdo začne?“

„Stejná pravidla?“

„Stejná pravidla. Jedna otázka, dvě odpovědi. Jedna odpověď pravdivá, druhá ne.“

„Já začnu,“ řekla Yssobel a předklonila se, aby se obličejem přiblížila k Jackovu. „Jsi na to připravený?“

„Já jsem připravený.“

„Proč chceš jít na kraj světa? První odpověď.“

„Toužím se vypravit na kraj světa, protože tam najdu život, který mi patří. Ted' ty: proč chceš jít do středu země?“

„Chci jít do středu země, protože si myslím, že tam zjistím, kdo jsem. Proč chceš jít na kraj světa?“

„Protože tam najdu cestu domů. Najdu někoho, kdo mě zajímá.“

Yssobel se odtáhla a zamračila se. „To je divná odpověď.“

„Proč?“

„Nevím. Je prostě... divná.“

„Hra vyžaduje, abychom odpovědi nezpochybňovali,“ řekl Jack s hranou přísností. „Ted' ty: proč chceš jít do středu země?“

„Protože... protože tam najdu odpověď na otázku; otázku proč to, co má být mrtvé, je znovu živé. Najdu všechno, co mě zajímá, všechno, co pro mě kdy bylo důležité a co pro mě důležité bude. Najdu Avilion. A ty, Jacku, bratříčku Jacku? Najdeš na kraji světa všechno, co je pro tebe důležité?“

„To překračuje pravidla hry. A mluvení o divných odpovědích taky...“

„Zapomeň na hru. Najdeš to, co hledáš? Na tvém kraji světa?“

„Nevím. Nemám tvou jistotu, Yssi. Byl bych rád, kdybych ji měl. Až se tam dostanu, budu vědět víc.“

Yssobel ze sebe vydala nesouhlasný zvuk. „Ty jsi nehrál hru. Obě tvoje odpovědi byly pravdivé.“

Stříbro se roztavilo. Jack to poznal podle zvuku, který vydávalo, když bylo připravené na ochlazení, připravené na získání nového tvaru. Přitáhl si ovčí kůži těsněji k tělu. Navzdory ohni bylo v kovárně chladno. Yssobel se choulila na zemi a pozorovala bratra, který opatrně zvedl tyglík a zkoumavě se zadíval na jeho obsah. Stříbro nebylo čisté. Blyštělo se sice jako měsíční svit, ale Jack viděl měděný kal a černá zrnka písku.

„Musím je setřít. A roztavil jsem toho příliš. Udělám ti druhý, menší kroužek.“

„Hlavně aby mě to nestáhlo pozpátku z koně.“

„Jaký vzor bys chtěla?“

„Už jsem to řekla. Jakýkoli, který ti přijde vhodný.“

Jack naklonil tyglík na jednu a na druhou stranu. Přes nečistotu, která špinila hladinu, na něho horký kov zazářil. Měl po ruce formu na kroužek, ale pro potřeby jeho sestry by byl příliš velký. Položil tyglík zpátky na uhlíky, formu rozbil, kousek z ní ulomil a znovu ji tlakem spojil. Forma byla hliněná. Stříbro z ní vyteče, ale stříbro se dá tvarovat, kout, značkovat.

Sebral z povrchu stříbra nečistoty, znovu ho zahřál a zase jej očistil. Po celou dobu přemýšlel o ruce, která vyrobila tu sošku; o ruce která vytvarovala hrot šípu, přestože už byl nepoužitelný; o ruce, která vyrazila tvar do mince. Byly to ozvěny jiných životů, zhuštěné do něčeho, co se brzy stane ozvěnou toho jeho.

Jack nalil stříbro do formy. Do kovárny vtrhl sníh, těžknoucí studená deka, která pomohla ochladit uhlíky, přestože oheň stále poskytoval dostatek žáru.

Když později odlitek z formy uvolnil, byl to hrubě vyhlížející stříbrný kroužek. Yssobel už tou dobou odešla,

unavená a zadumaná. Jack uchopil menší kladívko a začal kov zpracovávat. Když se pak obloha rozjasnila svítáním, vzal do ruky sídlo a začal do kroužku rýt.

Do přístřešku přišel Hurthig. Pozorně si prohlédl Jackův výtvar a povytažením obočí dal najevo, že si Jack vede dobře.

– Náramek?

– Kroužek do vlasů. Pro mou sestru.

– Tak jej úplně neuzavírej.

Mladý Sas se otočil na druhou stranu a začal foukat měchy, aby jednoduchou pec rozdmýchal.

Vyráběli nástroje a podkovy. Ve vile mělo všechno svůj čas. Toto byl čas kovářny a Hurthig byl na zpracovávání železa odborník.

Co říct? Jakou myšlenku vyjádřit na malém, tenkém kroužku? Použije na to runy. On i sestra runovému písmu rozuměli. Ale co říct?

Po chvíli ten boj vzdal a jednoduše do stříbra vyryl jediné myšlenky, které ho napadly.

Yssobel se na kroužek podívala, pak si ho prohlédla pozorněji. Z jedné strany stálo: *Avilion je takový, jaký si ho uděláme.*

Na chvíli se zamyslela, pak přikývla hlavou. „Líbí se mi to. Zajímalo by mě, jestli je to pravda.“

Jack pokrčil rameny. „Avilion patří tobě, ne mně.“

„Skutečně?“

„Je to tvůj sen, Yssi. Ty ho vidíš svým periferním viděním.“

„Koutkem oka.“

„Záblesk v koutku oka. Jsou tam celé světy.“

„Já vím.“

Otočila kroužek dokola a upřeně se zadívala na runy, které Jack vyryl do druhé strany. *To, co si pamatujeme, je veškerý domov, který potřebujeme.*

Zavrtěla hlavou a řekla: „To je trochu... jak to říká táta? Otřepané.“

„Nic lepšího mě nenapadalo. Každopádně to není tak ‚otřepané‘ jako tvá narozeninová písnička o mně.“

Yssobel se zasmála. „Jak dlouho čekáš, že budeš žít?“

„Přinejmenším ještě dvacet let.“

„Ještě dvacet veršů. Myslím, že ta představa je pro mě nesnesitelná.“

„Pro tebe je nesnesitelná? Kdo tam musí sedět a poslouchat, jak ho jazyk jeho sestry pitvá? Ty to beztak nějak zvládneš. Hlavně si dej záležet na tom posledním verši.“

„Díky za ten kroužek do vlasů.“

Jack jí hodil menší kroužek. Nevytvaroval ho úplně, nespojil ho. Byl nezačištěný a nerovný. Rozbitý. Napsal na něj: *Odsud tam. Odtamtud sem.*

„Tohle se mi moc líbí. Najdu pro to využití.“

„Nic to není. Jenom surové stříbro, stočené do kruhu. Nemá to žádný význam.“

Yssobel vstala a zadívala se ven do sílicí sněhové bouře. Když pak bratra opouštěla, prohodila: „Právě to se mi na tom líbí. Dobrou noc, Jacku.“

Přišla zima. A se zimou přišel krátký pozdrav z minulosti, svým způsobem vítaný, zároveň však nepříjemný zprávami, které přinesl.

Dorazili Jaguthové. V tu dobu tam byla jen Guiwenneth, aby je přijala, s Ealdwulfem a Egweardou. Tak se stalo, že když přišel domů Steven, když přišel domů jeho syn a když přišla domů Yssobel, našli vilu, která se změnila.

Duch ze země

Ve větru bylo cítit pach psů, pach strachu. Vila se v měsíčním svitu ostře rýsovala proti sněhu. Ealdwulf zavřel brány, ale Guiwenneth si nazula boty, zachumlala se do ovčí kůže a vyšla ven, kde se stárnoucí Sas pokoušel zabezpečit dvory.

„Nech je otevřené.“

„Něco se blíží.“

„Já vím. Nech je otevřené.“

„Já té noci nevěřím. Něco se blíží. Slyším štekat psy. Cítíš ten pach?“

„Jsou to přátelé, staří přátelé. Jenom přátelé. Nech brány otevřené.“

„To je krev, paní Guiwenneth.“ Vzal ji za ruku. „Nepřinášejí dobré zprávy.“

„Já vím.“

„Když zemřel můj otec, vítr přinesl bouři s vlčím dechem. Padl krvavý stín. Vrány krákaly. A měsíc jasně svítil, stejně jako tento.“

„Tento měsíc mě neděsí. Čekala jsem je. Já se nebojím, Ealdwulfe. Ale prosím tě, starý příteli, zůstaň po mém boku.“

„Ty mě ochráníš?“

Proč byl Sas tak nervózní? Byl to silný muž, zručný tesař, dobře živený a při pevném zdraví. Přesto najednou vypadal přepadle a prudce dýchal. Ostré stříbrné světlo mu v obličejí vykreslilo vrásky.

„Ealdwulfe. Nebude co chránit. Před tím, co se blíží, ne. Později? Ano. Pak možná nastanou jisté potíže.“

Zatímco Ealdwulf slábl, Guiwenneth sílila. Vánice začala znovu tvrdě dorážet a měsíc zmizel. Byli ve vile a třáslí se chladem; topení přestávalo fungovat.

Ženy od řeky přicupitaly do domu, zachumlané do plášťů, zakryté kápěmi, a v náručí si nesly svůj majetek. U bran se také ukázali tři jezdci, kteří poslední dobou využívali jako dočasné útočiště na své pouti Dun Peredur. Odložili zbraně, a když jim Guiwenneth ukázala, že mohou dál, odvedli svá zvířata sněhem do stájí. Guiwenneth se s nimi už setkala a vycházela s nimi dobře, přestože pocházeli z pozdější doby než ona. Byla ráda, když uviděla, jak si do kuchyně hledá cestu další starý lovec, kterému říkala Pazourek. Když ji mýjel, smutný pozůstatek mnoha zim v krajině vzdálené té, kde byl doma, zvedl hlavu. Na zádech vláčel dřevo a Guiwenneth poslala Ealdwulfa, aby mu s ním pomohl. Ti dva si nerozuměli ani slovo, ale nedlouho nato se rozhořel vydatnější oheň, ozval se smích a rozšířila se příjemná vůně jednoduchého jídla.

Za Guiwenneth přišla Rianna. „Kde je Steven?“ zeptala se.

„Nevím.“

„A tvoje děti?“

„Jsou se svým otcem. Myslím, že v Hadím průsmyku. Ale jistě to nevím.“

Starší žena zlehka položila ruku na Guiwennethiny založené paže. „Nech mě jít, najdu je,“ řekla.

Guiwenneth zavrtěla hlavou. „Příliš nebezpečné.“

„Můžu se proměnit. Můžu běžet. Můžu letět. Dlouho jsem to nezkoušela, ale ta vzpomínka tam pořád je.“

„Aby tě uchvátil měsíční orel, než se dostaneš do údolí? Ne.“

„Měsíční orlové? Ty jsi je viděla?“

„Viděla jsem jednoho. Létá nad sněhem. V téhle vánici ho nevidíš, ale je tam. Neměla bys naději. Ale každopádně děkuji.“

„Tak tedy bubny.“

„Myslela jsem na to. Ale Ealdwulf říká, že v zemi je pohyb. Nejsem si jistá, jestli by tam signál dorazil.“

Rianna se přikrčila a přitiskla na holou zem, ze které byl odklizen sních, nejdřív ruce a potom obličej.

„Ano,“ řekla. „Pohyb v zemi.“

A Guiwenneth to znenadání ucítla taky. Třas, který už zažila, nic, co by bylo důvodem k poplachu, nic, co by představovalo hrozbu; chvění, které jako by mělo rytmus. Pokaždé jí to připomnělo postupující armádu.

„Přesto to s těmi bubny zkuste.“

Rianna zmizela. Sněžení začalo slábnout. Krajinu pohltila tma, rozříznutá jasnou křivkou měsíce. Z bubnového přístřešku se ozval Ealdwulfův hrdelní hlas a Rianniny povely. Téměř ve stejném okamžiku začaly bubny dunět svým rytmem. Vyrobil je samotný Sas, stejně jako vyrobil téměř všechno, co bylo ve vile nové a použitelné, a zvuk se dobře nesl tmou. Dolétne dost daleko, aby Stevena a ostatní upozornil?

Rozhodně vyburcoval psy, kteří se kradmo blížili. Rozběhli se.

Dva z nich vyskočili na hradbu, každý z jedné strany brány. Byla to obrovská zvířata s šedými hřbety a bílými břichy. Předními tlapami se drželi na zdi, vyli a upírali oči na Guiwenneth. Dva další proběhli bránou. Skákali sněhem, jenž je zpomaloval, ale byli odhodláni doběhnout až k ženě, která na ně s otevřenou náručí čekala. Když se k ní dostali, málem se porvali o to, komu se dostane prvního objetí. Smějící se Guiwenneth, vystavená jejich prudké, láskyplné přízni, skončila mokrá, olízaná, na zádech ve sněhu.

„Dost! Už dost! Ráda vás vidím, ale jste divocí!“

Sedli si vedle ní a prudce oddechovali. Psi, kteří viseli na hradbě, přes ni přelezli a přiběhli blíž. Byli mladší a hubenější. Jenom se dívali, oči zvědavé a vyřeštěné, a čekali na své pány.

Za bránou se rozhořely pochodně. Ozval se roh, pronikavý a hluboký. Někdo na něj dul ve stejném rytmu, jaký udávalo bubnování ze signálního přístřešku, odkud Ealdwulf dál horečně vysílal znamení do údolí.

Muži se blížili. Guiwenneth stála a počítala tmavé siluety na pozadí sněhu, počítala pochodně. Jenom pět!

A vtom se vila otrásla, málem jí znovu podtrhla nohy. Bubnování ustalo. Psi vyskočili a obrátili oči ke svým pánům, nervózní a ve střehu. Ze střechy se uvolnily tašky a spadly na zem. Arkádou přiběhla jedna z žen od řeky. „Co se děje?“

„Nevím.“

A pak další. „Něco se děje na poli za vilou. Duchové. Vycházejí ze země.“

Co měla dělat? Od jihu přicházející staří přátelé. Od severu záhada vycházející ze země.

„Nechte toho zatraceného bubnování!“ zakřičela Guiwenneth. Její hlas tu vzdálenost překonal. Od signálního přístřešku se vynořil Ealdwulf, v měsíčním světle popelavý, vyděšený psy, kteří nedělali nic víc, než že se na něho upřeně dívali.

Postavy s pochodněmi se za branami vily zastavily. *Co dělat?*

„Něco je na poli. Pojd' se mnou!“

Starý muž proběhl s Guiwenneth přes vilu do zahrad, k nízké zdi, která oddělovala ohrazený prostor od pole a hustého lesa za ním. Bílé, zvolna stoupající pole hostilo postavy deroucí se do časného podvečera. Všechny byly stříbrné, některé jasné, některé tmavé, některé na koních, některé s vozy ve vleku, některé obtížené ranci se zásobami; armáda vystupující z podsvětí.

Vysocí jezdci se drali sněhem vzhůru. Dech koní se srážel v mlhu. Jezdci se rozhlédli. Celé pole bylo plné ozbrojenců, kteří se trásli zimou, pokřikovali na sebe

a smáli se. Vzplály ohně, jak se někteří vypravili k lesu. Jiní zamířili k vile, ale většina se jen choulila na místě.

Vypadalo to, že armáda postupuje na východ, směrem k Hadímu průsmyku, ale vládl zmatek, očividný zmatek.

Zvířeným sněhem přijel jezdec, podsaditý muž v kožešinách a kůži. Vlasy, které měl vyčesané nahoru, držely dva měděné kroužky. Byl mladý, ale tvář měl tvrdou. Jeho úsměv však byl bezstarostný. Následovali ho dva další jezdci.

„Zimu jsem nečekal,“ prohlásil.

„Zima prostě přijde,“ odpověděla Guiwenneth. „A v těchto místech příliš často, než aby to bylo příjemné.“

Mladý muž, postavený ve třmenech svého koně, se zahleděl východním směrem. Potom se podíval zpátky přes zed' a řekl: „Kdybych požádal o jídlo pro tuhle chátu, jakou bych dostal odpověď?“

„Máme dost jídla pouze pro dvojnásobek chát, kterou vidíš stát před sebou. To je nanejvýš deset. Máme dost na několik dní; oheň ještě o několik dní déle. Dvacetičlenné skupině bych nabídla pohostinnost, ale takovému množství?“

„Rozumím. Věř mi. Velice dobře rozumím. Ztratil jsem přehled, kolik nás je. Určitě několik stovek. Pohybujeme se zvláštními kraji. Pohybujeme se světy vymezenými časem. Musím ti říct, že jsme viděli velice podivuhodné věci.“

„Dobré věci? Nebo špatné?“

„Mnoho obojího, má stínová paní.“

„Radosti?“

„To jistě. Ale vynořit se v zimě? To žádné potěšení není.“

„Někteří mají zimu rádi, někteří ne.“

„Léto je oslava. Ale zima?“

„Já vím. Otrava. Zvířata nemáme, až na několik kusů. Několika z vás jídlo a pití ráda poskytnu. Víc udělat nemůžu. Pokud si to nevezmete násilím.“

Mladý muž se usmál a sklonil hlavu. „Paní, muž, který velí této legii, by propátral celou zem, aby našel poslední stéblo trávy. Ale je už starý. Zůstáváme zajatci svého pohybu světem. Boříme se, vynořujeme se, bojujeme ve válkách, kterým nerozumíme. Máme v sobě něco, co je mimo naše chápání. Ale tohle prostě jsme. Legie.“

„Ztracená.“

„Asi ano. Ale když jsem mluvil o té ‚chátře‘,“ dodal vesele, „myslel jsem jen malou skupinku svých druhů.“

„Jedna moje známá vaří dobré pivo,“ řekla Guiwenneth. „Jeden soudek je vám k dispozici.“

„Rádi přijímáme. Nepředpokládám...“

„Trocha jídla?“

„Dost pro několik. Jestli můžete tolik postrádat.“

Guiwenneth se podívala na Riannu. „Šunka. Přines šunku.“

Žena se na ni překvapeně podívala a odběhla. „Jak tu svou Legii krmíte?“ zeptala se Guiwenneth.

„Je to těžké. Nečekali jsme, že se vynoříme v zimě. Ale něco, něco, co nechápu, většinu z nich udrží při životě.“

Zatímco čekal na přinesení dani, mladík za zdí se podíval dolů na Guiwenneth. Opřený o krk svého koně, částečně si všímal vzestupu a pádu Legie za sebou, kde se ozbrojenci vynořovali a zase scházeli dolů.

„Nezeptám se tě, jak se jmenuješ.“

„Neřekla bych ti to.“

Roztáhl tvář do širokého úsměvu. „A já ti neřeknu, jak se jmenuju já.“

„Nezeptala bych se, i když to možná už vím.“

Jezdec se zasmál. „Tvé vlasy byly kdysi blyštivé, zářivé jak měď. Poznám to.“

„Tvoje vlasy brzy zešednou a budou zářit v měsíčním svitu.“

„To je pravda. Ale ještě ne. Ne dřív, než se býk otočí a zaútočí.“

„Myslím, že rozumím. Jistá si nejsem.“

Dorazila šunka a Pazourek se dvěma ženami od řeky přinesli soudek Egweardina piva. Mladý muž sesedl ze svého koně a naklonil se přes zeď. Nejdřív si vzal šunku a pak, s pomocí svých dvou druhů, soudek.

Potom odjeli. Muž se ohlédl a na znamení úcty zvedl ruku. „Je to stará písnička,“ zavolal. „Když jsi mladá, býk dupe do země, ale je daleko. Později jste si s býkem rovní. Pak, ještě později, na tebe mladý býk útočí. To, co bylo kdysi snadné, je teď těžký úkol. Jak jsem řekl, je to stará písnička. A když najdeš hudbu, najdeš i slova. Nepamatuji si, který básník ji napsal, ale měl pravdu. A to, co nás drží naživu, mimo náš čas, je to, že si toho starého býka držíme od těla.“

„Já tu hudbu najdu,“ překřičela Guiwenneth lomoz vystupující Legie. „A udržím si toho starého býka od těla.“

„Věřím, že to dokážeš.“

„Hrozí nám něco?“ zavolala.

Mladík jí odpověděl slábnoucím hlasem. „Teď ne. V tomto čase ne. Ocitli jsme se na špatném místě.“

Země se znovu otřásla a Guiwenneth se zakymácela. Zeď, o níž se opírala, popraskala a vypadlo z ní několik cihel. Samotná vila se kroutila. Celá krajina jako by se deformovala. A v tom okamžiku se ta zvláštní armáda různorodých, měsícem ozářených mužů vrhla dolů do sněhu a nechala se pohltit zemí – vozy, koně, ohně, to všechno začalo mizet, odcházeli.

Rianna zatahala Guiwenneth za ruku. Ve tváři měla polekaný výraz. „U bran jsou podivní muži. Nerozumím, co říkají, kromě toho, že opakují tvoje jméno.“

Guiwenneth starou ženu upokojila, třebaže ona sama se třásla.

Vrátila se k čekajícím Jaguthům a ukázala jim, aby šli dál. Brodili se sněhem. Jejich psi se postavili, protáhli se, zívli, a zatímco navlečení muži postupovali dopředu, sami couvli. Pět. Jenom pět. Kde byli zbývající čtyři? Vousy měli tak dlouhé, vlasy tak zplihlé a byli po cestě tak špinaví, že vypadali všichni stejně. Jeden však řekl: „Zestárla jsi hezky.“

„Díky. Magidion?“

„Já jsem Magidion.“

„Nepoznala jsem tě,“ zvolala Guiwenneth. „Ale ten hlas bych poznala vždycky!“ A rozběhla se k němu, aby se ho pokusila obejmout. Psi zavrčeli. Svými pažemi by neobsáhla mužovo široké tělo a objemné oblečení kolem dokola, a tak ho zatahala za vousy. Ostatní se tomu zasmáli.

„Pojďte do vily. Je tam oheň a jídlo.“

Magidion zavrtěl hlavou. Pětice si podřepla do sněhu a zavrtala pochodně do tvrdé země, takže vznikl půlkruh postav, tajemně ozařovaných plameny z hořící smůly. Guiwenneth přešla k nim a usedla do půlkruhu, ale předtím ještě dala znamení Rianně, aby přinesla polévku a chléb. Stará žena musela být z těchto vysokých, zpustlých příznaků vystrašená, ale uposlechla a odběhla zpátky do vily. Po chvíli ticha se Rianna vrátila s širokou mísou vývaru s kousky masa. Položila ji na zem. Na ženu obvykle tak pevnou, když uhodila nepřizeň osudu, byla podivně úzkostlivá. Přinesla také dva velké, těžké bochníky, které Guiwenneth rukama rozlomila a kusy rozdala přátelům. Muži začali z mísy vybírat kousky masa a zeleniny. Jedli tiše a konečně se uvolnili.

„Přišli jste z *imarn uklyss*?“

„Z údolí? Ano. Před námi byla nějaká armáda, ale zdá se, že kolem vás prošla.“

„Viděla jsem ji. Legie. Vypadali ztraceně.“

Magidion si olízl prsty. „Nejsou ztracení,“ řekl. „Jenom nevědí, kam jdou. Přišli jsme tě varovat před nebezpečím, jenže ty jsi samozřejmě Peredurova dcera. Přešli kolem tebe a nechali tě stát. Občas,“ dodal s výrazem, ve kterém se Guiwenneth podařilo pod obrovským vousem uprostřed brady rozeznat úsměv, „občas se divím, proč si vůbec dáváme tu práci.“

„Práci s čím?“

„Abychom na tebe dávali pozor. Jak nám dal Peredur za úkol.“

„Jestli jste na mě posledních několik let dávali pozor, nějak jsem si toho nevšimla.“

„V tom případě ses dívala špatným směrem.“

Usmála se. Potom řekla: „Byla jsem šťastná. Vždycky ne. Poslední dobou ne. Mám dvě děti. Našla jsem v životě muže, který mě má rád a zůstal tady, v tomto srdci lesa, protože ví, že je nemůžu opustit. Vzdal se kvůli mně svého světa.“

„Dobrý muž. Pamatuju si ho. Ale nestačí, není dost silný, aby tě teď udržel. Není dost silný, aby tě ochránil.“

„Nerozumím.“

„Prošla kolem tebe Legie. Viděli jsme ji. Pronásledovali jsme ji příliš pomalu. Měli jsme tady být první. Ale ona kolem vás prošla. Tentokrát jste měli štěstí.“

V tom, co řekl, se odrážela slova, kterými se s ní rozloučil ten mladý jezdec.

Guiwenneth nabrala sních, udělala z něj kouli a po muži ji hodila. Rozpleskla se mu o hlavu. „Ráda vás vidím.“

Muž si vytřepal z rozcuchaných vlasů sníh. „Byla to dlouhá procházka. Jsme rádi, že jsme tě našli v dobrém rozpoložení.“

„Teď, když jste přišli, je lepší. Ale musíte mi říct, co se stalo. Peredur, můj otec, zemřel za letu. To vím.“

„Byl sestřelen, když tě nesl,“ řekl Magidion.

„Ale ostatní? Přes ty vousy a kápě vás nedokážu rozeznat. Kdo tady zůstává?“

Jeden z Jaguthů se postavil. „Já jsem Amri'och. Tohle je Cunus. Toto Orien. A tady je Oswry.“

„A ostatní...“

Vstala a rozhlédla se po nich. S rozbušeným srdcem si vzpomněla, jak byli mladí, když byla v jejich péči, a jak byli proměněni v tvory divoké stejně jako prales. „Od doby, co jsem vás viděla naposledy, je vás polovina.“

„Jagad si nás bere zpátky,“ odpověděl Magidion. „Byla to dohoda, kterou jsme s ní uzavřeli, abychom tě ochránili, když jsi byla dítě.“

„Já vím. Ale proč jste přišli?“

„Abychom tě vzali s sebou, jestli budeš chtít. Abychom tě ochránili před tím, co se nachází v srdci Legie.“

„Tvůj čas tady skončil,“ řekl Amri'och.

„Můj čas skončil?“ Guiwenneth důrazně zavrtěla hlavou. „To si nemyslím. Všechny čas, který mi zbývá, potřebuju strávit tady.“

Ještě než ta slova dořekla, ucítla, jak jsou falešná.

Chléb skončil v prázdné míse. Jaguthové se zvedli a setřásli si z oblečení sníh. Magidion vypadal zoufale.

„Volba je na tobě. Každý, kdo z nás zůstane, na tebe bude dávat pozor.“

V jeho hlase nebyl hněv, ale zklamání z něj Guiwenneth slyšela. Vstala a natáhla k němu ruce. Když vstoupil do jejího mělkého objetí, byl silně cítit hlínou.

„Musím jít vlastní cestou,“ řekla Guiwenneth.

„Jsi dcera toho muže.“

„A teď tady žije jeho vnučka.“ Pak dodala: „Když byl Peredur sestřelen, když mě upustil, byl jsi to ty, kdo mě zachytil. Je to pravda?“

„Paní, my všichni jsme tě chytili, jak jsi padala. Není důležité pořadí, ale záchrana. Jagad si nás bere zpátky, jednoho po druhém. Ale dokud zůstane jediný z nás...“

„Jestli spadnu, bude jeden, který mě může chytit.“

Vyjádril souhlas úklonou. „Možná to nakonec nebyla tak mamá pout.“

„Už jen to, že jsem vás viděla, mi dodalo odvahy. Zůstaňte déle, prosím.“

Ale Magidion zvedl ruku a pozvání odmítl. Vytáhl ze sněhu svou pochodeň.

„Pak tedy dobrou noc.“

Žádný z Jaguthů neodpověděl jinak než kývnutím.

Otočili se. Psi vstali, zívli, oklepali si z kožichu sníh a smutně se podívali na prázdnou mísu od polévky, rychle se však otočili k bráně a začali skákat závějemi, odvádět své pány zpátky do zimní pustiny.

Křižovatka

*Odolávali jsme dál a dál, dokud jsme nepovolili,
a v tom povolení jsme našli Avilion.*

Guiwenneth chvíli seděla a dívala se, jak se pochodně ztrácejí v dálce. Krátce si poplakala, pak Ealdwulf přestal bubnovat. Ta náhlá ztráta zvuků ji zaskočila. Vstala. Starý muž k ní přišel, s obličejem zrudlým námahou a únavou. „Potřebuju si odpočinout. Doufám, že ty bubny slyšeli.“

„Jsem si jistá, že ano. Díky. Jdi do mého pokoje, je tam teplo.“

Ealdwulf zašel do vily.

Co ji to napadlo? Proč poslala své ochránce pryč? Její čas tady skončil: věděla to už několik zim, aniž o tom přímo přemýšlela.

Guiwenneth si povzdechla. Odešla do zahrady za domem a přistoupila k nízké zdi, za níž viděla rozšlapané pole v místech, kde se armáda vynořila na povrch a zase sestoupila pod zem. A z důvodů, kterým nerozuměla, ale které jí připadaly naprosto přirozené, zavolala na toho mladého jezdce. Cítila se úplně klidná.

Sníh se rozhrnul, země se rozevřela a on vyjel vzhůru. Jeho kůň se vzpínal, hledal rovnováhu. Jezdec byl ke zvířeti pozorný, ani se na Guiwenneth nepodíval, dokud kůň i on nebyli na pevné zemi. Dal si štít na záda, sáhl dolů a pohladil svého oře po širokých lících. Za ním se vynořili jeho bojovní druhowé, z nichž jeden za sebou táhl klisnu opatřenou uzdou, postrojem i sedlem. Dovedl ji ke zdi a nechal ji tam, pak ustoupil.

Mladý bojovník řekl: „Nebyl jsem si jistý, jestli zavoláš, ale čekal jsem.“

„Jsem ráda, že jsi počkal. Nebyla jsem si jistá, jestli zavolám.“

„Své jméno ti neřeknu.“

„A já ti neřeknu své.“

„Přinejmenším prozatím.“

Guiwenneth přelezla zed' a vyšvihla se do sedla, studeného jako led. Chytla klisnu za hřívu, upokojila ji. Jeden ze společníků jí hodil plášť lemovaný kožešinou. Přitáhla si ho kolem ramen a u krku si ho zajistila těžkou bronzovou sponou.

„Víš to jistě?“ zeptal se mladý jezdec. „Víš jistě, že chceš jet?“

„Ne. Vůbec ne. Ale z nějakého důvodu mi to připadá správné.“

„Máš manžela, děti.“ Bylo to konstatování, ne otázka. Takže on věděl, kdo je.

Chvíli se dívala na vilu, potom klesla koni na kohoutek a tiše se rozplakala. „Já vím. Já vím. Dlouho jsem k nim patřila. Teď nevím, kam patřím.“

„Odpověď se dá najít. Já ti s jejím hledáním pomůžu. Buď silná. Nedej se.“

Nedej se?

„Kdo jsi?“ zašeptala Guiwenneth a on jí odpověděl: „Už jsem řekl, že to ti nepovím. Ale řeknu ti tohle. Je to píseň, kterou znám, i když ji nebudu zpívat. Mám strašný hlas, když zpívám. A je to strašná melodie.“

Z jeho společníků vyšel tichý zvuk, skoro jako mračivý projev radosti.

„Ale slova mám rád, a mám je rád částečně proto, že jim nerozumím, alespoň ne všem. Mám ti tu píseň odříkat, než umrzneš?“

„Ano. Říkej.“

Jeden z jeho bojových druhů se v sedle zaklonil tak daleko dozadu, že zasténal a spadl z koně. Mladý jezdec se na něho chvíli díval, potom se otočil zpátky ke Guiwenneth.

„Jelikož mi ti, kteří o sobě tvrdí, že mě chrání, nedovolí věnovat se vyprávění nebo zpěvu, dovol mi říct pouze toto...“

Natáhl k ní ruku a ona ho za ni vzala. Jeho pohled byl zvědavý, nejistý a milý. Řekl: „Je to, jako bych potkal zjevení. A okamžitě poznal, že je znám.“

Guiwenneth se zachvěla, ale zasmála se. „Je to zvláštní, ale já cítím totéž.“

„Co potom děláš tady?“ zeptal se.

„Stejnou otázku bych mohla položit já tobě.“

Pustil její ruku a rozhlédl se po zimních kopcích. „Toto přece je můj svět. Nebo ne? Cítím, že ano, a přesto... si nejsem jistý.“

„Můj je taky,“ odvětila Guiwenneth. „A přesto – ani já si nejsem jistá.“

„Kde jsme se tedy setkali, u čeho? V zápolí?“

Podívala se na vilu, na hřebeny kopců ozářené měsíčním svitem, na tmavou cestu do údolí, do *imarn uklyss*. „Ano,“ řekla tiše. „Na křižovatce. Místu setkávání. A loučení.“

Upřeně se na ni podíval, se zvědavým výrazem, a usmál se. Ohlédl se po svých družích a pak se očima vrátil k ní. „Zjevení – pojeděš se mnou?“

„Postaráš se o mé bezpečí?“

„V Legii? K takovému slibu bych se nepřihlásil. Nanejvýš mohu slíbit, že udělám, co bude v mé moci; a k tomu pevné štítý tady mých mužů. A tvoje odvaha.“

Guiwenneth si povzdechla. „Zajímalo by mě, jestli jsem mrtvá.“

„Na to ti můžu odpovědět. Mně připadáš ‚živá‘ dost. Rozhodni se tedy,“ řekl obřadně. „Mám ustoupit stranou? Nebo tě chytit?“

Guiwenneth sama podala ruku, která byla rychle přijata. Koně pocíťovali chlad, nehybnost. Bylo třeba jet. Zahřát se.

„To je z tvojí písň,“ řekla a on přisvědčil. „Drž mě,“ pokračovala. „Říkáš, že jsi potkal zjevení. Já si připadám stejně. Nejsem si jistá, jestli jsi ty z mého světa snů, nebo já z tvého.“

„Kdo je zjevení – a kdo hostitel,“ odpověděl s pobaveným pochopením.

Jeho druhové neklidně popojeli. Všichni Guiwenneth znovu zdvořile pozdravili kývnutím hlavy, ale mladému jezdci věnovali zamračený pohled.

Jeden z nich unaveně řekl: „Musíme jet. Víme, že máš rád slova. Prakticky ve všem jsi lepší, než když se my dva dáme dohromady; když dojde na slova. Ale v tuto chvíli, v zájmu nás všech, skonči s těmi výlevy citů jako z hodovní síně!“

„Jestli hned nevyrazíme, už je nikdy nedohoníme,“ ozval se další.

„Ano. Samozřejmě. Jeden jed’te vpředu, jeden zůstaňte vzadu.“ Podíval se na Guiwenneth. „Než se to zklidní, možná bys měla jet přede mnou.“

Znovu začalo sněžit, byť jen slabě. Na pozemcích kolem vily se rozhořela pochodeň a zakroužila, Guiwenneth ale nepoznala, kdo jí mává. Začala zpívat píseň, kterou měla vždycky moc ráda. Píseň o Ostrovech ztracených.

Čtveřice utvořila formaci a vrátila se do země.

Loučení

Ve stejnou noc zemřeli Ealdwulf a Egwearda. Když se další den Yssobel, Steven a Hurthig vrátili, našli Egweardu na kolenou ve sněhu, s obličejem přitisknutým k zemi, jako by truchlila, jako by chtěla, aby její slzy zmrzly.

„Co se tady stalo?“ zašeptala Yssobel.

„Nevím. Ale dobré to není.“

Jack byl jinde, ale Yssobel si byla jistá, že bratr také uslyšel signál bubnů a hledá cestu domů.

Sesedla, vzala koně a odvedla je do stájí. Steven přistoupil k saské ženě. Objal ji, aby ji zvedl. Myslel si, že trpí.

„Egweardo...“

Žena se ani nepohnula. Byla studená a tvrdá jako skála. Povzdechl si, potom ji ze sněhu zvedl a odnesl ji do vily. Yssobel přiběhla a strhla ze sebe plášť. Letmý pohled jejímu otci prozradil, že pochopila situaci.

„Najdi matku,“ řekl Steven.

Yssobel odešla do Guiwennethina pokoje a právě tam našla Ealdwulfa. Ležel na posteli, tichý a studený. V tom okamžiku pochopila, proč Egwearda při svém truchlení zemřela. Na chvíli si k němu klekla, než se dostavil silný šok a ona si uvědomila, že smrt obou Sasů není to jediné, co je špatně.

V místnosti jako takové nic nechybělo; začala však šednout: z ploch a ze stěn se sypal lehký popel.

Tím, kdo s tou zprávou přišel, byla Rianna. Stála ve dveřích s rukama zkříženými a zmatkem ve tváři. Yssobel se pomalu postavila. Když si všimla výrazu v očích staré ženy, obličej jí potemněl.

„Matka?“

„Odešla s nimi,“ řekla tiše Rianna, na pokraji slz. „Celé jsem to viděla. Mladý jezdec se svými druhy, vyjeli z kopce.“

Dali jsme jim jídlo a pití, když projížděli kolem, jen pro několik. Ale oni se později v noci vrátili. Vzali ji s sebou.“

„Vzali ji s sebou? Kam měli namířeno? Víš to?“

„Nevím. Jak bych to mohla vědět?“ Žena se rozplakala. „Dolů. Do země. Vypadalo to, jako by splynuli se zemí. Jeli na východ, směrem k Hadímu průsmyku. Všechno jsem to viděla. Paní byla nešťastná, poznala jsem to na ní; proti její vůli ji ale neodvedli. Nebojovala. Skoro to vypadalo, jako by chtěla jet.“

Yssobel mlčela. Dotkla se studené, klidné tváře mrtvého muže. I ona si uvnitř připadala studená a mrtvá. *Co jsem to udělala?* Rozhostilo se dlouhé ticho, jak přemýšlela, co si počít. Pak řekla Rianně:

„Upustila jsem do sněhu svůj plášť. Přines mi ho, prosím.“

„Ano.“

„Půjdu k sobě.“

Yssobel tělo starého muže přikryla a rozhlédla se po matčině soukromém pokoji, kdysi teplém místě, kde matka vyprávěla příběhy, rozčesávala si vlasy, vykřikovala, když byla vzhůru, a vykřikovala ze spaní. Teď se všechno měnilo v prach. Yssobel se pátravě prošla po místnosti. Našla něco důležitého, složila to a strčila si to do svého hrubého oblečení. Potom vyšla do mrazu, kolem domu dokráčela ke zdi za vilou a zahleděla se ke kopci. Pole bylo rozšlapané a nerovné, jako by se tam odehrála bitva. Mezi stromy na hřebeni zářilo několik pochodní věčně bdělých Iaelvů.

Zakřičela na ně. Potom zakřičela na noční oblohu, na hvězdy, které zahlédla. Křičela a bušila do zdi pěsti, dokud neucítila, že je má potlučené.

„Co jsem to udělala? Co jsem to udělala? Gwin! Maminko! Vrať se, vrať se.“

Po tváři jí stékaly slzy hněvu. Její červená stránka zuřila, ale sama na sebe. Červený aspekt cítil vinu. Pamatovala si tu hádku. Matčin úzkostný hněv, že by dcera mohla z hlubin přivolávat Christiana. Svou neochotu vzít ze vzkříšeného muže na vědomí cokoli jiného než smutek a potřebu.

Její matka ‚odešla dobrovolně‘. Ale bylo to tak doopravdy? Nevzala si nic, žádné zimní oblečení, žádné osobní věci, žádné zásoby. Jednoduše odešla.

Yssobel se sklesle opřela o zeď, s hlavou mezi nataženými rukama.

„Nesmíme tě ztratit. Nesmíme tě ztratit.“

Po chvíli se vrátila do svých pokojů. Hněv z ní vyprchal, ale zvláštní bolest uvnitř stále ne a ne polevit.

Když ji našel Steven, ležela na stole, opřená o ruce. Pomalované a nepomalované pergameny se válely na podlaze, kam je lhostejně smetla. Na místě zůstal jen Peredurův obraz a ona na něm měla položenou ruku. Vlasy vytvářely závoj před tváří ženy, která, jak bylo slyšet, tiše plakala.

„Yssi?“

Ruka šmátrala po obrazu dědečka. Kaštanové vlasy se třásly, jak se Yssobel kolébala ze strany na stranu. „Chtěla bych být chvíli sama.“

„Nedělej nic ukvapeného. Slibuješ mi to?“

Yssobel se posadila. Uslzené oči se do něho zlostně zabodly, ústa dostala přísný výraz, jako by se chystala otci divoce vynadat. Pak ale svůj pohled zmírnila, zamračila se a nakonec souhlasně přikývla.

„Neudělám nic ukvapeného. Jenom potřebuji přemýšlet. Tohle je moje dílo. To je moje dílo.“

„Proč to říkáš?“

„Rozkol. Hněv. Její pocit, že je nešťastná.“

„Guiwenneth byla nešťastná už několik let. Je mytágo. Je *celá* ze zelené stránky. To je ta, která volá nejsilněji; a když zavolá, nedokážeš se jí ubránit. To, co se stalo, je jednoduše součást cyklu jejího příběhu. Musíme to chápat.“

„Jednoduše? Jednoduše? Jak se s tím dokážeš smířit? Ty nejsi smutný, že odešla?“

Steven v první chvíli prakticky nedokázal promluvit. Slova se mu zadržovala v hrudi, jak se snažil své emoce potlačit.

„Ovšem že jsem,“ dostal ze sebe. „Ale chápu to. Nelíbí se mi to. Nechtěl bych, aby se to stalo. Udělal bych cokoli, aby se vrátila. Já ji miluju. Ale chápu, proč se to musí stát.“

„Tak dlouho jsi čekal, až se k tobě vrátí. Jak ji teď můžeš nechat odejít?“

Neuměl na to odpovědět jinak než tak, že tiše řekl: „Čekal jsem jednou a byl jsem odměněn spoustou útrap a radosti. Nedokázal bych čekat znovu, Yssi. To bych raději šel za ní.“

Yssobel vstala, došla k otci, podívala se mu do očí a pak ho objala. „Co kdybych ji přivedla zpátky?“ zašeptala.

„Ne! To ať tě ani nenapadne!“

Dívka odstoupila. „Ale co kdybych to dokázala?“ zeptala se.

„Ztratil bych i tebe. Yssi, zima končí. Ty to necítíš?“

„Ach ano.“

„Zítra nebo pozítří bude po sněhu veta. Chlad nás nutí nemyslet na nic jiného než na zimu. Už brzy budeme schopní přemýšlet o budoucnosti.“

„Rozumím.“

Lehce ho políbila a mile se na něho usmála. Steven si ten pohled přečetl – za ta léta zkušeností, které s ní měl, jej znal. Zpočátku bude souhlasit, než se postaví na odpor.

Povzdechl si. „Asi bych měl jít utěšit Hurthiga.“

Yssobel si utřela oči a ruce. Souhlasila. „Půjdu s tebou.“

Mladý Sas uspořádal těla svých rodičů tak, že Egwearda ležela schoulená do klubíčka čelem k Ealdwulfovi. Starcovy ruce držely zvláštní relikvii, kterou s sebou Sasové přivezli, ale prsten už na ruce neměl a Steven si všiml, že jej teď nosí Hurthig.

Hurthig se zvedl z pokleku a otočil se k Yssobel. „Doufám, že svého Odyssea najdeš, ať tě tvá cesta zavede kamkoli.“

Byla to první slova, která kdy řekl. Anglicky, se zvláštním přízvukem, ale srozumitelně. Zopakoval je ve vlastním jazyce. Hlas měl sytý a hluboký, jemný, úplně jiný než jeho otec.

„Nemluvil jsi celou dobu, co tě známe,“ řekla Yssobel. „Co způsobilo, že ses ozval teď?““

„Tito mrtví.“

Dál to nerozvedl. Steven se zeptal: „Takže nás opustíš?“

Hurthig však zavrtěl hlavou. „Toto je místo, které jsme přišli hledat. Našli jsme mnoho podobných, ale oni patří sem. A já sem patřím taky. Chtěl bych na poli postavit pohřební hranici.“

„Pole je tvoje, Hurthigu. Nepatří k vile. Patří laelvům.“

Hurthig přikývl na znamení, že rozumí, a pak se odvrátil. Steven ho nechal přemýšlet, ale Yssobel zůstala a při rituálu ho pozorovala. Steven slyšel, jak se zeptala: „Kdo jsi? Kdo doopravdy jsi?“

Odpověděl jí svým jazykem, hrdelním a znělým. Potom řekl: „Byli poslední ze starého království. Já jsem první z nového. Nic víc nevím. Stejně jako ty, stejně jako Jack,

s ním o sobě v budoucích časech. Ale jméno není nikdy známé.“

Hranice hořela celou noc a žhnula stále, když přišlo svítání. Sněhová pláň žila barvami ohně a Hurthig dál seděl v sedle, shrbený dopředu, jak spal.

Bylo to dva dny po jejich úmrtí, dva dny po zmizení Guiwenneth.

V průběhu nočního pohřbu se objevilo několik vysokých, ozbrojených Amurngothů, kteří zvědavě přihlíželi, ale nezasáhli. Bylo spatřeno rovněž stříbrné zjevení ženy, jak stojí na kraji lesa a upírá pohled dolů na hranici, avšak jen na několik okamžiků.

Jack se vrátil další den časně ráno. Snažil se vyjet Hadím průsmykem k muzeu, aby si přivezl nějaký snadněji zpracovatelný kov do kovárny. Jeho bludnická stránka zaznamenala temný rytmus svolávacího bubnu. Stejně se chystal k návratu. Hadí průsmyk navěky ovládla zima.

Stevena našel v matčině pokoji, rozrušeného, zmateného, téměř neschopného mluvit. Místnost pokrýval zvláštní popel, který nepůsobil na omak ani nebyl cítit, jako by vznikl hořením. „Odešla,“ bylo jediné, co jeho otec řekl.

Jack chodil po vile a okolí a hledal Guiwenneth, nějakou její stopu nebo vodítko k tomu, co se tady mohlo stát. Obličej měl zrudlý namáhavou jízdou a úzkostí. Na poli za vilou vzplanul další oheň; a pole bylo zpustošené. Co se dělo?

Lidský aspekt to nechápal. Bludník na něho začal šeptat a zvuk letních potoků spolu s tichem Jackovi pomohl, aby se uklidnil.

Znovu se vydal hledat svého otce. Byl teď v místnosti, kde jedli, seděl u stolu.

„Co se tady stalo? Co se stalo s Gwyn?“

Steven vzhlédl a zavrtěl hlavou. „Egwearda a Ealdwulf jsou mrtví. Hurthig žije. Rianna říká, že Gwin spolkla zem. Kolem projeli jezdci. Noční jezdci. Ona odjela s nimi. Ale podle Rianny dobrovolně.“

„Dobrovolně? Tomu nevěřím. Byla unesena.“ *Klid!* Jack se několikrát zhluboka nadechl. Srdce mu dál prudce bušilo. „Kde je Yssobel?“

„Myslím, že pořád u sebe.“ Steven se najednou zatvářil polekaně. „Jak je to dlouho, co svítalo?“

Na otázku nebylo třeba odpovídat. Proběhli chodbami vily do místností, kde byla Yssobelina galerie stále neporušená, přesně v takovém stavu, jak by ji zanechala. Ale po Yssobel samotné tam nebylo ani památky.

Na jejím stole, rozložené tak, aby je bylo vidět ode dveří, byly Peredurův portrét, vedle něj skica Guiwenneth a mělký porcelánový talíř pomalovaný Odysseem, její obrazy, který si Yssobel přivezla z jeho jeskyně.

Otec se začal naklánět dopředu, do jeho dechu proniklo zoufalství. Jack ho chytil za ruku. „Ty jdi do stájí – podívej se, jestli tam pořád je její kůň. Já se porozhlédnu po stopách.“

„Dobře,“ řekl Steven a rychle opustil místnost.

Jack vyšel na široké nádvoří a požádal o pomoc Bludníka. Jeho zelený aspekt propátral sníh až k branám a pak i za ně, kudy se vinula pěšina k začátku údolí.

Byli tady psi a muži, pět mužů, soudě podle otisků ve zmrzlé zemi. Muži seděli v půlkruhu. Před ně někdo položil něco horkého; nepochybně kotel. Další postava dřepěla na druhé straně. Domníval se, že jeho matka. Proč seděli ve sněhu? Proč ne ve vile? Nerozuměl tomu; ale dal si záležet, aby si zapamatoval to uspořádání, počet mužů a počet psů.

Daly se najít i stopy: jezdců, kteří přijeli domů: samotné Yssobel, Stevena, Jacka a Hurthiga. Ale všechny

stopy vedly od brány směrem dovnitř. Žádné neukazovaly, že by někdo odešel – a Jack propátral sníh pečlivě.

„Jacku?“ zavolal na něho otec. „Rona je pryč. Yssobelin kůň je pryč. Všichni ostatní soumaři tady jsou.“

Setkali se u zadní zdi, odkud se zahleděli na pole a přes pole ke kopci. Bludník zašeptal: *Vidět není nic. Ale v tomhle propletení stop a chaosu si nedokážu být jistý. Jestli odjela tudy, jela ke kopci nebo k Hadímu průsmyku. Ale jistý si být nemůžu.*

Že by odjela do údolí?

Jack prošel hlavní bránou ven do krutého dne a zadíval se na kopce v dáli, na zimní lesy, na místo, odkud se jeho matka probojovala, aby se vrátila. Našel tam stejné stopy psů a lidí; vedly dovnitř a potom ven. Stopy směřující ven naznačovaly, že zahrnuli do průsmyku. Nebyly tam žádné stopy po jednom nebo více koních, kteří by jeli někam jinam než do vily.

Jack dlouho stál na místě. Cítil studený vítr, poslouchal ticho a pátral v dálce po nějakém pohybu, ale jediné, co viděl, byl pohyb mraků a vír sněhu unášeného živelným větrem. Tato zima trvala už příliš dlouho. Příliš mnoho zim, příliš mnoho pustin. Z dálky zaslechl tichý ženský pláč a poznal, že je to truchlivý nářek Rianny, která možná cítila, že její domov se hroutí.

A pak otcův hlas: „Tebe ztratím taky. Vím to. Všechno v tobě mi říká, že se to stane.“

„Co ve mně?“

„Tvůj hněv.“

Jack se odvrátil od brány, došel ke svému otci a objal ho. Steven Huxley byl svůj stín – tmavé kruhy kolem očí, hluboké zamračení, třas vyvolávaný chladem a ještě něčím jiným: možná strachem.

Byl vyšší než jeho syn, ale teď si vyšší připadal Jack. „Měli bychom jít do tepla.“

Ve vile, v Jackově pokoji, obklopený synovými modely okraje světa, se Steven začal usmívat. Podíval se na model Dubového srubu, na krajinu polí a lesů, na malé dřevěné domky, které představovaly Shadoxhurst – kostel byl příliš nápadný, věž příliš vysoká. Bylo to městečko ve volné krajině, přestože sloužilo jako centrum všem okolním vesnicím. Shadox Wood. A co vlastně znamenalo Shadox? Význam, který se za tím pojmenováním skrýval, nedokázal pochopit ani jeho otec.

Znělo to jako *shadow*, stín.

„Okraj světa je stín, Jacku,“ řekl Steven. „Pro mě je to vzpomínka. Pro tebe místo, které chceš najít. Vím to celou dobu.“

Vyměnil si s mladým mužem, kterého miloval, dlouhý pohled. „Ale opravdu tam potřebuješ jít právě teď?“

„Ano. Mám ještě druhý důvod.“

Ve dveřích se objevila Rianna. Když jí Steven pokynul, vešla do místnosti a sedla si ke stolu. „Neviděla jsem ji odjíždět. Neslyšela jsem ji odjíždět. Ale ten kůň byl můj, byl to můj dar pro ni. A byl očarováný. Věřím, že nemusela zanechat žádné stopy, když odjížděla před svítáním.“

„Máš nějakou představu, kam mohla jet?“

Ale ctěná žena zavrtěla hlavou. „Kdybych věděla, co nosí v srdci, byla bych mohla jet za ní, ale teď už je příliš pozdě.“

„Přesně to si říkám i já,“ promluvil Jack. Zadíval se na vyzáblou ženu. „Postaráš se v mé nepřítomnosti o tohoto muže?“

Zatvářila se překvapeně a uraženě. „A kam jinam bych mohla jít? Pochopitelně. Toto je můj domov.“

„Je to i můj domov,“ odvětil Jack. „A Yssobelin. Abych zjistil, kam odešla, potřebuji najít svého dědečka.“

Steven zavrtěl hlavou. „To nedává smysl.“

Můžeme ho najít. Můžeme ho přivolat. Můžeme prozkoumat, co viděl. Roky nám byl nablízku. Mohl by tušit, kam odešla. Je to možná instinkt, ale instinkty by se měly poslouchat. Jdi na okraj, Jacku. Tvůj Bludník tě tam dovede.

„Myslím si...“ začal Jack, ale odmlčel se. Pak se opravil: „Jsem si jistý, že dokážu dědečka George najít.“

„Nenajdeš nic víc než mytágo. Bude to otisk, ozvěna tvých vlastních potřeb, tvé vlastní touhy. Jaký to má smysl? Křísit člověka, který ve skutečnosti není člověk?“

„No tak, táto: Guiwenneth za tebou přece přišla se vzpomínkami na svou minulost. Nebyly tvoje, byly její. Vždycky jsi mi to říkal. Ty jsi ji oživil. Ty jsi mou matku probudil. A ona přišla se životem! Se vzpomínkou na život. S Georgem to může být stejné. Jestli ho dokážu vyvolat.“

„Proč myslíš, že by se můj otec pustil k okraji lesa?“

„Protože tam má Srub. Protože tam je jeho počátek. Pro něho je to totiž místo, kde může přecházet mezi světy. Jediné, co potřebuje, je zavolání. Samozřejmě hádám. Ale zkusím to. Jestli se mi ho podaří přivolat zpátky, budu se ho moci zeptat na svou matku a Yssi.“

„A zároveň spatřit svět, o kterém jsi tak utkvěle snil.“

„Ale já se vrátím. Slibuju.“

„Co by tě přivedlo zpátky? Jaký bys měl důvod k návratu, kdybys našel svět, o kterém jsi snil?“

„Tebe. Toto místo. Tento život. Je to hrozně zajímavé. Je pravda, že nakonec odejdu znovu. Ale ne dřív, než se s tebou řádně rozloučím.“

Rianna je přerušila. „Mám ti připravit nějaké jídlo na cestu? Hurthig ti může osedlat koně. Budeš potřebovat taky soumara. Odjedeš hned?“

„Pozitíří. Cítím ve vzduchu jaro. Chci, aby sníh zmizel. Teď bych rád zůstal s otcem sám.“

Rianna vstala, usmála se a zmizela jako duch.

Jack řekl: „Tak, teď můžeme ještě chvíli mluvit. Až se vrátím, zavolám na tebe.“

To byl konec vily. Znovu vystavěná z trosek, teď v trosky znovu upadla, když ztratila tolik z tepla života, které v sobě přechovávala.

Návrat

Steven stál uprostřed pole. Byla noc a foukal ostrý vítr časného podzimu. Pole se zacelilo; teď, když se vystřídalo mnoho ročních dob toho zmateného běhu času, na něm nebylo po průchodu Legie ani památky. Na kopci mezi stromy se něco stříbrně lesklo. Mělo to podobu ženské postavy.

Díval se. Věděl, že by neměl chodit blíž.

Pak se objevila tmavší postava, která stříbro překryla, mužská, znavená. Ženin svit vytvářel kolem mužova těla svatozář. Steven uslyšel slova:

„Přítel se vrátil.“

A pak zvolání svého syna: „Jsem doma. A vím, kam odešla Yssobel.“

Stříbro pohaslo, ta záhadná záře, jíž byl svědkem už dřív, aniž by ji pochopil. Teď byla pryč. Ze svahu sešel jeho syn, vyhublý muž čpící cestováním a divokými kraji. Nic z toho nebylo důležité. Steven se sice bál, že zachází příliš daleko na území patřící Iaelvům, ale vyšel synovi naproti a objal ho.

„Kam odešla?“ zeptal se.

„Za ohnivou stěnu.“

„A můj otec? Našel jsi ho?“

„Našel. Nebylo to vydařené setkání, ale stačilo to.“

„Pamatoval si mě?“

„Pamatoval. I tvého bratra. A chvíli si mě s tebou pletl, ale brzy pochopil, kdo jsem. A věděl o Yssobel.“

Steven se usmál. „Měl jsi pravdu. Byl dobrý důvod, proč jít na okraj.“

„A přinesl jsem ti tvoji knihu. *Stroj času*. Kousek jsem si z ní přečetl. Je to hrozně divné! Sice nerozumím světu, ve kterém se to odehrává, ale líbí se mi to. Taková zvláštní

budoucnost. A přinesl jsem taky šachy. Z Christianova pokoje. Nenapadlo mě nic jiného, co bych vzal.“

„Chris měl šachy rád. Díky.“

„A v příštích několika týdnech se nechystám znovu odejít.“

Jeho otec se usmál. „To rád slyším. Ale jídla moc není.“

„Jídlo se dá získat.“

„Ve vile není dvakrát teplo.“

„S tím něco uděláme.“

„Myslím, že to byla těžká cesta. Pro tebe.“

Jack si shodil ze zad kožené rance a vrazil je otci do náruče. „Vůbec nebyla těžká. Mám v sobě někoho, kdo dokáže najít cestu přes všechna místa, kde to jde těžko. Rád tě vidím.“

Hasnoucí oči se při těch slovech rozjasnily, ale pak se do vyhublé tváře vrátilo zamračení. „Kdo byla ta stříbrná žena?“

Ohlédli se zpátky ke kopci. Jack řekl: „Někdo z minulosti. Až najdu Yssobel – pokud bude potřebovat najít – vrátím se pro ni. A pro někoho jiného.“ Zachvěl se chladem. „Proč se mě tolik vyptáváš? Tady venku. Na poli! Potřebuji se vyspat a setkat se s tebou za světla.“

Kopec byl teď temný, ale Rianna zapálila pochodeň a mávala jí ze strany na stranu. Bylo to jako oheň na uvítanou u vnější zdi. Jack, vyčerpaný, ale s rukou kolem otce, se vrátil do pohodlí svého prvního domova.

Křižovatka: Měsíční stříbro

Jack zůstal s otcem několik dní. Těšil se z pohodlí vily i z vědomí, jak Stevena Huxleyho návrat jeho syna proměnil. Bylo jasné, že Steven o sebe nedbal. Byl neupravený a zpustlý, oči mu lemovaly tmavé kruhy z nedostatku pořádného spánku a narostlo mu břicho.

Ted' však byl horečně aktivní a hovorný. A samý smích.

Hurthig se o vilu staral nejlépe, jak uměl, přesto bylo jasně vidět změnu, a Rianna v ní uklízela, ale ani jí se nepodařilo Stevena přesvědčit, aby se častěji myl a stříhal si vlasy. Bylo to, jako by potřeboval záminku, aby se dal do pořádku. A ta záminka se do jeho života vrátila. Až na to břicho z něho byl nový člověk.

Druhý den po svém znovuoobjevení se Jack rozvyprávěl o všem, co v Dubovém srubu našel.

„Našel jsi mého otce? Našel jsi starého Huxleyho?“

„Byl to jen jeho duch. Jsem si tím jistý,“ řekl Jack. „Nevím, čím mysl ho vzkřísila. A byl to duch deníku. Psal ale o Yssobel, když jsem mu šeptal do ucha.“

„A ty víš, kam odešla?“

„Kam odešla a jak se tam dostala. Ale jestli mám pravdu,“ Jack se usilovně zamyslel nad tím, co Huxley napsal o přechodu jeho sestry do Avilionu, „ta cesta pro mě není otevřená.“

Nejlépe, jak to dovedl, vyličil načmáraný obsah zápisníku. Steven byl z něho stejným dílem fascinovaný a zmatený.

Jack pak vyprávěl o Amurngothech a o svých neúspěšných pokusech dostat se pěšky dál než do Shadoxhurstu.

Jeho otce to nepřekvapilo. „Je to pravda; nacházeli jsme na pozemku mrtvá mytága. Přišla na kraj lesa

a nakukovala na nás, ale ta, která se pokusila vyjít ven, vždycky zahynula.

Nevěděl jsem to, dokud jsem si nepřečetl otcovy deníky, dlouho po jeho zmizení.“

Jack zavrtěl hlavou. „Přinejmenším *jedno* mytágo vyšlo ven a přežilo.“

Stevena to překvapilo. „Vážně? Co to bylo?“

„*Kdo* to byl. Jmenuje se Caylen Reeve; už několik generací působí ve shadoxhurstském kostele.“

Steven v prvním okamžiku nebyl schopen slova. „Dobrý bože. Reverend Reeve. Každý rok pořádal dožínkovou slavnost. Jedině tenkrát jsem se s ním doopravdy setkal. Jak u všech... jak u všech všudy víš, že pochází z lesa?“

„Řekl mi to. Poznal, co jsem.“

„Řekni mi víc.“

Když Jack otce informoval o podrobnostech svého putování a zážitků z okraje světa, předal mu dvě věci, o které si Steven řekl.

Steven pohlédl na výtisk *Stroje času* a láskyplně potřásl hlavou. „Když jsem byl kluk, byl to můj nejoblíbenější příběh. Určitě jsem to četl padesátkrát. Možná i víckrát. I teď stačí, abych na to pomyslel, a třesu se.“ Otevřel knihu, přečetl si pro sebe jeden nebo dva odstavce, potom ji zavřel a políbil ji. „Musíš si ji přečíst, než znovu odejdeš, Jacku. A já vím, že ty znovu odejdeš.“

Jack podal otci šachy. „Ach,“ řekl Steven. „Bratr byl dobrý hráč. Lepší než já, ale zase ne tak dobrý jako George. Ovšem, když se náš otec uráčil opustit svou pracovnu a přijít aspoň na chvíli mezi nás. Ty figurky jsou vyrobené z něčeho, čemu se říká *bakelit*. Byla to tenkrát úplná novinka.“

„Jsou na omak zvláštní. Čekal bych, že budou ze slonoviny.“

„Ze slonoviny nebo ze dřeva. Ano. Byl to dárek k narozeninám od přítele mého otce, jeho velkého kamaráda a kolegy vědce. Jmenoval se Wynne-Jones. Jen nebesa vědí, kde je teď. Všichni jsme se ztratili, každý po svém.“ Odložil knihu a hru stranou. „Díky, Jacku. Jsou to vzácné suvenýry.“

V této místnosti vily bylo teplo. Byla stejná, jak si ji Jack pamatoval. Když po sobě matka a Yssobel křičely, působila chladně. Když však rodina byla klidná, jedla spolu a smála se, působilo toto prostě zdobené, jednoduchým nábytkem a krbem vybavené místo útulně a chráněně. Anebo se takto projevovala nostalgie, neustálé nutkání touhy po domově? Život ve vile byl tvrdý a on i Yssobel ostře projevovali svou nespokojenost s tím, jak jsou omezováni.

Možná měl jenom radost, že není na cestě, může si dát nohy nahoru, popíjet Hurthigovo zvláštní pití, uspokojit chuť k jídlu Rianniným ragú a dívat se, jak jeho otec září.

Zůstal sedm dní. Pomáhal Hurthigovi v kovárně a Rianně se správou malé usedlosti a s vařením. Přišlo a odešlo několik hostů. Všem se dostalo pohoštění, ale žádný z nich nebyl zvlášť zajímavý.

Jack však začínal být neklidný. Neustále se mu vybavovalo něco, co slyšel šeptat Bludníka, když pronásledovali Iaelvy lesními podzemními průchody: že Iaelvové se dovedou dostat přes všechny hranice.

Každý večer chodil nahoru na svah mezi vilou a lesnatým kopcem a přemýšlel, jestli se Iaelvové objeví. Chvillemi zkoušel volat. Pouze jednou se stalo, že z toho záhadného, neviditelného vstupu pod kopcem něco zaslechl, nebyla to však hvízdavá řeč Amurngothů, ale vzteklý, rozčarovaný křik toho chlapce, lidského chlapce.

A pouze jednou skutečně něco zahlédl. Stříbrnou zář té mladé stařeny, která byla věčným zajatcem Amurngothů.

Po uplynutí sedmi dnů si Jack uvědomil, že už je připravený odejít; nevycítil to sám ze sebe, stačilo mu podívat se na projevy úzkosti a smutku v pohledu jeho otce. Steven Huxley poznal, co je ve větru, a srdce mu znovu pukalo.

„Proč nezůstaneš? Až Yssobel dosáhne toho, co potřebuje, přijde domů. Nemá důvod v té části Lavondyss zůstat, až najde Gwin.“

Jack se nad tím zamyslel. „Jestli najde Gwin, nejspíš najde i Christiana. Podle toho, co jsi mi řekl, by to nemuselo být nejlepším.“

Steven si povzdechl a odvrátil zrak. Nedokázal nesouhlasit. Do zahrady Dubového srubu, kde se poprvé setkal s Guiwenneth, přišel jeho bratr z hvozdů v doprovodu nelítostných, necitelných mužů. Jeho ztýral a Guiwenneth si násilím odvedl. Christian měl v sobě něco, co bylo silně zdeformované. Jeho posedlost Guiwenneth, která pocházela z doby, kdy byli oba bratři mladí muži, byla velice silná. Byl okouzlující, nepředvídatelný, posedlý myšlenkami na ni a schopný vraždy: ano, bude to nebezpečné setkání.

Yssobel však byla přesvědčena, že její strýc je milý člověk, který ji přivolává spíš z potřeby než z důvodu, jenž by měl něco společného s touhou. Ano, tak si možná rozumově zdůvodnila vlastní posedlost Avilionem, svou touhu spatřit samotné srdce lesa. Ale ať se jí stalo cokoli, stejně jako Jack nedokázala potlačit vidiny a sny zdravým rozumem.

Ještě několik nocí chodil Jack po poli a volal Iaelvy. Bylo slyšet jen občasné zavřísknutí chlapce ze Shadoxhurstu. Nebyl to projev trestu, ale vzdoru.

Jack napůl spal a oknem pozoroval hvězdy. Byla teplá noc; z ohňů, na kterých se připravovalo jídlo, byly už

jenom uhlíky, ale vůně dřevitého kouře, jež prostupovala vzduch, byla jemná a příjemná.

Částečně si všiml stříbrné záře, jako by se na noční oblohu právě vyhoupl měsíc. A pak něčí hlas zašeptal jeho jméno. Ležel úplně bez hnutí.

Když se ho na rameni dotkla něčí ruka, zareagoval polekaným výkřikem. Svalil se z lavice, na níž měl tenkou matraci, a překvapeně se podíval na zjevení, které ho pozorovalo. „To jsi ty! Vyděsila jsi mě!“

Stříbrná tam stála a dívala se dolů na něho. Přitiskla si prst na rty a pak se usmála. Místnost zalévalo zvláštní světlo, ale s tím se setkal na zpáteční cestě z Dubového srubu mnohokrát. Někdy zlaté, někdy stříbřité, bylo to světlo, které se spíš rozlévalo, než zářilo.

„Chtějí s tebou znovu hovořit,“ řekla.

„Amurngothové?“

„Chtějí, abys za nimi přišel. Doprovodíš mě?“

Jack se zamračil. „Volal jsem je celé dny,“ řekl. „Je to kvůli mému volání?“

„Je to kvůli tomu chlapci. A tvému volání. Půjdeš se mnou? Slibuji ti, že budeš v bezpečí.“

Éterická, ale velice hmatatelná, opustila místnost. Zatímco se Jack rychle oblékal, uviděl ji, jak prošla bránou v zadní zdi a stoupá ke kopci. Rozběhl se za ní, ale byla rychlá, a než udýchaně dorazil ke kopci, dávno už zmizela z dohledu.

Bludník zašeptal: *Máme společnost. Ani se nehni.*

Ze tmy za ním se vynořili dva Iaelvové. Byli vyšší než on. Dýchali sípavě a v jejich divokých očích pod rozcuchanými kšticemi se zračilo, že není vítaný host. Ozbrojení však nebyli. Bez jakéhokoli zvuku, bez jediného slova tou jejich hvízdavou řečí, se otočili a zamířili k linii stromů. Jack šel za nimi. Uvědomoval si, že tihle dva kolem

sebe šíří pach, jaký ještě nikdy nezaznamenal. Bludník řekl: *To je hněv a strach. Ale proč?*

Náhle ho přivítala Stříbrná. Aniž si všiml nějakého přechodu, ocitl se znovu v amurngothském kopci.

Byl v široké síni lemované kapradinami. Krčili se tam čtyři Amurngothové a ostražitě ho pozorovali. Chlapec seděl mezi nimi. Když uviděl Jacka, zamračil se. Stříbrná seděla na nízké dřevěné stoličce stranou. Amurngothové Jacka vybídli, aby si dřep. Udělal to, ale nespouštěl při tom pohled z chlapce.

Ozvalo se hvízdání, šepot, chvění úst. Stříbrná řekla: „Chlapec jim nechce prozradit, jak se jmenuje. Je velice tvrdohlavý.“

Jack se snažil nedat na sobě nic znát, ale přimhouřil oči a téměř nepostřehnutelně na chlapce kývl. *Jen tak dál.*

A mladý Hawkings, jak ho Jack znal, mu nepatrným cuknutím ústy, nepatrným náznakem chápavého úsměvu, dal najevo, že rozumí.

Iaelvové byli rozčilení. Rozhovor byl vášnivý. „Co říkají?“ zeptal se nakonec Jack.

Stříbrná žena se krátce zamyslela. Pak se zhluboka nadechla a řekla: „Nechtějí si toho chlapce nechat. Je příliš svéhlavý. Odvedli ho na výměnu, ale nedokážou ho prodat. Je prudký a zuřivý, nespolupracuje. Jeho hněv probodává mysl Iaelvů a působí jim bolest. Byla to chyba.“

Jack se znovu podíval na mladého Hawkingse a vybavil si jeho prohlášení: „Nepovím, jak se jmenuje!“ Usmál se, když si vzpomněl, jak byl chlapec vzdorovitý, když se poprvé setkali.

„Rozumíš, o čem se mluví?“ zeptal se. Chlapec zavrtěl hlavou.

„Ona mluví hodně nesrozumitelně. Ty máš zvláštní přízvuk, ale většinu jsem schopný pochopit.“

Jack pohlédl na Stříbrnou, jako by mluvil na ni, když chlapce varoval: „Nech si svoje jméno pro sebe.“

Mladík se zasmál. „Nepovím je! Nikdy je nepovím!“

Jack se rozhlédl po tmavých tvorech roztroušených po síni, zaposlouchal se do jejich tlumeného hvízdání. „Co vlastně chtějí?“ zeptal se tiše.

Stříbrná mu odpověděla: „Chtějí, aby sis ho odvedl. Chtějí, abys ho přijal. Vrátil ho domů. Nesnesou ho.“

Jack, rozpolcený mezi starostí o dítě a vlastní sobeckostí, zmateně mlčel. Naskýtala se tu příležitost, ale za jakou cenu? Pak promluvil Bludník: *Odmítني tu žádost.*

Jack řekl ženě: „Ne. Nemůžu to udělat. Kam bych ho vzal? Jak? Mám před sebou dlouhou cestu. Má snad žít ve vile? S mým slabým otcem? To nejde.“

Stříbrná mluvila současně s ním, překládala do iaelvštiny, a Jackova slova viditelně nebyla přijata dobře. Ale Jack se nedal: „Jestli mají s tím chlapcem problémy, ať ho zabijí. Zbaví se ho. Nebo ať ho odvedou zpátky sami.“

„Nemohou ho zabít,“ řekla Stříbrná. „Nemají to v povaze. Dospělého člověka ano. Ale dítě ne. Chtějí ti ho přenechat, svěřit ti ho. Pak si vezmou zpět vyměněnce, kterého tam nechali.“

Jack upíral oči do dna jeskyně a přemýšlel, co na to říct, jestli vůbec něco. Neměl ponětí, jak by Iaelvové zareagovali, kdyby věděli, že jejich vyměněnec leží v mělkém hrobě.

„Nechat ho mně? Ne. Přinejmenším... ještě ne teď.“

Iaelvové se prostřednictvím Stříbrné zeptali, co tím myslel, a Jack s Bludníkovou náповědou řekl: „Odvedu ho domů, jestli mě Amurngothové zavedou do Avilionu. Potřebuji se tam dostat, ale nevím, jak to udělat. Potřebuji projít kolem Peredurova kamene, na dolním konci údolí. Zeptej se, jestli mi mohou pomoci.“

Následoval dlouhý hovor. Chlapec se díval na Jacka, nyní klidný, ale najednou trochu vystrašený. Jeho hněv a vzdor ustoupily do pozadí, jak se snažil pochopit, co se děje. Bylo mu to vidět ve tváři. První odpověď, kterou žena Jackovi přetlumočila, byla, že o kameni vědí, je to však křížovatka. Od monolitu se rozbíhá obrovské množství cest.

„Ale jsou schopní dovést mě do Avilionu?“

„Ano. Ale budou potřebovat znát směr.“

„Pokud najdu směr, dovedou mě tam výměnou za to, že si nechám toho chlapce a odvedu ho domů?“

Stříbrná ještě chvíli poslouchala cvrlikání a ptačí zpěv. Když utichl, podívala se na Jacka. Vypadala smutně, ale usmívala se. „Říkají, že ano.“

Z šera jeskyně za Amurngothy se vynořil jeden Iaelv se širokou dřevěnou mísou, kterou položil doprostřed kruhu. V míse byla hustá šedá hmota posázená červenými a nachovými. Stříbrná řekla: „To je vzácné privilegium. Zvou tě ke svému jídlu. Muse jí velice zoufale potřebovat tvou pomoc.“

Jack se na ni podíval. „Co to je?“

„Jejich hlavní jídlo. Mají velice malý výběr.“

„Vypadá to dost odporně. Ale neprozrazuj jim, že jsem to řekl.“

„Je velice výživné.“

A nejspíš jedovaté, pomyslel si Jack. Pak mu ale Bludník našeptal: *Copak by nás chtěli otrávit, když jsme jim nabídli pomoc? To nedává smysl.*

Nemuse jí nás chtít otrávit úmyslně, řekl Jack svému zelenému aspektu. Jenže to, co je pro Iaelvy snesitelné, může u člověka vyvolat šílenství.

Přestaň s tím a nech mě jíst. Když zaznamenám jed, nenápadně to vyplivnu.

Stříbrná už do mísy sáhla, vytvarovala si z hmoty malou kuličku a teď ji pomalu jedla. Jack udělal totéž. Nato si celá skupina, která ho přivítala, začala nabírat ze slizkého bochánku plné lžice.

K jeho překvapení bylo jídlo velice chutné. Štiplavé a neobvyklé, přičemž sladkost a hořkost různých plodů skvěle kontrastovala se zemitou chutí houbové hmoty. Bludník ho uklidňoval. *Vybírali pečlivě. Můžeš očekávat divoké sny, ale žádné škody. Už jsi snědl dost. Ukaž, že jsi spokojený a děkuješ.*

Jack udělal, co mu jeho druhé já doporučilo.

Pak adresoval tichou otázku Stříbrné: „Mohl bych pro tebe něco udělat?“

Dala si drobný prst na ústa a otřela si kousek jídla, který jí zůstal na rtu. „Říkala jsem ti, že nemám kam jít. Patřím teď do dolního světa. Sloužím jednoduchému účelu: zprostředkování komunikace mezi Amurngothy a jinými bytostmi, včetně lidí. Pro mě nemůžeš udělat nic, Jacku. Ale pro chlapce? Jeho je možné odvést domů.“

Ve skutečnosti měl Jack v souvislosti s mladým Hawkingsem velice vážné pochybnosti. Zahrávat si s chlapcovým životem nebylo správné; použít ho jako žeton pro vyjednávání bylo přímo zavrženíhodné. Ve vile by se chlapci nemohlo nic stát. Steven a Rianna by se o něho postarali; dostával by dobré jídlo – ovšem byl by živěn. A možná by si dokonce našel nějaké řemeslo, pod zkušeným dohledem a vedením Hurthiga, přinejmenším do doby, než mladý Sas dojde k závěru, že je na čase jít dál a najít svůj pravý osud – založení nového království.

Mladík patřil do rodiny, měl žít v lidské společnosti.

Jídlo skončilo. Iaelvové se vztyčili do své ztepilé výšky a zmizeli hlouběji v jeskyni. Chlapec zašeptal: „Neopouštěj mě.“

Jack se zamyslel, předklonil se a řekl: „Chci, abys zůstal s otcem. Bude o tebe dobře postaráno. Já musím vykonat dlouhou cestu a nemám tušení, jak bude těžká, stejně jako nevím, kam vlastně jdu. Zůstaneš u mého otce? Budeš v teple a budeš mít dobré jídlo.“

Dlouho bylo ticho. Chlapcova tvář se křivila a přecházela mezi zmatkem, hněvem, smutkem a odhodláním.

Nakonec řekl hlasem, který zněl skoro jako zoufalé zabručení: „Ne! Zůstanu s tebou. Chci zůstat s tebou.“

Zarytá jistota, kterou Nepovím projevil, Jacka překvapila. Zkusil na něho naléhat, aby to ještě jednou zvážil. „Teplá vila, dobré jídlo. A já se vrátím. Tady se ti bude žít líp.“

Opět zlostné: „Ne!“ Chlapec měl v očích paniku.

„Důvod?“

„Tobě věřím,“ prohlásil Nepovím. „Jednou už jsi z lesa vyšel, můžeš to dokázat znovu. Když zůstanu tady a ty zemřeš, kam půjdu? Ne, risknu to s tebou. A těmhle stvůrám pořádně zneprzyjemním život.“

„Bojíš se jich?“

„Bál jsem se. Ale teď už ne.“ Zamračil se a sklopil zrak.

„Tohle je jenom sen. Strašný sen. Ale já se nebojím, ve skutečnosti ne. Jenom trošku. A chci zůstat s tebou!“

„Pak tedy zůstaneš. Ale prozatím zůstaň tady.“

Jack vyšel z kopce. Navzdory Bludníkovu ujišťování se zřetelně cítil divně. Vila zářila světlem pochodní. Jeho nohy se mazlily s tvrdou zemí, ale pohyboval se rychle. Běžel a nemohl popadnout dech. Vrhł se na ohradní zeď, otočil se a sesul se po ní do sedu.

Začal se natahovat. Cítil spojení s něčím hlubším, s něčím pod sebou, s nějakou sítí. Bludník zašeptal: „Možná jsem se zmýlil.“

„Myslím, že ano. Je mi hodně divně.“

„Není to jed. Jed poznám. Cosi na tebe ale působí. Jack je teď trochu víc Bludník, než býval. Nech se tím vést. Já budu následovat taky.“

Momentálně to Jacka dovedlo do polohy, kdy se převrátil na bok a začal zvracet. Když křeč nevolnosti polevila, zhluboka se nadechl.

Končetiny měl natažené k *imarn uklyss*. Měl pocit, že je široce rozvětvenou sítí kořenů, které se ve svém růstu valí k dolnímu konci údolí. Tam objaly vysoký kámen, který on sám nikdy neviděl, pouze o něm slyšel, znal jej jen ze zuřivě načrtnutých kreseb své sestry. Peredurův náhrobek.

To je šílenství. Je to jed. Znamená to něco?

Stále ještě seděl u zdi, když jitra začalo rozjasňovat oblohu slabým světlem.

„Nic víc, než co už víš,“ prohlásil Bludník. „Yssobel se za ten kámen dostala. Není jasné, jak to udělala, ale v jedné věci se shodneme: ta cesta pro tebe otevřená není. Amurngothové nás povedou. A kousek šedého bochánku, kterým tě pohostili, nám možná občas ukáže cestu.“

„Ukáže nám cestu? K Yssobel?“

„Jsme spolu propojení. Měli bychom udělat všechno, co je v naší moci, abychom to spojení mezi námi zachovali.“

Jackovy smysly pomalu ožily; znovu se dokázal soustředit. Připadal si prázdný a hladový, roztěkaně bledý, ale zároveň fyzicky unavený.

O něco později, ve vile, ho vyhledal otec. „Dobrý bože, vypadáš, jako bys byl mrtvý. Jsi celý žlutý, Jacku. Dobrý bože, dobrý bože. Udělal sis něco s játry.“

Steven byl náhle plný úzkosti, ale Jack mávl rukou, aby ho umlčel. „Houby. Špatný druh. Slibuju ti, že to zvládnu.“

„Ale jsi celý žlutý!“

„Jsem taky silný. To přejde.“

„Nesmysl.“

Najednou byla vedle něho Rianna, zakláněla mu hlavu a nutila ho vypít řídkou, odporně chutnající tekutinu, na jazyku teplou. Jeho tělo se poměrně rychle vzpamatovalo. Byla mu zima, ale hlavu měl jasnou. Jeho smysly začaly znovu vnímat ostře, ne úplně najednou, ale postupně. Chemickému působení unikla pouze jeho bludnická stránka. Bludník se smál, ale jestli měl Jack s laelvy putovat, rozhodně z toho vyplývalo ponaučení. „Budu opatrnější,“ slíbil Bludník.

Během krátké dezorientace se Jack vrátil všemi svými smysly do Dubového srubu. Znovu a znovu se Stevenem chodil po vile a popisoval mu, jak je to místo zvláštní.

„Bylo zarostlé lesem. O tom nemůže být pochyb. Ale v době, kdy jsem tam byl, se les stáhl zpátky, odkryl nejdřív přední zdi a potom celý dům. Přímou jsem neviděl, jak se to děje, ale cítil jsem to. Byl to velice neskutečný zážitek.“

Steven zaujatě poslouchal a souhlasil. „Když jsem se tam po válce vrátil já, stalo se něco podobného. Bylo to poté, co zmizel Chris, i když se brzy vrátil se svou bandou krutých žoldáků a odvedl Guiwenneth.“

Ale v době, kdy jsem tam byl sám, vyrostl přes noc celý sad, opanoval zahradu. Byl to úžasný pohled. Některé stromy dokonce vrostly do domu. Viděl jsi uvnitř stopy škod, které napáchal strom?“

Jack se zamyslel, co všechno viděl, když srub prozkoumával, ale odpověděl, že ne. Byl velice tichý, velice zasněný.

„Co je?“ zeptal se Steven po chvíli. „O čem přemýšlíš?

O srubu?“

„Přemýšlel jsem, jestli je možné, že všechno nebylo takové, jak to vypadalo. Ano, dům byl zchátralý, ale klidně mohl být opuštěný jen několik měsíců nebo půl roku, ne třicet let venkovního času.“ Jack se otočil a podíval se na otce. „Podle mě se tvůj starý domov nachází v jakési ‚přílivové‘ zóně. Ne že bych někdy viděl vlny na pláži. Ale bylo tam cítit, že dům byl nejdřív zaplavený a potom odkrytý – pomalým, vytrvalým pohybem.“

„Podle toho, co říkáš, ten pohyb při odkrývání tak pomalý nebyl. Ale co tím vlastně chceš říct? Že Dubový srub je... mytágo?“ Jackovi bylo jasné, že Stevena ta možnost nikdy nenapadla.

Jenže ani Jack si svou dedukcí nebyl jistý; všechno to mělo původ v kontaktu s jídlem darovaným Iaelvy.

„Prostě to vypadalo, jako by tam nepatřil. Právě tam, na kraj toho nejpodivnějšího lesa. Proč by ho tam někdo postavil? Proč ho Ryhop ukrývá a pak ho zase pouští ven?“

Steven si po chvíli povzdechl a otočil se zpátky k vile. „Zajímalo by mě, jestli je to pravda. Pokud ano, musel se za ty tisíce let proměňovat.“ Nadechl se a pak upřel na Jacka přísný pohled. „Když se tam otec nastěhoval, když Srub zabral, udělal to proto, že chtěl napsat knihu, v níž bude analyzovat myšlenky Charlese Darwina týkající se evoluce. Učil jsem tě o něm, jestli si vzpomínáš: maximum, co jsem mohl, protože jsem sám jeho zákonitosti úplně nepochopil.“ Usmál se, když si vybavil svou děsivou nevědomost, s níž byl konfrontován, když se snažil svému potomkovi poskytnout logicky provázané a důkladné vzdělání. „Velice rychle od toho úkolu upustil a začal zkoumat Ryhop. To bylo v době, kdy se to všechno zvirtlo, pro něho i pro nás. Stal se z něho jiný člověk. Mluvil jen o samých ‚zónách‘, ‚vírech‘ a ‚kultovních drahách a matricích‘, o samých zkratkách lesem, obranách před vetřelci a manipulátorech

týdnů, měsíců a let. Velice rychle zestárl, přestože měl stárnout velmi pomalu. Zajímalo by mě, jestli máš pravdu. Třeba byl Dubový srub prostředek Ryhopu ke komunikaci se světem za jeho okrajem. Průchod dovnitř, průchod ven; propojení mezi prvotním lesem a věčně se vyvíjejícím světem.“

Jack už to nestačil sledovat. Ale napadlo ho, že jestli jeho otec vyrostl v domě, který byl vyvinutou verzí takové brány, možná přivolal George Huxleyho zpátky samotný Srub.

To však byly divoké úvahy, k jejichž divokosti mohla přispět chemická směska darovaná laelvy, kterou strávil.

Dlouho stáli mlčky. Na větru jim bylo chladno. Každý z nich přemýšlel o jiném světě, každý z nich cítil zánik tohoto, v němž se nacházejí. Nakonec Steven zaplašil nostalgii povzdechem a tlesknutím a nahlas řekl: „Můžu tě ale ubezpečit, že já jsem člověk, a George byl taky. Pouze moje děti můžou vstupovat do stínu lesa a zase z něho vystupovat. Jak ti teď je?“

„Velice dobře.“ Jack zaváhal. „Steven?“

„Jsem rád, když mi říkáš Steven. Je to lepší než táto.“

Mladík se vděčně usmál. „Steven, až tohle skončí, až najdu Yssi – a já ji najdu, slibuji – až bude po všem, nechtěl by ses vrátit domů? Zpátky na okraj?“

„Pojďme dovnitř, Jacku. Začíná mi být zima. Jestli bych se chtěl vrátit? Bez Guiwenneth... a víš ty co? Ano. Ano, myslím, že bych chtěl. Ale to teď není aktuální.“ Vážně se na syna podíval. „Myslím, že prozatím to bude další sbohem.“

Jack políbil otce na tvář, čímž ho zaskočil. „Ty sem nepatříš, Steven. Já taky ne. Nemůžu mluvit za Yssobel, ale vyrobil jsem jí nápis na malou dělenou stříbrnou sponku. Samozřejmě runovým písmem.“

„Co jsi tam napsal?“

„To, co si pamatujeme, je jediný domov, který potřebujeme.“

Jeho otec se zamračil. „To tedy není zrovna povzbuzení k návratu. Odkud se ten pocit vzal?“

„Od Ealdwulfa. Byl odsouzený k tomu, aby bloudil, ale jeho syn pravděpodobně najde svoji zem a založí vlastní království. Jsem si jistý, že brzy odejde. Má v očích dálku.“ Steven si toho také všiml a řekl to. „Je to pravda. Tohle místo se začíná hroutit. Jeho životní síla vyprchává. Vybudovali jsme je z rozvalin, ale byly to rozvaliny z paměti, zformované potřebou. Teď se vila vrací k tomu, čím byla, cihlu po cihle. Amurngothové prohlašují, že toto území je jejich, a já si myslím, že se jim brzy vrátí.“

Jack si už dříve všiml, jak velká část vily je navzdory snažení mladého Sasa ve špatném stavu, jako by ji příliš často poničily bouře. Amurngothové byli shovívaví. Po pěšině, která vedla od kopce přes pozemky vily, prakticky nechodili, i když ji možná používali v noci. Huxleyovi se kopci vyhýbali a obě komunity žily po mnoho let v uctivém soužití. Nyní však všechno, co mohlo tuto konkrétní krajinu udržet v Ryhopském lese, uvadalo a sláblo, a Steven si to uvědomoval.

Jackův úkol tak byl o to naléhavější. Bludník se ozýval soustavným varovným šepotem: že se Yssobel blíží do nebezpečí. Obě zelená já byla na dálku ve slabém, ale důležitém spojení.

ČÁST TŘETÍ

Yssobel v Avilionu

Zbroj krále

Když došla na horní konec údolí, Yssobel se otočila, aby se naposledy smutně podívala na vilu. V jitrním světle vypadala tak poklidně. Snažila se nemyslet na smutek, který to ticho brzy promění v mučivou úzkost.

Všimla si, že za ní ani za soumarem nezůstávají žádné stopy. Poplácala Ronu po štíhlé šíji a mlčky poděkovala Rianně. Dar od ctěné ženy byl obdařen jistým kouzlem: vypadalo to, jako by Rianna věděla, že Yssobel nepotřebuje, aby ji někdo sledoval.

S mávnutím rukou se znovu otočila a rozjela se do *imarn uklyss*.

Po několika dnech ji o soumara připravila tlupa Muurngothů, ale podařilo se jí něco ze zásob zachránit, než před jejich pichlavými šípy ujela. Cesta byla riskantní. Všude, kde to bylo možné, jela mělčinami v řece. Tábořila v místech, kde měla výhled do širokého okolí.

A nakonec došla k monolitu.

Byl vyšší, než čekala, vyšší, než jej namalovala, ale poznala runové spirály, stočené hady, z nichž každý obsahoval jednu z pověstí o Peredurovi. Vypadalo to, jako by na ni pomník šeptal, vítal ji. Jak k němu kráčela nocí, zdálo se, že se maličko naklání, jako by ji chtěl obejmout. Iluze, že je vítána.

„Našla jsem tě,“ řekla Yssobel tiše. „A vím, že mi ukážeš cestu do Avilionu, až vyjde slunce.“

Než usnula, přejela prsty po každé spirále run, udivené si přečetla *Peredura a píseň o Ostrovech ztracených*. Nepoznala ji, i když jí byla dobře známá, byla to smutná píseň, kterou matka často zpívala, když si myslela, že je sama a nikdo ji neslyší. *Peredura a devět orlů* znala dobře. A *Peredura a Diadořin štít*, Peredurův vzácný štít, schopný ukazovat jako v zrcadle, co bylo a co se může stát.

Čtvrtý runový had ji opět zmátl. *Peredur a Yssobel*.

„To nemůže být pravda,“ zašeptala pomníku. „Já do tvé doby nepatřím. Tohle není runa z mých snů. Ve snu jsem tě viděla u Křižovatky duchů.“

Byla však příliš unavená, než aby o tom teď přemýšlela, a tak se postarala o Ronu, načež se v měsíčním stínu monolitu stočila do klubíčka a na několik hodin vstoupila do vlastního světa.

Ráno Yssobel chvíli postála ve stínu dědečkova náhrobku, s očima upřenýma na hrozivou temnotu lesa, k němuž stín ukazoval. Pak luskla prsty a Rona k ní přišla. Chvíli koně hladila po obličejí, pak se naposledy ohlédla po monolitu, vyšvihla se do sedla a vyrazila cvalem k hvozdů.

Vjela do šera, jako by byla duch. A jako duch překonala hranici. Její červený aspekt byl plný odhodlání, zelený čerpal sílu z mízy a šťavnatosti lesa.

A pak vyjela na cestu, úvoz, který byl pustý a nepoužívaný, ale ještě nezarostl. Zahlédla zbytky kamenů, jimiž byla cesta kdysi pečlivě vydlážděna. Byla tedy stará, vybudovaná za nějakým účelem. Kam ji asi dovede?

Yssobel jela skoro celý den. Právě se chystala, že si odpočine, když ucítila vůni jezera. Vítr zesílil a ochladil se. Vůně jezerní vody byla čerstvá, ostrá a čistá.

Vítr se zvedl a pak náhle ustal. V dálce uslyšela jekot a křik bitvy.

Stezka se začala stáčet, když Yssobel Ronu popohnala. Klisna se trochu přepínala. Také cítila jezero. Rona byla určitě žíznivá. Měly za sebou dlouhou cestu, ale Yssobel ji zadržela. Bitva teď zuřila velice blízko a Yssobel se z jejích zvuků svíraly útroby a bystřily smysly. Dunění a třesk štítů, zvonění železa, nářek mužů, kteří přišli o údy a život z nich začal vyprchávat, vrískavý triumf zabijáků, hlučné protesty

koní štvaných tím běsněním; tyto známky lítého boje ve vzduchu sílily a slábly.

Vítr náhle prudce zesílil a přinesl s sebou štiplavý pach krve. Yssobeliny vlasy barvi mědi se za ní rozevlály jako plášť. Věnovala chvíli tomu, aby je shrnula a svázala si je na stranu. Použila k tomu stříbrnou kroužkovou sponu, kterou jí vyrobil Jack, a svázala si s ní vlasy, jak jí to předvedl. Krátce přejela prstem po nápisu, který do ní vyryl.

Avilion je takový, jaký si ho uděláme.

„Ovšem, bratříčku. Samozřejmě.“

Chystala se znovu pobídnout Ronu vpřed, ale vtom vyrazil z houští nad úvozem kůň, klopýtavě sestoupil po svahu a přešel přes cestu. Na zádech mu ležel bezvládný muž. Paže mu visely dolů, do tváře mu nebylo vidět přes malou přilbu, která mu zakrývala půlku obličeje, teď po úderu rudého. Když kůň vyskočil na protější břeh, jezdec ztěžka spadl na zem a skutálel se zpátky na cestu. Lesknoucí se oči se na Yssobel chvíli dívaly, ruka se pohnula směrem k ní. Potom se jas zakalil.

Jela dál. Bitva se teď ozývala hlasitě. Yssobel sesedla, pokradmu vylezla po svahu úvozu nahoru a proplížila se řídkým lesem, až spatřila kopec a hemžení mužů na něm. Obloha byla plná vlajících korouhví a oblaků jemných žlutých vlasů poletujících po bojišti, třpytivých elementálů zapojených do boje.

Uviděla muže, který byl ve středu dění. Přilbici měl černou, korouhev zelenou. Byl zakrvácený a zuřivý. Doprovázela ho skupina jezdců, ale náhle se sám pustil do souboje s mužem v bronzovém brnění, kterému zpod démonické přilby vlály bílé vlasy. Souboj se odehrával v kruhu jezdců, kteří kroužili uprostřed vřavy, jeden kůň za druhým, vír těch, kteří souboj ctili a zaštiťovali.

Vzduchem nelétaly žádné šípy, jen řady bojovníků s oštěpy a meči se střídavě valily dopředu a byly zatlačovány zpátky. Jedni muži prchali od širokého, nízkého pahorku, další jako by se zjevovali odnikud. Štíty jiskřily, kosti, bronz a železo se leskly a občas zrudly.

Proč tuto divokou šarvátku poznávala?

Ve svém červeném srdci věděla proč – otec jí ten příběh vyprávěl často. Ale potřebovala zelený aspekt, aby zaslechla, jak starostlivé hlasy křičí: „Artuši – buď opatrný! Ustup. Je na tebe příliš silný.“

„Zůstaňte se mnou!“ zazněla Artušova odpověď, výkřik všech náčelníků, kteří si myslí, že okamžik triumfu nebo smrti je nablízku a musí přijít.

A právě v okamžiku, kdy ho poznala, Artuš zabodl meč do svého protivníka, který se krátce zapotácel, načež na výpad odpověděl svým oštěpem.

Úzké kopí zasáhlo Artuše do prsou. Zatlačilo ho dozadu. Následoval útok mečem, který rozťal přilbici.

Yssobel viděla, jak ho oštěp zasáhl znovu, zatlačil ho na koni dozadu a shodil ho ze sedla.

Ochranný kruh se protrhl.

Plenitelé se nahrnuli k padlému a rozpoutal se lýtý boj o jeho tělo. Duch střetu se změnil. Byl teď statický, naléhavý, neodkladný.

Yssobel se dala na ústup. Viděla už dost. Ale když se přikrčeně posadila na vršku svahu, začala si uvědomovat, čeho se právě stala svědkem. Zahleděla se k jezeru a vzpomněla si na příběhy, které jí vyprávěl otec, vzpomněla si na sny, které zdědila po matce. Rychle se vrátila ke spadlému jezdci a odstrojila z mrtvého těla brnění a přilbici.

Ano, dnes večer zůstane tady, v úkrytu, a bude se dívat, jak se události vyvinou.

S duněním kopyt opustil bojiště nějaký tucet mužů. Soumrak byl na spadnutí. Yssobel se dívala, jak obtížně sjíždějí po svahu na starou cestu. Muž zhroucený v sedle měl z každé strany jezdce, který ho přidržoval. Vyrazili směrem k jezeru a Yssobel, navlečená v brnění a maskovaná bojovým úborem zemřelého, je s odstupem sledovala.

Cesta byla bohatě zkropená krví, vzduch byl ztěžklý jejím kyselým pachem.

Jezdci s dusotem zmizeli z dohledu, ale dva se znenadání otočili a rozjeli se zpátky. Neměli prilby, vlasy jim volně vlály. Oštěpy drželi nízko, připravené. Byli to mladí muži se štíty zavěšenými na zádech. S planoucím očima se hnali přímo na Yssobel, která obrátila koně a tryskem se rozjela vzhůru do svahu a mezi stromy. Jezdci ji chvíli pronásledovali a pokřikovali za ní chraplavými hlasy, ji však pohltily stíny. Když se zastavila a vyhlédla do světla, uviděla jejich siluety, jak sedí na svých koních, propátrávají šero, ale nedokážou ji najít.

Muži se otočili a zmizeli. Yssobel po dlouhé chvíli opatrně pobídla Ronu, aby se vrátila na úvozovou cestu, a pozvolným klusem se znovu dala do pronásledování.

Jezero se vynořilo nenadále. Po skupině, která ujela z bojiště, nebylo ani památky, avšak Yssobel slyšela ržání koní a lomoz shazovaných štítů. Napravo od ní vyrostl pahorek porostlý lesem. Sesedla a znovu dovedla Ronu do šera pod stromy, uvázala ji a sama se odplížila do míst, odkud měla výhled dolů na široký břeh a obrovskou plochu vodní hladiny obrostlou rákosím.

Sledovala vývoj událostí a potají naslouchala svému zelenému aspektu.

Gwei sundal Artušovi ze zraněného obličejе prilbu. Rána prosekla kovový lícní chránič až na samotnou tvář

a rozštípla kost. Artuš měl oči přivřené bolestí, rozcuchané rudé vlasy spleené do chuchvalců. Emereth klečel za ním a kolébal ho. Často zabíhal očima ke Gweiovi, který uvolňoval hrudní brnění. Dal prst do první rány, kterou našel, potom se sklonil a políbil sečnou ránu v obličejí. Jak se prsty snažil držet tkáň u sebe, zkrápěl zasychající krev slzami.

„Je dobojováno,“ zašeptal Artuš. „Toto je sen. Pro mě je konec.“

„Je to strašná rána,“ řekl Gwei. „Morthdred zasáhl smrtelné místo. Jsi vyřízený.“

„Věděl jsem to, když hrot zajel dovnitř. Ale odolávali jsme dlouho, co říkáš, Gwei? Odolávali jsme houževnatě.“

„Povolili jsme,“ ozval se Emereth.

„Příliš vzdálená bitva,“ zamumlal jeden z ostatních, kteří všichni dřepěli v půlkruhu kolem umírajícího náčelníka.

„Bylo vždycky jasné, že Morthdred nás porazí,“ řekl další.

„Ne!“ vykřikl Artuš a v dalším okamžiku zalapal po dechu bolestí z rány v prsou. „Ne... nikdy nás nemohl porazit. Všechny ne. Copak to nechápete? Pro mě to je konec. Pro vás to zdaleka nekončí.“

„Proč potom sedíme tady u jezera,“ zašeptal vztekle Bydavere. „Uprchlíci od zakrváceného, posraného kopce?“

Hněv ve tváři umírajícího přerostl v zuřivost. Podíval se na Gweie a přísný pohled věnoval svému nejbližšímu družiníkovi Bydaverovi.

„Kdo jsou tihle ufnukanci?“ zeptal se oblohy. „Já je nepoznávám. Kolik ufnukanců? Kolik přežilo železný úkol? Kolik padlo? Odpověz mi. Gwei.“

„Padlo?“ řekl Gwei. „Mnoho! Rozprášeno? Mnoho. Z tvé štítové družiny padlo dvanáct. Dvanáct přežilo. Dopadli jsme dobře.“ Mluvil s nadšením. Možná poznal, že

jeho umírající přítel potřebuje být obklopen muži, kteří jsou stále silní.

„Dvanáct mrtvých,“ povzdechl si Artuš. „Takže dvanáct jich jde přede mnou. Do *Avilionu*.“

„Setkáš se tam s nimi,“ řekl Bydavere.

„Bez ohledu na to, jak se tam dostanou,“ dodal Emereth.

„A časem se tam setkáme všichni,“ zašeptal Gwei.

„Tam, kam jdeš.“

Do Artuše se vlila nová síla. Očima zatvrzelýma bolestí pohlédl na Bydavera. „Morthdred mě porazil, ale jenom mě. Rozumíš tomu, co říkám? Nechci zemřít mezi ufnukanci. Na meči při mém boku je jeho krev. Jeho tělo nese znamení, které mu udělal Artuš, sečnou ránu hlubokou až na kost. Ten meč to místo najde znovu. Rozumíš mi?“

„Rozumím,“ odpověděl Bydavere.

„Tak si ho vezmi a nepoznej odpočinek, dokud ta známka po meči na Morthdredově těle nebude otevřená, otevřená pro vrány.“

Bydavere sáhl pro Artušův opasek s mečem a odepnul ho. Vytáhl zbraň. Byla ztupená Morthdredovou krví.

„Odnes ho k jezeru a omyj ho,“ řekl Artuš. „Ta krev je neúspěch. Najde místo nezdaru a neobstojí znovu. Očištěné železo najde zrádce a probodne ho tak, jak je jeho účelem.“

Bydavere vstal a odešel kousek po břehu jezera, potom se přebrodil rákosím k volné hladině. Pak se vrátil, se zbraní schovanou v pochvě, a poklekl mezi své druhy.

Gwei se rozhlédl. „Co bude dál?“ zeptal se. Přes jezero letěly husy. Večer se rychle blížil a začínal se zvedat vítr.

„Tím si nejsem jistý,“ řekl s bolestivým smíchem Artuš. „Jistě vím jen to, že budu mrtvý, až si pro mě přijedou.“

„Až si pro tebe přijedou? Kdo přijede?“ zeptal se Bydavere s pohledem upřeným přes jezero.

„Člun, bárka. Ten sen, který jsem měl jako dítě, nebyl úplně jasný. Domnívám se, že v tom člunu budou ženy, nebývale krásné a velice laskavé.“

Štitoví družiníci se rozesmáli. Jeden řekl: „Mohl bych se k těm tvým snům přidat? Zaplatím.“

„Vždycky jsem své sny miloval,“ řekl Artuš, když smích utichl. „Mají v sobě příslib a radost.“

„Takže máme počkat s tebou...“ řekl polohlasně Bydavere.

„Ano.“

„Na nějaký člun nebo bárku, říkáš.“

„Ano. Počkejte a dívejte se.“

„A odveze tě kam? Co je ten Avilion?“

„Země, která hojí rány, Bydavere. Jednou se tam setkáme.“

Artuš si všiml Gweiova zachmuřeného výrazu. „Co se děje, Gwei? Starý příteli.“

Gwei se zhluboka nadechl. „Ještě není konec. Morthdredovi muži se rozdělují. Ty jsi padl, ale bitva neskončila. Copak neslyšíš ty vrány? Polovina jich ještě má hlad. Nemůžu se dočkat, až se za Morthdredem pustím. Vydrž naživu dost dlouho, abych ti mohl přinést jeho hlavu.“

„Jsi muž činu, starý příteli. To jsem na tobě vždycky obdivoval. Je meč očištěný?“

„Leskne se, jako by byl nově vykováný.“

„Ukaž...“

Z výrazu Gweiových očí bylo jasné, že rozkaz neuposlechl. Gwei vytáhl meč z pochvy. Morthdredova krev na kovu zůstala, tmavá a ztvrdlá.

Gwei řekl: „Chci vrátit okamžik jeho nezdaru vyprchávacímu životu, až přeseknu ten jeho krk. Proč stírat okamžik jeho zranění? Rez na železe! Jen ať ten parchant trpí!“

Artuš se navzdory smrtící bodné ráně pokusil posadit. Všechno měl teď zesláblé. „Gwei: čisté ostří, čistý úder. Chci mít jistotu; jistotu, že v tomto životě Morthdred zmlkne. Očisti čepel v jezeře. Ať září, až srazí zrádce, který mne přivedl na konec cesty.“

Gwei odešel zpátky do rákosí, zpět do vody ztmavlé soumrakem.

„Zapalte oheň,“ řekl Artuš. „Máme nějaké zásoby? Jídlo? Dost pro pohřební hostinu?“

„Dost pro pohřební pijatyku,“ prohlásil Ethryn, nejmladší z přeživších členů štítové družiny. „Dost jídla pro dvanáct mrchožroutů.“

„O mršiny se starejte, až tady nebudu. Teď jenom zpívejte, smějte se a čekejte, dokud nepřipluje ta bárka.“

„Bárka nebo člun,“ připomněl mu Emereth.

„Ať se stane cokoli, hlavně dohlédněte na to, abych měl na sobě svou zbroj, tvář zakrytou přilbou a vlasy pevně svázané. Ať se bude dít cokoli, nebraňte tomu. Přátelé moji, ostatní vaši druzi si hledají vlastní cestu do Avilionu. Já jsem se způsob svého přechodu dozvěděl ze snu.“

„Nebudeme se do ničeho plést,“ slíbil Emereth. „Budeme při pohřebních hrách pít na tvoje zdraví a na zdraví Avilionu, který Artuše vítá.“

„Jsi dobrý brach.“

Gwei se vrátil od jezera. Tvářil se vztekle. „Očistil jsi meč?“ zeptal se Artuš.

„Ne.“

„Ne? Proč ne?“

Gwei se rozhlédl po ostatních, pak se podíval na Artuše. „Protože se mýlíš. Když čepel očistím, bude nová. My chceme starou čepel, ušpiněnou, hladovou po pomstě. Nová čepel může hledat novou krev. Ale ty chceš starou krev a stopu krve. Po zásahu do břicha tvého bratrance, parchanta Morthdreda, bude víc prahnout s tou rezivou

skvrnou. Víc půjde po tom pachu. Poslední rána, kterou s potěšením zasadím, příteli, bude o to krutější a definitivnější. Rozumíš, co říkám?“

Artuš přikývl. „Máš pravdu. Chápu, kam míříš. Neomývej tu čepel.“

„Dává to smysl,“ řekl Gwei.

„Souhlasím,“ odpověděl Artuš. „Někdy to, co se zdá být správné, ve skutečnosti správné není. Když neposloucháme, nerozumíme úplně. Poslouchání dává věci do pořádku. Věřím ti, že pro mě ten poslední úkol uděláš. Jako když otec věří svému synovi, přestože my dva jsme stejně staří. A ty se postaráš, aby mé záležitosti byly v pořádku.“

„Ano,“ řekl Gwei. „Udělám to.“

Nato se Emereth rozhlédl po ostatních mužích a dodal: „Začneme s pohřebními hrami? Nebo je příliš brzy?“

Yssobel sledovala dění od linie prvních stromů. Její červený aspekt prudce pulzoval, zelený se kochal tímto okrajem světů, břehem jezera, vzdáleností k jinému světu. Představovala si, že jezero bude obestřené mlhou. Ve skutečnosti bylo jasně viditelné a obrovské, spíš jako oceán než jezero. Táhl se k dalekému obzoru, blýskalo se šedí soumraku a temnou modří oblohy, odráželo na hladině čerčené slabým větrem první třpyt hvězd.

V soumraku, který dělal stíny ze všeho, co se pohybovalo, se jeden stín dal do pohybu směrem k ní. Byl to jeden z bojovníků, statný muž, na pŕlce těla krytý brněním. Došel k Yssobelinu úkrytu a donutil ji couvnout hlouběji do objetí propletených kořenů, ve kterých se schovávala a odkud pozorovala okolí.

Stín narostl do výšky a muž, kterému patřil, se s úlevným povzdechem vymočil. Když se pak znovu

upravoval, upřel zrak do houští, jako by tušil, že tam někdo je. Byl to Bydavere.

Yssobel se uchýlila k mrtvolnému dechu a vydržela nedýchat dlouho.

Nakonec ze sebe muž vydal zvláštní zvuk, jakési odmítavé zabručení, otočil se a vrátil se k místu, kde teď náčelník ležel na márách z větví, s obličejem a tělem zakrytým brněním. Znovu byl navlečený do válečného šatu, tvář měl schovanou a ruce složené.

Dva Artušovi muži proklouzli zpátky na bojiště, k vyloupeným zásobovacím vozům, mezi mrtvé a umírající. Připojili se ke sběračům a olupovačům mrtvých. Získali zbraně a náčelníkovu standartu, která zůstala polámaná v polovině kopce. Sundali dlouhou korouhev z jasanové žerdi a složenou ji dali mlčícímu muži mezi ruce.

Přinesli také džbány vína.

Zatímco jejich koně se pásli na břehu jezera, členové Artušovy družiny pili a opíjeli se. Padla noc a padli i muži, schoulení u jezera, schoulení ve svých pláštích; muži na konci dní.

Yssobel vyklouzla ze svého úkrytu. Sundala ze sebe zbroj Morthdredova bojovníka a co nejtíšeji se přikradla k místu, kde ležel na lůžku z větví Artuš, zakrytý svou maskou a pláštěm a skoro celý tak schovaný. Gwei se trochu zavrtil, zamumlal něco za spaní, posadil se a zadíval se na jezero – Yssobel se v tu chvíli vylekala – pak ale klesl zpátky. Vypadalo to, že ze spaní pláče. Tak mnoho bylo ten den ztraceno.

Yssobel se krátce zamyslela nad tím, co se chystá udělat. Jezero bylo klidné. Jeho tichou hladinu ozařovaly hvězdy. Měsíc se schoval. Avilion, místo z jejích snů, ležel na druhé straně této vodní plochy a ona věděla, že pro tohoto muže, který před ní leží mrtvý, přijede člun.

Zlehka a potichu Artuše z már sundala. Kousek po kousku ho z dřevěné konstrukce odtáhla. Dýchajíc lehce a tiše, odvěkla ho ke stromům.

Nikdo se ani nepohnul.

Jakmile byla schovaná mezi stromy, zabrala prudčeji a odtáhla tělo hlouběji do houští.

V zeleném světle si prohlédla mužův klidný, hezký obličej. Tvář měl světlou strništěm vousů, vlasy složitě svázané. Yssobel vytáhla malý, nescelený stříbrný kroužek, který jí Jack vyrobil, spoutala vlastní dlouhé kadeře a napodobila při tom uzel vlasů umírajícího krále.

Potom se sklonila a políbila Artuše přímo na ústa. Rty měl studené, ale ještě ne mrtvolně studené. Nepohnul se. Políbila ho ještě jednou, podržela ho v objetí a pak mu vzala obličej do dlaní. Ano, zakrvácený, ale krásný. Muž plný síly a jistoty, obličej vyjadřující lásku a humor. Odhrnula mu dlouhé, rovné vlasy z čela dozadu, políbila ho mezi oči a krátce nechala svou tvář klesnout na jeho. Dýchal.

„Ty tu cestu nepotřebuješ,“ zašeptala Yssobel. „Patříš sem. Já ale vím, že mi neodpustíš, jak jsem tě o ni okradla.“

Pak ho svlékla do naha, odstrojila mu každý kousek oděvu. Rukama mu přejížděla po těle, dotýkala se všech jeho partií.

A potom svlékla sebe. Noc byla chladná. Chvilí ležela na Artušově těle, objímala je svými končetinami, obepínala je, přemýšlela o tomto vrcholně troufalém činu, který si naplánovala, nechávala teplo svého těla pronikat do tuhajícího ledu jeho těla. Z větru se jí dělala husí kůže. Lehla si na muže, znovu vzala do dlaní jeho obličej a ještě jednou ho políbila. Uvažovala, jestli otevře oči a obejmě ji svými pažemi.

Skoro v to doufala.

Ležel nehybně. Chladný, ale ne studený, byť byl jistě na cestě smrti.

„Kradu zbroj krále,“ pošeptala mu. „O této chvíli jsem snila. Nikdy mi nebylo jasné, proč tu zbroj budu krást, jen to, že to budu muset udělat. Opravdu mám důvod.“

Artuš mlčky ležel. Yssobel začala tiše zpívat:

*A věděla jsem, že si musím podržet, co jsem dostala,
a že můj svět se mění. A že se musím držet.
A všechno, co jsem kdysi dostala, bylo pryč,
a přece všechno nové, co jsem dostala, jsem měla.
Zůstaň se mnou. Kvůli matce.
Obejmu tvou zbroj.
Vydrž. Dovol mi ukrást tento krátký čas ve tvé kůži.
Nemohu si dovolit neuspět.*

„Odjedu do Avilionu místo tebe. Ale vrátím se a tuto krádež napravím. Slibuji.“

Ležel mlčky.

Víc času už neměla. Členové jeho družiny se váleli ve svých pláštích u jezera a nevěděli o sobě. Opilecký spánek byl hluboký, ale probuzení z něho bývalo rychlé, jak často pozorovala na Ealdwulfovi a jeho synovi.

Nejlépe, jak to šlo, Yssobel oblékla Artuše do svých šatů. Z Rony sundala houni a umírajícího krále jí přikryla. Pak Ronu polibkem a slovem propustila, odvedla ji tiše na cestu a poslala ji zpátky k místu, kde se mění světy. Doufala, že kůň se probouje do *imarn uklyss* a odcválá domů, do vily.

Artušovo oblečení, boty a zbroj byly Yssobel trochu velké, ale ne tolik, aby se cítila nepohodlně. Došla k jezeru, lehla si na máry, zkřížila ruce na prsou a přes masku přilbice pozorovala hvězdy, jak se noří do mraků a zase z nich vycházejí.

Její dýchání se zpomalilo. Za úsvitu Gwei ospale vstal, postavil se k jezeru a zadíval se přes rákosí do míst, kde se zvedala mlha.

A pak zvolal: „Člun připlouvá. Ten okamžik je tady.“

Yssobel slyšela tiché záběry vesel. Věděla, že družinici stojí v řadě, pozorují vodu a jí si nevšímají, a tak maličko zvedla hlavu. Rákosí se rozhrnulo a na mělčinu najela bárka s krátkou přídí. Byla široká a nevzhledná, měla neumělou plachtu spuštěnou kolem nahrubo přitesaného stěžně. Na zádi stáli dva vysocí muži, každý s dlouhým bidlem, které snadno zapichovali do bahna. Dvě ženy v zářivých červenozelených hábitech, s tváří zakrytou bílými závoji, držely krátká vesla. Bárka měla nachové zdobení a do příde jako takové byly vyřezány postavy tří dlouhých, štíhlých zajíců tančících do kruhu.

Obě ženy vstaly a pokynuly družiníkům, aby přenesli máry na loď. Yssobel cítila, jak ji zvedají a dávají si ji na ramena. Jeden z mužů tiše plakal, ostatní šeptali slova, která mohla být rozloučení, přání štěstí nebo šťastné cesty.

S očima zavřenýma, téměř bez dechu, Yssobel čekala, až nosítka položí na bárku. Ocitla se mezi oběma ženami.

Muži zarazili bidla do bahna a odstrčili se od břehu. Obě ženy se posadily k márám, bez hnutí se dívaly přímo před sebe a pozorovaly zemi, dokud se bárka neotočila a neměla před sebou volnou vodu. Když znovu vypluli na jezero, ženy se chopily vesel a začaly pomalu, pravidelně zabírat. Tiše při tom zpívaly. Yssobel pozorovala přes obličejovou masku mraky a cítila zvláštní poklid.

Po chvíli muži odložili bidla, dřepli a chopili se vesel. Bárka se na vodě pootočila, jak se zvedl mírný vítr, jednoduchá plachta se rozvinula a zůstala rozvinutá. Muži hleděli netečně před sebe, ale Yssobel si náhle uvědomila, že jedna z žen se po ní koutkem oka dívá. Snažila se dýchat

co nejméně a oči nechávala zavřené. Tu ženu spíš cítila, než viděla.

Na prsou jí spočinula ruka. Hlas zašeptal tak tiše, že to mohl být náhodný šelest větru. „Nehýbej se. Nedělej nic, čím bys přitáhla pozornost převozníků. Jsou oddaní svému úkolu a ty tím úkolem nejsi.“

Žena, která šeptala, si nadzvedla bílý závoj. Bledá, ztrhaná tvář se otočila a podívala se dolů na Yssobel, tvář bez zdobení a téměř bez krve; strašidelná, a přitom vlídná.

Ženy znovu začaly zpívat, tentokrát dvojhlasně, zpívaly však v jazyce, který neznal ani Yssobelin zelený aspekt, třebaže cítila, že námětem je život zachraňovaný z pahorku vran a převážený na ostrov ztracených.

Yssobel potlačila veškeré nutkání vejít s těmito ženami ve spojení, aby nezareagovala nezvladatelně a neprozradila se nepravým očím.

Přišla noc a objevily se hvězdy. Plachta se nadmula a jezerní hladinu zčeřily vlny. I když měla takovou žízeň, že její tělo vodou šetřilo, nedokázala už déle udržet moč a musela se spolehnout na to, že muži si jejího nenadálého uvolnění nevšimnou.

S novým svítáním plachta začala pleskat. Muži ji přivázali ke stěžni, chopili se dlouhých bidel a zapíchli je do mělčiny, aby našli jezerní dno.

Bárka náhle proploovala mezi horními větvemi potopených stromů. Ženy se několikrát odstrčily krátkými vesly a nakonec se loďka pomalu zastavila u břehu jezera. Muži seskočili a vytáhli ji dál na souš. Potom vzali neumělé máry každý za jeden konec, zvedli je a vynesli na břeh.

Padla nějaká slova. Hněvivá slova pronesená jedním z převozníků. Z jeho gest bylo zřejmé, že zpochybňuje lehkost mrtvého těla; že má podezření.

Druhý muž najednou zajel rukou dolů, zvedl Yssobel z obličeje prilbu a troufalý čin odhalil. Něčí ruka ji necitlivě

zvedla a napřímila. Patřila jedné z žen. Muži ji probodávali pohledy, sahalí na opasky pro nože, ale obě ženy ze sebe shodily červenozelené hábity a odhalily pod nimi koženou zbroj ve stejných barvách. Pohled na ně byl úžasný. Jedna, viditelně mladší z dvojice, měla bujně černé vlasy, druhá dlouhé stříbrné copy.

Obě strany na sebe začaly pokřikovat a vyhrožovat si. Starší muž se naklonil k Yssobel. Z bledých očí mu čísel vztek. „Co jsi to provedla?“ zeptal se hlasem, který zněl jako vlčí zavrčení. „Co jsi udělala s mužem, pro kterého jsme přijel i?“

„Zaujala jsem jeho místo. Měla jsem pro to své důvody.“

„Nastup zpátky do člunu,“ poručil jí druhý. „Teď hned.“

„Ona zůstane,“ řekla mladší z žen a postavila se před Yssobel.

Muž pomalu přikývl, s pohledem upřeným mezi trojici žen. „Ale my ne. Přivezeme toho muže, který na nás čeká, a ty za tento čin zaplatíš víc než svým životem, až sem dorazí.“

Převozníci si odplivli na zem, potom se otočili, odtlačili bárku od břehu, naskočili a chopili se bidel. Yssobel se za nimi ještě dlouho dívala. Přitom si uvědomovala, že ji ženy drží za ruce.

Když se konečně otočila, spatřila, že ji vítají vřelé oči a vřelé úsměvy. Mladší z žen řekla: „Já jsem Uzana. Moje sestra je Narine.“

„Kde to jsem? Je to Avilion?“

„Je to jeho část, ale odlehlá,“ řekla Uzana. „Toto je jen jeden ostrov z mnoha. Známe je poměrně dobře. A čeká tady na tebe tvůj přítel. I když o tom neví.“

„Jak to víte vy?“ zeptala se nechápavě Yssobel.

„Čteme si v tvých snech.“

„Vítej na místě, které sis přisvojila,“ řekla Narine.

V průběhu dlouhé plavby přes jezero Yssobel opustil její červený aspekt.

Její zelený aspekt, existující v jiném světě, zpočátku nepoznal místo, v němž se dívka ocitla. Zatímco bárka odplouvala a muži z její paluby pokřikovali vzteklé nadávky, Uzana pomohla Yssobel odstrojit Artušovu zbroj a pečlivě ji sbalit, aby mohla být uložena na soumaru, kterého Narine vyvedla z úkrytu spolu s jejich koňmi. Byl tam i čtvrtý kůň, osedlaný a vybavený uzdou, se zelenými barvami uvázanými k hřívě a spenkám. Narine hodila otěže Yssobel.

„Čeká nás dlouhá jízda. Nepotřebuješ se umýt? Ulevit si?“

„Obojí. A najíst se a napít. Plavba přes jezero byla dlouhá a já jsem měla být mrtvá. Vydržela jsem dlouho, ale věčně jsem vydržet nedokázala. Potřebuji se očistit a znovu získat pocit, že žiju.“

Obě ženy se smály něčemu důvěrnému, zatímco na Yssobel čekaly. Potom jí podaly čturu a pořádný kus studeného hovězího, do něhož se Yssobel s chutí pustila. Zároveň se pomalým tempem vydaly na cestu.

Když se přiblížily k úzké soutěsce v kopci porostlém zakrslými stromy, přešly do cvalu. Pak, když se proplétaly úzkou, zrádnou, klikatou průrvou, se Yssobel zeptala: „Jestli toto není ostrov Avilion, co to tedy je?“

„Počkej!“ zvolala Narine, která jela jako první.

Vynořily se z kopce a před nimi se otevřel výhled dolů na pobřeží – skalnaté zátoky a krátké písčné pláže. Skály za nimi byly provrtané jeskyněmi a v krajině byly tu a tam rozesté zářivé stavby z bílého mramoru.

„Co je to za ostrov?“ nevzdávala se Yssobel.

„Ostrov ztracených,“ řekla Uzana. Pro Yssobel to bylo překvapení, ale příjemné.

„Ale já o tomhle místě znám jednu píseň. Matčinu píseň. Vždycky jí říkala píseň o Ostrovech ztracených.“

A můj dědeček je s tím místem spojený, pomyslela si. Je to první z jeho runových hadů.

Bez rozmýšlení, aniž si všimla úleku na tváři svých nových společnic, začala zpívat píseň, kterou měla Guiwenneth tak ráda. Narine jí téměř okamžitě přitiskla ruku na ústa a umlčela ji. Uzana se vztyčila, jak se její kůň polekal, pak se natáhla a chytila Yssobel za ruku. Vrtěla hlavou, ale usmívala se.

„Nezpívej to! Nikdy to nezpívej! Jestli to uděláš, budeš ztracená stejně jako tvůj přítel.“

Kdo je ten přítel? uvažovala Yssobel. A potom si vybavila Riannina smutná slova:

„Zpívala tu krásnou píseň. Tu smutnou. Tu, která znenadání propukne v radost.“

„Pojeď!“ vybídla ji Narine, ale Yssobel stála na místě.

„Nerozumím tomu. Něčemu nerozumím.“

Druhá žena se otočila a podívala se na ni. Teď byla trpělivá. Čas jako by se zastavil; ve vzduchu bylo ticho.

A Yssobel řekla: „Přiopluly jste pro toho mrtvého, že? Tak jsem se to učila. Přiopluly jste pro Artuše, když zemřel.“

Rozesmály se.

„Když zemřel?“ zeptala se Narine. „Jezdíme pro všechny mrtvé. I pro živé. Jsme sběračky. Obzvlášť z bitevních polí.“

„Někteří mrtví se drží,“ dodala Uzana. „Cení si toho, co dostali, a nechtějí se toho vzdát.“

A Yssobel se zeptala: „Co tedy jste?“

„Směrovatelky,“ odpověděla Narine.

„Ukazujeme cestu, směr do jiných zemí.“

„Někdy se nám říká ‚směrovky‘.“

„Průvodkyně, ukazovatelky, války, morgvalky, vranče, morrikany...“ dodala Uzana.

„Tolik jmen.“

„Pro tak jednoduchý úkol.“

Znovu se zasmály, ale nespustily při tom oči z Yssobel.

Yssobel se krátce zamyslela. „A tím úkolem je?“

„Odvést tě tam, kam *musíš* jít,“ odpověděla Narine.

„A odvést tě opatrně. Nám totiž na cestě záleží.“

„Ale přijely jste pro Artuše!“

A Uzana tiše řekla: „A přijedeme pro něho znovu, jestli to bude nutné.“

Narine pokračovala: „Když jsme pluly přes jezero, náš svět se změnil. Takový posun světa. To se nám stává. Najednou jsme věděly, když jsme byly na jezeře, že jedeme pro tebe.“

„Jak jste se to dozvěděly?“ zeptala se Yssobel. Byla zmatená z toho, co říkaly, ale nevyvádělo ji to z míry.

„Už jsem ti to řekla,“ opáčila Uzana. „Čteme si tvé sny.“

„Já tomu pořád nerozumím,“ namítla Yssobel. „V mém snu, v otcově vyprávění, Artuše odvezly do Avilionu tři královny.“

„No a ne? Nebyly tři?“

„Ten muž, ten válečník, pro kterého jsme přijely,“ řekla divoce Narine, „byl jeho zbroj. Pokud jde o to, že mohl být něco víc než to – kdo ví?“

„A Artušovu zbroj teď nosíš ty! Královna a král v jednom.“

„Panenská kráska s jemnou pletí, obalená zakrvácenou zbrojí.“

Narine souhlasila. Usmála se a pohlédla na Yssobel. „Ano, železem ťatá a hluboce raněná, ale dost silná, aby rány snesla.“

„Alespoň nějaký čas,“ dodala druhá žena. „Poklidná síla, ukrytá v síle.“

„Kypící život v údolí smrti. A proto budeš prověřena!“

„Vítej v místě, které sis přisvojila.“

„Tak!“ řekla Narine. „A teď pojed'me dál!“

Yssobel v Avilionu

Odysseův sen

Ve svém snu ji viděl: dívku s vlasy jako plamen, jak k němu ujíždí.

Ve svém snu ji miloval. V jeho snění byla vášeň.

Chladivý vítr od moře ho doprovázel každý den, když šel na místo, kde začínala pláž, místo jemného doteku s mořem, a zastavil se tam; někdy s oštěpem v ruce, někdy se štítem na zádech. Plný očekávání.

Oči zavřené; spí, a přitom nespí.

Ted' nezpívá, tady ne.

Zpíval píseň o Ostrově ztracených a ztratil se, dokud plně neprocitl. Ve své poloprobuzené části, pod utěšujícím, skrývajícím pláštěm Léthé, pod jejím závojem spánku, věděl, že toto není víc než nácvik.

Toto byl jeho život v praxi. Toto byl sen o snu, který přijde.

Dívka s vlasy jako oheň ho vyburcuje.

A občas šeptal její jméno:

Yssobel.

„Tady je,“ řekla Narine. „To je tvůj člověk.“

Poznala jsem ho okamžitě. Byl starší, ale ne o mnoho. Stál na kraji pláže, opřený o oštěp, štít odhozený před sebe, napůl ve vodě. Upíral zrak na moře; toužebně, a přitom truchlivě.

Sesedla jsem a hodila otěže Uzaně. „Myslíš, že je to pro tebe bezpečné?“ zeptala se.

„Ale ovšem.“

„Vypadá agresivně. Víš jistě, že je to přítel?“

„Je to můj dobrý přítel. Ale zůstaňte nablízku. Něco tady není v pořádku. Ale ano...“

Pohlédla jsem na své družky v sedle, které se sklonily, aby si po náročné jízdě odpočinuly. „Ano, cítím se bezpečně.“

Drahý Odysseus.

Vypadal tak zmateně, ale poznal mě, když jsem sešla na břeh a zamířila k němu. Byla jsem neozbrojená. On svůj oštěp upustil. S poklidným úsměvem mě vzal na vědomí a pak se odvrátil.

„Pojď za mnou,“ zašeptal.

Do skal za mořem byl vestavěný vstup do paláce; byl stejný jako mramorový průchod, který vedl do jeho jeskyně v Hadím průsmyku, i když tam byla za sloupy otevřená brána, ne hrozivé ústí díry v kopci.

„Víš, kdo jsem?“ zeptala jsem se, jak jsme šli.

„Vím. Vím to. Přestože paměť je v tuto chvíli slabá.“

„Byli jsme milenci. Na jiném místě. Mému otci to neříkej. Lhala jsem mu.“

„Myslím, že jsme byli,“ přisvědčil. „Já si ale myslím, že mě čeká větší úkol, větší láska.“

„Máš pravdu. Neřeknu ti, jak se jmenuje. Ani jak nebezpečnou pouť vykonáš, abys ji našel, i když jsem o ní četla. Znáš ji.“

„Neříkej mi to.“

„Neřeknu.“

Zastavil se a otočil se. „V tom případě o mně víš víc, než o sobě vím já. I když už mám představu, jak uvidíš.“

„Nikdy nezradím důvěru, kterou mi dává to, že tě tolik znám. Na nějaký čas tě potřebuji. Buď mým přítelem, prosím; jen na dobu, kdy tě potřebuji.“

Podíval se na mě, ani ne tak zmateně jako zvědavě. Pak sklonil hlavu. „Přijímám. Teď pojď za mnou. Zavedu tě na místo, ze kterého jde strach. Možná tě taky potřebuji. Kdo ví? Kdo ví, kde vyrůstá strach z budoucnosti?“

Jak byl široký v ramenou, na sobě tmavý kilt, neudržela jsem se a dotkla jsem se jeho páteře.

Odysseus se znovu otočil a vzal mě do náruče. Jeho objetí bylo pevné.

„Skoda, že si nepamatuji víc,“ zamumlal, když sevření svých rukou uvolnil, ale držel mě stále. „Mám pocit, jako bych na téhle opuštěné pláži strávil celý život.“

„Tvoje budoucnost má v zásobě mnohé. Opuštěnost k tomu bude patřit. Neboj se. Na konci je osvětlené prozření.“

„Tragédie? Láska?“

Uzamkla jsem mu rty svými. Byla to krátká vzpomínka na minulost; minulost, o níž jsem věděla, že nemůže vydržet.

Usmál se. Byl tak krásný, když se usmíval, v tmavých očích se mu leskla radost. Překvapila jsem ho.

Řekla jsem: „To, co jsme měli, jsme měli; to, co máme, máme; to, co nás potká, nás potká.“

Zasmál se. „Mizerná poezie.“

„Nikdy jsem netvrdila, že jsem dobrý básník; jenom kdyby ses dokázal vrátit ve vzpomínkách... dobrá milenka.“

„Bohové, jak rád bych ten vlasec nahodil. Abych tu vzpomínku ulovil, uspořádal hostinu vzpomínek. Vzpomínám si na krváčení.“

„Krev v naší vášni; ano, krev byla přílivem lásky.“

Apak se znovu proměnil v kámen, jako by z něho vyprchala nějaká životní síla. Nepřítomný a zarmoucený, jako by hleděl do prázdna. Otočil se ke mně zády. Vykročil chodbou.

„Následuj mě. Ale zůstaň se mnou.“

A já jsem ho následovala; a zůstala s ním.

Yssobelin sen

Yssobel si začala uvědomovat, co její družky naznačily: že toto místo dobře zná. Vzala do ruky stříbrnou sponku do vlasů, kterou pro ni vyrobil bratr Jack, a znovu si přečetla slova na ní:

Avilion je takový, jaký si ho uděláme.

Ano. Toto byla část místa, o kterém snila, když její matka zpívala tu píseň, píseň o Ostrovech ztracených. Jistě, nečekala, že najde Odyssea. Ale začalo jí to dávat smysl. A dávalo smysl, že cítila tu náhlou potřebu, skoro nevyslovenou; potřebu jeho pomoci.

Promluví o tom, až přijde ta správná chvíle. Odysseus procházel vlastní budoucností a ten palác byl místem nepocítěné vzpomínky. Ona tady byla živá, plná energie. Cítila, že on se cítí osaměle.

Byla tam široká síň, ve které byl stůl, a na tom stole víno a jídlo; židlí dost pro tucet nebo víc. Stěny – bylo jich osm – zářily pohyblivými, strašlivými obrazy. Odysseus se posadil a rozhlédl se. Pak se pohledem zastavil na Yssobel. „Je tohle můj život?“

Yssobel si sedla a nabrala si ovoce a olivy. Měla obrovský hlad a myslela také na Uzanu a Narine, které zůstaly na pobřeží. „Mohly by moje přítelkyně taky něco dostat? Je toho nazbyt?“

Odysseus se krátce zasmál a škádlivě se ušklíbl. „Samozřejmě,“ řekl. Vzal černou olivu a hodil ji Yssobel. „Ani nevím, jak se to sem dostává. Někdo se o mě stará. Někdo, kdo je tady, schovaný v temnějším místnostech.“

„Později to vezmu.“

Zadívala se na oživlé mramorové stěny. Pohybovali se tam podivní, obludní tvorové. A velice krásné ženy, které chodily jako ve snách a svůdně se dívaly přes rameno.

A byla tam válka. Velké město obehnané hradbami, muži střetávající se v boji, který nebyl o nic méně krutý než střet, v němž viděla definitivně padnout Artuše, ale účastnilo se ho mnohem víc lidí.

Yssobel šokovalo, když viděla, jak Řekové, zaštitění tvrdou tváří a pevným brněním, vlečou po městských schodech nahoru ženu. Očividně s ní měli nějaké úmysly. Maličkého synka jí vyrvali z náruče a svrhli ho z vysoké hradby. Křičel, když padal, křičel, když křičela jeho matka. Pak byla podrobena nedokonalosti lásky. A mezi muži, kteří ji zneužívali, byl samotný Odysseus, mnohem starší než teď.

Byl to srdceryvný výjev. Yssobelina ústa připravil o očekávaný požitek z ovoce. Hleděla na svého mladého přítele. Věděla, čím se stane, ale teprve teď jí to došlo.

Temný okamžik.

„Takže toto má být můj život,“ řekl Odysseus, jako by slyšel nevyřčenou myšlenku. Rozhlédl se po síni výjevů a pak se postavil proti stěně, která zobrazovala smrt dítěte.

„Ano. Myslím, že má. Je mi to líto.“

Smutně se usmál. „Netrap se tím. Vím to od doby, co jsem tady přistál. Doufal jsem, že bys mi to mohla vyvrátit. Zřejmě ne. Nechce se věřit, že budu tak krutý.“

„Nepřemýšlej o tom. Čeká tě hodně práce, než toto vůbec začne.“

„Yssobel.“ Otočil se a podíval se na ni. Byl to pohled prchlivého, krásného, ale vystrašeného mladíka, který ještě není připravený postavit se čelem k dramatickým dnům, jež má před sebou. Ruce měl zkřížené na prsou, jako by strach z toho běsnění a krve, kterou jednoho dne bude muset prolít, chtěl zadržet uvnitř.

„Já tím mužem být nechci. Opravdu tím mužem být nechci.“

„Přesto jsi to ty. I když ne zatím. Nemysli na to.“

„Válka? Tu dokážu pochopit. Ale s tou ženou... co jí provedeme...“

„Jmenuje se Andromaché. Manželka Hektora. Ta válka se vedla o Tróju. Kreslila jsem obrázky, někdy i tvoje, na zadní strany svitků, ze kterých jsem se to dozvěděla.“

Odyseus se zamračil, vstal a zadíval se na proměnlivou zed’.

„Hektór? Toho znám. Je tady. Dívá se na mě.“

Zahlédl toho muže a ukázal na něho. Na proměnlivé zdi běžel Hektór s kovovýma očima k němu, se štítem držným pevně před sebou a mečem schovaným za zády. „Hektór.“

Tam! Divoký bojovník. Děsí mě. Každý bronz mě děsí, když má tvar listové čepele. Ale moje zbraň ho nezabije. Zabije ho duch, kterého znám jako Achillea.“

„To je pravda. Skolí ho Achilleus. Ale město nakonec padne.“

Mladý muž se vrátil ke stolu.

Vzal Yssobel za ruce. V očích měl slzy. „Ještě nepadlo. Ještě jsem tam ani nebyl. Zdá se, že mám před sebou dlouhou a nebezpečnou cestu.“

„To je pravda,“ zopakovala Yssobel. „A nevěřím, že se listové čepele doopravdy bojíš.“

„Jestli si to myslíš –“ při pohledu na ni se nepatrně usmál „– tak nevíš, co je kroucení a bodnutí strachu. Ale doufám, že máš pravdu.“

Povzdechl si. Chvilí vypadal starostlivě a úzkostlivě. Potom se uvolnil a přenesl pozornost na Yssobel. „A teď k tobě. Jak ti můžu pomoci? Udělám všechno, co bude v mých silách.“

Yssobel dlouho váhala. Její pohled znovu přitáhla barbarskost toho, jak Řekové zabili Trójanku Andromachu, jak jí z náruče vyrvali dítě. Byl to okamžik pochyb, zda s tímto mužem zůstat, či ne, v jeho palácové věštině. Avšak připomněla si: ještě to není ten muž, kterým se stane.

Tiše řekla: „Potřebuji najít svou matku.“

Najednou stála ve dveřích Narine. Za otěže, které svírala v rukou, držela koně. Nebyla v dobrém rozmaru.

„Umíráme hladem!“

Zrak jí padl na stůl, na kterém byla jídla hojnost. Uzana jí nakoukla přes rameno. „Jak dlouho jsi nás chtěla nechat čekat?“

„Pojďte dál,“ řekl vlídně Odysseus. „Ale toho koně nechte venku.“

Sedly si a začaly se cpát jako zvířata, ale z mladého Řeka nespustily oči. Pily vodu, ne víno. Pak se opřely a rozhlédly se po síni s oživlými stěnami. Narine si všimla plážového útoku proti obraně Tróje a mužů ženoucích se k pozorovateli. „Tomu říkám bitva!“

„Tomu říkám život,“ dodala Uzana, když se rozhlédla po měnicích se obrazech, dmoucím se moři, křišťálovém paláci, k němuž se potlučení, solí nasáklí muži plazili. „Jaká to zvláštní zvířata. Jaká to pouť, kterou to ukazuje. To je tvůj budoucí život?“

„Zřejmě.“ Odysseus se podíval na Yssobel.

„Straší tě to?“ zeptala se Uzana.

„Velice. Ale vymyslím strategii, jak se s tím vyrovnat. Obzvlášť až skončí ta cesta domů po válce.“

„Jestli je to tak, chtěla bych u toho být s tebou. Tvůj život má v sobě vzrušení, výzvu.“ Uzana se rozhlédla po výjevech na stěnách. „Jak to skončí? Tvůj život.“

„Masakrem, jestli se té stěně dá věřit.“

Uzana a Narine sledovaly, kam ukazuje jeho ruka: na to, jak v malé, stísněné místnosti, kde vyrůstal strom, který držel strop, zavraždil několik mužů. „To je můj domov. Ti muži se jej pokusili ukrást. Jenže já jsem ten domov ještě ani nezačal budovat. Toto orákulum je skoro až příliš podnětné.“

Narine si nacpala do úst fik a letmo se podívala po Yssobel. Je šílený? ptal se její pohled.

„Měli bychom vyrazit na další cestu,“ řekla Yssobel. „Musím najít armádu duchů, které se říká Legie. A jednoho muže, který v ní jede. Potřebuji ho pochopit.“

„Legie?“ podivil se Odysseus. „Proč bys chtěla najít Legii?“

„Protože odvezla mou matku Guiwenneth.“

„U Dia! Legie! To bude úkol!“

„Takže ty ji znáš?“

Oči mu zazářily.

„Zahlédl jsem ji několikrát. Nevím, kde je teď, ale vím, kde začít hledat. Jenže dostat se tam nebude snadné.“ Podíval se na Uzanu. „Předpokládám, že vy pojedete s námi.“

„Pochopitelně.“

„Tak se tedy najeďte. Snězte všechno. Ale stůl ne,“ dodal s úsměvem. „Na tom spím. Postarám se vám o koně. Zítra vyrazíme.“

„Kam? A jak daleko?“ zeptala se Yssobel. „Musíme se zamyslet nad zásobami.“

„K soustavě jeskyní s průčelím ze zeleného porcelánu. Viděl jsem je. A skutečně, je to daleká cesta. Ale ty jeskyně ukrývají zrcadlo do světa. Uvidíme tam výjevy.“

„Palác ze zeleného porcelánu!“ zašeptala Yssobel, skoro pro sebe. To místo navštěvovala při dlouhých vyjíždkách z vily s Odysseem často. Bylo jí jasné, že si ty výpravy do Hadího průmysku nepamatuje. Proto řekla jen: „Otec o tom místě mluvil. Četl o něm v jedné staré knize... v takových svázaných pergamenech,“ dodala, když se Odysseus zatvářil nechápavě. „Příběh člověka, který vyrobil z kovu a kamene výtvar schopný pohybovat se v čase.“

Odyssea to zaujalo. „Takže jako Legie,“ řekl.

Yssobel věděla o Legii velice málo, ale i tak přisvědčila.

A i když se cítila trochu provinile z toho, jakým způsobem použila některé z těch pergamenů na kreslení, pocit viny z ní prchl jako polekaný zajíc.

Palác ze zeleného porcelánu

Ráno byl Odysseus mimořádně veselý. Vstal časně, osedlal koně – on sám měl čistě bílou klisnu – a zanedlouho ho bylo vidět, jak cválá od paláce dolů k moři, kde se otočil a zakřičel cosi potupného. Přitom se smál.

Na čas odmítal svou budoucnost.

Yssobel s oběma ženami ho následovala při dlouhé okružní jízdě po břehu ostrova, až skupina dojela k úzké hrázi, která se táhla přes oceán a ztrácela se v oparu. Jezero se tady změnilo v moře, třebaže si Yssobel nevšimla okamžiku, kdy se vody oddělily.

„Přejezd je nebezpečný,“ řekl Odysseus. „Když sklouzneš do moře, je s tebou konec. Něco pod hladinou je velice hladové a velice rychlé. Viděl jsem to několikrát. Proto mi tady nezůstali žádní přátelé. Ale prozatím jsem měl vždycky štěstí.“

Vyrazil jako první a nad svou klisnou si udržoval pevnou vládu. Hráz byla jen o málo širší než pěšina pro koně a zem byla kluzká.

Celý dlouhý, tichý den šli po mostě mezi ostrovy, pod bezmračnou oblohou. Udržovali stálé tempo a kvůli ničemu nezastavovali, ve střehu před nebezpečím.

Zanedlouho se na dohled objevil ostrov. Vyrůstal z vody jako býčí rohy; dva horské štíty.

Hráz se rozšířila a vyústila na úzkou skalnatou pláž, odkud vedla strmá stezka roklinou mezi horami. Tady si chvíli odpočinuli a občerstvili se.

„Teď už to není daleko,“ ubezpečil je Odysseus, třebaže Narine se tvářila, že ví, kde je.

Po obtížném výstupu kamenitou stezkou vzhůru se skalní stěny sevřely k sobě; ocitli se v šeru. Yssobel znovu poznala, o jaké místo se jedná. Hadí průsmyk.

Ujala se vedení a užívala si zvláštní pocit, že to místo zná. Zakrátko pak uviděla první odlesk světla od zelené plochy. Když přijeli blíž, jasně se jim ukázala socha býka z profilu, zhotovená z blyštivého zeleného porcelánu. Její doširoka otevřená tlama tvořila vstup.

Podobalo se to zvláštnímu muzeu v Hadím průmysku za vilou, a zároveň se mu to nepodobalo. Tamten výtvar mysli možná patřil jejímu otci. Toto mohla být vzpomínka na otcovo vyprávění o „stroji z kovu a kamene, který cestoval časem“ propletená s jejími vlastními myšlenkami. Rozhodně si povšimla nádherné sochy býka, která vypadala, jako by vstup do muzea střežila.

Yssobel začala přemýšlet, co jí tady Odysseus přišel ukázat.

„Další odraz,“ odpověděl, když se ho zeptala. „Štít!“

Narine a Uzana počkaly v chladné rokli. Odysseus provedl Yssobel býkovou otevřenou tlamou. Tady bylo ještě chladněji a víc tma, ale poté co chvíli šli, začalo sílit zelené světlo a v síních, jimiž procházeli, začaly z přítmí vystupovat neurčité tvary. Nebylo mezi nimi nic živého; byly to exponáty, tak jako byl Yssobelin pokoj ve vile zaplněn předměty, které nasbírala. Stejně jako její dědeček George Huxley naplnil svůj „Dubový srub“ na okraji světa předměty, které nasbíral.

Byly však fascinující. A bylo prakticky jisté, že pocházejí z otcovy fantazie.

„Zbožňuju to tady,“ prohlásil Odysseus, když procházeli místnostmi, jimiž se někdy rozléhala ozvěna, sestupovali po schodech do místností obestavěných policemi s pergameny (na které se Yssobel dívala s mírným pocitem viny) a stoupali do míst, kde stály obrovské lidské postavy se zdviženýma rukama a vytřeštěnýma očima. „Ale co je tohle?“

Odysseus uvedl Yssobel do široké síně vyplněné stroji z tmavého kovu, z nichž některé měly kola, široká křídla a na nose jakési kříže. Stroje byly natřené zářivými barvami, přičemž část výzdoby představovala zubaté tlamy. Všechno tady byl válečný chaos. Válečné stroje. Byly tam také známější vozy, dvoukolové i čtyřkolové, a několik předmětů, v nichž Yssobel poznala – podle toho, co se naučila – děla. Masivní výtvoř válečné architektury, silně nakloněné nebo rozbité.

Odysseus řekl: „Do některých těch zvláštních kovových zvířat si můžeš vlézt. Uvnitř je místo. V některých je dost místa pro několik mužů. Pokud by se použily ve válce, skýtaly by dobré místo pro úkryt a tenhle pevný kov...“ udeřil do jednoho stroje pěstí „...by zastavil oštěp. Mě tyhle nestvůry fascinují.“

Yssobel si vybavila otcův výraz. „Váleční oři,“ řekla.

„Váleční oři,“ zopakoval Odysseus. „To je pro ně dobré jméno. Zapamatuj si je.“

Palác ze zeleného porcelánu, toto podivuhodné muzeum minulosti a budoucnosti, klesal a stáčil se, jako by se samotná země pohybovala a formovala jej. Místy se rozpadal, mramor praskal, omítka se odlupovala. V jednom takovém místě prošli síní maleb. Yssobel byla u vytržení.

Byli tu muži, ženy a děti oblečení v přehnaně honosných oděvech, všichni se zvláště sinalými, prázdnými tvářemi. Drželi psy a koně a dívali se z obrazu, jako by chtěli říct: *Pomoz mi; uvízl jsem v čase*. A scény námořních bitev mezi obrovskými loděmi, zlámané stěžně, potrhane plachty, ale tolik stěžňů, tolik plachet! A obraz křičící ženy, kterou táhnou muži s krutými tvářemi v pevné zbroji do prudkých schodů.

„Nerozumím těm výjevům,“ prohlásil Odysseus. „U některých mám pocit, že je znám, některé nedávají smysl.“

„Jsou krásné. Všechny ne. Ale většina ano. Zahanbují moje obrazy.“

„Ať už jsou tvoje obrazy jakékoli, nenech si je zahanbit ničím z toho, co tady je. Některé z těchto obrazů vypadají uboze. A koně jsou moc velcí. Lodě mají strašidelné rozměry. Žádná loď, která by byla tak velká, by nemohla plout. Pojd' dál, ukážu ti, kde ti netvoří žijí, než tě odvedu ke štítu.“

Ale cestou za ním do další tmavé chodby Yssobel zahlédla široký obraz se strašlivým výjevem, na němž muži ve zvláštních stejnokrojích procházeli dýmem a před sebe napřahovali krátká kopí. Nešli po pláži ani po kopci, ale po barevném plátnu, které jako by obsahovalo padlá těla dalších mužů. Vedle něj byla slova napsaná na kusu tenkého pergamenu.

Když jej strhla, na okamžik se znovu vynořila její červená stránka a pomohla jí přečíst první řádku: *Šel jsem si pro život přes tartanové pole.*

Yssobel tomu nerozuměla, ale cítila, že ji ten lístek něčím přitahuje. Složila ho tedy a zastrčila si ho do oděvu. Odysseus na ni pokřikoval, a tak šla za ním.

Bylo to místo plné divů. Odysseus byl smíchem bez sebe, když ji provedl galerií podivných tvorů podobných plazům, z nichž někteří byli drobní, jiní dosahovali obrovské výšky a délky. „Který zvláštní, zvrácený bůh je stvořil?“ zeptal se. „Samý krk, ocas a zuby. U Dia, doufám, že má pozdější pouť nebude zahrnovat setkání se žádnou z těchto ozvěn šílené mysli.“

„Taky v to doufám.“

Když však tuto výstavku zapomenutých, z noci zrozených zvířat opustili, Yssobel se znovu zadívala na uzmutý pergamen.

Tartanové pole?

A potom ji Odysseus uvedl do galerie štítů. Byly jich stovky. Všechny visely na krovech, otáčely se a s řinčením do sebe narážely ve větru, který foukal úzkým oknem otevřeným do horní části rokle. Kulaté, oválné, kapkovité, jejich geometrie byla udivující a krásná, stejně jako barvy a vzory, zvířata, symboly a znaky boje, které mnohé z těchto příručních nadějí na odvrácení blížícího se úderu pokrývaly, někdy úplně přesekly.

„Toto je moje oblíbená síň,“ řekl Odysseus. „A toto je můj oblíbený štít.“ Zpomalil otáčející se kulatý štít, na jehož vnější kůži byl vyobrazený kuň. Přední stranu pokrýval tenký bronz, ale jeho tíhu mělo na svědomí dřevo a kůže a dřevo a kůže, ve čtyřech silných vrstvách.

Yssobel si vzpomněla na štít, napůl pohlcený mořskými vlnami, na který Odysseus tak bezúspěšně hleděl. Byl stejný.

Odysseus měl hloubavou, rozjímavou náladu. „Vybírá si štít muže? Nebo muž štít? To mi vrtá hlavou. Co vypovídá štít – jejich tolik různých – o muži, který ho nosí? Co vypovídá brnění muže nebo ženy, kteří je nosí, o tom, jací jsou?“

Yssobel se v úvahách, které mu vrásnily čelo, přestala orientovat.

„Odyssee. Příteli...“

„Ano?“

„Mizerná poezie. Přestaň se oddávat chmurám. Ukaž mi ten štít, kvůli kterému jsi mě sem přivedl.“

Mladý Řek se na ni potutelně podíval a věnoval jí nakyslý úsměv. Pak jí pokynul, aby šla za ním. Když ho štítovou síní následovala, nenadále se otočil, popadl ji do náruče a políbil ji, rychle, ale významně.

„Opravdu tě miluji.“

„Já tě taky miluji.“ Odstrčila ho. „Ale teď mi ukaž ten štít.“

„Máš ho za zády.“

Byl to štít, jaký mohl nosit jen muž, který byl nesmírně vysoký a silný. Když Yssobel rozpřáhla paže, nedokázala obejmout jeho okraje. Ze zadní strany byl vyroben z hrubého dřeva nakladeného ve vrstvách, mezi něž byla i tady vmáčknuta kůže. Ale jeho povrch, blyštivá přední strana, byl nádherný: i s výzdobou zhotovený z nějakého kovu nepodléhajícího zubu času, nebo možná čarodějnými postupy z drceného křišťálu.

A přesto zjistila, když se na štít podívala pozorně, že nevidí nic než odražené světlo a svůj deformovaný obraz na ploše štítu a puklici ze zeleného křišťálu, která byla uprostřed.

„A toto je...“

„Diadořin štít.“

Yssobel, v prvním okamžiku šokovanou jeho velikostí, ohromila jeho jednoduchost. „Slyšela jsem o něm. O mém dědečkovi – Peredurovi – se vypráví jedna pověst, která ho s ním spojuje. Pokud to je ten štít.“

„Štít Diadory,“ řekl Odysseus a natáhl ruku, aby válečné zrcadlo natočil šikmo. „Nedívej se přímo na něj. Ber na vědomí, že tam je. Dívej se koutkem oka. Je možné spatřit velice zvláštní výjevy. Ty jim pravděpodobně porozumíš. Já to nedokážu.“

Yssobel se podívala Odysseovi do očí a úporně se snažila vzpomenout si. Pak ale, přesně jak řekl, začala vidět obrazy na štítu, zahlédnuté koutkem svého zraku.

Její bratr Jack, jak se snaží táhnout koně a lod'ku řekou, která se divoce valí proti němu. Viděla ho, jak vytáhl lod'ku na břeh, zamaskoval ji a pak vyvedl koně na otevřené prostranství a na slunce. Viděla dva chlapce, jak sedí u potoka. Nejdřív se polekali, pak se uklidnili. Jack, její bratr Jack, klečel ve vodě mezi nimi a umýval se. Krvácel. Slyšela šum hovoru, slova však ne. A slyšela smích.

Odysseus se zeptal: „Proč se usmíváš?“

„Můj bratr našel okraj světa. Nebo ho najde. Jmenuje se Jack. Umí tenhle štít nahlížet do času?“

Mladý Řek pokrčil rameny. „Netuším. Ale ukazuje jiné světy, takové, které jsou šťastnější než ten ukazovaný v mém paláci. Proto sem chodím, když můžu.“

„Potřebuju víc. Jak získám víc?“

„Dívej se dál. Mysli na to, co chceš vidět.“

„Všechno. Všechno. Chci vidět úplně všechno.“

Nesmírně ho to pobavilo. „A kolik máš času? Na to, abys viděla všechno.“

„Myslím všechno, co souvisí s nalezením mé matky, Legie a muže...“ Zaváhala; nebyla si jistá, jak to říct. „Muže, který byl zřejmě vzkříšen. Muže jménem Christian.“

„Kdo to je? Nebo co?“

„Můj strýc. Potřebuji ho pochopit.“

Odyseus to vzal na vědomí a se zdvořilou úklonou štítovou síň opustil. „Budu venku s těmi požíračkami mrtvol.“ Zasmál se svému hrubému žertu. „Nespěchej. Tenhle čas je tvůj.“

Yssobel si klekla vedle Diadořina štítu, upřela oči před sebe a nechala periferní vidění vyloudit obrazy. Volala otce, ale ke svému překvapení zjistila, že je tam znovu Jack.

Kráčel podivuhodnou, nepozemskou krajinou, podsvětím, spolu s vysokými, odpornými tvory, kterým si zvykli říkat Amurngothové. Bylo jich kolem dvaceti. Kromě nich tam byl zarostlý, rozcuchaný chlapec v kalhotách z jelenice a košili, s krátkým oštěpem v ruce. Vypadal nahněvaně. Jack, který šel s ním, měl také zachmuřený výraz.

„Copak se děje, bratříčku?“ zašeptala, a ihned se zarazila. Všichni se zarazili. Jack se zmateně rozhlédl kolem sebe, potom si klekl. Ruku měl kolem chlapce, ale

díval se skrze štít. A uslyšela jeho hlas, jako by z velké dálky.

„Kdo je tam? Yssi? Jsi to ty? Zní to jako tvůj hlas...”

„Kde jsi?”

„Jdu tě najít. Myslím, že jsi v nebezpečí.”

„Jak mě chceš najít. Jak víš, kde hledat?”

„Skoro tě neslyším. Musíme dostat Bludníka do kontaktu s vegetací. Jak jsem zjistil, kde hledat? Z Huxleyho deníků. Jsi v Avilionu, a já vím jak ses tam dostala. Jdu jinou cestou. S Amurngothy. Uzavřeli jsme spolu dohodu. Doufám, že ji budu schopný dodržet. Jsi v bezpečí?”

„V bezpečí? Ano. Prozatím. Mám s sebou přátele. Až najdu Legii, změní se to.”

„Pak tedy tě najdu v Legii! Yssi...?”

„Jacku?”

„Pořád máš ty stříbrné sponky?”

„Samozřejmě že je mám.”

„Opatruj je. Stýská se mi po tobě, sestřičko. Ale my se najdeme. Čas nás tady neovládá. My ovládáme čas. Mluvím s červenou, nebo zelenou?”

„Myslím, že s červenou. Už jsem myslela, že jsem ji ztratila.”

„Přenechej to zelené. Já jsem víc Bludník než Jack. Až najdeš prales, budeme moci hovořit snadněji.”

A zmizel, obraz se vytratil, jeho rozloučení z dálky si čas přitáhl zpět.

Nakrátko se sesula, položila hlavu a ruce na vzorovanou podlahu. Nedalo se říct, že by vyloženě plakala, ale cítila se osaměle. To setkání zprostředkované zrcadlivým povrchem bylo úžasné. Přesto ji děsila vlastní slova, do té doby nevyslovené myšlenky.

Až najdu Legii, změní se to.

Proč to řekla?

Yssobel se narovнала a hlavou se při tom udeřila o jeden z dalších zavěšených štítů. Přineslo jí to okamžik jednodušší bolesti, než znovu natočila své periferní vidění k Diadoře.

Jenže co by se měla pokusit uvidět? Svou matku? Legii? Chvilí přemýšlela a pak z náhlého popudu tiše zavolala:

„Christiane!“

Probudil se náhle a s výkřikem. Zdálo se mu o Dubovém srubu. V tom snu chytal ryby v rybníce se svým bratrem Stevenem; háčky se jim zachytily za starou loďku, rozbitou pramici, ale vlasce vydržely a oni ji vytáhli na hladinu. On vešel do vody a přitáhl vrak k bahnitému břehu.

Zdálo se mu o jejich úžasu, o okamžitých nápadech: Je to dílo pirátů? Co když najdou taky tělo?

Zdálo se mu o jejich objevu a o příběhu, který by se mohl ke vzkříšení tohoto potopeného vraku, deset stop pod hladinou mlýnského rybníka nedaleko jejich domova, vázat.

Ale teď, když byl vzhůru a křičel, probudil ty, kteří spali v jeho blízkosti. Roztřeseně vstal a rozhlédl se po nízkých ohních, kupkách zbraní a napůl probuzené armádě, která tady na otevřené pláni spala. Postupovali časem k bojišti, ale prozatím neměli pojem o směru, jestli dopředu, nebo zpátky.

Věděli jen, že je někdo volá. Legie brázdila zem, tak jako brázdila samotný čas. Procitajícímu Christianovi se vrátil tajný strach, že je čeká budoucí válka, a to taková, na kterou není tato obrovská, chaotická, podivná a přízračná armáda připravena.

Jak se potuloval, s pláštěm omotaným kolem těla a třasem v údech, cítil na sobě kruté, přísné oči. Pevně

svíral svůj meč, schovaný pod pláštěm. Věděl, že jeho velení Legii je něco, o co se bude brzy muset utkat.

Ohně hořely, jeho mysl byla v plamenech. *Kdo je tam?* uvažoval. Nahlas promluvit nechtěl, aby jeho strach nevyšel najevo.

Když se vzdálil do tmy, daleko od ohňů, vzpomněl si na plameny, které mu vzaly život, obrovský oheň, který odděloval jeho domov od Lavondyss; oheň z místa, kde duch běhá s větrem; z místa snění, kde se narodil znovu.

Jak kráčet tmou, vzpomněl si na Guiwenneth a schouli se do sebe, když si vybavil, jak po ní toužil, jak ji uchvátil a jak zabil svého bratra Stevena, jenže se mu to nepodařilo; zjistil, že Steven je silnější, že je to někdo, kdo je schopen stejně zuřivě odplaty.

Vzpomněl si na ztrátu, kterou cítil, když přišel o Guiwenneth. Přestože ji miloval, používal vůči ní násilí. Byl tenkrát ztracený. Teď, když nenadále procítl ze svého snu, se cítil ztracený znovu.

Guiwenneth ho pozorovala. Ale byla to vůbec Guiwenneth? Stejně zářivé, splývavé vlasy měděné barvy, napůl zakrývající obličej, ten bledý obličej se zelenýma očima, ta potměšilá, úžasná, mlčky se usmívající tvář. Tohle však nebyla ona.

Kdo tedy? Byl zmatený.

Kdo je to? zašeptal.

Postoupila dopředu a on se k ní otočil. Byla tam jenom tma, temnota pláň, na níž se Legie utábořila. Ona však byla v koutku jeho zraku a pozorovala ho.

Proč tě znám?

Ona ale mlčela. Klečela teď, s rukama zkříženýma na prsou a hlavou skloněnou, jako by měla žal. Neřekla nic.

Děsíš mě. Duchu.

Dřív než mu ta myšlenka stačila proběhnout hlavou, zjevení zmizelo. Vzduch byl čerstvý, kopec v dálce začínal

svítit teplým jitřním světlem a on měl po boku muže. Drželi ho za ruce a prohlíželi si ho s výrazem, ve kterém byla zvědavost, ale také soucit.

Setřásl je ze sebe a vrátil se k místu, kde leželo jeho brnění. Když za sebou vycítil jejich přítomnost, otočil se a povytáhl svůj meč z pochvy. Stáli tam velice nehybně. Vypadalo to, jako by je jeho jednání polekalo a rozhněvalo.

Nejmladší ze čtveřice řekl: „Zdálo se, že tě něco rozrušilo. Jestli můžeme nějak pomoci, uděláme to.“

Byli to jeho ochránci. Jeli před ním nebo vedle něho, čtyři muži, jimž důvěřoval. Na sobě měli tartanové kilty v matných barvách a kabáty ze silné jelení kůže. Měli zalíbení ve zbraních, které on sám neuměl používat.

Nejmladší z nich promluvil znovu: „Musíš být silný. My musíme být silní pro tebe. O co jde?“

„Pronásleduje mě minulost. Netuším proč. Tak: je to pro vás dostatečný projev slabosti?“

„Slabosti? V čem spočívá slabost? Co sis vzal, sis vzal. Co si bereš, si bereš. To, co ti někdo vezme, ti vezme. S tím prvním nemůžeš nic udělat; to druhé je něco, o čem můžeš rozhodnout. To třetí je vzrušení!“

Podíval se na toho mladého, troufalého muže, zahleděl se mu do očí. „Mizerná poezie. Ale máš pravdu. Nemůžu si vzpomenout, jak se jmenuješ.“

„Peredur. Není to jméno, které by se mělo zapomínat. Zapamatuj si je dobře.“

Odrazy

Vítr sílil. Síň štítů se proměnila ve zvonici, jak do sebe narážely. Diadořin štít se dal do pohybu, přestože byl obrovský a těžký.

Yssobel se podívala přímo na něj. Jeho povrch byl jako oceán; vlnil se. Na jeho přední stěně byly obrazce, pohyb, který se plynule přeléval. Uchvátilo ji to, nedokázala od té postříbřené akvamarínové nádhery odtrhnout oči.

„Odvrať se!“

Zvedla ruku, aby se štítu dotkla, ale prudká cizí paže ji za ni chytila a zadržela ji.

„Dívej se jinam!“

Stejně rychle, jako se přihnál, Odysseus zase ustoupil.

„Myslela jsem, že jsi šel ven,“ řekla Yssobel.

„Nevěřil jsem ti, že se nepodíváš,“ odpověděl zpoza jejích zad. „Viděla jsi všechno, co jsi potřebovala vidět?“

„Nevím. Ještě chvíli?“

„Proč se ptáš mě? Zůstaň, jak dlouho budeš chtít. Nemám žádné bezprostřední plány.“

Nato se rozhostilo ticho.

„Požádej o to, co chceš doopravdy vidět,“ řekl pak Odysseus. „Poradím ti. Je to tvá matka. Člověk nemusí být génius, aby to pochopil.“

„Mlč. Odejdi.“

„To první ano. To druhé nikdy.“

Yssobel počkala, až se znovu usadí, a požádala o Guiwenneth.

Nezbylo z ní nic než stín. Procházela táborem, zahalená do svého pláště, ovinutá svými pažemi. Měsíc stál nízko; ohně plápolaly v mírném větru. V jejich záři spali muži a ženy. Ona chodila jako duch.

Pak se před ní náhle zvedla sova, s bílou hrudí a očima jako diamanty. Vylétla ze svého hřadu a mávala křídly. Tolik života v této smrti!

A jako by pták přinesl zvuk nového života, uslyšela svou dceru.

„Jdu tě najít. Přicházím, abych tě přivedla domů.“

„Yssobel?“ Polekaně se rozhlédla, zapátrala v šeru. „Nedělej to. Nechoď. Nikdy jsi to nechápala. Nech mě na pokoji. Jsem tady proto, abych se postarala o jednu starou ránu, a jestli se do toho připleteš, ztratím svůj život znovu.“

„Ten vzkříšený muž.“

Guiwenneth si najednou uvědomila, že kontakt je zprostředkován orákulem. Zadívala se na jeden z ohňů. „Říkej mu, jak chceš. Miluj ho, jak chceš. Já potřebuji čas, abych ho našla a zabila. Odejdi!“

„Jdu tě najít.“

„To se ti nikdy nepodaří. A i kdyby, bude příliš pozdě.“

„Mám v úmyslu tě odvést domů.“

Duch Guiwenneth se nahlas zasmál. „Žádná cesta domů není.“

„Když jsi odjížděla, zpívala jsi píseň o Ostrovech ztracených. Můžeš ji vzít zpátky.“

Guiwenneth se pomalu otočila kolem dokola. Možná se snažila svou dceru zahlédnout. Zasmála se. „Jak chceš vzít píseň zpátky?“

„Nevím, mami. Ale určitě se to dá nějak udělat.“

„Nech mě být, dcero. Vrať se tam, kam patříš. Najdi Odyssea a vdej se za něho.“

„Odysseus je tady. Znovu jsme se našli. Manželství není perspektiva. Naše cesty se brzy rozejdou.“

„Škoda. Škoda,“ zalitovala tato verze. „Byl to hezký mladík.“

„Otcí se po tobě stýská.“

Guiwenneth si povzdechla a omotala si obličej svými dlouhými vlasy; v zrcadlivém štítu vypadala zamyšleně a krátce i ztraceně. Pak přišel znovu ten záblesk krutých zelených očí. „Steven se s tím vyrovná. Vždycky věděl, že náš společný život bude pomíjivý. Tvůj otec není žádný hlupák. Kde jsi?“

„V paláci, pozoruji tě periferním viděním. Koutkem oka. Vypadáš moc smutně, Guiwenneth. A moc rozzlobeně.“

„Jsem tady, abych něco udělala, Yssi. Jestli chceš vidět hněv, podívej se na mě za chvíli. Tohle je velká armáda. Proniknout do jejího středu je těžké. Ale až se tam dostanu...“ Guiwenneth se odmlčela, stáhla se do sebe. „Nech mě, ať si poradím, jak umím! Mně je po tobě taky smutno; i po Jackovi. Ale tohle je pro mě konec. Snažte se udržet své cesty u sebe, ty a ten Řek.“

„Už vím, že to nebude možné.“

„Tak brzy najdi rozkoše života. Nech mě být, Yssobel. Nech mě na pokoji. Nesleduj mě. Nemarni svůj život.“

A jako by Guiwennethina slova dokázala orákulu poručit, Diadořin štít najednou jen odrážel a zářil. Obraz byl pryč.

Yssobel bušila do povrchu pěstí, chvíli i plakala. Pak ucítila na rameni tu konejšivou ruku, a když vstala, byl tam Odysseus.

„Slyšel jsem tvou část toho obtížného rozhovoru.“

Otřela si slzy z očí. Měla na sebe vztek. „Matka je tvrdohlavá. *Musím* tu Legii najít.“

„Mám tě na chvíli obejmout? Nebo pojedeme dál?“

Podívala se mu do očí a uviděla v nich teplo, které si pamatovala, něžnost, která se dokázala zúžit v záblesk zuřivosti. Oči, které uvidí smrt. Oči, které oslepnou před běsněním toho muže, až povolí brány Tróje.

„Ano. Obejmi mě. Pevně mě obejmi. Zůstaň se mnou, dokud tu noční armádu nenajdu.“

Byl to tentýž muž, kterého znala ve vile? Nebo ho vytvořila ona, pouhou vzpomínku na muže, jehož milovala, a toho ‚vyměňence‘ vybavila mlhavou vzpomínkou na jejich lásku?

Měl na těle stejná znamení, jaká si pamatovala. Něžnost jeho paží byla taková, jakou si pamatovala. Hebkost jeho polibku byla taková, jakou si pamatovala. Smutek v něm, ten pocit osamělosti, byl rozhodně stejný jako u muže, který byl Odysseem jejích dní, než našel ostrov, kde se usadí, kde najde milovanou manželku – Penelopé, jak jí řekl Steven – a zplodí zbožňovaného syna.

Byly chvíle, kdy Yssobel propadala zoufalství, že je touto rozpůlenou bytostí, napůl lidskou; červená a zelená se v její hlavě a v jejím srdci svářily.

Ted' však byla zelená, stejně jako tento muž z legend. Aon ji objímal se soucitem a pochopením:

Slyšel jsem tvou část toho, co musel být obtížný rozhovor.

Uvědomila si, že ho miluje, i když to možná není tentýž muž, se kterým tančila u ohně, i když to možná není tentýž mladý Řek, který dumal a upíral naděje do budoucnosti v jeskyni v Hadím průsmyku.

Neváhala. Vybídla ho k lásce. On to přivítal.

A potom řekl: „Díval jsem se na tebe, když jsi bušila pěstmi do toho štítu, když jsi plakala. Proto se tě ptám: podíváš se teď ty na mě?“

Yssobel ochotně souhlasila. Jak si svazovala vlasy Jackovou sponkou a couvala, znovu vrazila do jednoho ze zavěšených štítů a zasmála se řetězu zvonění, který tím spustila. Odysseus se oblékl a povzdechl si. „Můj život je

odraz. A já jsem ještě nic z toho neudělal! Paláce, paláce, stěny, štítu. Všude, kam přijdu, vidím svůj odraz.“

„V mých očích se odrážíš s láskou.“

Potutelně se na Yssobel usmál. „To jsem si domyslel. Ale bohužel.“

„Bohužel...“

„Zůstaň se mnou ještě několik chvil. Ještě jeden krátký pohled. Potřebuji se na něco zeptat – a pak zkusíme najít Legii. Toto, tento okamžik, je tvůj čas, ne můj. Ale prosím tě, sleduj mě tak, jako jsem já sledoval tebe. Potřebuji vědět, že tam jsi.“

„Budu tam,“ řekla tiše.

Pozorovala ho, jak se u obrovského štítu přikrčil. Hlavu měl skloněnou, jeho hlas přešel v šepot. A ona zaslechla jméno. *Penelopé*. Hledal naději, naději v ženu, která bude důvodem jeho cesty domů po velké válce s Trójou. Bylo to neuvážené, ale Řekové byli Řekové a Odysseus byl mazaný muž, nepochybně tuto bolestivou vidinu zabudovával do své strategie. Ať teď viděl cokoli, rozčilovalo ho to. Soudě podle toho, co dělalo jeho tělo vedle štítu, zabíjel lidi. Pak šeptal slova lásky.

Můj život je odraz...

Sotva pomiloval jednu ženu celým svým tělem a veškerou svou silou, už miloval jinou ve snu a v naději. Pro Yssobel to nebylo snadné, ale hlídala mu záda. Slíbila mu to. A vyndala si z vlasů sponku.

Avilion je takový, jaký si ho uděláme.

Podívala se na ni a použila ji jako talisman naděje. Naděje, že se vrátí se svou matkou domů, kam její matka patří.

Stoupá. Stoupá. Otáčí obličej, obrací se zpět, zaskočený voláním Yssobel.

Vzkříšený muž k sobě svolá své velitele. „Vracíme se.“

„Vracíme se? Kam?“

„Musím něco udělat. Vracíme se.“

„Čas nás unáší k velkému střetu. To je naše dílo. Nemůžeme se cestě vzepřít.“

Christian se otočil k muži, který promluvil. Vytasil dýku a vrazil mu ji do těla. Když pak muž klesl k zemi, Christian se podíval do očí všem zbývajícím mužům pod svým velením. „Obracíme se zpět. Skutečně se obracíme? Já říkám, že ano. Musím se něčemu postavit. Chce se někdo z vás hádat?“

„Jsme Legie,“ promluvil jeden z ostatních mužů. „Ale jestliže říkáš, že se obracíme, tak se obracíme. Dokud platí, že se můžeme vrátit, abychom posloužili času a jeho požadavkům. Souhlasíš s tím?“

„Souhlasím.“

Strategie se setkala se všeobecným souhlasem.

Uzanu našli v síni nestvůr. Držela jablko, okousané na ohryzek, stála před rozevřenou, děsivě zubatou tlamou obrovského plaza a pozorně si ji prohlížela.

„Jsou to hodně zvláštní zvířata,“ řekla, když Yssobel přišla blíž. „Mají v sobě život, a zároveň žádný život nemají. Tenhle by mě dokázal překousnout v mrknutí oka. O zbytek mého jablka viditelně nejeví zájem.“

Hodila ohryzek netvorovi do tlamy, otřela si prsty o sukni a rozhlédla se, ztělesněná zvědavost a nevinnost.

„Jestli tahle zvířata existovala, jsem ráda, že jsem v jejich světě nežila. Jak jsou obrovská!“

„Kde je Narine?“

Uzana znovu zbystřila pozornost. „Narine? Objevila místnost s orákuly. Snaží se ti najít Legii. Myslí si, že nás čekají krušné časy, a já souhlasím. A taky se snaží najít Artuše.“

Roztáhla tvář do širokého úsměvu. „Jestli je špatně naladěn, máme všichni problém.“

Artuš se probouzí ze sna

Na hrudi mu seděl tmavě opeřený pták; nekloval, byl zvědavý. V okamžiku, kdy otevřel oči, pták vzlétl, ale narazil přímo do kmene stromu, spadl a vzlétl znovu, potlučený, ne však bez života.

Artuš se posadil. Vzduch byl prostoupený vůní jezera. Jeho rána byla pokrytá sraženou krví, bolestivá. Měl v sobě život, život, o kterém si myslel, že o něj přišel. Byl mezi stromy. Jeho muži spali u jezera.

Nejistě se postavil a zasténal. Hluboká rána, kterou mu Morthdred způsobil, byla nepříjemná. Najednou si uvědomil, že je nahý.

To byla záhada.

Sešel na břeh jezera a kopl do Bydavera. Jeho blízký druh si odfrkl ze spaní, vzhlédl a pak se překvapeně posadil. „U dobrotivého Boha, odkud se tady bereš? Nechali jsme tě odvézt tou bárkou. S těmi ženami.“

„Zřejmě ne. Dej mi něco, čím bych se mohl zakrýt. Mrznu.“

„Tomu nerozumím. Jak můžeš být tady, když jsme tě vypravili do Avilionu?“

„Oblečení! Dej mi oblečení.“

„Plášť?“

„Dobrý nápad,“ uznal Artuš a věnoval muži chladný, přimhouřený pohled. „Obávám se, že rákosí by nebylo nejlepší.“

Když ho Bydaverův plášť zahalil a zahřál, Artuš si dřepł mezi své druhy; spolu se skrovně najedli. Všichni působili nervózně. Hovořili o situaci.

„*Někoho* jsme na tu bárku naložili,“ řekl Bydavere. „Tělo, které vypadalo jako ty, mělo stejné vlasy barvy mědi.“

„Jak těžké?“

„Vlastně, když o tom teď mluvíš, docela lehké.“

Artuš nebyl rozzlobený ani pobavený. Zavrtěl hlavou. „Bydavere, byl jsem okraden o svou smrt. Ale kým, to nevím. Nerozumím tomu. A zdálo se mi, že slyším hlas, jak šeptá: *Nikdy mi nebylo jasné, proč tu zbroj budu krást, jen to, že to budu muset udělat. Dovol mi ukrást tento krátký čas ve tvé kůži. Zvláštní slova. Ale ten, kdo je řekl, mě nechal žít. Co mám dělat? Pomstít se, nebo projevit vděčnost?*“

Bydavere klesl na zadek. V jeho obličeji se zračil zmatek. Poškrábal se ve zplihlých vlasech. „Vím, že si mé rady ceníš, Artuši. Ale přiznám se, že tady je rada obtížná.“

„Mně by k vděčnosti stačilo, že jsem znovu živý,“ prohlásil Emereth. „I když to samozřejmě může být nějaký úskok smrti. Vypadáš živě, to znamená ne mrtvě. A to je dobře. Ale možná živý nejsi. I když, jestli nejsi, je obtížné zamyslet se nad tím, co vlastně jsi.“

„Díky. Ujišťuji tě, že jsem živý.“

Emereth se usmál, přikývl a vrhl nervózní pohled na Bydavera. „Ovšem že jsi. Bydavere?“

„Tohle nebyla krádež života ani smrti,“ řekl Bydavere. „Byla to krádež *osudu*. Uvažoval jsem o tom jen krátce, Artuši, ale došel jsem k tomuto: dočasně, pouze dočasně, jsi byl připraven o život po smrti, který se stane tvým – jak bych to mohl vyjádřit, jak to vyjádřit? – tvým posmrtným odkazem. Vždycky jsem si myslel, že v sobě máš něco, co přetrvá. Bůh ví, co to něco nakonec bude, ale něco. Nehledej pomstu. Hledej pravdu. A hledej osobu, která – podle pachu tuším... řekl jsem ti o tom pachu?“

„Ne,“ řekl ponuře Artuš. „O pachu jsi mi nic neřekl.“

„Byl to ženský pach. Jsem si tím jistý. Nejsem v tom směru bez zkušeností. Když jsme to tělo nakládali na bárku, napadlo mě: to není Artuš. Ženy voní jinak než Artuš.“

„V to upřímně doufám,“ souhlasil tiše Artuš.

„Musíme tu ženu najít. Ať měla jakýkoli důvod: přivlastnila si tvou smrt a potřebovala to udělat. Takže nejdřív žádná pomsta, jen pomoc. A potom pomsta. Tak to uděláme.“

„Souhlasím,“ řekl Artuš a sáhl pro ruku svého přítele. „Souhlasím. Jenže ona odplula přes jezero. Jak se dostaneme na druhou stranu my?“

„Pro boha dobrotivého, Artuši,“ povzdechl si Bydavere. „Nemohl by ses někdy zeptat na něco, na co se dá jednoduše odpovědět?“

V síni orákula uvnitř paláce ze zeleného porcelánu Yssobel couvla před šeptavými hlasy, které slyšela. Orákulum byla studna s křišťálovou vodou vytesaná ve skále. Její okraj byl opracovaný do podoby tří zajíců ležících na boku, s nohama propletenýma a hlavou zvednutou k naslouchajícímu.

Tajemné zvuky rozhovoru mezi Artušem a Bydaverem přelétaly mezi otevřenými ústy těchto kamenných soch rychlonohých zvířat.

Yssobel hlasy poznala, přestože mluvily se slabostí, jakou by si možná spojila s ozvěnou ve větru. Slyšela ty muže hovořit, když ošetřovali Artuše, a později, když plakali a žertovali, než upadli do opileckého spánku, který jí dal příležitost.

Ukrást jeho smrt.

Narine na Yssobel hlasitě zavolala, když zašeptala Artušovo jméno do tohoto muzejního exponátu a uslyšela rozhovor. Patříčný výjev, další odraz v tomto místě odrazů a vzpomínek, se mihotal na hladině vody.

„Jde si pro tebe,“ řekla Uzana. „Už jsem pro takové jako on byla. Nejdřív jsou zmatení, myslí si, že jsou dál živí – a přitom nejsou! Ale nakonec se jenom vztekají. S tím tvým je to naopak. Ale ano, jde si pro tebe, je to tak jisté, jako že se vrány krmí mrtvým masem.“

„Pojede stejnou bárkou,“ přisvědčila Narine. „Ti dva muži na ní mu všechno řeknou. Jsou to jenom převozníci. Tudy, tam. Jestli to zkazí, mohou přijít o všechno.“

„Ten muž, Artuš, a jeho družina; čeká je dlouhá štvanice,“ řekl zamyšleně Odysseus. „Nebudou vědět, kterým směrem jsme jeli.“

Narine se zasmála a posměšně se na mladého Řeka podívala. „Ty to vážně nevidíš? Ty to vážně neslyšíš? Bydavere je pes! Půjde po Yssobelině pachu jako ohař!“ A s drobným kývnutím dodala: „Samozřejmě. Budou vědět, kam jít.“

„Jak může být člověk pes?“ nechápal Odysseus. „Chceš říct, že může své tělo proměnit do podoby zvířete? Z člověka na psa?“

Narine se znovu rozesmála, potom ho vzala kolem ramen, dala mu ústa těsně k uchu a tiše promluvila, třebaže ostatní dvě ženy to slyšely.

„Pes je vychytralý; pes používá strategii; pes nasazuje všechny své smysly a svůj cit; maskuje se v lese; číhá na svou chvíli. Zabíjí. A Bydavere,“ dodala, „se ti velice podobá. Nebo tomu, čím se staneš, podle toho, co jsem viděla v tvém paláci.“

Odtáhla se. Yssobel zahlédla jiskru v očích svého řeckého přítele, náznak úsměvu; náznak hrdosti, že je příznivě porovnáván s vychytralým zvířetem.

„V tom případě si myslím, že nás čeká víc práce,“ řekl. „Ta velká armáda se obrací, vrací se. Jenže kam se vrací?“ Uzana lehce poklepala na klec z tenkého křišťálu, v níž byla zavřená mumifikovaná mrtvola ženy, sedící na

trojnohé stoličky. Její kotníky ovíjel had. „Myslím, že z ní toho moc nedostaneme.“

Narine se poradila s trojicí zajíců. Voda se zatřpytila, chvíli jako by zachytila odlesky vidění, neukázala však nic. Orákulum u tří zajíců, jak se je Yssobel rozhodla pojmenovat, zřejmě potřebovalo čas, aby se z prvního výkonu vzpamatovalo.

Z náhlého popudu si sundala z krku stříbrnou sponu a kroužek na prst, které jí vyrobil Jack. *Avilion je takový, jaký si ho uděláme.*

A na malém kroužku neumělý nápis: *Odsud tam. Odtamtud sem.*

Vzpomněla si, co jí tenkrát u kovářské výhně řekl. Jak každý z nich najde jiný svět a každý se vrátí. Ona teď uviděla ve vytepaném kovu jiný obraz.

„Legie přichází do Avilionu,“ řekla. „Přichází sem. Ale kde je, tady? Kde je Avilion?“

Yssobel impulzivně vyhodila malý kroužek do vzduchu a nechala jej dopadnout na dlážděnou podlahu. Byla zvědavá, jestli se roztočí a odkutálí k patřičnému orákulu. Byl to dozvuk dětské hry, kterou spolu ona a Jack hráli s kamínkem a kroužkem dětských pokladů. Jenže prsten dopadl a znehybněl. Dala si ho zpátky na prst.

A pak, jak se vraceli ke vstupu do muzea, Yssobel našla na svou otázku odpověď. Když míjela široký, pomalu se pohybující obraz mužů běžících přes pole, překvapeně zjistila, že se změnil. Nyní ukazoval údolí zarostlé hlubokým lesem, s vysokými věžemi a širokými, břečťanem ověšenými hradbami pevnosti, která jako by vyrůstala z lesa. A do toho výjevu se pomalu vynořili blyštiví muži v brnění a koně, viditelní mezi stromy.

„To je Lesní pevnost,“ řekla Narine. „Z oken všech věží se otevírá výhled do odlišných světů.“

Yssobel to dobře věděla. Vytvořila ten hrad v lese v samém srdci svých obrazů Avilionu, jak si ho představovala. Kdysi to byl krásný hrad, ale krajina, v níž stál, se znenadání zvedla a pohltila ho. Stromy a skály se spojily a staly se jedinou entitou. Dívala se, jak armáda pomalu postupuje. Postavičky byly maličké, ale bylo jich obrovské množství.

„Jestli je tohle ta armáda, které se říká Legie, je moje matka někde v tom chaosu.“

„Abychom se tam dostali, potřebujeme člun,“ řekla Narine. „A tady čluny jsou, jestli je dokážeme najít.“

Pustili se do prohledávání chodeb a zanedlouho je Uzanino volání přivedlo do rozlehlé síně, kde ležela na boku obrovská rozpadající se loď. Její paluba trouchnivěla, ze zlomených stěžňů visely cáry plachet. Všechna ostatní plavidla se vedle ní ztrácela, ale byly jich stovky, od drakarů a galér s očima namalovanými na přídi, v nichž Odysseus poznal válečné lodě ze své domoviny, po kánoe a maličké korakly. Yssobel našla loďku, která se zdála být dost pevná, aby jejich čtveřici unesla. Pomaluji dostali ze síně ven a pak ji tahali a tlačili až ke vstupu do zeleného paláce. Nejdřív si odpočinuli, než loďku dopravili na pláž, napůl ji odtáhli do vody a posbírali své osobní věci, zbraně a zásoby. Koně propustili, pak odrazili loďku od břehu, vylezli si na palubu a chopili se vesel.

Lesní pevnost

Přeplavba netrvala dlouho. Z mořské mlhy se brzy vynořily vysoké útesy a oni zamířili k úzkému vstupu do nápadné průrvy. Veslovali teď proti proudu a v tíživém stínu skal, které se nad nimi vztyčily, ponuré a hrozivé. Brzy však dopluli na mělčinu a do světla.

Vystoupili ze člunu a šli dál. Okolní svět byl pohroužen do zvláštního ticha. Ptáci sice poletovali a shlukovali se do hejn, ale jako by nevydávali žádné zvuky.

Chvíli šli, chvíli odpočívali. Tak postupovali do vnitrozemí, až se najednou překvapivě ocitli na okraji strmého srázu, odkud se jim otevřel výhled na husté zelené koruny stromů.

V dálce bylo vidět věže a hradby opuštěné Lesní pevnosti.

Narine se otočila k Yssobel a usmála se. „Tady tě opustíme.“ Pohlédla na Odyssea. „Sbohem, pse.“

„Proč odcházíte?“ zeptal se Odysseus.

„Protože cítíme blížící se smrti a naše role bude jiná než být vašimi průvodci.“

Uzana se s Yssobel objala, ale neřekla nic. Obě sběračky, královny mrtvých, se otočily a zamířily zpět cestou, kterou přišly. Yssobel se za nimi chvíli dívala. Z ničeho nic jako by se vznesly do vzduchu a jejich oděv, doposud zářivý, zčernal.

Sestup do širokého údolí byl obtížný. Ve stromech byly lidské postavy, některé mužské, některé ženské, všechny štíhlé a velice vysoké. Všechny lesy byly obydlené těmito bytostmi. Odysseus o nich mluvil jako o dryádách. Yssobel je znala jako stromáky. Otec jim tak říkal, když na ně čas od času narazil.

Zanedlouho se z opony vegetace vynořila mohutná hradba pevnosti. Věže byly nesmírně vysoké a každá měla

čtyři okna. A jak to ukazoval obraz, v místě, kde se pevnost stýkala se zemí, se skutečně les spojoval s pevností, dřevo splývalo s kamenem. Základy, široké jako čtyři lidé na výšku, tvořily mohutné kořeny. Dryády, které ležely v kůře, byly obrovské, nahé a pokroucené. Oči měly ve spánku zavřené, ale jak se Yssobel kolem nich kradla a čas od času byla nucena přes ně přejít, otevíraly oči a lehce vystrkovaly hlavy, aby se podívaly, kdo nebo co je z jejich spánku ruší.

Brána na nádvoří byla oválný zásek, jako hluboká rána v kůře. Škvíru obklopovaly vyřezávané obličejy, byly však ohyzdné. Některé byly lebkovité, některé patřily evidentně daurogům, letní formě toho, čemu Steven říkal zelení panáci, některé byly velice nelidské.

Yssobel si nevensla žádnou obranu proti daurogům, pokud by se objevili, ale na tomto místě si ji mohla snadno vyrobit.

„Jsmetady příliš brzy,“ podotkl zbytečně Odysseus. „Což mě vybízí, abych se zeptal: jak víme, že přijdou? Třeba tady už byli. Třeba sem přijdou až za dlouho.“

„Přicházejí,“ řekla tiše Yssobel, podívala se nahoru a objala mohutnou stavbu pohledem. „Já jsem ohnisko. Jsem křižovatka. Narine a Uzana o sobě řekly, že jsou sběračky.“

V okamžiku, kdy jsem uviděla ve štítu svou matku, jsem poznala, že já jsem vyvolávač.“

Odysseus pokrčil rameny, napůl souhlasně. Yssobel se na něho usmála. „Když už musíme čekat, podívám se, co je tady k vidění.“

Vylezla na jednu věž. Než se dostala k prvnímu ze čtyř oken, docházely jí síly. Když však vyhlédla ven, spatřila pohled, který ji připravil o zbytek dechu, ohromující krajinu strmě se zvedajících hor se zasněženými vrcholky, jejichž úbočí byla pokrytá nádhernými, zdobenými budovami přitisknutými ke skále. Elegance jejich jemných tvarů ostře

kontrastovala s drsnými, rozeklanými skalisky. Yssobel se na to dlouho dívala a nechávala svůj červený aspekt nasát sílu a majestátnost toho pohledu.

Z drahého okna spatřila něco, co ji šokovalo a vyděsilo. Ženu proměňovanou ve strom. Ústa měla otevřená v němém výkřiku, jak z ní pučely větve, a tělo jí vrůstalo do okolního lesa. Zestárla tak rychle, jak se po obloze mihne meteor, načež se rozlomila a skácela na zem. Krajinu náhle pokryl sníh. Muž s kamennou sekerou usekl kus spadlého stromu, opracoval jej a zarazil do země vedle svého primitivního stanu z kůží.

Yssobel ten pohled zneklidnil, to, jak dramaticky k proměně ženy došlo. Všechno ukazovalo na dobu ve velice dávné minulosti. S jejími sny to nemělo nic společného.

Postoupila k třetímu oknu.

Rozhlížela se po bezútěšné krajině na břehu pustého a studeného moře. Stál tam velký palác obklopený menšími budovami. Palác byl velkolepě zdobený a jeho zdi byly pomalované živými barvami. Ze střešních převisů visely štíty, mezi nimiž poletovaly stovky rorýsů, jako by si hráli.

Ze čtvrtého okna uviděla Amurngothy. Bylo jich mnoho. Svou humpoláckou chůzí se ubírali dolním světem, chodbou ozářenou pochodněmi, které nesli. Když míjeli místo, odkud je pozorovala, zahlédla Jacka. Za ruku držel chlapce, kterého viděla už předtím.

Zavolala na něho, ale tentokrát ji neslyšel. Možná byl v tu chvíli Jackem a svou bludnickou stránku potlačil.

Když procházel kolem, poslala mu vzduchem polibek a pak se vrátila k čekajícímu Odysseovi. Seděl na schodech, které vedly nahoru k hlavnímu vchodu do Lesní pevnosti.

„Viděla jsi něco?“

„Nic, čemu bych dokázala porozumět – až na to, že jsem zahlédla svého bratra.“

Odysseus pokýval hlavou. „To je už podruhé. Je blízko?“

„Nevím. Prostor se mění a mění se i čas. Vypadal mnohem starší a mnohem potlučenější, než když jsem ho viděla naposledy. Myslím, že ušel dlouhou cestu.“

* * *

Legie byla sesbírána ze všech dob, vybraná z vojsk celého světa. Byla to armáda mrtvých vytvořená v dávnověku, aby sloužila těm, kteří ji umějí přivolat. K přivolání zpravidla došlo na královu žádost ve věštírně, troubením na roh, nebo je obstarával šaman či druid zavřený v obležené pevnosti.

Legie se pohybovala zpátky v čase a k zemi Galů. Do místa zvaného Alesia, kam byla povolána na pomoc mužům a ženám obléhaným armádou z Říma.

Vyhověli volání a byli už blízko svému úkolu – napadnout římskou armádu zezadu – když Christian zaslechl šeptající hlas, který ho vystrašil.

A rozhodl se armádu otočit.

Pohybovali se zemí jako přízraky, ale vydávali hluk, rámus, hřmot, štěkání psů, zvuky dobytka a vrzání nenamazaných kol; a do toho písňe, kakofonie zvuků, jak se pochodové písňe z tolika světů spojovaly do řezavého nesouzvuku.

Christian byl na koni v čele armády, ukazoval cestu. Sledoval šeptanou stopu, šepot ženy, která na něho zavolala.

Jak ukrajovali zemi, vynořovali se v čase.

Náhle nastala dezorientace. Krajina před armádou se natáhla a zkroutila, skoro jako by se rozestoupila. Dál ležela tma posázená hvězdami, jako by došli na kraj útesu a dívali

se přímo před sebe na noční oblohu. Několik jeho velitelů bylo jako na tmí a naznačovalo, že zvolili špatnou cestu.

„Ne! Toto je hranice jiného světa. Jednou už jsem přešel hranici do téhož světa, jenže tenkrát to bylo přes ohnivou stěnu.“

„Jakého jiného světa?“ otázal se jeden z jeho mužů.

„Já ho znám jako *Lavondyss*. *Místo, kde duše lidí nejsou svázané s ročními dobami*. To znamená, že nejsou svázané se životem ani se smrtí. Je to forma Avilionu: místa uzdravení a vzkříšení.“ Mluvil tiše, jakoby ze snu. Pak náhle procitl: „Půjdeme dál.“

Armáda se dala do pohybu. Šla, jela a vezla se prostorem, prázdnotou, kde jako by nebyla zem pod nohama, přesto se na ni dalo pevně došlápnout. Zanedlouho se hvězdy vytratily a objevila se lesní krajina, prales nesmírné rozlohy a stárí.

Christian ochutnal vzduch, zavřel oči, jak jel, zapátral po tom přízračném šepotu. Jestli jej slyšel, nevěděl o tom, ale z nějakého důvodu změnil směr své armády k neviditelnému, nepoznatelnému cíli.

Padla noc a Yssobel si vyšla z pevnosti do chladného vlhka lesa. Mohutné dryády vystupovaly z kořenů a odcházely do tmy. Chvíli slyšela praskot jejich kroků, jak pronásledovaly kořist, šly za nočním setkáním, po kterém toužily, ať bylo jakékoli.

Vysoké, štíhlé postavy se po třinácti shromažďovaly do kroužků a zpívaly ptačím hlasem. Byl to krásný zvuk. Yssobel je z úkrytu pozorovala. Zanedlouho přiletěli ptáci a posedali těmto podivuhodným bytostem na ramena a natažené paže. Její červená stránka zvědavě přihlížela, zelená stránka chvíli poslouchala, pak vyšla z úkrytu a přiblížila se k nim. V první chvíli byly překvapené, ale pak ji do kroužku přijaly. Měkké ruce držely pevně. Dva

malí ptáci usedli Yssobel na ramena. Hovor mezi dryádami byl rychlý. Snadno sledovala jeho zdroj, jak každá mysl vyjadřovala své úvahy.

Blíží se nebezpečí. Rozláme nás. Posloužíme na oheň. Budeme poraženi. Rozláme nás hněv. Musíme své stromy chránit. Já jsem v tom svém zažila čtyři sta shození listů. Zahynu, když se nebudu moci napít mízy, která se tlačí vzhůru, když listy začnou pučet. Všichni zahyneme. Buďte ve střehu, ptáci. Bude třeba zobáků, drápů a ptačího křiku. Tato cizinka mezi námi není hrozba. Není jako my. Je méně než my, ale částečně z nás.

V podobném duchu to pokračovalo.

Blížilo se nebezpečí! Strážci stromů byli ve štěbetavém, vyplašeném rozpoložení. A cítili příchod armády.

Znepokojené rozhovory dryád přerušil jiný hlas.

„Yssi? Yssobel? To jsi znovu ty?“

V první chvíli ten pokřivený hlas nepoznala. „Jack?“

V „Bludník. Jsi červená, nebo zelená?“

„Zelená. Silně zelená.“

„Zůstaň tak. Skoro vím, kde jsi. Půjdu za tím hlasem země. Už ti hrozí nebezpečí?“

„Zatím ne. Ale blíží se.“

„Yssi! Dostal jsem se na kraj světa.“

„Já vím. Viděla jsem tě z místa, kde působilo zvláštní kouzlo. Vypadalo to tam jako krásná země. A mluvil jsi se dvěma chlapci.“

„Ty jsi viděla *tohle*? Prý že zvláštní kouzlo. To se stalo, sotva jsem tam dorazil. Jednoho z těch dvou chlapců mám s sebou. Doufám, že ho dopravím domů. Jsi v bezpečí?“

„Ne. Ale s tím jsem ani nepočítala.“

„Jsi...“ Ale jeho hlas zeslábl a šveholení dryád se opět ozvalo velice hlasitě.

Yssobel vystoupila z kruhu, padla na kolena a rozplakala se. Najednou si připadala hrozně ztracená, hrozně osamělá. Najednou jí chyběl život ve vile.

Pak ucítila na ramenou ruce, které se ji snažily utěšit. Podívala se nahoru a uviděla Odyssea. Tmavé kadeře jeho vlasů se jí otíraly o líce. Oči měl velice laskavé, tázavé. Bez jediného slova vstala a odvedla ho zpátky do studené síně za nádvořím, ke kůžím, které používali, aby se zahřáli.

Yssobel probudil dotek, lehké přejetí prstem po tváři. Bylo před svítáním. Vzduch byl vlhký a zatuchle páchl plesnivými kameny a tlející vegetací. Otevřela oči a posadila se. S rozbušeným srdcem se setkala s pohledem dvou dryád, které se nad ní hrbily.

Jedna byla samčí, jedna samičí. Dotek nepůsobil jako tvrdá kůra, ale byl měkký jako maso. Oči měli velice široké, pohled neměnný. Odysseus spal dál, tváří dolů, s rukama nataženými podél těla.

Její zelená stránka zareagovala se strachem těchto útlých a krásných lesních nymf.

Samice, která se Yssobel dotýkala, přemýšlela v zelených úvahách, jimž Yssobel rozuměla. „Nebezpečí se blíží ze zemské hlubiny. Je to něco nestvůrného. Požírání to všechno, co je v horním světě. Už je to na kraji lesa a valí se to sem, i když to postupuje pomaleji. Máš čas uprchnout, utéct někam do výše položených míst, kde není co žrát, není co pálit. S námi je konec. My se přestěhovat nemůžeme. Naše smrt je jistá. Ale ty můžeš odejít.“

„Z čeho se ten netvor skládá?“ zeptala se Yssobel.

„Z tolika příslušníků tvého plemene, kolik je listů na mých větvích v létě. Ty ale nejsi jako ten nenávistný netvor. Tobě bych úkryt poskytla. Ale brzy už žádný úkryt nebude, jenom oheň.“

Samec se Yssobel dotkl. „Myslím, že máš důvod zůstat,“ řekl a ona vycítila jeho porozumění.

„Mám.“

Vypadal, jako by mu to skoro bylo líto. „Rozštípne tě blesk a sekera z kamene a kovu.“

Poslouchala jeho mumlání a prožívala úzkost, kterou cítil, bolest předávanou z generace na generaci, jak jeho druhové čelili ohni a úderům seker. V temnějších náladách by dryády lidský život lapily do pastí a vtáhly do sebe, aby načerpaly energii z jeho vitality, obzvlášť v zimním čase. Byly však mnohem zranitelnější než jejich občasná kořist. Tento samec si dělal starosti. „Strom, který máš v sobě, nemá žádnou ochranu před tak náhlou smrtí,“ zašeptal. „My chráníme strom, v němž jsme se narodili a v němž spíme. Ale toto rozlézající se zvíře bude na nás příliš silné. Měla bys už uprchnout.“

„Díky. Ale já zůstanu.“

Oči měl široce otevřené, nemrkající. „Pak nemáš mnoho času, aby ses připravila.“

Dryádí samec zvedl hlavu a rozhlédl se. Palác dál stavěl na odív řezby, rezivějící štíty a cáry praporů, které z něj kdysi dělaly místo vznešených shromáždění. „Toto sem nepatřilo,“ prohlásil. „Vyrostlo to ze skály jako plíseň, jako stromová kapradina. Bylo to bílé a plné lidské krásy a okázalosti. Bylo to plné divů. Plné písní. Ale sem to nepatřilo. Vzali jsme to zpátky. Ten div zůstává s námi, spí. Dole. Často jej navštěvujeme jen proto, abychom se na něj podívali. Zachovali jsme jej, aby byl připravený na dobu, až jej pošleme zpátky. Teď bude všechno, co tady bylo a je, zničeno.“

Vstali a vyšli z paláce. Yssobel zatřásla Odysseem. Zavrčel a otočil se, aby se na ni podíval. „Co se děje?“

Jediné, co řekla, bylo: „Přicházejí.“ Řek byl okamžitě živý a čilý a připínal si své kožené brnění.

Odyseus byl unavený. V noci se trápil, když se snažil vymyslet strategii, jak Yssobel před vzkříšeným mužem schovat, až dorazí, jak ji uchovat v bezpečí. Když o sobě předtím mluvila jako o „vyvolávači“ myslel si, že volá svou matku. Jenže když vylezla na věž a nechala ho přemýšlet, uvědomil si, že přivolává toho muže, Christiana. A každý instinkt říkal, že Christian je divoké a zlostné stvoření.

Vychytralost, o níž se Odyseus dozvěděl, že je jí obdařen, se ne a ne dostavit. Jediné, co ho napadlo, bylo to, že jestli se armáda pocházející z času má vynořit ze země, měla by se Yssobel vynořit s ní, ne se proti ní postavit.

Připravil pro ni na nádvoří pevnosti hrob, mělkou jámu, do níž si měla lehnout ve směru postupu. Když jí ukázal, co udělal, vytřeštila oči na dlouhou, úzkou jámu, potom se podívala na něho a nahlas se rozesmála.

„Ty jsi zešilel?“

Zdálo se, že ho to překvapilo. „Doufám, že zatím ne. Ale možná to nebyl dobrý nápad,“ uznal.

A tak čekali. Dlouhý den byl velice klidný; v lese vládlo ticho. Samotný vzduch jako by se nehýbal. Apak byl vzduch náhle odváť zvláštním poryvem větru, který způsobil, že se Yssobel zachvěla. Zároveň les ožil. Když tento podivný a tajuplný okamžik pominul, znovu zavládlo ticho, než na oblohu náhle vtrhli ptáci. Byla jich obrovská mračna a nelátali do kruhu, ale ve formaci, jako by prchali. A pod ptáky prchala také zvířata. Nevydávala žádný zvuk, kromě dusotu svého úprku po zemi.

A zem se začala třást. Ozval se hluboký zvuk, který zněl jako bubnování, ale tlumené. Zvuk zesílil. Pak zvláštní šepot, jako by šeptalo tisíc strašidelných hlasů. Vzdálené zvuky rohů, skřípot kol, rachot postrojů, to všechno sílilo a slévalo se, až najednou –

Z nádvoří vyrostli statní muži na mohutných válečných koních. Odhazovali kolem sebe bláto, snažili se najít

pevnou zem, přízrační, a přitom velice hmatatelní. Koně skoro řičeli a muži na ně řvali, jak je poháněli výš, výš.

Yssobel uprchla bránou pevnosti ven. Odysseus ji hbitě následoval. Skočili mezi obrovské kořeny, aby se mezi nimi skryli, a zděšeně pozorovali výjev, který se před nimi odvíjel, jak se celý les stal polem, z něhož tato nesmírná armáda povstávala. Les se naplnil lidskou aktivitou. Ze země vypochoďovala kohorta Římanů. Štíty a přilby měli pověšené na zádech, potřeby pro jídlo a pití jim za pochodu rachotily. Nedaleko projeli jezdci na elegantních černých koních. Muži měli na sobě pestře zbarvené krátké kabáty a kalhoty a na upravených obličejích zvláště zakřivené přilby.

Lomoz byl ohlušující. Les byl v pohybu, kam až Yssobel dokázala dohlédnout.

V hradním kořenu, za nímž se Yssobel krčila, se pohnula a zasténala obrovská stromová bytost. Spatřila její oči, když se otočila a podívala se na ni. Bytost byla zmatená a působila vystrašeně. Zasténala znovu, když přes kořeny přejela skupina pokřikujících mladých Galů na ponících. Vypadalo to, jako by závodili nebo hráli nějakou hru. Přehnali se přes Yssobel, aniž si jí všimli.

Celé hodiny se tato armáda nořila a procházela kolem, i když mnohé skupinky se usadily a začaly rozdělovat ohně. Stromy padaly k zemi a Yssobel zahlédla mnoho útlých stromových bytostí, jak prchají o život. Některé neunikly pozornosti, ale tato Legie byla tak rozmanitá, že klidně mohly být její součástí.

Yssobel po celou dobu pátrala mezi těmi, které viděla, po své matce, ale bez úspěchu. Guiwenneth klidně mohla být na druhém konci tohoto vojska.

Bude to dlouhý a obtížný úkol, pokud nenajde způsob, jak se s ní spojit prostřednictvím svého zeleného aspektu.

Kolem projela početná skupina Řeků v černých sukních, všimla si Odyssea a Yssobel a zvědavě se zastavila. Odysseus okamžitě vstal, aby muže pozdravil a nechal se pozdravit. Rozhovor byl chvíli vzrušený a Řekové kolem muže, který bude jednou hrdinou, opatrně kroužili. Pak přišel výbuch smíchu a jeden ze skupiny, který se zdál být nejstarší, chytil Odyssea za zápěstí a poplácával ho po ruce. Muži odložili zbraně a vyznačili oblast, kde zůstanou přes noc, nebo tolik nocí, kolik se jich tady zdrží.

Zatímco oddíly a družiny postupovaly dál, mnohé se usadily a nedlouho po soumraku les ožil ohni a vůní připravovaných jídel.

Yssobel se odkradla zpátky ke zvláštnímu vstupu do Lesní pevnosti a vešla dovnitř. Nádvoří zářilo ohni a bylo plné osob, které vypadaly jako šlechtici a velitelé, méně významní králové a přední bojovníci; to všechno usoudila z přehlídky korouhví a ozdobných štítů, které byly vztyčeny na kůly nebo pověšeny z oken. Uvnitř paláce a ve věžích se svítilo. Koně byli uvázáni na jednom konci. Na nádvoří vyrostlo pět stanů různého stylu.

Když se chtěla vrátit do svého úkrytu, zjistila, že za ní stojí Odysseus. „Svaž si vlasy dozadu. Jsi velice nápadná,“ řekl. „Potom přijd’ mezi nás. Jsou na tebe velice zvědaví, ale nehrozí ti od nich žádné nebezpečí.“

Udělala, co jí doporučil, a pak ho následovala ke skupině Řeků, kteří nevstali, aby ji přivítali. Všichni ale přikývli na pozdrav. Posadila se vedle svého přítele.

„Kdo je to?“

„Athénané. Mluví nářečím, kterému je těžké rozumět, ale myslím, že jsou to oni. Všichni jsou bratři nebo bratřanci, kteří přežili porážku rodiny v bitvě někde na severu země. I když v sobě mají něco, co naznačuje, že se mezi ty, kteří přežili, nedají počítat. Armáda mířila k místu,

kam byla povolána, postupovala proti času, aby rozbila obležení kolem nějakého velkého kopce, když dostala znenadání rozkaz, aby se otočila a vrátila se cestou, kterou přišla. Stoletími stoupá i teď.“

„Odkud to vědí? Jak to můžou poznat?“

Odyseus se jich zeptal a nejstarší muž mu odpověděl. Jeho řeč byla ozvěna Odyseovy, ale huhňavější. Odyseovi dělalo viditelné problémy, aby jí porozuměl, řekl však: „Stoupat znamená cítit věk; klesat znamená cítit dotek mládí. Byli tak daleko v čase, kdy neexistovaly žádné kovové zbraně, a několikrát tak daleko vepředu, že svět, který letmo zahlédli, pro ně byl nepochopitelný.“ Otočil se k Yssobel. „Armádu vedli různí muži; o velení spolu svádějí boj. Za dobu, kdy jsou v Legii tito Athéňané, byl velitelem nejdřív muž, který se jmenoval Culloch – nebo tak nějak. Ale Cullochův blízký krajan, který byl jeho dobrým přítelem, než z Legie odešel, se náhle vrátil, zabil ho a převzal velení.“

„A jak se ten muž jmenuje?“

„Jejich nářečí je obtížné. Ale o tom jménu není pochyb: Christian.“

Odyseus sledoval Yssobel očima plnými znepokojení. Dokázal se dívat velice přimhouřeně, přísně, teď ale měl před očima svou přítelkyni, posuzoval její reakci na pravdu, kterou už tušila. Athéňan mluvil dál. Jeho společníci, opření o lokty, pozorovali Yssobel.

„Říká, že Christian je krutý a nevypočitatelný muž. Je nenáviděný. Pochází však zvenčí armády. Prý má v sobě něco, co je cizejší než hvězdy. Dýchá jiný vzduch. Zná budoucnost.“

Odyseus ji držel za ruku. Jeho vlídný pohled byl plný emocí. „Víš jistě, co děláš? Víš jistě, že chceš tohoto muže najít?“

Yssobel cítila, jak jejím tělem proběhlo zachvění. Jak to říkával její otec? Jako by po jejím hrobě přešel duch.

„Cítila jsem nutkání najít toto místo, abych našla svou matku. Abych našla Gwin. Ale vím, že jsem sem také přišla najít svého strýce. Nejsem si vůbec jistá, kdo koho přivolává. Víم jenom to, že když jsem ho viděla v tom štítu, byl vystrašený. Cítil, že ho pozoruji, a byl z toho nervózní, že ho pozoruje duch.“

„Říkala jsi mi,“ připomněl jí Odysseus, „že jsi ho také viděla, jak krutě zavraždil jednoho ze svých velitelů.“

Yssobel zůstala dlouho zticha, ale když se Odysseus pohnul a chtěl dát ruku pryč, zadržela mu ji, aby její ruku svíral dál. „Zeptej se jich, jestli vědí, kde mívá v tomhle zmatku svůj tábor.“

Odpověď zněla, že se Christian vždy pohybuje v čele armády, své muže má po obou stranách a pomalu jede vpřed. Když se však vojsko přiblíží k času, kdy bude odpočívat, stáhne se do středu a vybuduje palisádu.

Znenadání se objevili dva další Athénané se zásobními vaky a smotanými kožešinami. Byli na Yssobel viditelně zvědaví, když položili své zašlé přilby vedle ostatních a lehli si na vnitřní stranu svých štítů. Byli v zásobovacím konvoji, aby přivezli jídlo a lůžkoviny na několik dalších dní. Řekové mezi sebou prohodili několik slov a došli k dohodě.

Odysseus gestem poděkoval.

„Pozvali nás, abychom se s nimi najedli. Sušená kozí játra a vnitřnosti naplněné olivami, mandlemi a sýrem.“

Yssobel, která si ani neuvědomovala, jaký má hlad, vděčně zvedla ruku.

Lesní armáda dosti nenadále, jako na povel, ztichla. Všichni odpočívali. Odysseus se také schoulil kousek od ohně a zavřel oči. Nyní se vynořily lesní bytosti a začaly

mezi spícími těly tiše procházet. Něčí ruka se Yssobel dotkla na rameni. Když se otočila, uviděla vytřeštěný pohled dryádí samice, se kterou se předtím setkala.

„Tvoje myšlenky jsou neklidné,“ řekla soucitně dryáda. „Jsi plná úzkosti. Jedna tvoje část nese pach krve. Také je cítit vůni mízy z rány. Tvoje nejistota se proplétá s naší. Potřebuješ pomoc?“

Yssobel se zhluboka nadechla nočního vzduchu. Vítr zamořený kouřem byl studený. Potopila to červené, co v sobě měla, ozvěnu, zlomek, který zbýval, a nechala celou svou mysl a tělo splynout s lesem.

Lesní nymfa ji dovedla k mladému dubu. Větve měl pevné, jen jednu z nich zasáhl blesk. „Tento strom hlídám já. Hlídání je naše práce. Po dobu, kdy budeš pátrat, je můj strom tvůj. Stále máš čas uniknout do kamenných kopců.“

„Abych toto místo našla, vzdala jsem se svého života. Jak bych z něho tedy mohla utéct, abych zachránila život, kterého jsem se vzdala? Kromě toho, proč by měly být kamenné kopce bezpečnější? Tahle armáda požírá všechno, co jí přijde do cesty, od podzemí po hory. To už vím.“

Dryáda se vytratila, zmizela v nočním šeru, když Yssobelina slova její doporučení odmítla. Yssobel se teď opřela o dub a zavřela oči. Kůže jí ztvrdla, hlava se stáhla, tenké a pichlavé prsty se jí dotkly a rozškrábly jí kůži, vtáhly ji hlouběji do bělavého dřeva.

Ocitla se v hlučném, zmateném světě překrývajících se vzpomínek, života a snů.

Z dálky slyšela hlasy, z nichž některé volaly její jméno. Byl to Jack? Byla to její matka? Nic nebylo jasné. Zem sténala, spleť kořenů pod ní se zuřivě hýbala, jiskřila jako oheň, když se kořeny dotkly. Plané sny této přízračné armády byly bouřlivým svárem mezi strachem a rozkoší, očekáváním dobrodružství a ztrátou toho, co bylo kdysi milováno.

Tolik snů, tolik jazyků, tolik prchavých obrazů mladých let, tvrdého naroubování na zem a krutého tlaku války.

Legie samotná byla živá bytost. Uvědomovala si přítomnost jí, cizáka, parazita, který jí leze pod kůži. Yssobel byla pozorována, zkoumána, měla kolem sebe něco, co bylo zvědavé, ale jako hrozba to nepůsobilo. Sondovalo to a hodnotilo. Nemělo to žádný definovatelný tvar, žádné zhmotnění v podobě živlů, pouze se to dívalo a poslouchalo, jako by Yssobel byla ohledávána prsty, které se jí nedotýkají. Bylo to jako zvíře, které opatrně větrí a bez mrkání pozoruje, aby zjistilo, co by mohl být tenhle zvláštní vetřelec ze sféry mimo jeho kůži zač.

Po chvíli zvědavost zeslábla; Yssobel vstoupila do snu Legie, byť jen na krátko a na periferii. V mžiku se ocitla na rozlehlé pláni, mezi jinými vojsky, proti blyštivým štítům na kopci v dálce. Jak se okamžik útoku blížil, vozy tažené koňmi na vyprahlé zemi kličkovaly a otáčely se. Vzduch byl dusivý, horký. Kopec štítů se oslnivě třpytil. Když pak útok začal, zběsilou ztečí koní a vozů, vznesl se náhle křik, jak muži a koně padali do obrovské rokle, průrvy mezi armádami, kterou hra světél z kopce zamaskovala.

Legie přivolaná na pomoc nepadla za oběť stejnému osudu, ale vrhla se do bezpečí. Její mise skončila nezdarem.

Yssobel bylo nabídnuto, aby si letmo prohlédla také jiné střety, některé ve sněhových pustinách, některé na pozadí temných kopců, vysokých a plných ohňů, některé v otevřených rovinách, kde korouhve vlály v silném větru a náhlý útok, v měřítku, jež nedokázala pochopit, byl zoufalý a brutální. Zahlédla, jak Artuše srazil zásah oštěpem, ale to byly malé armády v porovnání s těmito obrovskými válečnými shromážděními.

Paměť Legie se vzdálila stejně rychle, jako přišla. Yssobel byla uvnitř jejích hranic. Byla přijata. Možná teď

Legie očekávala, že se stane součástí její úderné síly. To řekne čas.

Dub ji držel pevně. Její končetiny se rozprostřely zemí. Sondovala a pátrala a stále slyšela z dálky zvuk známých hlasů. Šeptaly na ni přes vířící tůň času a paměti, která tvořila Legii, zmučený hlas davu mrtvých.

Kousíček červené stránky v ní zašeptal: soustřed' se na jeden hlas. Najdi Guiwenneth.

Zelená Yssobel intenzivně pomyslela na svou matku, vybavila si její podobu, vzpomněla si na její smích a hněv, v duchu se podívala do jejích očí, divokých a přitom laskavých.

To, co se ukázalo, nutně byla konfrontace. Obě ženy stály s rukama zkříženými ve sněhu proti sobě a hádaly se kvůli Christianovi. Hádky byla hlasitá a prudká, ale tím, že si ji Yssobel vybavila, že si vybavila ten okamžik nabitý emocemi, jako by otevřela cestičku lesní sítí. Schoulená ve svém dubovém útočišti uviděla matku, jak sedí na překřížených nohách u ohně a pozoruje ji odněkud ze srdce tohoto zvířete.

Guiwenneth nebyla nijak zoufalá. Vlasy měla svázané dozadu koženým řemínkem a obličej jí zdobila modrozelená kresba, i když to možná bylo spíš barvivo než tetování. Od krku po hrud' ji chránila šupinová zbroj, matný lesk, ježž bylo vidět přes přehoz z tmavé medvědí kůže, kterou měla přitaženou kolem ramen. Oči měla přísné. Nebyla v nich žádná láska.

„Takže jsi mě nakonec sledovala. A čekáš, že tě přivítám. Odejdi, Yssi. Tvoje matka není úplně mrtvá. Ale než zemře, má úkol, jak dobře víš. Ty se do něho nebudeš plést.“

„Na to, abys mi řekla něco takového, je příliš pozdě. Kde v téhle vzdouvající se válečné mase jsi? Kde se schováváš?“

Guiwennwth se zasmála, ale smutně. „Já se neschovávám, jen jsem ztracená uvnitř. Jako na každém bojišti, najít cestu chaosem je těžký úkol. Běž domů, Yssi, jestli můžeš. Nestav se před Christiana. Ano, je tady. Vyhýbej se mu! A nesnaž se mě najít.“

„Nevím, jak se dostat domů,“ zašeptala Yssobel prostřednictvím země, zelená v objetí zelené.

„Jak potom čekáš, že mě s sebou odvedeš domů? Ani nevím, jak ses dostala sem. Musíš být vynalézavá.“

„Inspirovaná,“ odvětila Yssobel. „Snem. A pomohl mi jeden muž, který ze mě nemá moc velkou radost.“

„Odysseus?“

„Ne. Někdo jiný.“

Na druhém konci, v této klidné, bezměsíčné noci, Guiwenneth chvíli mlčela. Pak Yssobel uslyšela, jak řekla:

„Myslíš si, že jsi přišla pro svou matku, abys ji ochránila před její pošetilostí. Ale pravda je taková, že jsi tady proto, že tě zavolal Christian. Možná tě dokonce v tuto chvíli pozoruje. Vystavila ses nebezpečí, Yssi. Můj hněv to jedinež posiluje. Bud' opatrná. Bud' ve střehu.“

Odysseova slova, přeformulovaná její matkou. Červená v Yssobel se chvíli chvěla, pulzovala úzkostí. Ale zelená byla silnější. Mohla vklouznout mezi lesní stíny. Ale znovu se vynořila pochybnost a ona tu nejistotu nedokázala popřít. Přála si zahojit ránu mezi sebou a Guiwenneth. Ale byla silně zvědavá na setkání s mužem, který byl životním prokletím její matky. Ten smutný, ztrápený muž, o kterém snila celé dětství, nebo zabijácký velitel, ztracený ve vlastní nejistotě a depresi. Zašla příliš daleko, než aby se teď mohla obrátit.

Kde je Jack?

Yssobel zalovila v síti, zkusila propátrat noční lesy, navázat zrakový a myšlenkový kontakt, ale i když se jí zdálo, že slyší Jacka a mrzuté řeči chlapce, který ho

doprovázela, tady ho nedokázala zachytit. Vytvořila okraj Avilionu, svět obrazů a odrazů z vlastní fantazie, a navázala jednoduchá pouta s nejsilnějšími prvky svého života; jenže Legie nebyla její a pro síť mimo její prostor to byla bariéra.

Začala se z dryádího domova vynořovat, neboť les se v tuto hlubokou noční hodinu začal znovu hýbat, pochodně se rozhořivaly. Bylo jí zima. Yssobel se otočila, aby se podívala do míst, kde spí Athéňané, a uviděla Odyssea, jak si sedá a pozoruje ji. Po chvíli ale vstal a ulevil si na druhou stranu, než byl oheň. Na všech stranách narušoval noční ticho šum nové aktivity.

Štíhlá dryáda, ta krásná nymfa, s úsměvem vklouzla zpět ke svému stromu. Zachvěla se. „Pomohlo ti to nějak?“

„Díky. Ale nevím. Mluvila jsem s matkou, ale nebyl to dobrý rozhovor.“

„Náš pocit je, že tento cizí živel složený z lidí a vzteku potáhne brzy dál. Zkáza nebyla tak velká, jak jsme se obávali.“

Zůstaneš? Je tu mnoho úkrytů a ty jsi napůl jako my, a plná síly. Líbí se nám tvůj duch.“

„Díky. Momentálně nemám ponětí, kam půjdu. I když jsem mluvila s někým, koho mám ráda. Díky tobě.“

„Dobře, dobře,“ řekla krásná dryáda a dotkla se jemnými prsty Yssobelina oroseného obličeje. „Alespoň něco. Něco se podařilo. Zůstaň, prosím.“

Ale dřív, než Yssobel mohla odpovédět, než stačila na toto zvláštní, skoro až zoufalé pozvání zareagovat, stanul před ní muž, sice ne fyzicky, ale viděný jen v duchu. Byl to Artuš. Obličej měl schovaný pod železnou maskou. Oči se mu leskly hněvem. Byl velice klidný. Jeho slova byla vzdálená, otupená, ale měla v sobě něco z bohyně pomsty.

„Ukradla jsi mi smrt. Já si ji vezmu zpátky.“

Pak to kratičké vidění zmizelo.

Otřesená jeho nenadálostí, Yssobel se vrátila do Legie a vyhledala svého řeckého společníka.

Peredur a Christian

Když cítil, že může důvěřovat těm kolem sebe, když se se svou gardou a svými veliteli cítil bezpečný, vztyčil Christian uprostřed armády malou ochrannou palisádu a se svými pobočníky a rádci rozebral vidění a volání, kterých se mu dostalo. On tomu říkal ‚věštění‘, ale mladá žena a slepý, nestárnoucí muž, kteří mumlali volání z hlubin času a zemských dálav, tomu říkali ‚sběr‘.

Sebrali výkřiky vyvolané potřebou a bolestí a armáda odpověděla. Byli žoldnéři, kteří nebojovali za mzdu vyjádřenou penězi. Jejich mzdou bylo prodloužení jejich válečnického života za smrt. Legie v sobě měla hlad a byla nepřátelská vůči kráse.

To bylo dřív. Poslední dobou se všechno změnilo. Christian se už necítil bezpečný; měl v sobě zranitelnost, která pramenila z jeho instinktivního vnímání toho, jak se na něho jeho muži dívají. Už nestavěl palisádovou hradbu, ale tábořil na širém prostranství pod střechem ze sešitých kůží, aby byl chráněn před nevlídným počasím, v jednoduchém přístřešku, z nějž viděl na armádu kolem sebe.

Často se probudil a v hlavě měl chaos snů, jasných, živých a děsivých, ne však v tom smyslu, že by to byly těžké sny, pouze proto, že připomínaly období jeho pozemského života, kdy byl hluboce šťastný. Byli si s bratrem Stevenem blízcí, společně podnikali průzkumy, navzájem se chránili v místní škole i později, když navštěvovali internátní školu v jednom z velkých měst daleko od Ryhopského lesa. Pak zasáhla válka v Evropě a život se navždycky změnil.

Na okraj Ryhopu přišla Guiwenneth, mytágo keltské princezny, a scéna byla připravená pro strašlivou konfrontaci.

Tehdy měl ještě Christian sebevědomí. Ale nějaká jeho část, nějaká část jeho srdce, hlavy, se pokřivila. Nejdřív se ztratil a pak při průzkumu světa Ryhopu zformoval svou nepočetnou tlupu. Vzpomínal na dlouhé výpravy po lesních cestách a pěšinách, na to, jak dokázal obyčejný dub jeho malou družinu jestřábů chytit a otočit. Miloval své jestřáby. Tito bojovníci z dob kamene a bronzu byli atletičtí, hbití a nelítostní. Své jestřábí masky nikdy nesundávali, dokonce i jedli a pili úzkými štěrbinami v zobáčích. Při útocích zapalovali lesy a probíhali plameny. Byli věrní a byli jedinou pomocí, kterou potřeboval, aby Guiwenneth našel, tenkrát před lety, v době, jež mohla být v budoucnosti nebo v minulosti; neměl jak to zjistit.

Jestřábi byli pryč; všichni jeho společníci z počátků zmizeli dávno předtím, než se přidal k Legii. Teď byl obézní a podezíravý. A zbrklí, mladí muži, kteří jeli vedle něho, o něm neměli dobré mínění.

Tři z nich sloužili předchozímu veliteli Legie, hrdinovi Kylhukovi. Když Christian Legii našel, vyzval Kylhuka, který ho postupem času začal považovat za přítele, na souboj.

Kylhuk se odebral do světa mrtvých zásluhou toho, co mnozí považovali od Christiana za ‚nepoctivou ránu‘ – úder ve chvíli, kdy se protivník dovolává krátkodobého příměří. Christian tenkrát ušel nové výzvě na souboj jen proto, že ani Kylhuk nebojoval čestně.

To bylo kdysi.

Christianův spontánní projev krutosti kvůli tomu, že jeden z jeho troufalejších velitelů zpochybnil jeho rozhodnutí, vyústil v mlčení, se kterým se těžko vyrovnával. Muž, kterého bodl, se mu teď odmítal podívat do očí. Rána se hojila, ale muž měl bolesti, a když seděl mezi ostatními, mlčky hloubal. Byla to chyba. Christian věděl, že ti muži cítí, že se jejich vůdce neovládá; ale ten

duch! Ta ozvěna Guiwenneth. Zjevení ho tak šokovalo, že zůstal na nějaký čas slepý k rozumu.

Jak byl ztracený v úvahách, nevšiml si mladšího ze svých velitelů, který k němu zamířil, shrbený vešel pod stříšku a dřepł si. Sundal si opasek s mečem a položil jej tak, že jílec byl otočený od jeho ruky. Byl to Peredur.

„Nejsem s tebou dlouho,“ řekl mladý jezdec. „Ale dost dlouho, abych poznal, že máš nějaké velice hluboké trápení.“

Christian se podíval do pevných, ledových očí. Peredur byl čistě oholený, jednoduše rozčesané vlasy mu splývaly na ramena, dvě tenké zlaté sponky mu na každé straně obličeje držely jedinou kadeř. Podobně jako jeho zdobení byla jednoduchá i jeho zbroj, jen kůže prošíta slonovinovými kly, kalhoty z pruhovaného flanelu a kožená kytlice. Christian odhadoval, že mu není víc než pětadvacet.

Vybavila se mu slova ze školních časů, vzpomínka na jednu divadelní hru. „Hlava nemá klidu.“

„Je to dobře vidět. Ta rána, kterou jsi zasadil Maelinovi, byla nešťastná. Kdybys ho zabil, bylo by to ještě horší.“

„Maelina odškodním. Možná bys mi mohl poradit, protože oni se mnou už nemluví.“

Peredur sklonil hlavu. „Udělám to, jestli budu moci.“

Christian si Peredura chladně změřil. Jeho klid a jistota byly znepokojivé. Nebyl na to zvyklý. Christian si uvědomoval, že teď nevěří nikomu; možná si vždycky najde důvod k nedůvěře. V té úvaze bylo šílenství. Zeptal se: „Jak dlouho jsi putoval s Legií, než jsi mi přišel nabídnout své služby?“

„Dlouho ne.“

„Kde jsi byl naverbován? Ve které bitvě?“

„Nebyla to bitva. Zasáhl mě šíp, když jsem se snažil zachránit dceru, aby nebyla ukradena z náruče své matky.“

Všechny vzpomínky na to se mi vyjevily ve snu. Jak jsem se ocitl tady, to nevím. Byl jsem živý. Abych zachránil své dítě, vzal jsem na sebe podobu orla. Skoro se mi to podařilo, pak mě ale zasáhl ten šíp: Najednou jsem měl nevíтанou volnost a byl jsem ve světě mrtvých.“

„Ty jsi na sebe vzal podobu orla? Ty se umíš proměňovat?“

Peredur se usmál, ale zavrtěl hlavou. „Bylo to jen nakrátko získané nadání. Nadání, které nevydrželo. Musel jsem za ně zaplatit vysokou cenu. Však vidíš sám: tou cenou byl můj život.“

„A přibrali jsme tě nedávno.“

„Vzpomínám si, jak jste táhli kolem. Ta obrovská, pevná kohorta v čele a armáda krácející pozpátku, která hlídá týl. Jednoduše jsem vnikl do těla zvířete a jel.“

V klidném rozhovoru nastala krátká odmlka. Pak se Peredur znenadání zeptal: „Kdo je ten duch, o kterém mluvíš, když napůl spíš?“

Christiana otázka překvapila. „Já mluvím o nějakém duchovi?“

„Ano. O duchovi, který tě děsí.“

„Ta slova používám?“

„Ano,“ přisvědčil Peredur a zašeptal: „Je těžké zabránit člověku, kterému se zdá sen, aby mluvil, avšak ta slova nezní dobře sluchu mužů, členů tvé osobní gardy, kteří by tě mohli vyzvat k souboji o vůdcovství.“

„Ano. To mi nemusíš říkat.“

Po chvíli se Christian rozhodl, že tomuto troufalému mladému muži trochu otevře své srdce. Řekl: „Je to jen duch, nic víc. Někdo, koho jsem kdysi znal. Ty nikdy nemáš zlé sny?“

Peredur se zasmál. „Ale mám.“

„A z čeho se skládají?“

„Už jsem ti to řekl: z toho, jak mě o malou dcerku připraví nějaký Říman. Legie je Římanů plná a já se jim vyhýbám. Ano, ztráta mé dcery. Nesl jsem ji a upustil jsem ji, když mě zasáhl šíp, ale laskavá bohyně nade mnou bděla a moji přátelé dítě zachytili.“

„Jak se jmenovala? Ta dcerka.“

„Můj pane: chovám to dítě ve svém srdci. Její jméno tam uchovám také. Odpusť.“

Christian zvedl ruku: není co odpouštět.

Úporně se zamyslel. „Peredure,“ řekl. „Otočil jsem tuhle armádu, protože jsem zahlédl ženu, kterou jsem kdysi... miloval. Byla opět živá. A přesto – tohle se těžko vysvětluje – to nebyla žena, kterou jsem znal. Stejná, ale jiná. Když jsem se s ní setkal poprvé, za podivných okolností, okamžitě jsem jí podlehl, přitahovala mě velice mocně. Nakonec mi však byla odepřena a to mi zlomilo srdce. Ale teď jsem přitahován znovu. Dokážeš to pochopit? Cítím, že je znovu blízko. Otočil jsem Legii. Ano, ano, ano! Jen pro své cíle. Ale až ji najdu, vrátíme se k našemu úkolu. Jak přesvědčím tuhle obrovskou armádu, aby se mnou šla na tak osobní výpravu?“

Peredur se zasmál a pohladil si štetiny na bradě. „Nejsem si jistý, jestli je to ve tvé moci. Proto by možná bylo lepší neříkat nic. Znamená to, že je tady? Ta žena? Kde vlastně jsme?“

„Lavondyss. Avilion. Říkej tomu, jak chceš. Když jsme přešli tu prázdnotu, vstoupili jsme do jiného světa.“

Peredur moudře příkyvoval. Stále se lehce usmíval. „Myslím, že to jsme si uvědomili všichni. Dovol, abych se zeptal znovu: je tady? Ta žena? Ten duch?“

„Má vlasy barvy mědi, oči zelené jako listí dubu na jaře, bledou pleť a úsměv a smích, který ti vezme dech. A je to tak: myslím si, že je tady. Jak jsem na to přišel, to nevím,

ale je blízko. Najdi mi ji, Peredure. Potřebuji se toho ducha zbavit.“

„Podle toho, co říkáš, je krásná.“

Christian se odvrátil a zahleděl se do minulosti. „Byla.“

A mladý jezdec se zeptal: „Jestli ji najdeš, pozná tě?“

Christian se kousavě zasmál a odpověděl: „Myslím, že si na mě vzpomene. Ano.“

O chvíli později pomalu přišla ke stříšce a ke shromážděným mužům, kteří Legii veleli, jedna z mladých ‚sběraček‘. Byla skoro jako zjevení. Peredur se někam vytratil. Christiana jeho nepřítomnost překvapila, ale přičetl ji mladíkovu souhlasu, že se porozhlédne po Guiwenneth – třebaže to jméno znát nebude.

Sběračka měla na sobě prostý zelenočermý oděv. Dolní polovinu tváře jí zakrýval závoj. Christian ji nepoznával. V Legii byly takových bytostí stovky. Slídiči, verbíři a sběrači, s citem pro ztrátu života a důležitost přivést to nejlepší z každého poraženého vojska, aby se to stalo součástí armády.

„Ti, kteří nás volali na pomoc, jsou už mrtví,“ řekla bez příkras. „Volali mnohokrát. Obléhání bylo kruté. Prorazili hradby a armáda obléhatelů se zmocnila města. Vzala život všem, kteří si ho do té doby nevzali sami, všem kromě žen, které jsou teď bez rodiny či domova a jsou v řetězech. To poslední volání byl žalozpěv zoufalství. Zahlédli nás, povolali nás, vložili v nás naději a příliš pozdě si uvědomili, že jsme je nechali na holičkách. Měl bys to vědět. Ty jsi Legii otočil. Doufám, že ten čin měl nějaký cíl.“

„Děkuji ti.“

Ženiny oči byly plné hněvu, možná zásluhou slov, kterými ji Christian propustil, toho, že nic nevysvětlil. Její pohled nemrkal. „Máme další výzvu. Je z času budoucího. Až budeš připravený, otec a já ti popíšeme, o co jde.“

Bez úklony se otočila a odešla, odměřená a rozhněvaná, zrazená ve svém talentu mužem, který ji vedl.

Tři muži, kteří pod stříškou dřepěli s Christianem, civěli do země a skoro nedýchali. Jílce jejich mečů mířily k němu. Litoval, že tady není ten mladý jezdec. Bude to obtížné období.

Maelin řekl: „Pane, nebudu zvažovat následky rány, kterou jsi mi způsobil, když nám řekneš, proč jsme se otočili. Řekni nám, co jsi přišel najít.“

Christian uvažoval, že by učinil prohlášení, ale zavrtěl hlavou. „Nemám k tomu co říct. V patřičný čas tvou stížnost projednáme ve společnosti ostatních, Maeline. A v patřičný čas se otočíme a vrátíme se ke své povinnosti. Zatím budeme odpočívat.“

„Zatímco ty budeš pátrat po duchovi,“ řekl trpce Aelroth.

Christian se vztyčil do své plné výšky obtočil si opasek s mečem kolem pasu a uchopil zbraň schovanou v pochvě do pravé ruky. Když se na muže pod sebou podíval, ucítil přívál krve a hněvu. Citlivost jeho kůže se zbystřila a zrak se projasnil. „Ano! Ano! Zatímco já budu pátrat po duchovi.“

Aelroth vstal a postavil se proti náčelníkovi. Jeden tvrdý pohled se setkal s druhým, neústupný, vyzývavý. Tady nebylo žádné přátelství, žádný pocit úcty.

„Co je to za ducha? Popiš nám ho a my se po něm podíváme. Přineseme ti jeho chatrnou mrtvolu. Hodíme ti ho k nohám. Ať poslouží jako hostina psům. Pro tebe všechno, pane. Všechno, co nám pomůže dostat se do války.“

Ostatní vstali a sebrali své meče. Drželi je za pochvu. Christian došel k závěru, že nemá na výběr.

„Jmenuje se Guiwenneth.“

Zopakoval popis, který dal předtím Peredurovi. „Jestli ji najdete, nepřejí si, aby přišla k úhoně.“

Couvli. Každý z nich se uklonil, krátce a bez upřímnosti. Christian povolal svou osobní stráž a pak se přes řídkou řadu mužů díval, jak spolu velitelé, na jejichž podporu spoléhal, a kterou ztrácel, krátce pohovořili, než se rozešli každý jiným směrem.

Když Peredur usoudil, že je v bezpečné vzdálenosti, zastavil se a ohlédl se ke střeženému, ale otevřenému táboru, kde ležel Christian, zadumaný a plný zlosti. Peredur byl zmatený. Popis Guiwenneth nebyl popisem ženy, kterou znal. Ale bylo možné, že Christian vzpomíná na minulost.

Peredur našel svého koně a projel Legií až k místu, kde tu ženu zahlédl naposledy. Jeho dva přátelé tam byli, neklidní po tak dlouhé době, po kterou je opustil. Přivítali ho mrzutými úsměvy. „Byl jsi pryč dlouho.“

„Jsem velitel. Stálo mě to jisté přesvědčování, ale muž, který stojí v čele této armády, je přesvědčování přístupný.“

„V jakém směru?“

„Zoufale touží cítit se chráněný. Bylo by jednoduché vyzvat ho na souboj, ale je tu něco – nedokážu to blíže určit – něco, co mu ponechává kontrolu nad vlastním životem a nad touto armádou. Je to člověk zvenčí. Možná tím se to vysvětluje. Kde je Guiwenneth? Neříkejte mi, že odešla.“

Jeden z Peredurových mužů ukázal palcem přes rameno. „Tam je jezero. Ženy a děti se koupou. Nesnaž se proniknout přes stráž, jestli si ceníš svého mužství.“

„A prosím, dost už té šarády, že nevíte, jak se ten druhý jmenuje! Už nás nebaví předstírat. Je to únavné, obzvlášť když člověk nezná důvod.“

„Máš pravdu.“

Jezero bylo za úzkou soutěskou. Peredur slyšel smích dětí, jak plavaly a skákaly do čisté vody. U vstupu se hrbily čtyři ženy. Hrály v kostky a s každým vrhem křičely. Když Peredur přišel blíž, zvedly hlavu, dvě z nich se postavily a sevřely krátké oštěpy s rybářskými háčky. Přimhouřily zrak. Jedna se mu dívala do očí, druhá si ho rychle prohlédla od hlavy k patě, aby ho zhodnotila.

„Muži se koupou později. Teď je doba pro děti a jejich matky.“

„Neprojdeš.“

Usmál se a zvedl ruce v uklidňujícím gestu. „Hledám jednu známou. Rusé a bílé vlasy, kožený opasek vycpaný jestřábími péry, kyrys z kostěných šupin, modré tetování nebo barva po celých pažích. Nemůžeš si ji s nikým splést.“

„V jakém vztahuje k tobě?“

Peredur chvíli uvažoval, co říct, pak se rozhodl: „Moje matka. Guiwenneth.“

„Svoje zbraně nech tady. Zavolej na ni.“

Prošel soutěskou. Jezero bylo pod vysokou skalní stěnou, zastíněné stromy, které na ní rostly. Voda byla radovánkami dětí, které s Legií cestovaly, tak rozvířená, že to vypadalo jako horečná aktivita při rybářské výpravě. Peredur uviděl Guiwenneth a kývl na ni. Byla oblečená, rozčesávala si vlasy hřebenem se širokými zuby. Když si ho všimla, posbírala si své věci a zamířila k němu; v očích měla podráždění.

„Už jsem si myslela, že jsi mě nechal osudu. Víš, jak dlouho jsi byl pryč?“

„Vypadáš obcerstvené. Taky by mi prospělo, kdybych si zaplavala.“

Ohlédla se. „Neuvědomila jsem si, že k armádě patří tolik dětí. A tohle je jenom hrstka.“ Vyždímala si z vlasů vodu a pohladila ho po tvářích. Uličnický se usmála. „Jezero je velice hluboké. A studené? Ledové!“

Když procházeli kolem stráží, jedna z žen zvedla hlavu od hry a řekla: „Jestli je tvůj syn volný, bude vědět, kde mě hledat.“ Ozval se smích. Mladý jezdec se uklonil. Nebylo mu podobné, aby se cítil polichocen. Chvilková slabost, využitá lstivostí jeho vrstevnic.

Když poodešli od jezera, Guiwenneth tázavě vzhlédla. Nedalo se říct, že by v jejím výrazu nebylo pobavení. „Můj syn?“

„Malá lež, která mi měla dovolit tě najít.“

Zavrtěla hlavou, s letmým úsměvem na rtech. „Je to divné, ale skutečně s tebou cítím určitou spřízněnost. Ale můj syn je Jack.“

„Byla to lež.“

Guiwenneth byla velice zamlklá, jak procházeli lesem a skupinkami vyčkávajících mužů ve zbrani. Nakonec řekla: „Zajímalo by mě, kdo jsi. Nevím, jak se jmenuješ. Ty nevíš, jak se jmenuju já... nebo víš?“

Zastavili se. Starší žena, ne o mnoho menší než on, se mu upřeně zadívala do očí. „Ty víš, kdo jsem,“ konstatovala.

„Guiwenneth.“

„Věděla jsem to celou dobu. Věděla jsem to celou dobu,“ zopakovala. „Od okamžiku, kdy ses vynořil, od toho zvláštního rozhovoru: křižovatka. Zvláštní poezie z úst mladého jezdce; tolik jsi toho věděl.“

„Nevěděl jsem to hned. Hlasy země volají. Vzpomínám si, jak mě něco volalo do té vily; zdálo se mi o tom setkání.“

V tomto světě se za svými sny nehoníme – sny jsou cesta, kterou se dáváme.“

„Já ale nejsem tvoje matka.“

„Nejsi. Ani zdaleka.“

„Ale když jsme se u té zdi potkali, měla jsem pocit, jako bych tě znala. Byl jsi mi něčím povědomý.“

„Je tu propletenec osudu, který nemohu narovnat. Ale můžu ti říct, že jsem našel toho tvého člověka. Proč jsem byl pryč tak dlouho? Protože tvůj muž mi teď důvěřuje. Jsem jeden z jeho velitelů.“

Guiwenneth neklidně zkřížila ruce a odvrátila se od mladého jezdce. „To mluvíš o Christianovi. Je to tak?“

„Samozřejmě. Ty jsi zjistila, že vede Legii. Já jsem se s ním sblížil. Nevěří mi úplně, ale naslouchá mi.“

Guiwenneth na Peredura hleděla, překvapená a zmatená. Srdce jí bušilo, jak se její podezření potvrdila. Najednou byla plná úzkosti. „Proč jsi to udělal? Myslela jsem, že ti můžu důvěřovat.“

„Můžeš!“ ujistil ji. „Musíš. Guiwenneth, to, co máš v srdci, se nedá vyjádřit mstou. On je příliš silný. Vím, co máš v úmyslu. Ale nemůžeš uspět. Sama ne.“

„Řekla jsem ti, co mi udělal.“

„Řekla jsi mi to. A mně puká srdce, když si pomyslím, jak málo krásných let jsi měla, když tě tvůj Steven znovu našel. Žila jsi život ve stínech. Já ti to pomůžu změnit. Ale sama to nedokážeš.“

Guiwenneth se na něho chvíli pozorně dívala. Pak nechala pohled zamyšleně klesnout. Rozhodla se. Tiše se zasmála. „Tvoji druhové se neustále snaží říct ti jménem a pak je spolknou. ‘Básník’ zní zábavně, ale snaží se tak uchovávat tajemství, které už stejně znám.“

Šibalsky se na něho podívala. „Jmenuješ se samozřejmě Peredur. Stejně jako můj otec. Mladší verze, než si kdysi vysnila a namalovala moje dcera, když byla ještě dítě. A jsi stejně starý jako moje dcera. Všechny nás to svedlo dohromady. Máš pravdu: je to propletenec osudů.“

„Jestli se pokusíš zaútočit na Christiana, tvůj osud pozná, jaké to je, když se železo proplete s tvými vnitřnostmi,“ řekl bez obalu Peredur. Čekal že se setká

s odmítnutím. Proto ho překvapilo, když Guiwenneth uhnula pohledem a skoro to vypadalo, že souhlasí.

ČÁST ČTVRTÁ

Oživlý Avilion

Ohnivý tanec

„Nemůžeš někomu ukrást smrt!“

Odyseus chodil po táboře a překračoval ležící Athénany, kteří jeho potlačovaný, nechápavý vztek sledovali s jistým znepokojením. Yssobel ho mlčky pozorovala.

„Život někomu ukrást můžeš. Můžeš mu ukrást zemi. Domov. Můžeš mu ukrást manželku, dobytek, děti. Můžeš mu dokonce ukrást sny. Ale nemůžeš někomu ukrást smrt. To nedává smysl.“

Proč tak zuřil? „Tak to řekl: ‚Ukradla jsi mi smrt.‘“ „Chvilkové vidění. Okamžité vnuknutí.“ Odyseus zavrtěl hlavou. „To z tebe mluví vlastní vina, ne ten Artuš.“

„Byl to on. Vím to,“ odpověděla Yssobel. Vybavila si Artušův skon v boji a pak jeho poklidnou, zjizvenou tvář pod lícím chráničem jeho přilby.

„Zdáš se být si tím velice jistá.“

„Byl to on. Jsem si jistá.“

Odyseus si povzdechl a znovu zavrtěl hlavou. „Ale jak si můžeš být jistá? Viděla jsi jeho tvář, když sis vypůjčila jeho zbroj?“

„Samozřejmě že jsem viděla jeho tvář. Sundala jsem mu s brněním i přilbu. Jako poděkování jsem ho políbila.“ Odyseus se zamračil, když to slyšel, paže zkřížené na prsou. Dýchal velice zhluboka.

„Ty jsi ho políbila?“

„Ano! Nějaký čas jsem tam s ním zůstala, když ležel a umíral.“

; „Nějaký čas jsem s ním zůstala,“ zopakoval, skoro sarkasticky. „Zní to tak nevinně.“

„Bylo to nevinné, bylo to bezelstné. Kromě té krádeže jeho smrti. Žárlíš?“ Yssobelin úsměv si ho dobíral.

Odysseus ji umlčel mávnutím rukou, které výmluvně vypovídalo o jeho rozmrzelosti. „Ale mysl uvržená do zmatku umí strach vyčarovat,“ pokračoval. „Jak s tebou mohl mluvit? Tady? Není tu žádný štít, žádná zrcadlivá stěna. Hlasy se neobjevují jen tak odnikud.“

Yssobel odpověděla jednoduše: „Tohle místo jsem stvořila já. Legii samotnou ne, ale toto místo, kde jsme. Avilion. Vysnila jsem si je jako dítě, tím, o čem můj otec mluvil jako o mé ‚červené stránce‘. Mé lidské stránce. To všechno je odraz toho, jak jsem si zapamatovala příběhy, které vyprávěl. Můžu vyvolat, co chci, co si představím, i když o to nestojím. Tohle není pravý Avilion. Tohle je můj sen.“

Odysseus se zasmál. Dřepl si, aby měl schouleně sedící Yssobel proti sobě. „Já jsem pragmatický člověk, Yssobel. Učím se dvě věci, které mi pomůžou, abych se dožil vysokého, velice vysokého věku.“

„Ponaučení, pořád samá ponaučení.“ Tentokrát byla podrážděná pro změnu ona. „Strategie; muž žije pro strategii.“

„Ano, u mě to platí. A u tebe by mělo taky.“

„A co ses naučil?“

„Že pragmatismus není bez představivosti nic; a představivost vyjde bez pragmatismu nazmar.“

Dlouho se na něho dívala a potom zavrtěla hlavou. „Co to znamená?“

S pousmáním pokrčil rameny. „Vytvořila bys kozu tak vysokou, že bys ji nemohla podojit, jenom proto, aby ses jí věšela na ocas? Vytvořila bys koně tak obrovského, že by se na něm nedalo jezdit, jenom mu viset na břiše?“

Yssobel byla tak zmatená, že se málem nahlas rozesmála. „Copak jsi zešílel? Vůbec netuším, o čem mluvíš.“

Odysseus ji vzal za ruku. „Musíme si zkusit představit, kde se v tomhle zmatku schovává tvá matka; a kde má ten Christian pravděpodobně svůj střežený tábor. Pak vymyslíme nejlepší způsob, jak je oba najít.“

„K tomu závěru jsem kupodivu dospěla už sama.“

Ale šlo ještě o něco jiného. To, jak se díval, jak se mračil, byly jasné známky toho, že se jedná o téhož Odyssea, kterého znala ve vile; ano, byl starší, ale nebyl nově vytvořený tady. Byl stejný. Nevěděla, jak se tady ocitl, ale pamatoval si ji a téměř jistě ji poznal, když ho poprvé uviděla na té pláži, se štítem hozeným ve vodě.

„Opravdu sis mě pamatoval, když jsem do tvého paláce přišla?“

„Chvilí to trvalo,“ přiznal. „Ale vybavilo se mi to. Všechny ty roky, Hadí průsmyk, teplá a útulná jeskyně, tvoje návštěvy; tvoje hloupé, ale podmanivé písně. Tvoje rodina. A všechno ostatní, co jsme měli. Ano. Vzpomněl jsem si na tebe.“

„To myslíš tu teplou a útulnou jeskyni v Hadím průsmyku?“

Předklonil se a zlehka ji políbil. Oči mu zazářily. „Můj jazyk má jedno slovo. Znamená ‚opak toho, co se říká‘. Tak tedy: tvoje přítomnost v ní, pod kožešinami, když jsi byla mladá, ale dost stará, aby mohlo jít tělo na tělo, ji doopravdy dokázala zahřát.“

„A bylo to teplo, které se dobře pamatuje,“ řekla Yssobel s unaveným úsměvem. „Ale není mu souzeno vydržet.“

„Já vím.“

„Jsem unavená. Nevím, kde začít.“

„Začneme tady. Tedy, ne přesně *tady*. Každý z těch mizerů na tobě může oči nechat.“

Yssobel se rychle podívala po Athéňanech. „Vypadají hrozně. Vypadají divoce. Ale můžou se dívat, jak chtějí.“

Až budou muset bojovat, budou se dívat na nepřítelé, ne na mě. Začneme tedy odsud. A půjdeme – kam?“

Dřív než Odysseus mohl zareagovat na tuto výzvu – otázku,

 kterou nečekal, jak Yssobel viděla – ozval se odněkud
 hlouběji z Legie zvuk strunného nástroje. Neměl melodii,
 teprve se ladil. Jeden buben duněl, jako by svolával mrtvé,
 další chřestil jako v záchvatu šílenství; ženský hlas
 zatrylkoval, zakolísal, zakašlal a zkusil to znovu.

 Zanedlouho ohlásil šum hlasů a smích, že se něco děje:
 možná svatba, narození dítěte nebo jednoduše rozptýlení
 v poklidu mezi taženími.

 „Pojďme si zatančit,“ řekl Odysseus. „Jen chvíli.
Pojďme si zatančit.“

 Ponořili se do lesa, hbitě se protáhli mezi tábory. Šli za
 zvukem.

 Všichni Athénané kromě dvou je následovali.

 A našli večírek, který byl zvláštní, ale vzrušující. Kolem ohně uprostřed byl rozmístěn kruh pochodní a mezi těmi dvěma skupinami plamenů se odbývalo víření a kolotání hry ‚pojď sem, nebo uteč‘, kdy ženy měly kolem krku a pasu bronzově zářící kotouče, muži bujaře tleskali a krčili rameny a těla se pohybovala způsobem, jenž byl hladový a vášnivý, svůdný a současně zábavný, oslava pohybu v přestávce věčného štvání se časem a volání do boje.

 Pětice hudebníků kolem sebe šířila rytmus, strunné tóny, bubnování a slova zpívaná jemným hlasem. Odysseus byl ve svém živlu, stejně jako Yssobel. Proskočili kruh pochodní, otočili se proti sobě, našli objetí, hbité střídání údů, které drželo krok s náročným, rychlým rytmem hudby.

 Zelený aspekt Yssobel slova spíš vnímal, než že by jim rozuměl: *Cítíš, jak tebou hudba hýbe? Cítíš se dnes živá?*

A ona se v tom nenadálém výbuchu energie – vůních pochodní, vaření, rozlitého vína, potu, dechu a čistého nadšení – skutečně cítila velice živá.

„Je těžké tolik tě milovat,“ řekla, „když z toho nic nebude.“

Odysseus vzal její obličej do dlaní; jeho pohled byl smutný, ale hrdý. „Bylo by těžké necítit lásku, když jsme ji měli tolik.“

„Všechno, a přitom nic,“ řekla tiše.

Políbil ji a ona mu polibek oplátila. Drželi se pevně, skoro až upadli do snu, veškerý rytmus teď byl pryč, zůstalo jen držení.

A budu se držet toho, co mám.

A přesto věděla: *Musím pustit, co je pryč.*

„Všechno, co jsme měli, jsme měli,“ zašeptal Odysseus ve snu. „Všechno, co ztrácíme, ztrácíme. Všechno, co nás potká, nás potká.“

„Všechno, a přitom nic,“ odpověděla Yssobel. Jak se o něho opírala, nasávala jeho teplo, vdechovala pach jeho těla.

„*Ola ke eapandou,*“ pošeptal jí.

Objala ho v pohybu, zatímco tanec mezi ohni třeštil, a zeptala se: „A to znamená? Co? Co to znamená?“

„Všechno. Znamená to ‚všechno‘. O ‚ničem‘ nemluvmé.“

„Omnia. Všechno. To je římsky. Otec chtěl, abychom se naučili trochu latinsky. Jako bychom nebyli obklopeni projevy všeho, co mluví cizími jazyky a žije cizími způsoby. Ale lidé mluvící latinsky vyhledávali ve vile pohostinnost často. Omnia. Jako tahle hudba. Jako ti hudebníci. Všechno dohromady.“

Odysseus ji držel pevně. Víření bubnů bylo ztělesněním dravosti. Zpěv, čistý a jasný, pronikavý a krásný, výzva

k lásce vyjádřená s naléhavostí. Třásl se. Nebezpečí bylo blízko a Yssobel cítila, že Odysseus to cítí.

„Všechno, co máme, máme. Tak pro to žijme. Jen nelítostný bůh ví, co nám les zítra odhalí.“

Ale nelítostný bůh, o kterém mluvil, byl blíž, než si mysleli.

Blížil se k ní mladý muž. Jak se mu do cesty pletli tanečníci, zastavoval se, ale ani na okamžik z ní nespouštěl oči. Odysseus se při tanci pohyboval do kruhu a cizinec je následoval. Na sobě měl krátký zelený plášť, na rameni sepnutý, a pestrobarevné kalhoty po kolena. Nebyl ozbrojený.

Jeho vlasy měly barvu mědi, kadeře na spáncích mu svazovaly dlouhé, tenké zlaté sponky. Na obličeji sice měl vousy, ale sotva byly starší než jednodenní.

Yssobel vnímala jeho přítomnost velice mocně. Byl elegantní a noblesní a ona si ve tmě a v záři ohně byla jistá, že ho poznává. Odysseus si její nesoustředěnosti brzy všiml. Nechápatě se odtáhl, rozhlédl se a pak se zatvářil zklamaně, když se před ním možná v tu chvíli vynořila pravda, o níž věděl, že na ni dřív nebo později dojde.

Mladík přistoupil k ní, pohlédl na Řeka a pak se Yssobel uklonil. „Doporučuji ti, abys tance zanechala. A rychle.“ Mluvil tiše a naléhavě.

Yssobel síla jeho příkazu a přimhouřenost jeho pohledu ohromila, přestože v těch očích nebylo nepřátelství. „Kdo jsi?“ zeptala se.

„Nestarej se, kdo jsem. Vrať se tam, kde táboříš. Odejdi hned! Naléhám na tebe pro tvoje vlastní dobro. A svaž si pevně vlasy; odrážejí plameny a vypadají jako signální oheň.“

Yssobel se začala rozhlížet. Na pocit naléhavosti, který z něho vyzařoval, reagovalo celé její tělo. Muž u pasu luskl.

„Prosím! Požádej svého přítele, aby šel s tebou, a opusťte kruh.“

„Ale já se *starám*, kdo jsi,“ zašeptala. „Proč mě hledáš?“

Chvíli jevil podrážděnost, nebo to možná byla úzkost.

„Nevěděl jsem o tobě nic, dokud jsi nepromluvila na Guiwenneth –“

„Mou matku?“ řekla překvapeně.

Znovu ji naléhavě vyzval, aby mlčela. „Tenkrát jsem tě uviděl; ale uviděl tě i on. Hledal jsem tě a našel jsem tě; on hledá taky; vrať se do svého tábora a zahal se pláštěm a kapucí. Zamotám mu hlavu.“

Yssobel, která teď byla zmatená a pociťovala jisté obavy, zavrtěla hlavou, ale na znamení souhlasu. „Půjdu. Kdo ale jsi a proč mě chráníš?“

„Pracuji pro něho. Nebo on si to aspoň myslí.“ Přitiskl si prst na rty, usmál se na ni a zhodnotil ji pohledem. Náhle ho poznala.

„Peredur! Peredur byl tvůj otec! Zdálo se mi o něm a malovala jsem ho.“

„Šeptej, nekřič!“ vybídl ji znovu.

Ale ona si ho prohlížela dál. Podoba mezi tímto neodbytným mladým mužem a Peredurem, jak si ho vysnila, byla ohromující. A viděl Yssobel mluvit s její matkou, tady v lesní armádě, což byl kontakt, který se uskutečnil prostřednictvím lesních kořenů. Viděl ji, jak skutečně vypadá? „Kde je Gwin... Guiwenneth? Víš, kde je?“

„V bezpečí. Myslím,“ byla jeho zneklidňující odpověď, ale než se ho Yssobel mohla zeptat na něco dalšího, najednou se odvrátil, jako vylekaný pták, a zamířil do noci, s hlavou skloněnou, jako by se chtěl skrýt. Yssobel pomalu opustila ohnivý kruh, následovaná Odysseem. Přesto nedokázala odolat pokušení a krátce se ohlédla.

Na druhé straně tance stála nepočetná skupina ozbrojených mužů, tmavá a zlověstná. Rozhlíželi se po slavnosti. Ten, který byl uprostřed, měl planoucí oči; a na okamžik ji uviděl, nebo si to alespoň představovala. V tom pohledu, ve tváři zocelené časem, byl hněv a strach.

Tenkrát jsem tě uviděl; ale uviděl tě i on.

Zahalená do pláště, s hlavou schovanou v kápi, seděla Yssobel mezi Athénany, z nichž většina se vrátila do tábora. Odysseus se jí ostražitě díval přes rameno. Svě hostitele upozornil na možnost, že Yssobel bude potřebovat ochranu, na což oni zareagovali pouhým pokrčením ramen.

Yssobel neustále myslela na to, že se mladého bojovníka ani nezeptala na jméno, i když si byla jistá, že bude stejné jako jméno jeho otce.

Legie žila hudbou a tancem a dryády neklidně přešlapovaly ve stínech, které se jim podařilo najít. Stromy se svíjely jejich postavami, jak se snažily ukrýt a ochránit své chráněnce před svévolným, opileckým vyrýváním run a jmen a před odřezáváním kůry pro přiživení ohňů. Samice se však znenadání lehce dotkla Yssobel na rameni.

Muži kolem ní se zvedli do podřepu a pozorovali stromovou nymfu se zachmuřeným zájmem. „Moje hnízdo je tvoje, jestli chceš. Jestli chceš mluvit s osobou, kterou miluješ. Našla jsem na chvíli noční úkryt mezi kořeny pevnosti.“ Vytratila se směrem k vysokým hradbám; Yssobel ji sice viděla, ale její červená stránka spatřila jen tenký mladý dubový strom, který se před jejím vnitřním zrakem vzdaloval, až splynul se zemí.

Odysseus se náhle naklonil dopředu a pošeptal: „Ozbrojení muži. Míří sem. Napočítal jsem jich pět, a jeden očividně pátrá.“

Yssobel se uzavřela do sebe a předstírala spánek. Athéňané, kteří mezitím znovu zaujali uvolněnou polohu,

tiše hovořili. Odysseus rozhraboval oheň. Když skupina mužů v dlouhých rozevlátých pláštích procházela kolem, plameny se mírně rozhořely. Dva muži pokračovali k bráně pevnosti, dva se ohlédlí k místu, kde se skrývala Yssobel, ale malý tábor, kolem něhož prošli, byl jen jeden z tisíce a oni si nevšimli ničeho neobvyklého.

Jakmile vstoupili do pevnosti, Yssobel si shrnula kápi dozadu. „Proč by ze všech možných směrů chodil právě sem? On o mně ví. Jsem si tím jistá.“

Odysseus souhlasil. „A přesto tě ve skutečnosti nevidí.“

Mezi starým Řekem a novými se odehrál krátký rozhovor; Athéňané se vyptávali na příčinu znepokojení. Ten nejprošedivější z nich pohlédl na Yssobel, zasmál se, dal si prsty k vlasům a udělal, jako by jimi stříhal. Odysseus viditelně souhlasil.

„Ten mladík u ohně řekl, že máš vlasy jako signální oheň. Proč si je necháváš tak dlouhé, tak volné?“

Byl to okamžik pravdy. Yssobel si znovu na chvíli lehla a zahleděla se na noční oblohu, kde špičky stromů zachytávaly první slabé náznaky nového jitra a světlaly. Vzduch byl osvěžující.

„Matka vždycky chtěla, abych je nosila dlouhé. Ráda je rozčesávala, ráda je splétala. Bylo tolik lásky, když jsem byla mladší.“

„Přidržívala se něčeho, co sama kdysi měla. A na tom není nic špatného. Ale tady náš přítel má pravdu: záříš jako bronzový štít na jasném slunci.“

„A málem mě kvůli tomu spatřili. No dobrá; když s tebou tvůj přítel souhlasí.“ Yssobel sáhla pro nůž a podala jej Odysseovi. Zkontroloval jeho ostří, vytáhl z ohně drsný kámen a čepel nabrousil. Pracoval rychle a vlasy jí zkracoval tak, aby sahaly po ramena. Husté kadeře sbíral a podával jí je. Yssobel zatím hlídala očima bránu pevnosti. Během noci měla dvakrát nervy jako struny a necítila se

připravená na setkání s mužem, jehož skupina předtím při svém pátrání prošla kolem. Z pohledu v jeho očích šel strach.

Když Odysseus skončil, Yssobel si krátce poplakala a pak se tiše zasmála. Sundala z opasku dvě stříbrné sponky, které jí vyrobil Jack.

Když zkroucené vlasy provlékla širším kroužkem a potom je pomocí toho menšího stáhla, vytvořila tím opasek, do něhož mohla vstoupit oběma nohama a v pase si ho utáhnout.

Odysseus se vesele ušklíbl, když si ho zkoušela. „Praktické to není, ale krásné je to moc.“

Yssobel se jeho slovům zasmála. Nedělala si legraci z něho. Měla chuť se zeptat: „*To mluvíš o mně? Nebo o mém opasku?*“

Odysseus neměl v očích slzy, ale byla tam ztráta, v jeho pohledu. A náznak ztráty měl i na rtech, ten zkušený úsměv, to lehké zkřivení úst, které říká: *To je ono; to je konec.*

Věděl, že teď přemýšlí o mladém Peredurovi.

„Jsem krásná?“ zeptala se Yssobel.

„Velice.“

„Jsem praktická?“

Odysseus se nahlas zasmál a zavrtěl hlavou. „To mluvíme o opascích? Pokud ano, tak nejsi. Pokud ne, tak jsi. V těžkých časech vydržíš hodně. To jsem věděl vždycky. Přijela jsi do Hadího průsmyku v ty nejkrutější dny, tenkrát v ledové dny, a přinesla jsi mi svůj život a zásoby. Nikdy ses mě nezeptala, proč tam jsem, co tam dělám. Přijela jsi, protože jsi prostě taková: pevně se držíš toho, co máš, a přitom jsi připravená se o to rozdělit.“

Podívala se na něho. Jeho slovům úplně nerozuměla. „Do Hadího průsmyku jsem přijela proto, že jsem tě měla ráda, dělala jsem si o tebe starosti.“

„Milovala jsi mě, Yssobel, a věděla jsi, že to nevydrží. Bolí to – nesnaž se to popírat – bolí to, když se držíš něčeho, co musí pominout. Nevím, odkud to víme, ale my konec lásky vidíme. A přesto ten konec lásky není konec laskavosti. Ty musíš jít dál. Já musím spáchat vraždu. Tvůj život je láska; můj je nůž, čepel zbraně, praktičnost bez krásy.“

Yssobel si před něho klekla a vzala jeho ruce do svých. „Jak můžeš být tak mladý a mít tak černé myšlenky? Třeba se to změní.“

„Jednoduše *proto*, že jsem tak mladý, dokážu mít tak černé myšlenky. Až budu stařec, budu se moci poučit ze svých mladických chyb.“

„Já jsem chyba?“

„To určitě ne! Ty jsi vlna vody na břehu; přijdeš a kousek ze mě odneseš; stejně jako já přijdu a odnesu kousek z tebe. Jsme jako příliv a odliv. Co čeká mě? Vražda a život, který skoro neznám, i když jsem viděl jeho odraz. Penelopé. Její krása. Láska, kterou spolu budeme mít. Jak bude praktická, až bude čekat na můj návrat z vraždění. Znáš ji. Vyrůstali jsme spolu jako děti. Naši rodiče byli sousedé. Písečný břeh našeho rodného ostrova je posetý našimi dětskými šlápotami. Stopy nevinnosti, Yssobel. Naš život bude dlouhý a krásný, ale až po překonání překážky. Je velice těžké žít s jistotou, že tvůj sen se naplní. A ty? To záleží na tobě. Jestli se budeš držet toho, co máš, zjistíš, že máš víc, mnohem víc, než kolik držíš. To je praktičnost. To je strategie.“

Yssobel se natáhla k Odysseově tváři, políbila ho na ústa a zašeptala: „Může žena požádat muže, aby ji odvedl na klidné místo a rozloučil se s ní něžně a hřejivě?“

„Může.“

Později si sedla do stromu a vstoupila do země.

Křižovatka: Vraní volba

Bydavere se vrátil na bitevní pole. Přikradl se opatrně. Slyšel křik mužů i vřískot a spory mrchožravých ptáků. Svlékl oděv a zbroj jednomu padlému muži a po celou dobu byl ptáky napadán: nechtěli ho tam. Bojiště bylo jejich.

Vrátil se tam, kde Artuš zřídil dočasný tábor, v lesích stranou od jezera, kam jeho umírající tělo odtáhlo to, o čem mluvil jako o „polibku, který mi ukradl smrt“.

„Jsou pryč,“ oznámil Bydavere a Artuš to přijal bez výrazu.

„Zajímalo by mě, kdo zvítězil.“

„Ti mrtví, co je jich plné bojiště, jistě ne. Nezahlédl jsem žádné sběrače, žádné ženy ani syny; jenom vrány.“

„Bojovali jsme na podivném místě,“ zamyslel se Emereth. „Morthdread to určitě cítil taky, jestli přežil.“

Artuš chvíli neřekl nic a pak přisvědčil. „Celý můj život směřoval k tomu kopci, k tomu závěrečnému souboji. Myslím, že není důležité, kde k němu došlo. Měl to být konec, a tak se to odehrálo ve vlastním světě. Cítím s dobrými muži, kteří jeli do boje se mnou. Kde jsou teď?“

„Rozehnaní. Hledají si vlastní cesty,“ řekl Bydavere. Tento rozhovor se odehrával v časných ranních hodinách a nové slunce začínalo přinášet na obzor za jezerem obrostlým rákosím slabé světlo. Jezero bylo zalité mlhou. Artuš vstal a poškrábal se, potom vzal Bydavera za ruku a oba staří přátelé odešli k místu, kde se studená a nehybná voda stýkala se břehem. Dřepli si, ponořili ruce mezi rákosí a opláchli si obličej.

„Mluvil jsi nahlas, když jsi spal,“ řekl Bydavere.

„Rušilo mě to ze spaní. Ostatní ne, i když neklidní jsme všichni.“

„Nevíte, co dělat.“

„Najdeme si vlastní cesty. Polovina z nás jsou mladí, jen několik je starých a unavených.“

Artuš poznal uštěpačný tón a vrhl na Bydavera zamyšlený pohled. „Dost unavených, aby se nedokázali vyhnout té proklaté ráně. Dost starých, aby poznali, že mají vyklidit bojiště. Jsi starší než já, ale nic na tobě nepůsobí dojmem, že by to bylo unavené; nebo to stárlo. Máš dobrou budoucnost.“

„Kéž bych na ni mohl nahlédnout,“ odpověděl toužebně Bydavere. „Aspoň náznak. Pochodeň ve tmě, která by mi řekla, kam jet.“

„Ta pochodeň přijde. Jen nečekej, že to bude pochodeň. Anebo ve tmě.“

Bydavere se zasmál. „Tmavovlasá, tmavooká žena na hrdém koni, která vyjede z lesa a pokyne mi. ‚Tudy!‘ zvolá. To bych bral.“

„Jel bys za ní?“

„Jak dobře víš, nenarodil jsem se k tomu, abych za někým jezdil. Narodil jsem se, abych byl rytíř a abych pomáhal. Narodil jsem se, abych byl přítel, přítel v boji, přítel ochránce, který však vždycky uznává svého velitele.“

„Ale za tou tmavovlasou ženou bys jel.“

„Rychleji, než dokážu hodit oštěpem. Proč ne? Pochodně dohoří.“

„Všechno dohoří, příteli. Ale já doufám, že ona pro tebe přijede.“

Vzduch byl čerstvý; rákosí se pohupovalo ve větru a tíživé ranní ticho narušil nenadálý vzlet drobných vodních ptáků. Bydavere zavrtěl hlavou. „To mohlo být jídlo pro nás všechny,“ poznamenal a díval se, jak ptáci dosedli dál na jezeře.

„Co jsem říkal ze spaní? Jaká hluboká tajemství mé rty šeptaly, když jsem vězel mezi zdejším světem a tím jiným?“

„Vidíš ji. Vidiš tu ženu, která ti ukradla smrt. Byl jsi na ni rozezlený. Pořád dokola jsi mluvil o tom polibku, který ti ukradl smrt.“

„Ostatní to slyšeli?“

„Nevím. Myslím, že ne, ale je tu něco jiného: vycházel z tebe takový zvuk.“ Bydavere se na přátele přísně podíval. „Byl to zvuk zoufalství.“

Artuš chvíli mlčky dřepěl a nechával své prsty pohrávat si se zabahněnou vodou na kraji jezera. Pak promluvil: „Díky, že jsi mi to řekl.“

Bydavere vytáhl z pouzdra nůž a uřízl jedno stéblo rákosu; rozkrojil je na dvě části a položil je na zem do kříže.

„Jdeme každý svou cestou, Artuši. V honbě za smrtí tě doprovodit nemůžu.“

Zpoza jejich zad vykřikl Emereth: „Artuši! Jezero! Ti převozníci se vrací.“

Mlha nad jezerem se zvedala. Nořilo se z ní malé plavidlo. Dva vysocí převozníci malátně zapichovali bidla do čím dál mělčí vody. Na široké přidi seděli jako na hradu dva obrovští ptáci s tmavým peřím a pozorovali břeh. Jediné, čím se projevovalo, že jsou živí, bylo to, že čas od času zvedli křídla a zamávali jimi.

Když bárka připlula blíž, tyto ptáci se skoro bez námahy vznesli do vzduchu, jen rozepjali křídla a zachytili vzestupný proud, který Artuš necítil. Jak stoupali, zapletli se do vzájemného objetí a v kotrmelcích se zřítili do jezera kousek před člun.

Artuš neměl čas, aby o této zvláštní podívané přemýšlel. Za člunem se zvedala země. Hrozivě se vztyčovala z ranní mlhy. Vypadalo to, jako by vyrůstala z jezera. Byl to široký, zelený ostrov. Rákosí se dalo do pohybu, jak se jezero rozbouřilo a vlnky se změnily ve vlny, které se Artušovi začaly vzdouvat kolem nohou.

Vlny pohltily břeh, jezero se rozlilo do vnitrozemí, takže Artuš a Bydavere najednou stáli po boky ve vodě.

Ostrov nerostl, on se blížil. Skoro jako by plaval na hladině. Zanedlouho mu před zraky narostl tak, že Artuš zahlédl úzké pěšiny mezi strmými, lesnatými svahy. Hluboko uvnitř lesa bylo vidět lesk mramoru, náznak staveb, ostrou záři nového světla na starých zdech.

A byl to les tisů, stálezelených a lesklých, natahujících se za hranice ostrova, mohutných a prastarých, potřísněných krvavou červení svých plodů, svých jablíček. Stromy se nahrnuly dopředu, jako by chňapaly po vzduchu před sebou, a když se bárka v rákosí pomalu zastavila, zastavil se také ostrov, čímž zvedl mohutnou vlnu, která podrazila nohy Artušovým mužům, vtrhla mezi stromy a do tábora, a když ustoupila, zanechala za sebou promočený a rozbahněný břeh.

Ostrov se tyčil do výšky, vyplňoval obzor. Větvě tisů, počítaných na stovky, se Artušovi jevily jako paže, které se natahují, aby ho ochránily, jak natahoval krk, aby si mohl toto zjevení prohlédnout v plném rozsahu. Tichý a podivuhodný, plul a čekal; pozoroval. A Artuš věděl, že připlul pro něho.

Oba převozníci odložili bidla, shrbili se v plavidle, každý na jedné straně stěžně, a svinuli plachtu. Stali se součástí loďky, klidně mohli být vyřezávané ozdoby na trupu.

Artuš, který stál na promočeném břehu, s nohama zabořenýma do nahrnutého bahna, čekal a mělce dýchal; a Bydavere, spolehlivý Bydavere, čekal stejně klidně.

Rákosí se náhle rozvlnilo. Vody se s dvojítm ptačím výkřikem rozestoupily a do vzduchu se vznesly dvě ženy. Stoupaly prudce a okázale, těla zahalená dlouhými pláště. Jak vrtěly hlavou, vlasy se jim široce rozlétaly do stran. Jedna byla mladá a jedna starší. Po pás hluboko mezi

rákosím se podívaly jedna druhé do očí a rozesmály se. Pak obrátily pohled k Artušovi.

Prošly rákosím a vystoupily na břeh. Jezero z nich steklo, jas v jejich očích zesílil a úsměvy se roztáhly víc do šířky, když svým pohledem obsáhly oba muže, kteří na ně čekali.

Mladší žena zamrkala na Bydavera, který jen zašeptal: „U Briggy! Já jsem se zamiloval. Zčistajasna!“

„Klid,“ varoval ho Artuš a jezerní nymfy se znovu zasmály –

Starší žena, vyzařující jistotu jak svým pohledem, tak svým postojem, když si nadzvedla plášť a vyždímala z látky jezemí vodu, řekla Artušovi: „Připadáme ti krásné?“

„Ano. Samozřejmě. Ano.“

„A přitom víš, že jsme mrchožrouti. Viděl jsi nás jako vrány, teď nás vidíš jako ženy. Co vlastně jsme? Jak nás vidíš ty?“

Artuš se rychle zamyslel. „Jako vrány jste děsivé. Jako ženy krásné. Jako ženy a vrány zároveň děsivě krásné. Já vím, proč jste tady.“

„Opravdu?“

„Přišly jste pro mě už dřív. Vzaly jste špatnou osobu.“

„Kdo tedy jsme?“

„Dvě ze tří, které mě odvezou do Avilionu.“

„A v Avilionu?“

Artuš se zhluboka nadechl. Držel se za prsa v místech, kde ho Morthdredův zásah ještě bolel, ale o život ho nepřipravil. „Pojedu do Avilionu. Na ostrov Avilion. V Avilionu se mé rány zhojí.“

„Skutečně?“

Žena si odhrnula vlasy dozadu a vyždímala si z nich vodu. Artuše celou dobu pozorovala. V jejích očích, pronikavých a propadlých na kost, byl teď pohled dravce,

žádná krása. Řekla: „Jsem Narine. Toto je Uzana. Jsme dvě ze tří. Kde je třetí?“

Zmatený Artuš se zamyslel. Bydavere se mračil. Uzana změnila svůj mladistvý, uličnický úsměv za nevlídný pohled a také si Artuše měřila očima.

Narine zopakovala otázku. „Kde je třetí?“

Když Artuš dospěl a poslouchal slova starších mužů, kteří dokázali dohlédnout za hranice jeho světa, když poslouchal slova žen, které byly ve spojení s minulostí a budoucností, dozvěděl se ze snového vidění – a celý život tomu věřil – že pro něho přijedou tři ženy z ostrova Avilion, až zemře, odvezou ho a uzdraví. Nikdy o povaze tohoto uzdravení nepochyboval. Předpokládal, že bude žít znovu, ale mimo lidský svět.

Jako by dokázala číst jeho vzpomínky, Narine řekla: „Snil jsi sen králů. Nikdy jsi nepochyboval o důsledcích toho snu, o jeho dilematu ani o životě, jenž za tím snem leží.“

Její pohled měl sílu; byl tvrdý a ostrý jako meč. Ale Artuš nechtěl její prohlášení přijmout.

„Mluvíš v hádankách. Takovými řečmi se nebudu zabývat. Důsledky mého snu? Jen to, že jsem mrtvý. Život, který leží za smrtí? Ten život najdu, až se tam dostanu.“

„Proč si myslíš, že máš namířeno tam?“

Narine došla k Artušovi, chytila ho za dlouhé vlasy a zatahala za ně. Zvrátila jeho obličej dozadu, pohrávala si s ním. Její ruce byly zbraně, které manipulovaly s králem. Jak jím otáčela hned na jednu, hned na druhou stranu a pohledem sledovala své pohyby – Artuš zůstával klidný – zašeptala: „Dilema?“

„Právě to nevím,“ přisvědčil Artuš.

„Ta třetí?“ zeptala se Narine.

„Znovu říkám, že nevím.“

Narine ho políbila. Její dech byl cítit mršinami, ale on neucukl. Políbila ho podruhé, upřeně se mu podívala do očí, a tentokrát měl její dech vůni květin.

Řekla: „Uzana je jasná cesta, která začíná. Já jsem tichý hrob tam, kde končí. Mezi námi je zlodějka. Ta třetí vždycky něco ukradne a pak se odkrade pryč.“

„Chápu.“

„Jmenuje se Yssobel,“ zašeptala Uzana se zamračeným výrazem. „Líbila se mi.“

Artuš odpověděl okamžitě: „Viděl jsem ji, když jsem byl vzhůru. Viděl jsem ji koutkem oka. Má vlasy barvy mědi a obličej bledé krásy. Je to ta Yssobel?“

„Je všechno, o čem jsi za svítání snil. A ukradla ti smrt.“

„Já vím.“

Artuš se uvolnil ze sevření Narine, došel na břeh jezera a zvedl zrak k vystupujícímu ostrovu, k zeleni lesa. Shodil ze sebe plášť, vešel mezi rákosí a začal se brodit jezerem, až byl dost hluboko, aby se mohl potopit. Zadržel dech na tak dlouho, jak to šlo, zabořil ruce do bahna. Když si o to život řekl, vynořil se. Lapal po provoněném vzduchu a vytřepával si z vlasů vodu.

Artuš se vrátil k vranám, znovu se zahalil do pláště a přikrčil se, aby osahal ukradenou zbroj. Pak zvedl oči a zeptal se Narine: „Jaké mám možnosti?“

Uzana se sice zahihňala, ale Narine se tvářila ztrápeně. Za ní stáli v řadě Artušovi druhové, ozbrojení a nervózní, a sledovali vývoj událostí. Narine vzala vlastní zvlhlý hábit, zvedla ho, přejela jím po jeho těle a osušila ho. „To je těžká otázka. Proč ses ponořil do jezera?“

„Zvyk,“ řekl téměř bez přemýšlení. V očích však měl humor. „Vrhat se do všeho po hlavě. Což je něco, co se nejspíš chystám udělat. Jaké mám možnosti?“

„Stejná odpověď. Obtížná otázka.“

„Odpovím ti v okamžiku. Dej mi možnosti.“

Narine se usmála. Šedozelené oči pevně držely. „Můžeš zůstat tady, živý. Proč ne? Život ti byl navrácen. Pořád jsi pohledný muž. Budeš mít dlouhý život, ale na jeho konci si na tebe nikdo nevzpomene. Budeš král přikrytý hlinou, ztracený mezi všemi ostatními zapomenutými králi, běl kostí pod hromadou křídly, pod trávou, jeden další mělký tvar v krajině. Jestli se rozhodneš odjet s námi do Avilionu, projít tisovým lesem, najít třetí z nás – tu zlodějku smrti – musíš si vzít svou smrt zpátky tím, že jí vezmeš život.“

„A jaký to bude mít důsledek?“

„Zůstaneš v paměti. Zůstaneš hluboko v paměti.“

Artur pohlédl na Bydavera. „Mám jet sám? Nebo si mám vzít muže ze štítové družiny? Tohoto muže.“

„Samozřejmě sám,“ odpověděla Narine.

Aniž odtrhl pohled od Bydavera, Artuš řekl: „To mne zarmucuje. Narodili jsme se čtyři roky od sebe, ale bojovali jsme bok po boku, trpěli jsme, abychom přečkali stejné bezútěšné zimy, každý jsme lhali, abychom chránili toho druhého; jsme bratři.“

„Stíny v mlze,“ řekla Narine a Artuš přisvědčil.

„Máš mou odpověď.“

„Která to je?“

Podíval se na Avilion, ostrov vystupující z jezera. „Zůstat v paměti.“

„Muž každým coulem.“ Narine se zasmála. „Ale to je náš úkol. Uzana a já neděláme jen to, že sbíráme mrtvé. Sbíráme také vzpomínky. Sbíráme věčnost. Budeš se muset obléknout.“

Artuš si posbíral zbroj. Aniž svým mužům věnoval další pohled, vrátil se k jezeru, naházел kožené a kovové části do bárky a vylezl si na palubu. Převozníci procitli ze spánku. Krásné vrány na sebe znovu vzaly svou podobu

a usadily se na přídí. Roztáhly křídla, aby do nich zachytily vítr, sledovaly, jak se Avilion blíží, a nakonec vzlétly, aby prohledaly úzké pěšiny a našly Artušovi nejlepší cestu přes houštinu stromů.

Když bárka vyplouvala na vodu, Artuš se ohlédl za svým bratrem. Bydavere sáhl za sebe a vytáhl meč, který si nechal. Zvedl jej do výšky. Slunce se zalesklo na železe.

„Použij ho dobře!“ zakřičel Artuš.

„Přesně to mám v úmyslu!“ zavolal zpátky Bydavere. „Rozkrájím mlhu. Nadělám tvým jménem stíny. I když to bude v jiné zemi.“

Tartanové pole

Jacka cestou provázel strach z Iaelvů. Jejich mlaskavému, hvízdavému jazyku nerozuměl, ale bylo jasné, že mluví o něm a o možnostech, které mají. Chlapec byl zticha. Možná i proto, že pro ně Nepovím přestal být nepříjemnost, začali o smyslu této výpravy pochybovat.

Stříbrná utekla napřed, jak postupovali, pak se schovala ve skalách nebo v lese a občas vyběhla, aby navázala krátký kontakt. Skupina zatím sestupovala svižným tempem průsmykem, přes *imarn uklyss*. Amurngothové prakticky nedělali zastávky a puch, který kolem sebe šířili, byl někdy až dusivý. Šli jako skupina, dva vedle sebe vpředu, dva daleko za nimi, kteří sledovali křídla, dva za Jackem a Nepovímem, s tenkými kopími a luky stále ve střehu. A neustále mluvili. Když se Stříbrná do útvaru vrátila, dychtivě ji poslouchali, ale zdálo se, že nikdy nejsou spokojeni s tím, co hlásí.

Cestou zabíjeli. Šaty měli potřísněné krví Muurngothů. Jejich maso navlékli na tenké větve a násady svých zbraní, aby je později mohli sníst. Jackovi a lidskému chlapci odřízli tlusté plátky jater a kýty, ale Nepovím byl čím dál slabší, protože tuto skrovnou, krutou krmi odmítal.

Ted' stojí u kamene, Peredurova náhrobku. U kamene smrti. Vidí runové hady, značky v obrazech, život ve spirále.

Stříbrná zvedla ruku a kamene se dotkla. „Jsou to příběhy,“ řekla. „Je to život člověka.“

„Ano. Je to život mého dědečka. A tady Yssobel našla cestu do Avilionu.“

Iaelvové se postavili do kruhu a hleděli na monolit. Také působili ustrašeně, fascinovaně. Chlapec se přikrčil ke straně, kterou bylo vidět z údolí, k té obrácené k vile. Stříbrná pomník zasněně obešla kolem dokola. Tenkými

prsty sledovala v záhadných znacích linku, která vyprávěla Peredurův příběh.

Byla noc a Stříbrná svítila. Byla jako zářivá jinovatka ve tmě, přestože vzduch byl teplý.

Iaelvové brebentili. Stříbrná mávla prstem. Nedělej si starosti. „Nic důležitého,“ zašeptala.

Když vyšlo slunce, padl stín a ukázal cestu.

Stříbrná tančila jitem, s rukama rozpřaženýma. Pohyb byl jednoduchý a hlas zněl jako tichá píseň. Nepovím se při pohledu na ni rozesmál, ale když ho zvedla ze sedu a přinutila ho tančit s ní, poslechl. Iaelvové to sledovali klidně a bez poznámek. Nebyli zvědaví. V jejich tradici nebyl tanec nic zvláštního.

Stříbrná došla k Jackovi a zašeptala: „O mnoho dál už nedoju. Ale toto je křižovatka. Tady je zápolí. Rozumíš?“

„Země mezi zeměmi.“

„Můžu jít jenom sem, dál ne. Ale chtěla bych ještě kousek dál. Cesta je volná. Amurngothové tě dovedou až tam a pak tě opustí. Bojí se Avilionu.“

„Souhlasili, že mě tam dovedou.“

„Aby se zbavili toho chlapce. Bez jména je jim k ničemu.“

„Jejich doba pominula.“

„Oni to vědí. Nechtějí se s tím smířit. Ale jen jejich doba na okraji. Krajiny, které je možno zkoumat, je víc, než si umíš představit.“

„A samozřejmě budou krást. Budou brát život.“

Stříbrná zvedla hlavu, jako by hlídala dítě. „Jacku. Jacku. Oni to prostě dělají. Jsou to Iaelvové. Je to jejich práce. Proč to zpochybňuješ?“

„Protože tomu nerozumím.“

„Jacku: já nerozumím *tobě!* Co jsi našel na okraji? Odpověď?“

Podíval se na ni, oslněný měsíční září její pleti, vlasů, očí a úsměvu. Byla to krásná žena a byla z doby dávno minulé. „Viděl jsem zvláštní svět.“

„Nerozuměl jsi mu.“

„Viděl jsem život, odraz života. Viděl jsem kámen i ztrátu, hněv i jemnost. Našel jsem pohostinnost.“

„Našel jsi Caylena Reeve?“

Otázka Jacka překvapila. Stříbrná měla vychytralý, pátravý pohled. „Řekni.“

„Ano. Setkal jsem se s ním. Odkud o něm víš?“

„Protože o něm vím.“ Odvrátila se a potom znovu obtančila monolit. „Nevidím, jak vypadá ten tvůj Peredur! Ale žil dobře a žije dobře i teď.“

Slunce ukázalo cestu. Amurngothové byli neklidní. Nepovím se najedl a tvářil se mrzutě. Velice zapáchal. Potřebovali nějakou vodu: jezero. Nejvyšší z Iaelvů čekal v místě, kde se stín pomníku zařezával do stromů. Těžko říct, co přesně znamenal švitořivý zvuk, který vydával, ale bylo zřejmé, že jsou teď připraveni jít dál.

Stříbrná je doprovodila až k jezeru. Jakmile tam dorazili, zmizela jako mlha, ale ještě předtím pošeptala Jackovi jedno slovo: „Odvalu.“

Předtím prošli tartanové pole.

Jak to Jack poznal, bylo těžké říct, ale věděl, že Yssobel tudy prošla. Nebyl to její pach, vzkaz nebo nějaká stopa, kterou tam zanechala, prostě to věděl. A tím, jak to věděl, se jí přiblížil; a tím, jak se jí přiblížil, mohl pocítit její úzkost.

Někde tady se odehrála bitva, střetly se strašlivé síly. Nebylo cítit žádnou krev, ale stromy byly tiché přihlížejícími vranami.

Cesta byla stará. Stříbrná zašeptala: „Cítím vodu.“

Nepovím to byl, kdo seběhl z vysokého břehu úvozu, poškrábaný od tmí, plný modřin, s očima vytřeštěnýma. „Kostry!“ vykřikl. „Stovky koster.“

Iaelvové šli první, odhrnovali křoví, jak lezli, až se všichni dostali na nízký pahorek.

Tato bitva se odehrála už dávno.

S mrtvými se propletly korouhve všech barev. Padlí, bílí na kost, hýřili barvami a zůstávali v kostkovaných látkách. Vítr rozehrával s potrhaným sukem nervózní představení. Tanec duchů vetkaný do větru. Barva a pohyb na poli ticha.

Iaelvové si pobrali trofeje, hlavně lebky. Stříbrná stála ve stínech s rukama zkříženýma, smutná. Jack pahorek obešel kolem dokola, než zamířil do jeho středu. Cestou sbíral kusy kiltů, halen a korouhví a cpal si je za opasek. Yssobelina přítomnost byla cítit všude, jako by je i v tuto chvíli pozorovala. Ona toto pole viděla. Byla jím šokována.

Jack si sedl mezi kosti a zabořil prsty do hlíny. Jeden z Amurngothů si toho všiml a přistoupil k němu. Dýchal přerývaně a své trofeje držel v ohbí paže. Byl zvědavý, ale zároveň byl zmatený Jackovým výrazem. Tvor se přikrčil a mlaskavě hvízdal.

„Kdybych věděl, co říkáš, tak bych ti odpověděl. Myslím – jsem si jistý – že tady našel smrt král. Cítíš jezero?“

Mlaskavé hvízdnutí.

„Jezero je místo, kudy se dostal do Avilionu. Můj otec mi ten příběh vyprávěl. Tři královny zahalené v černém na krásném člunu. Odjel na místo, kde se uzdraví.“

Mlaskavé hvízdnutí. Kočičí oči se přimhouřily, divoká ústa našpulila. Amurngoth vstal a odešel.

Jack se za ním díval. Tvor došel ke Stříbrné a krátce na ni promluvil.

Po chvíli na něho Stříbrná kývla. Nehodlala opustit chabou ochranu mlází, které pahorek obrůstalo ze všech stran.

„U vody vás budu muset opustit,“ řekla. „Toto je staré místo. Amurngothové budou muset jít spodem, ale toto údolí má v sobě něco, čemu nerozumějí. Jsou ochotní vzít tě dolů, ale překračují svoje hranice. Požádali mě, abych se tě zeptala: pokud tě budou muset opustit, necháš si toho chlapce? Dali slib, že se mu nestane nic zlého, teď ani v případě, že se znovu vypraví k okraji.“

Jack souhlasil. „Jak se dostanu k okraji já?“

„Ten, se kterým jsi mluvil, ten starý Iaelv...“ Stříbrná očima ukázala na tvora, jehož myslí, zarmouceného Amurngotha, který stál mezi zbytky kostí. „Odvede tě zpátky. Jestli ho dokážeš znovu najít. Bude v tom kopci.“

„On umírá?“

„Umírá? Je už mrtvý. Všichni mají po smrti čas na to, aby vytvořili dobu, která zůstane v paměti. V lidské řeči příběh, jestli chceš. Toto byl Iaelv, který tě našel v tom starém domě. Na okraji. Rád by zůstal v paměti zásluhou té cesty. To, co zůstalo, byl jeho *vyměněnec*. Rád by ho získal zpátky.“

Jack mlčel. Odvážil se pohlédnout na stárnoucího tvora. Bylo možné cítit s takovou bytostí smutek a soucit? Stále cítil v nose kyselý puch toho, co vyměněnci kolovalo v žilách, když ho Caylen Reeve rozsekl vedví.

Co měl říct?

Stříbrná mu sáhla na bradu. Dotek jejího prstu byl jemný jako vánek. „Půjdu s tebou, až se tam vydáš. Chtěla bych znovu vidět svou zem.“

„Ta zem se změnila.“

„Možná pro tebe. Ale nic se nemění. Když víš, jak se dívat, tak ne.“

„A chceš se setkat s Caylenem Reevesem.“ Byla to troufalá domněnka, kterou Jack vypálil od pasu a okamžitě svých slov zalitoval.

Stříbrné zahrál na rtech velice nepatrný úsměv. Velice letmý pohled prozradil, že ví, že Jack to ví.

„Ano. Jsi bystrý.“

Najednou zneklidněla. Od stezky se vynořil jeden z mladších Amurngothů. Jeho dlouhý, šlachovitý stisk zabolet, když Jackovi sevřel rameno. S mlaskavým hvízdáním si vytřepal z vlasů jezemí vodu. Odporně páchl. Když mluvil, díval se na Stříbrnou.

„Musíme jít,“ řekla. „Musíš se na něco podívat.“

Iaelvové pobrali své kosti. Očními důlky provlékli břečťan a pověsili si lebky na záda. Jack vzal Nepovíma za ruku.

Stříbrná se zařadila za ně. Dlouhá cesta je dovedla k jezeru, tichému a klidnému. Obzor tam nebyl, ale les, který klesající břeh vroubil, byl hustý porost tisů. Větve měly vysoké, kmeny silné. Rostly tak hustě u sebe, že to působilo tak nepřírozeně, jak to nepřírozené bylo.

Jak mezi nimi Stříbrná kličkovala, v drsném dřevu se třpytily a blýskaly další jiskry oceli.

Masky v podobě přileb; a v těch přilbách spící tváře.

Stříbrná hrála dětskou hru: vrhala se mezi stromy, objevovala se a zase mizela. Iaelvové se nebavili. Všech osm se jich příkrčilo a sledovalo její skotačení. Zdálo se, že dva věnují víc pozornosti jezeru. Nepovím stál před jednou z tváří v přilbě.

„Jsou mrtví. Nespí. Jsou mrtví.“

Stříbrná chlapcova slova zaslechla a příběhla k Jackovi. „Stala se tu změna. On má pravdu. Tihle jsou mrtví. Ale něco, někdo... nevím... jenom to cítím. Někdo byl odvezen. Smrt byla ukradena za život.“

A po chvíli z bledých rysů její tváře veškerá radost vyprchala. Byla hrozně stará a zároveň hrozně mladá a třásla se, jak světla ubývalo. Iaelvové se napili z jezera, umyli si své zplhlé vlasy a teď vypadali znepokojeně.

„Musím jít,“ zašeptala Stříbrná. „Tady je konec. Ten starý půjde s tebou, zpátky na pole. Potřebuje Avilion. Taký umí mluvit naším jazykem; nenech se jím oklamat.“

Jacka toto ženino rychlé elfi brebentění překvapilo. „Pole? Zpátky na pole?“

„Vrať se. Vrať se! Tak se dá přejít.“

Mladší Amurngothové začali odcházet po cestě. Vypadalo to, že nemají čas ani na to, aby Jacka vzali na vědomí. Stříbrná šla za nimi, neustále se ohlížela přes rameno a kývala na něho.

Jack a Nepovím je s odstupem sledovali. Chlapec z nějakého důvodu vypadal rozrušeně. Jeho chůze se změnila v poskakování. Zvedl oči k obloze a usmál se. Když se ho Jack tiše zeptal, Nepovím odpověděl jen: „Jsme na cestě.“

Oba mrzelo, když viděli, jak Stříbrná zmizela v šeru, zpět po cestě, která vedla od Peredurova kamene. Oni se však vrátili na bezútěšné pole, kde vyrušili poslední čističe, žrouty kostí, dosti zoufalé na to, aby se pokoušeli hledat hostinu uvnitř brnění. S krákáním a vřískáním se usadili na stromech. Jack prošel vlněním barev, cáry padlých.

Nepovím byl i přes nově objevené vzrušení nervózní. „Byla to velká bitva.“

„Důležitá,“ řekl Jack. „Kéž bych věděl víc. Zemřel tady král a byl odvezen na místo vzkříšení.“

„Artuš?“

Jacka to překvapilo. „Ano. Artuš. Co ty o něm víš?“

Nepovím se na něho podíval, jako kdyby měl před sebou úplného pitomce. „Artuše zná každý,“ prohlásil. „Každý.“

Jack byl chvíli rozpolcený mezi obavou, že jeho osobní ochránce zmizel, a zjištěním, že zůstal v lesích příliš dlouho.

Postarší Amurngoth si už kopanci razil cestu mezi kostmi.

„Příliš dlouho jsem nebyl na okraji,“ řekl Jack. „Nevím, co se všeobecně ví.“

Nepovím ho vzal za ruku a pevněji stiskl. „Ale dostal ses tam, Jacku. Jsi lesní bludník. Dostaneš se kamkoli. Nemusíš věci znát, stačí, když je děláš. Odvedeš mě domů, že ano?“

„Odvedu tě domů. Slibuju. Jenom nikomu neříkej, jak se jmenuješ.“

„Ani tobě?“

„Ani mně.“

Z pole se ozvalo mlaskání a hvízdání. Iaelvský stařešina mu dával znamení. Jack si k němu pospíšil, neboť cítil, že celý kopec je v pohybu.

Tvor mu ukázal, aby se shýbl, a Jack se rychle přikrčil; chlapec vedle něho. Vítr byl teď silný a kvílel způsobem, který připomínal křik mrtvých. Proužky tartanu žily pohybem. Ze země se nořil hlubší pohyb.

Zatímco se krčili mezi mrtvými, pahorek začal zarůstat lesem. Vyrážel ze země, kroutivý pohyb, který obemykal kosti a hltal je, soukal je dovnitř, vtahoval bílou hmotu a strašlivou krásu tartanu do tmavé kůry, nechával rozdrčené úlomky zalesknout se v bujících listech větví. Byl to tisový les a povstával ze starého času. Každý silný, sukovitý kmen vytvarovaly, vyřezaly a otloukly životy a smrti, k nimž v jeho prostoru došlo.

Vzkříšený Avilion si přišel pro Jacka a Nepovíma. Amurngoth vykřikl, když byl vstřebán do jednoho z obřích stromů, ale v jeho posledním pohledu byl poklid a radost.

Avilion nerozlišoval mezi těmi, které bral. Bez ohledu na to, co tento Iaelv ve svém dlouhém životě vykonal, udělal dost, aby si ostrov zasloužil.

Zatímco se Jack a Nepovím choulili k sobě, vyrostl kolem nich háj, dosti hustý, aby je uzavřel jako vězně. Korouhve a cáry oblečení splývaly z větví, rozvěšené po štítech a rozlámaných zbraních. Ale nebylo to místo, z něhož by měl Jack pocit ohrožení.

Nebyl tam žádný dojem pohybu, pouze bujný růst a hřejivý klid. Pak chlapec zašeptal: „Někdo se blíží.“

Ozval se šelest rozhrnovaného křoví a tlumená nadávka. Nato vstoupil do háje muž v lehké, zašlé, rákosím ověšené zbroji a otočil se k Jackovi. Vlasy a vousy měl mokré, stejně jako vysoké boty. Zvláštní prilbu s orlí maskou měl na hlavě posunutou dozadu. Když se sklonil, aby vykašlal vodu, Jack si povšiml dravčího motivu. Muž se pomalu posadil a opřel se mezi kořeny.

Když se vzpamatoval z martyria, které právě absolvoval, ukázal na zem. „Avilion,“ zabručel. Potom mávnutím ruky obsáhl háj. „Avilion.“

Řekl ještě něco a dlaně při tom sevřel skoro k sobě. Malá část Avilionu.

Kvůli chlapci se vynořila Jackova lidská stránka, ochránčovská a starostlivá. Když pak Jack pustil zpět Bludníka, jeho mytágová stránka jako by se probudila a zívla. Rozhlédla se a byla ohromena.

O tomto místě Yssobel snila. Není to zvláštní, že jsme hledali okraj světa a skončili jsme v malé části jeho srdce?

Ano. Ale okraj nebyl můj domov o nic víc, než je můj domov Avilion. Mým domovem je vila. Mrazivý vítr z Hadího průsmyku; a zvláštní větry z údolí, které před lety přinesly zpátky Guiwenneth.

Ve vile se už neusadíme. Dlouho ne. Ani Yssobel.

Já vím. Dlouho ne.

Jsme v pohybu. Dochází ke změně. A Yssobel je blízko. Je velice blízko.

Máš nějaký pocit nebo dojem z toho chlapíka, který sedí tak blízko nás a tváří se tak smutně?

Jen takový, že ta zbroj není jeho. A že není mrtvý a nepřechází do svého jiného světa. Je červený jako ty.

Jack se na mlčenlivého muže upřeně podíval. Christian to nebyl, ale byla tu velká podobnost s Yssobeliným obrazem jejich dědečka. Muž byl do značné míry stejného věku a vypadal vyčerpaně a zraněně.

Ale Huxley napsal: *a ona ukradla zbroj krále...*

Jack se chystal chlapci pošeptat jinou věc, která ho napadla, ale Nepovím spal, stočený do klubička jako kočka.

Vzpoura její krve

Když Yssobel objala strom dryády, doufala, že najde svou matku, že najde ženu, s níž ji spojovala láska a hněv. Země však byla přítel i nepřítel a vtáhla ji hluboko dolů.

Cítila potahování za prsty na rukou a na nohou, rozšiřování zraku a sluchu a vzpouru své krve, jak se v ní srážely červená a zelená.

Protékala vlhkou, ponurou zemí a energičnost spodního světa ji nabíjela životem. Slyšela zvuky mrtvých, kteří tam byli stráveni už dávno, a zvuky těch, již právě bojovali, umírali a brzy se ocitnou zkrvavení v hliněném poli.

A to všechno proto, že převahu v ní měla zelená barva mízy. Jack tam krátce byl, když putoval s Bludníkem, a její matka tam krátce byla, u jezera; a ten lýtý muž, jehož odcizenou smrt teď vlastnila, ji pozoroval.

Také jiný muž ji pozoroval, i když na ni hleděl se strachem z věže v kamenném hradu, který se vypínal nad lesem a celý byl její součástí –

(-a odrážel její dětský sen a proplétal se s tím, co nebylo její součástí, protože-)

Legie a její přízraky existovaly celou věčnost nebo možná i víc a pohybovaly se časy a místy, které dokázala na dálku vycítit stejně ostře, jako cítí vlk sníh, zatímco ona putovala masou hlíny pod sebou, tělo z krve měla ve stromě a svou myslí nechávala hluboce kolovat mízu. Legie s ní byla propletená.

Křičela a pátrala po své matce, ale nacházela jen zmatek vlastní mysli a paměti, strašlivé činy, které Legie za svou věčnost vykonala, a pocít, že Avilion *žije*, stoupá a blíží se k ní, s háji tisů a dubů, s ovocnými sady a velkým srdcem uprostřed, které tluče v rytmu naděje a regenerace.

Avilion: stoupal k ní a přinášel s sebou zoufalého muže, jehož život popřela, když mu ukradla smrt.

Velice rozzlobený muž, cítila.

Avilion si však starosti nedělal, když si přicházel vzít zpátky tu malou část Yssobeliny dětské vidiny, která znetvořila tuto krajinu ticha, tichý zvuk dávno ztracené hudby, a hudbu ticha a míru, již přináší život v nových barvách; a také odraz, tisové háje, jasanové háje, vysoké skály porostlé vegetací a propletené pěšinkami a křižovatky. Yssobel toto všechno cítila –

Cítila to v srdci, v hlavě, v břiše, v míze, ten proud paměti, odraz sebe jako dítěte.

Namalovaný údiv, namalovaná představa. Vzpomínka na údiv...

Oživlý Avilion je na ni zvědavý. Ukradla mu sen. A on si ho přišel vzít zpátky.

Yssobel si uvědomila, že Odysseus a několik Athénanů kolem ní vytvořili kruh. Byla mokrá potem a vlastní močí. Strom ji nechtěl pustit. Jeho kůra se stala objetím milence, jeho úponky se jí vpletly do těla a pevněji držely. Na okamžik se jí zmocnil strach, jak se jí vrátilo vědomí. Když však Odysseus vytáhl meč a zeptal se: „Mám tě vysekat?“ odpověděla: „Ne.“

Skupinka zaujala příkrčený postoj, vytvořila kruhovou obranu, a ji znovu pohltily země a čas.

Guiwenneth sice byla blízko, ale Christian byl blíž a Yssobel se ve svém lesním snu vypravila za ním.

Vzpoura jeho krve

Dvě věže neukázaly Christianovi nic víc než jiné země. Přestože se mu zdály zvláštní a pozoruhodné, nevěnoval jim pozornost. Ve třetí uviděl ji. Přízrak.

Peredur a Aelfrith stáli za ním. Ostatní čekali dole. V první chvíli se zdálo, že Christian tím oknem proskočí a zabije se, avšak chytil se tesaného kamenného obložení, které okno obepínalo. Hlavu měl skloněnou, lapal po dechu a pevně se držel. „Kdo je to? Kdo je TO?“ zašeptal.

„My odpověď neznáme,“ řekl chladně Aelfrith. Christian se k němu prudce otočil.

„Kolik duchů pronásleduje tebe? Jak velký díl své noci trávíš prcháním před svými činy?“

Aelfrith se na chvíli usilovně zamyslel. Když nakonec odpověděl, tiše řekl: „Ztratil jsem syna. Ztratil jsem svůj život. Dvě ztráty v jedné bitvě. Můj syn se do Legie nedostal. Já však ano. Takže život jde dál i po smrti. Můj život se změnil. Nemám čas na to, abych se zabýval duchy. Zdá se, že ve tvém případě je to jiné, pane.“

Christian přísný pohled opětoval, ale s úsměvem. „Závidím ti, Aelfrithe. Tvoje smrt ti skutečně vynesla život. Viděl jsem tě v akci. Nechtěl bych být tvůj nepřítel.“

Aelfrith zůstal zamlklý. Chladný.

Christian se mu podíval do očí. „Ptal ses mě, kolik mě pronásleduje duchů. Odpověď je dva. A nedokážu je rozlišit jinak než tak, že jeden se občas zdá být starší. Jsou to dva stíny stejného předmětu. Jeden je jako jitřní světlo. Druhý se kolem mě stahuje jako noc. Jeden mě miluje. Jeden mě zabije.“

„Který je který?“ zeptal se diplomaticky Peredur. „Poznáš rozdíl?“

Christian měl ve tváři zoufalství, když o otázce přemýšlel. Potom se zhluboka nadechl. „Ten starý mě chce

zabít – to vypadá jako jasná odpověď. Starý nepřítel. Ale ten mladý? Nejsem si jistý. Nevím, kdo to je. Nedokážu odhadnout jeho uvažování.“

„Můžeme se tím oknem podívat?“ zeptal se Aelfrith. Tyčil se do své plné výšky, a přestože jeho vlasy dostávaly barvu čerstvě vykovaného železa, z podivného muže, který je vedl, neměl strach. „Rád bych viděl to, co jsi viděl ty, pane.“

„Ty duchy?“

Aelfrith pokrčil rameny. „To, co jsi viděl. Duchy nebo nepřátele. Jdeme s tebou. Potřebujeme znát úkol.“

Christian k němu došel a pohlédl na Peredura. „Myslíš si, že jsem slabý?“

Aelfrith se ani nehnul. „Ne. Myslím si, že tě něco pronásleduje. To jsi řekl ty sám, ne já.“

„Jsem slabý? Peredure?“

„Něčím pronásledovaný,“ odpověděl klidně Peredur. Byl si vědom toho, že Christian se na něho nepodíval, když na něho promluvil. „Každého z nás něco pronásleduje.“

„Budete stát při mně, až přijde čas zabít? To je jediná upřímná odpověď, kterou potřebuji. Budete oba stát při mně?“

Aelfrith odpověděl bez zaváhání. „Já budu při tobě stát vždycky.“

Christian pohlédl na mladého Peredura. „A ty?“

Peredur vytáhl svůj meč z pochvy a nechal jej spadnout. S pohledem chladným jako ledové řeky severu odpověděl: „Nejsem muž, za kterého mne považuješ. Nikomu nedělám doprovod. Nikomu nesloužím. Ano, bojuji. Meč a štít. Ale pravda leží tam na schodech. Vrať tu zbraň, nebo ji použij.“

Christian zůstal chvíli nejistý. Potom se shýbl, vzal meč za špičku a podal jej Peredurovi zpátky. „Nevěřím ti bezvýhradně, ale myslím si, že tě znám. Nejsi přirozený,

dokonce ani tady ne. Jsi, jak správně říkáš, víc než muž, za kterého tě považuji. Jen mi není jasné, co jsi.“

„Jsem jeden z devíti orlů,“ odpověděl klidně a s neveselým úsměvem Peredur. „Jsem jeden z devíti jelenů. Jsem jeden z devíti mužů ztracených v lese, kteří hlídají dítě. Jsem jeden hlas mezi devíti. Jsem celý život, který se odehrál přede mnou. V této podobě nejsem nic než otec ženy, která byla dvakrát ukradena ze svého života, ale vrátila se. Stejně jako jsi ztracený ty, jsem i já. Stejně jako jsi obnažený ty, jsem i já. Příroda si nás vyžádala. *Povaha* té přírody se liší, ale jsme ze stejného rodu tuláků.“

„Příroda. Jistě,“ řekl Christian podmračeně. Peredurovo zvláštní prohlášení ho téměř polekalo. „Myslím, že máš pravdu. Nic ti nemůže zabránit, abys chránil svou rodinu.“

„A tobě nic nezabrání, aby zabil to, čeho se bojíš,“ odpověděl Peredur.

„Pak tedy bych měl zabít tebe, protože se tě bojím?“

„Jestli se mě bojíš, tak mě zabij. V tomto životě žiju proto, abych chránil. Jsem člen štítové družiny. Který muž si rozsekne štít vedví, když běží do boje?“

Christian se nad tím zamyslel. Aelfrith byl viditelně nervózní. „Možná muž, který je rozpolcený vedví.“

„Možná muž rozpolcený mezi dva světy,“ opáčil ostře Peredur. „Proměněný muž. To jsi přece ty, ne? Proměněný muž. Překročil jsi okraj, směrem dovnitř, a stala se změna. Nechal jsi po sobě jenom vzpomínku.“

Christian dlouho mlčel. Pak prošel po schodech kolem Peredura zpátky dolů. Když ho míjel, bylo slyšet, že šeptá: „Zajímalo by mě, kdo jsi ty.“

Peredur přistoupil k oknu a podíval se jím ven. To, co uviděl, byla Legie rozprostřená do šířky, Legie, která hasí noční ohně, sbírá výstroj, krmí a sedlá koně, pokud nějaké

má, a stěhuje vozy a káry tak, aby se daly zapřáhnout za zvířata, která je na dalším postupu potáhnou.

V jejím středu a v dálce ale šla žena s krátce ostříhanými kaštanovými vlasy k jezeru, kde na ni čekala starší žena zahalená pláštěm a kápí, s rukama zkříženými na prsou.

Peredurovi se náhle rozbušilo srdce, když si uvědomil, co se teď stane, když Christian tento výjev uviděl.

Otočil se, aby po věžních schodech sešel za ostatními.

Aelfrithova rána mečem ho těsně minula, protože si jí včas všiml. Starší muž možná nepředpokládal, že Peredur stráví u okna tak málo času. Avšak následující úder plochou stranou jeho meče byl zuřivý, schopný rozdrtit lebku. Peredur se kutálel z kamenných schodů a Aelfrith se hnál za ním. Christianova předchozí volba slov byla opatrná, ale jeho nedůvěra absolutní; věřil však Aelfrithovi, možná jako jedinému ze své družiny.

Omráčený a potlučený Peredur neměl jinou možnost než hlubokou bodnou ránu od statného muže přijmout, ale byl dost mrštný, aby se zkroutil tak, že zasáhla okraj jeho těla. Okamžitě se stočil do klubka a znovu se skutálel ze schodů na další podestu.

Aelfrith vykřikl. Uklouzl na Peredurově krvi a zřítíl se ze schodů podobným pádem. Oba muži se objali, aniž chtěli.

V Aelfrithově obličejí, překvapeném a odřeném, se zračil nenadálý strach.

Peredur ho zabil rychlým bodnutím dýkou.

Chvilí mu trvalo, než své tělo z těžkých končetin protivníka vymotal.

Nádvoří venku kypělo životem, ve věži přesto nebyl nikdo jiný, aby si zvláštní výjevy z oken prohlédl. I když by s největší pravděpodobností dřív prchl, než by pomohl. Peredur zamířil k nejbližšímu vozu a požádal o vodu, ale

muž s nevlídnou tváří, který vůz s pomocí své rodiny nakládal, ho odmítl. Rána v boku ho bolela, ale držel ji zavřenou. Báł se, že upadne do snu smrti. Hlava mu zpívala, ale bez melodie či harmonie, jekotem bolesti a hluku; a začínal vidět rozmazaně. Obestíral ho zmatek.

Klopýtal přes mohutné kořeny v základech pevnosti, těžce padal. Poslední, co si uvědomoval, bylo to, že leží na nějakém obrovském obličejí, který je v kořeni nejenom vyřezaný, ale žije v něm. Obrovské oči se se zamrknáním probudily a pak se znovu zavřely, právě když se i Peredurovy oči začaly zavírat a jeho ruka přestala svírat ránu v boku.

Přes mlhu před očima vnímal čtyři muže v rozevlátých dlouhých pláštích, kteří k němu běží. Nezbyvala mu síla, aby se bránil. Odešel do tmy.

Když se světlo vrátilo, Peredur sebou škubl, tak blízko měl tu cizí tvář před obličejem. Pak poznal muže s tmavýma očima a řídkými vousy, který tančil s Yssobel. Věděl, že je to Řek, ale nemohl si vzpomenout, jak se jmenuje. Po těle mu bylo příjemně a ránu měl obvázanou. Jeho údům se vrátila síla. Kolem něho byl hluk a chaos.

Tento muž a ostatní ze skupiny mu pomohli vstát.

„Yssobel,“ řekl ten muž a ukázal hluboko do Legie. „Guiwenneth. Rychle!“

Potom vzal svou přilbu, štít a kožený ranec a ukázal, že on nejde.

Kolem projela tryskem skupina jezdců v pestrých barvách. Rohy troubily, bubny duněly. Všechno se připravovalo dát se do pohybu. Na místě, kde se sbíhal veškerý čas, mnoho času nebylo. Peredur Řekovi pokynul a vydal se napříč Legií k místu, o němž věděl, že tam rozbila svůj malý tábor Guiwenneth.

Jezero

Yssobel procitla ze snu země s výkřikem a lapáním po dechu. Zhlédla svou matku. Věděla, kam jít.

Odervalala se od dryádina stromu. Kůži měla přes tenkou látku potřhanou, vlasy oškubané. Chvíli vrávorala. Věděla, že kolem sebe má pohyb a hluk a země se mění. Podle toho, co se o Legii dozvěděla, si uvědomovala, že se chystá na přesun časem.

Ze všech stran znělo řinčení zbroje nakládané na vozy, smích, který přichází s novým úkolem, vytí psů, zmatek kolem dětí nebo pláč. Dunění kopyt. Rachot vozů a chlácholivé hlasy mužů uklidňujících nervózní koně.

Dryádí samice stála nablízku a držela Yssobelinu zbroj. Jazykem, kterým se dorozumívala s Yssobelinou zelenou stránkou, zašeptala: „Je mi líto tvých ran.“

Yssobel zavrtěla hlavou. *To nic.* Štíhlá žena se odvrátila, jako by se styděla. „Díky!“ zvolala Yssobel. „Tohle všechno bude brzy pryč.“

„Dobrá,“ odpověděla stromová nymfa. Oči se jí leskly mízou. Vrátila se na své místo, znovu nalehla na kmen a splynula se stromem, který střežila. Jen krátce ji rozrušilo, když se dotkla zvláštní skvrny.

Na kůře zůstala Yssobelina krev.

Yssobel si rychle zkontrolovala rány. Ty, které krvácely vytrvaleji, olízala a zamazala blátem. Nenapadlo ji porozhlédnout se po Odysseovi. Zhlédla jezero a zhlédla svou matku a byla odhodlaná prorazit si cestu touto kypící vřavou, aby ji našla.

Oblékla si zbroj. Pak zaslechla, jak někdo volá její jméno.

Najednou před ní stál Odysseus, zahalený pláštěm a připravený na cestu. Athéňané byli seskupení za ním. Přilba s chocholem z koňských žíní mu visela na řemínku v pravé ruce.

„Tito muži ztratili rodiny ve válce mezi městy. Představa nových bojů na neznámých plážích se jim zamlouvá. Mně taky. Prozatím jsme spojili síly.“

„Bude se mi po tobě stýskat,“ řekla unaveně Yssobel. „Bude se mi stýskat po Hadím průsmyku.“

Třebaže ve skutečnosti se už dávno vyrovnala se ztrátou svého přítele z jeskyně v hlubokých kopcích.

Pokýval hlavou. „K tomu ostrovu, kde jsi mě našla, jsem se dostal tak, že jsem se vydal výš do toho průsmyku, který mě přivedl k řece. Tento svět má tolik propojení. Jsem si jistý, že se naše cesty znovu zkrátí“

„V to doufám.“

Nepřiblížili se k sobě. Yssobel zvedla ruku a Odysseus sklonil hlavu.

Když se pak proplétala tím zmatkem, muži se jí vnucovali, smáli se jí, zastavovali ji kvůli zkráceným vlasům, pronásledovali ji, dělali si z ní legraci. Cítila význam těch slov: žena, která nosí vlasy kolem pasu!

Yssobel to všechno ignorovala. Stejně jako už jednou předtím cítila svěžest jezera. Prodírala se lesem, řídila se svými instinkty. Táborové ohně se začínaly hasit, kůže smotávat, železo, bronz a kámen kontrolovat, brousit a leštit podle toho, který duch je nesl.

Hluk a zmatek: ale před ní smích koupajících se dětí, které možná nechali naposledy se namočit, než se budou muset vrátit do zásobovacích vozů.

Jezero se rozkládalo za stěnou svěšených vrb a bylo přístupné úzkou pěšinou, u níž dřepěly dvě ženy a nepřátelsky se dívaly po každém, kdo se přiblížil. O něco dál se váleli na boku dva muži v lehké zbroji, z jejichž výrazu se dalo usuzovat, že nejsou spokojení. Pozorovali Yssobel, když kolem nich prošla. Jeden z nich se posadil a zamračil se, jako by ji poznal.

Dvě ženy, které střežily pěšinu, vstaly a rychle zatarasily cestu. Na sobě měly krátké černé haleny přetažené přes volné, bohatě vzorované kalhoty. Jejich tváře byly divoké. Měly krátké luky se šípy nasazenými na tětivu, očividně připraveny rychle a lehce vystřelit. Tmavé vlasy měly vyholené vysoko nad pravé ucho a na uších měly chrániče, které naznačovaly, jakým způsobem svoje krátké, ale účinné zbraně používají.

Ale zdálo se, že i ony Yssobel poznaly.

„Přišla jsem najít svou matku,“ řekla.

Ať už jí rozuměly, nebo ne, přikývly a zavadily pohledem o opasek z jejích kaštanových vlasů, jedna z nich se dokonce pousmála, než ji nechaly projít mezi vrbičkami a po pěšině dál.

Dcera Guiwenneth zastihla, jak vychází z jezera. Ždíkala si vodu z vlasů, když Yssobel spatřila, a v prvním okamžiku překvapeně znehybněla. Pak ze sebe vyrazila výkřik, který zněl jako projev zoufalství. Došla k místu, kde měla na břehu rozházené své šaty, a oblékla se. Jezero bylo malé a matky všeho stárí se snažily dostat z něho roz dováděný lidský obsah ven. Nechtělo se mu.

Guiwenneth se zamračila. „Proč jsi za mnou přišla?“ zeptala se šeptem. „Říkala jsem ti, abys to nedělala.“ V očích měla slzy a v jejím pohledu byl náznak hněvu.

„Proč jsi odešla?“ oplatila jí stejnou mincí Yssobel. Byla vyvedená z míry a nedokázala zabránit tomu, aby z jejího hlasu byl slyšet hněv. Toto byla jiná Guiwenneth než ta, jejíž odraz zahlédla v paláci ze zeleného porcelánu, a přesto bylo prakticky jisté, že je to tatáž žena. „Proč jsi opustila vilu?“

Guiwenneth, s obličejem jako bledý kámen, beze slova prošla kolem své dcery. Yssobel se dívala, jak se vrací po pěšině do míst, kde se vojsko připravovalo na pochod. Potom se co nejrychleji vydala za ní. Viděla, že ozbrojení

muži vstali a poskytli matce doprovod. Každý z nich se ohlédl po Yssobel a varovně zavrtěl hlavou.

Guiwennethin malý tábor byl schovaný a dobře chráněný, zbudovaný mezi stromy a zakrytý širokou čtvercovou celtou.

Bylo to kousek od břehu jezera. Opodál byli uvázaní čtyři koně přikrytí houněmi, osedlaní, opatření uzdami, připravení na cestu.

Samotná Guiwenneth seděla v šeru svého úkrytu a svého strachu.

Když vycítila, že Yssobel se blíží, vstala a znovu zašeptala: „Proč jsi za mnou *přišla*?“

„Protože tě mám ráda,“ řekla Yssobel. „A nedokázala jsem pochopit, proč jsi odešla. Můžu se rozhodovat sama. A já jsem se rozhodla, že se přidržím toho, co mám. Nevím, jak to uděláme, ale můžeme se odsud vrátit.“

Starší žena se na svou dceru vzdorovitě podívala. Ruce držela zkřížené na prsou. „Ty jsi to nikdy nepochopila. Ty jsi nikdy neposlouchala. Nikdy jsi se mnou necítila, s tím, co mi udělal. Zlomila jsi mi srdce!“

Yssobel hrozně moc chtěla matku jednoduše obejmout. Stály proti sobě, oddělené zmatkem hněvu, spojené vzpomínkami na roky strávené společně ve vile.

„Když jsem ho poprvé uviděla –“ začala Yssobel.

„Ty jsi ho viděla?“ Guiwennethina tvář najednou znovu zpřísněla.

„Když jsem ho *vycítila*. Když jsem byla mladá. Když mě Steven vzal na horní konec údolí. To přece víš!“

„A co s tím?“ zeptala se její matka.

„Gwin... zdál se být tak ztracený, tak osamělý.“

„Tvůj otec?“

„Ne. Christian. Ten vzkříšený muž.“

Byla chyba to říct. To měla vědět. Guiwenneth se zmocnil němý vztek. Vstala, došla k Yssobel, natáhla ruce

a vzala dceřinu tvář mezi prsty. Zelené oči jí jiskřily slzami zmaru. Skoro zavrčela, když řekla: „On nebyl ztracený, ty mladá kozo. Hrál hru, kterou tak dobře umí. Vypadat smutně, působit slabě, očekávat soucit. „Najdi svou kořist a ulov ji.“ A znásilni ji. Podvedl tě! Tvoje okouzlení byl přízrak - v jeho lovišti. Jestli je blízko, zabiju ho. Jestli se mě pokusíš zastavit...”

Strčila Yssobel dolů k zemi a vztyčila se nad ni, s rukou na opasku, kde měla pověšenou pochvu se zbraní. „Zabiju tě taky.“

„To nemyslíš vážně. To bys nedokázala.“

„Možná máš pravdu. Možná máš pravdu,“ zopakovala zoufale Guiwenneth.

Zvedla hlavu, začichala a nervózně se rozhlédla. Vanul prudký vítr a pohyb v zemi byl znovu silný.

Toto byl ale jiný pohyb. Toto nebylo napětí odchodu, chvění Legie na postupu časem, nýbrž něčeho, co stoupá, něčeho všeobjímajícího.

K úžasu obou žen se jezero začalo vylévat z břehů a valit se směrem k nim. V dálce se děti daly vzrušeně na útěk, jak jim vlny a rákosí, vytržené z místa svého odpočinku, začaly šplouchat za patami a dotírat na ně.

Obloha zčernala.

A pak porodila samotná země.

Guiwennethin sen

Věděla jsem, že jsem přišla na okraj. Byla jsem ztracená, ale našla jsem Stevena.

Těžko bychom si mohli porozumět nebýt toho, že jsme se znali, přestože jsme se nikdy předtím neviděli. Jako ze společného snu.

Byl mladý: já jsem byla taky. Vzpomínám si na ty oči vytrštěné ohromením a blažeností, když jsem se k němu

poprvé přiblížila. Došla jsem z okraje lesa na malé ohrazené prostranství u velké vily postavené z červených a černých cihel. Nikdy jsem nic podobného neviděla. Vysoký, krásný domov. Dům, který zněl časem a smíchem, ale také temnotou, kterou jsem nedokázala pochopit.

Steven byl ostýchavý, něžný, legrační; a byl na mě velice zvědavý.

Naše jazyky se zkombinovaly, abychom dosáhli pochopení. On mi vyprávěl historky ze svého života, já jsem ho zkoušela hádankami ze svého. Vypadalo to, že pokaždé zná odpověď, a já jsem poznala, když jsme se smáli, jednou večer, když jsme seděli u té zvláštní vily a pili tmavé víno, po kterém jsme se smáli ještě víc - poznala jsem, že je to on, kdo mě z mého snu přivolal.

Tenkrát a tam jsem ho milovala.

Ten čas lásky a spokojenosti byl velice krátký. Okraj lesa vzplál ohněm. Vyřítili se z něj jestřábi, bronzoví muži, divocí a uřvaní. Jestřábi masky, které měli na sobě, ožívaly vlastním životem. A za nimi přijeli jezdci. A jako poslední ze všech prošel ten tlustý, šeredný muž. Vlasy mu hořely ohnivou korunou. Nevšímal si plamenů, které mu zjizvovaly hlavu, dokud se jeden z jeho společníků nenatáhl a oheň neuhasil. Bylo to, jako by mu ten žár vůbec nevadil – i když stopy po ohni tam byly.

Očima visel na mně a na Stevenovi, mém milenci, kterého jestřábi chytili a přidrželi na zemi, aby se nemohl hýbat.

Další mě odtáhli a svázali. Pověsili mě přes široký hřbet koně toho popáleného muže. On mi zvedl obličej a políbil mě. Tvář měl při tom rozšklebenou triumfem. Řekl slova, ze kterých se mi udělalo špatně. Otočil se ke Stevenovi, svému bratrovi, a poslední, co jsem viděla, bylo to, jak Stevena věší za krk na trám.

Později jsem zjistila, že tu opravu přežil.

Slyšela jsem vyprávět o ‚věčnosti‘. Pochopila jsem, co to znamená. Věčnost není nekonečná; je to bolest a zoufalství, které trvá jakoby celý život. Ale na jejím konci je klid a mír.

Dlouhá pout' širým lesem, sílící touha toho muže s opálenými vlasy použít na mne svou sílu, což nakonec udělal, to všechno trvalo věčnost.

Když dosáhl svého, neměl v sobě žádnou touhu, žádnou rozkoš, jenom zklamání.

Tím, kdo mě přivolal, byl Steven, ne on, Christian. A věděl to. Prožíval muka. Viděla jsem mu to ve tváři a ve slovech, která vykřikoval, v jeho hněvu, když našel, co považoval za lásku, a čekaly ho jen oči, které byly chladné a nepřátelské.

V jeho světě jsem byla duch; ale byla jsem Stevenův duch, ne jeho. A byla jsem ráda, že jsem Stevenův duch. Ne jeho.

Odvezl mě daleko, jako vězně, svázanou a chráněnou, milovanou a zároveň nenáviděnou.

Pak jsme se ocitli ve sněhu, v zimní krajině, přestože u otcova pomníku, ve kterém byl vytesán otcův život, hořela ohnivá stěna; a Lavondyss se rozkládala pár kroků daleko, když člověk věděl, jak se tam dostat.

Christian byl ztracený, zoufalý, osamělý. Neměl žádný cíl, neměl žádnou touhu.

Nechal mě zabít.

Jak jsem umírala, vybavila jsem si jednu z písní, které Jaguthové zpívali v mém pozdějším životě. Byla to píseň mého otce, třebaže zahynul dřív, než jsem ho mohla poznat.

Takoví jsou všichni muži.

Povrchnost vzdoruje jejich hloubce,

když se něha a hněv přivalí jak povodeň.

Hluboce zakořeněná nejistota a potřeba lásky,

bitva uvnitř bouře jejich krve.

A kde jsem teď? Setkala jsem se s mužem, který je můj otec, a přitom je mnohem mladší než já. Kde jsem teď? Je to sen smrti?

Cítím mučivou potřebu zabít muže, který mne pronásleduje. Také cítím mučivou potřebu milovat. A moje dcera mne pronásleduje, jako bych byla nějaký vzkříšený duch...

Yssobel náhle popadla matku za pravé rameno a zadek a hodila ji do jezera. Guiwenneth prskala a byla vzteklá, když vyplavala, ale drsně ji to probudilo z hlasitého a divokého rozpomínání. Její dcera stála na břehu a zuřila. „Nech toho snění, Gwin. Proč jsi odešla? Pravý důvod?“

„Protože jsem mrtvá!“ zaječela na ni Guiwenneth.

„Mně mrtvá nepřípadáš,“ odpověděla její dcera chladně. „Vylez z toho jezera, matko. Něco se děje, a mně se to vůbec nelíbí.“

Zem rodila nový les, les tisíců. Děti se s křikem rozutekly. Koně se plašili. Svět ztmavl zelenými odstíny, dokonce i jezero se vyprázdnilo, jak les Legii pohltil.

Avšak v tomto novém lese vyplula na povrch stará nenávist.

Christian se pohyboval bujícím podrostem lehce; procházel mezi vyrůstajícími stromy a oči upíral na Guiwenneth. Za ním šla pětice mužů. Dlouhé pláště jim ve studeném a nevlídném podzimním větru vlály. Na okamžik spatřil Yssobel a zaváhal v chůzi. Guiwenneth se rozběhla pro meč, ale Christian byl rychlejší. Strčil ji do vody, čímž ji podruhé vykoupal, a vlezl do jezera za ní.

Yssobel stála vzdorovitě před pětici mužů. Náhle mezi ně vstoupil Peredur a oni se zatvářili polekaně. Nepochybně

očekávali Aelfritha. Peredurův obličej byl tmavý hněvem a bolestí.

„Jestli kterýkoli z vás vstoupí do jezera,“ řekla tiše Yssobel, „musí nejdřív projít přes mě.“

Ve vodě se odehrával urputný zápas. Peredur postoupil dopředu. „To, co se stane ve vodě, se stane. Slibuji ti, že do toho nikdo nezasáhne.“

Došel k Yssobel a postavil se vedle ní, proti Christianovým společníkům.

Guiwenneth a Christian zmizeli pod hladinou. Mezi rákosím se objevil rudý výtrysk. Guiwenneth se vynořila a vykřikla, nato se znovu vrhla pod hladinu. Christian skučel jako pes, když vyplaval. Také on se znovu potopil.

Když vyšel z vody, byl zakrvácený a pobodaný. Držel si své rány. Opatrně si klekl a vzhlédl ke svým druhům a Yssobel. V jeho očích bylo tolik smutku.

Vypadalo to, jako by Christian náhle pochopil. „To nebyla ona. Ona nebyla ten duch, kterého jsem pořád viděl. Ten duch jsi byla ty.“

Byl to rozervaný, zoufalý muž. Yssobel k němu přistoupila, shýbla se a zvedla mu bradu. Dlouho o něm přemýšlela. „Zdálo se mi o tobě. Dokonce jsem tě namalovala.“

„Pronásledovala jsi mě.“ Lítost a zmatek změkčily jeho zjizvené rysy. Upřeně se na ni podíval a zavrtěl hlavou. „Jsi Guiwenneth tolik podobná.“

„Její dcera by přesně taková měla být!“

„Její dcera...“

„Všechno musí skončit,“ zašeptala Yssobel. „Sny končí nejrychleji.“

„Asi musí.“ Vzhlédl. Pořád se pevně držel. Potom se usmál. „Proč sis ostříhala vlasy?“

„Chtěl jsi mi ublížit.“

Christian zavrtěl hlavou. „Nikdy. To bych nikdy neudělal. Byl jsem vystrašený a moji muži to věděli. Byl jsem ten, kdo zvolil na křižovatce špatný směr. Ale bál jsem se Guiwenneth.“

„Už jednou jsi ji zabil. Co jsi udělal teď?“

Vítr začínal nabírat prudkost vichřice. Ve vzduchu byl zmatek. Rozšířené jezero se vzedmulo proti rákosí. Christianovi muži couvli a přitáhli si dlouhé pláště k tělu.

Yssobel pohlédla na muže, o němž věděla, že je její dědeček.

„Co mám dělat? Mám před sebou větší úkol. Co mám s tímto mužem dělat?“

Peredur se nejdřív nadechl a pak zavrtěl hlavou. „To, co udělat musíš. To, co ti připadá správné.“

Pak se zpoza jejich zad ozvalo: „Neuděláš nic!“

Guiwenneth vyšla z jezera, krvavá a zuřivá. „Nech to mně,“ zavrčela a došla k místu, kde Christian ležel.

Zastavila se nad ním. Zbraň v ruce držela nízko. Výraz měla odhodlaný, když si odhrnula promočené vlasy. Držela se za bok. Věnovala dceři dlouhý, pátravý pohled a zeptala se: „Už jsi s jeho očarováváním skončila? Doufám, že ano. Myslím, že mi zásluhou jeho dýky moc času nezbyvá.“

Rána byla rychlá a čistá. Christian zemřel prakticky okamžitě.

Matka pohlédla na dceru, teď už vlídně. „Nesnaž se mě znovu najít, Yssi. Vrať se a postarej se o Stevena. Jestli je třeba něco hledat, nech to mně.“ Zaváhala jenom na okamžik. Pak postoupila dopředu a Yssobel objala, opřela se svým obličejem o obličej dcery. „Už jsem tady byla a vrátila jsem se. Vrátím se znovu, slibuju. Vždycky jsem tě milovala, Yssi. Jenom jsi mě rozčilovala; a ten hněv pocházel ze strachu.“

Políbila dceru, aniž se jí podívala do očí zalitých slzami, a ustoupila. Zaklonila hlavu a vyrazila ze sebe

několik děsivých, kvílivých výkřiků. Způsobily, že všechno znehybnělo; všechno kromě ptáků, kteří poplašeně vzlétli ze svých lesních hřadů.

Legie v dálce stále postupovala svým pomalým, těžkopádným, rytmickým tempem.

Guiwenneth znovu zakřičela. Obloha ztmavla a vítr se změnil. Stále byl prudký, ale teď s sebou přinášel silný zvířecí pach. Ze stínů mezi tisy se vynořilo pět obrovských, otrhaných postav zahalených vrstvami kůží a kožešin. Na tvářích měly jelení masky s parohy zkrácenými tak, že z nich zůstaly jen pahýly.

Guiwenneth řekla: „Dlouho jsem se cítila jako člověk, ale jsem zelená; jsem *mytágo*. Vždycky jsem byla. Je čas, abych se vrátila. I kdyby jenom nakrátko.“

A s těmito slovy vykročila směrem k Jaguthům. Jeden si zvedl masku. Obličej, který ji pozoroval, nebyl lidský ani zvířecí. Ruka se jí natáhla vstříc. „Magidione!“ vykřikla. „Věděla jsem, že nebudeš daleko!“

Zatřásla Jaguthovými širokými rameny. Skupina se kolem ní nahrnula, jako by ji chtěla chránit, otočila se a zmizela s ní do tmy. Ještě krátce bylo možné zahlédnout její bledou tvář, jak se ohlíží k jezeru.

Obličej se vytratil jako uhasínající plamen a Guiwenneth byla pryč.

Po chvíli se Yssobel obrátila k Peredurovi a zeptala se: „Proč jsi ji neochránil?“

Zavrtěl hlavou a tiše řekl: „Protože to byl její konec; a ona to věděla. V podobě, kterou mám, ještě nejsem připravený zplodit zvířátko, z něhož se stane tvá matka. Nepřemýšlej o čase. Přemýšlej o nebezpečí, které se k tobě blíží.“

„Jak jsi ji tedy poznal?“

„Poznali jsme se navzájem. Legii pod Christianovým velením to k ní přitáhlo, třebaže on ji neviděl. Ale já ano...“

Yssobel to rovněž přitahovalo: k tomuto mladému muži s bezstarostným úsměvem a přísným, ale laskavým pohledem.

„Pomůžeš mi tedy?“

„Nejlépe, jak budu moci.“ Peredur se rozhlédl po ženoucí se bouři. „Legie je v pohybu. Avilion žije. Neumím říct, kam nás další a poslední události dovedou.“

Avilion byl jezero uvnitř ostrova tisových stromů. Hluboko v jeho vodách ležela veškerá smrt a veškerý život. Narušit ty vody znamenalo vrátit se k životu.

Zatímco Legie táhla pryč, Yssobel si v tisovém lese hýčkala vzpomínku na svou matku.

„My k té armádě nepatříme. Zůstaneme tady.“

Christianovo rozpolcené tělo leželo v poloze agónie. Někteří jeho muži se houfovali kolem, najednou nejistí, zmatení. Dívali se na Yssobel, jestli jim ukáže směr.

Les zůstal vydrancovaný, jak z něho Legie odtáhla. Kdo ji teď vede? napadlo ji. Možná jeden z Christianových mužů; pravda a pověst nebyly v tu chvíli důležité.

Jezero bylo klidné.

Když se vlny rozevřely, vynořil se z nich Artuš, navlečený v nepohodlném brnění, plný hněvu, po stranách obstoupený dvěma ženami v dlouhých černých hábitech. Prošel krvavě rudým rákosím, vystoupil na břeh, sundal si plytkou kovovou masku, která mu chránila obličej, a odhodil ji stranou.

Potom si z těla odstrojil falešné brnění, postavil se nahý a vztekly na břeh a upřel zrak na Yssobel.

Yssobel pomalu shodila zbroj ze svého těla. Donesla ji Artušovi a položila ji na zem. Zbroj krále se vrátila.

Ženy v černých šatech odhalily tváře a Yssobel se nakrátko zaradovala, když poznala Uzanu a Narine. Ženy se však proměnily v obrovské ptáky a vzlétly na roztažených

křídlech nad jezero. Za letu se vůbec nehýbaly, pouze stoupaly. Vynášené avilionským silným větrem, visely tam jako dravci, shlížely dolů a čekaly na úlovek, který nasytí jejich touhy. Dívaly se očima těch, kteří vědí, že se brzy dočkají čerstvého masa a duše.

Yssobel se na ně nahoru dívala. Ony její pohled oplácely soustředěným třpytem v očích predátorů. Zavolala: „Měla jsem vás ráda. Uzano? Byla s vámi legrace.“

Černé ženy v ptačí podobě neměly čas na vzpomínky.

Artuš vypadal takto:

Neupravené kaštanové vlasy mu splývaly kolem obličeje, dlouhé a zplihlé. Oči, zelené a zlostné, vyjadřovaly vztek, který byl prudký jako oheň. Vousatou tvář měl nasupenou, jemné rty stažené hněvem. Ramena měl zjizvená, prsa taktéž, z hluboké sečné rány na těle se mu tlačily vnitřnosti. Jeho nohy byly pevné, ruce s dlouhými prsty pak silné, bledé a krásné jako květy.

Ty květy svých rukou teď vztáhl k Yssobel, ale jemně.

„Proč jsi mi ukradla smrt?“

Otřásla se, zachvěla se a pak natáhla ruce do Artušova studeného, mokrého objetí. „Potřebovala jsem se dostat přes křižovatku. Byl to okamžitý nápad. Přišel ze vzpomínky na příběh, který mi kdysi vyprávěl otec.“

„Příběh o čem?“

„O tobě,“ odpověděla.

„O mé smrti? O mém odchodu?“

„O tom, jak ses dostal do Avilionu. Věděla jsem jistě, že moje matka tam je. Ona mu říkala Lavondyss. Řekla, že se vrátí sem, jestli zemře. Odvezl ji ten mladý jezdec.“

Jeho ruce ji zahřívaly. Země se při odchodu Legie chvěla, ale tisový les zůstával. Bylo to, jako by se duchové dávno zemřelých, padlí duchové odvahy, kolem nich vypařovali. Avilionské jezero se vlnilo.

„Musím získat zpátky svou smrt,“ prohlásil Artuš. „Abych to udělal, musím ti vzít život. Mohl bych si pro sebe zvolit život, ale byl bych zapomenut. To nemohu připustit.“

„Já vím. Viděla jsem ti to v očích, když se mi o tobě zdálo.“

Tělo na tělo, život a smrt chvíli zůstaly v pevném objetí. Pak Artuš couvl, sáhl dolů a zvedl meč, který Yssobel vzala na bitevním poli. Otočil zbraň v ruce, aby si ji prohlédl. Vypadalo to, jako by přemýšlel: je pro tu statečnou a nádhernou ženu dost dobrá?

Nehybnost scény narušil náhlý pohyb. Vrány, které teď kroužily na obloze, zavřískly. Artuš postoupil dopředu.

V očích měl lítost. Yssobel čekala, připravená ránu odrazit, ale jezero se vzedmulo a vody se znovu rozestoupily. Avilion vydal svůj život a Jack vyšel na břeh, doprovázený mladým mužem, vysokým, hrdým, s tvrdými rysy ve tváři.

„Dopřeju ti smrt, kterou zřejmě potřebuješ.“ Pohlédl na svou sestru. „Co se stalo s Christianem?“

„Je mrtvý. Vyřízený. Nemám právo nechat si život, když jsem tomuto muži ukradla smrt.“

Peredur hodil Jackovi meč, který její bratr s obdivuhodnou zručností zachytil. Zkontroloval jeho ostří a postoupil k nahému muži, jenž stál mezi ním a Yssobel. „Tak ty stojíš o smrt?“

Yssobel v bratrově pohledu takovou zuřivost nikdy neviděla. Měl v sobě něco ze zdivočelého psa.

„Můžu si nejdřív vzít zbroj?“ odvětil Artuš.

Když se Jack zastavil, Artuš si oblékl zbroj z kůže a železa ukradenou z bojiště, zakryl se v místech, kde to bylo životně důležité. Jediné, co si vzal z vlastní zbroje, kterou Yssobel položila na zem, byla přilba. Maska krále,

s jizvami a vzpomínkami na záchranu života. Bylo to, jako by chtěl všechno ostatní ze zbroje krále odmítnout.

Jezerní voda se z Jacka lila jako pot. Yssobel si sáhla k pasu a sundala opasek ze svých vlasů, stažený stříbrnou sponou. Hodila jej svému bratrovi, který jej chytil a pověsil si jej kolem krku. Když poznal šperk, který sám vyrobil, vesele se ušklíbl.

„Zdalo se mi, že vypadáš trochu ostráhaná,“ řekl s úsměvem. „Potrvá rok, než ti dorostou. To já zatím začnu přirozenou cestou ztrácet svoje.“ Zavrtěl hlavou. Pak řekl vážněji. „Zakryj se, Yssi. Nachladíš se.“

Artuš se podíval na každého z nich. Byl zmatený. „Bratr a sestra?“

„Bratr a sestra,“ odpověděl Jack. „A říkám znovu, jestli ti jde o smrt, pojď ke mně.“

Vzkříšený muž řekl: „Smrt mi ukradla tvá sestra.“

Jack k němu postoupil blíž. Ruce měl volně podél těla, nijak ho neohrožoval. „Vykonal jsem cestu na kraj světa, abych zjistil, proč moje sestra opustila domov. Zjistil jsem, že je v nebezpečí. Zmýlil jsem se v tom nebezpečí. Špatně jsem toho muže pochopil. Jestli chceš smrt, vezmi si ji ode mne. Co můžeš ztratit? Že zemřeš? Že nezemřeš? Tak či tak si to vybojuješ zpátky, svůj život v posmrtném životě.“

„Mluvíš, jako bys mě znal.“

„Mluvím o Artušovi z legendy. Ale nejdřív musíme vyřešit tu záležitost. Yssobel se toho neúčastní. Vyjádři svůj souhlas, prosím.“

„Souhlasím.“

„Pak tedy ještě okamžik, než vstoupíme do jezera.“

Jack došel k Yssobel. „Zakryj se!“ zašeptal znovu. To byla lidská stránka jejího bratra. Peredur mu z místa, kde se krčil spolu se svými muži a tu neskutečnou scénu sledoval, hodil vlastní plášť. Yssobel si jej ovinula kolem ramen. Trásla se. Byla zoufalá a smutná. „Nech mě to udělat.“

„Ne. Jaký jiný smysl měla moje cesta? Našel jsem Huxleyho, našel jsem okraj, našel jsem svět, kde se narodil náš otec – a víš co, Yssi? Nedokázal jsem do něho vstoupit. Jediné, s čím jsem se vrátil, je jistota, že ti hrozí nebezpečí. Jediné, co můžu nabídnout, je můj život za tvůj. Ten mladík se jmenuje Nepovím. Ať se stane cokoli, odved’ ho zpátky do jeho světa. Ale zůstaň ve vile. Zůstaň na horním konci *imarn uklyss*. ‘Tam, kde se dívka vrátila ohněm.’ Tam, kde se vrátila Gwin. Ať se stane cokoli, slib mi, že zůstaneš a budeš pamatovat, kde se dívka vrátila ohněm.“

„A odepřu si život?“

„Máš Odyssea.“

„Nemám Odyssea. Ale vila je křižovatka.“

„To ano,“ řekl Jack. „A my na té křižovatce zjistíme, co potřebujeme, zjistíme, co chceme, a zjistíme, že to není jen místo, kudy se prochází, ale taky místo, kde se žije.“

„On tě zabije. Je velice silný.“

„Myslím, že to přenecháme osudu. Yssi, nemůžu tě nechat zemřít pro něčí nesmrtelnost. Nepovím ti možná dokonce řekne, jak se jmenuje. Ale musí se dostat domů. Slíbil jsem mu to. A pak je tu žena, které se říká Stříbrná. Hledej ji. Mluví společným jazykem a ráda by se vydala na okraj, i kdyby to mělo být jenom na okamžik.“

Jack odstoupil. Skupinka mužů se v tomto neklidném lese krčila a nechápavě sledovala, co se děje.

Artuš řekl: „Měli bychom to udělat teď. Avilion čeká na jednoho z nás nebo oba.“

Yssobel bratra propustila s letmým polibkem. Zelená stránka dávala pozor, jestli uslyší Bludníka. Ozval se jako šepot: „Ať se stane cokoli, Jack bude mým prostřednictvím pořád s tebou.“

Oddělení několika kroky vstoupili Jack a Artuš do jezera. Brodili se bahnem, až byli po pás ve vodě. Tam zahájili souboj.

Nepovím

Nikdy vám neřeknu své jméno. Jack mi říkal ‚mladý Hawkings‘. Slíbil, že mě dovede domů. Uvěřil jsem mu.

V tisovém háji mne ochránil, ale ochrannou ruku kolem mě nastavil už mnohem dřív, když mě ti vysocí tvorové unesli. Když tisový háj zaplavilo jezero, čas jako by proběhl kolem. Vyrostl jsem jako mladé hloží, rychle a prudce, a když jsme s Jackem vyšli z vody, byl ze mě muž. Chtěl jsem ho chránit stejně, jako on chránil mě.

Jeden pohled, jedno nepatrné zavrtění hlavou, a poznal jsem, že do toho, co se kolem něho děje, mi nic není.

Vstoupil do vody spolu s tím mužem v brnění, načež se rozpoutala řez úderů, avšak pod hladinou. Když se voda rozevřela, vyšel jako první Jack. Křičel a umíral. Ten druhý muž se vynořil o chvílku později, mlčenlivý a zkroušený. Pak se také on potopil do krvavého bahna.

Vrány zakrákaly, pak jedna slétla, zalovila ve vodě a vytáhla bezvládné tělo Jackova protivníka. Vynesla je na oblohu a zmizela.

Vstoupil jsem do jezera a začal se brodit vodou. Dno velice rychle kleslo do hloubky. Našel jsem Jacka, jak plave, jako by spal. Vzal jsem ho do náruče a odnesl jsem ho na břeh. Žena jménem Yssobel si k němu klekla. Dotýkala se jeho tváře, jeho rtů, jeho očí. Dlouho plakala. Pak ke mně vzhlédla.

„Kde je tvůj domov?“

„V Shadoxhurstu.“

Smutně přikývla. Zdálo se, že pochopila.

„Slyšela jsem o něm. Otec o něm mluvil. Můj bratr ho toužil najít. Přijdu na způsob, jak tě tam dostat.“ Políbila bratra na ústa. „Dodržím jeho slib.“

V její tváři se náhle objevila zvědavost. „Ve snu jsem tě viděla jako chlapce. Vypadá to, že jsi od té doby vyrostl.“

Nemohu a nebudu mluvit o tom, co jsem zažil, když se Avilion zmocnil mě, Jacka a starého Amurngotha; a vzal si muže jménem Artuš. Jedině tehdy, až tomu sám porozumím. Řeknu jen, že Avilion samotný mi pošeptal, že jsem pro cestu domů příliš mladý, že budu muset vyrůst. Že přijdu o roky života, abych našel sílu, kterou budu brzy potřebovat.

Vody se rozevřely jednou, řekl mi. Rozevřou se znovu. Se ztrátou mládí se budu muset naučit žít.

Zvedl jsem svého přítele. Jack byl lehčí, než jsem čekal, když jsem ho nesl v náručí, než jsem si jeho tělo přehodil přes rameno.

Druhá vrána slétla, s křídly široko roztaženými. Křídla se však složila a z ptačí podoby vystoupila žena zahalená do černého pláště pokrytého peřím.

„Odnesu ho,“ řekla.

Byla stará. Natáhla paže.

Odmítl jsem ji. „Ne. Odnesu ho sám.“

„V tom případě tě povedu,“ řekla a já jsem souhlasil.

„Na okraj?“ zeptala se.

„Do vily,“ odpověděl jsem. Jack mi o vile vyprávěl. A Yssobel souhlasně přikývla. „A k Amurngothům,“ dodal jsem. „Oni mě na okraj dovedou.“

„A já dostanu toho muže?“

Yssobel se proměněné vráně postavila. „Ne,“ řekla hněvivě. „Ten muž patří zemi.“

Vrána krátce vybuchla ženě do obličeje, potom se uklidnila. Staré se spojilo s novým, padlo tiché slovo. Yssobel zašeptala: „Narine... pomoz nám...“

A Narine po krátké odmlce odpověděla: „Proč ne?“

Mladý muž, který zestárl, cítil její prsty na tváři jako dotek peří, když držel bezvládné tělo svého přítele.

Pak vzala Yssobel za ruku. „Následujte mě. Následujte mě. Dělejte, co řeknu. Dostanu vás z Avilionu pryč.“

Zběsilost přežití

„Doprav ho na okraj.“

Yssobel seděla se svým otcem ve zšeřelé zahradě vily. Poplakali si spolu; utěšili se navzájem. Všechno, co se stalo, bylo vypovězeno. Nepovím stál v uctivé vzdálenosti a čekal, stejně jako Peredur a jeho muži. V dálce se krčili v půlkruhu Iaelvové a přihlíželi, mezi nimi Stříbrná.

„Proč ho nepohřbít tady?“ zeptala se Yssobel. „Tady přece vyrostl.“

Zemřelý Jack byl popelavě šedý. Tělo zůstávalo zabaleno do Peredurova pláště, takže bylo vidět jen obličej. Steven se sklonil a položil svou tvář na synovu. „Ne. Jestli ti to nevadí, doprav ho na okraj. On po tom toužil. Navíc, tohle místo existuje jen díky nám. Až odejdeme, zanikne.“

„Jack odejde s ním.“

Steven vzhlédl a přinutil se přerušit své truchlení. Zavrtěl hlavou. „Nemůžu mluvit za Jacka. Můžu mluvit jenom za sebe. Chtěl bych, aby můj syn našel odpočinek v zahradě, kde jsem já strávil dětství.“

Amurngothové se najednou zvedli z místa, kde seděli. Stříbrná pozorně poslouchala a překládala jim. Teď přišla blíž, rozzářená jako měsíc a vlídná.

„Tělo si vezmou a odevzdají je zemi,“ řekla. „Chlapce odvedou. Přivedou zpátky vyměněnce, kterého tam nechali. Nebudou žádné potíže.“

Steven přikývl na znamení, že to bere na vědomí, a zakryl synovi tvář. V dalším okamžiku dorazila Narine, s ptačím výkřikem a ve víru vzduchu. Ale odkud se vzala, bylo těžké říct.

Jako královna v černém hábitu se postavila nad Jackovo tělo a hladově se na ně zadívala; oslovila však Yssobel.

„Poslouchala jsem váš hovor. Poslouchala jsem váš žal. Cítím s tímto mužem, tvým otcem, a cítím s jeho přáním poslat Jacka na místo, kde by možná chtěl strávit svůj život.“

Dlouho mlčela a přejížděla očima mezi mrtvým tělem a Yssobel. Oči měla přimhouřené, rty sevřené, jak zvažovala možnosti. Nakonec řekla: „Cítím i s tebou. Na Uzanu i mne udělala drzost toho kousku, kterým jsi podvedla Artuše, velký dojem. Proto ti udělám výhodnou nabídku.“

Jejím obličejem nenadále proběhla křeč bolesti. Ta nabídka bude obtížná.

„Jako *morgvalka* a *morrikana* беру život. Jako směrovatelka přenáším mrtvé na místo, kde nacházejí uzdravení. A jako směrovatelka mohu život *dát*, avšak oslabuje mě to.“

Jakou výhodnou nabídku? uvažovala Yssobel. Dívala se, jak se v jinak krásné tváři ženy mihotá stín vrány. *Co můžu za takovou výhodnou nabídku dát já?*

Narine pokračovala: „Dej mi ‚lesní‘ stránku toho muže, Bludníka v něm, jeho starou část – a lidská část, srdce s krví, najde, co si přeje on.“

Yssobel byla v první chvíli tak ohromená, že se nezmohla na slovo. Zaslechla z Jackova nitra šepot, jako by se dítě probouzelo z neklidného spánku.

„Ty to dokážeš? Dokážeš dvě stránky mého bratra od sebe oddělit?“

Narine sklonila hlavu. Stále na ní byla vidět bolest. „Ano. Samozřejmě. Můžu obrátit život naruby, vzhůru nohama. Dělán to běžně. Ale toto je pro mne neobvyklá situace. Ta krev a míza. Jste oba velice zvláštní formy života mezi těmi, které jsem se svými sestrami za mnoho generací shromáždila.“

Se sběračkou hovořil Yssobelin červený aspekt. Nyní ale převzal vládu zelený a ten lidský pohltil.

Bludník v těle mladého muže poznal poprvé za Jackův život hrůzu. Stal se z něho lesní stín, který proskakoval zemí, tiskl se ke kmenům čnicím k nebi, stoupal do korun, kde byl vzduch stále čerstvý a vlhký. Využíval, co mohl: zatuchle páchnoucí koberec listí, rokliny plné květín, zvířecí útočiště ve shlucích stromů, staré cesty, které znal tak dobře instinktem čerpaným ze samotného lesa. Nakonec se vrátil na okraj, kam ho přitáhl studený domov v podobě Jacka z masa a kostí. Zelený vklouzl do stínu a přikrčil se vedle něho. V zahradě vily klečela Yssobel ve svém plášti, s opaskem z vlasů, oči měla zavřené a nehýbala se. Narine stála mlčky kousek opodál, čekala s ptačí trpělivostí.

Peredurovi koně byli neklidní. Možná cítili napětí ve vzduchu. Jeden z jeho druhuje ze znervózňující arény odvedl.

Bludník řekl: „Když jsem zemřel a srdce mi přestalo bít, překvapilo mě, že existuji dál v jeho snu. Cítil jsem tu ránu a přivolal jsem tě –“

„Neslyšela jsem,“ odvětila Zelená. „Yssi měla záchvat zuřivosti, snažila se vnímat všechno kolem sebe.“

„Když pro nás ten chlapec sáhl a vytáhl nás na zem, jednoduše jsem se pustil. Hluboká země se mě vzdala. Přestal jsem slyšet zvuky kamene. Tiše jsem se vzdal. Ale teď zjistím, že jsem pořád naživu! A i když se cítím být součástí tohoto zvláštního lesa, *jsem* Jack, se všemi jeho vzpomínkami, se vším, co měl rád a co ho rozčilovalo – při Yssiných narozeninových popěvcích! A tak podobně. Ale *nejsem* Jack. Jsem to prastaré v něm, ozvěna počátku. Velice těžko se to popisuje...“

„Tím se netrap. Zelená to cítí stejně.“ Pohládila ho po ruce. „Jak se tedy rozhodneme? Za Yssi a Jacka. Za tu

červenou v Yssobel. Za toho červeného v Jackovi. Bludníku: rozhodnutí je na tobě.“

Dlouze a úporně se zamyslel. Pořád se při tom díval k zahradě vily pod kopcem. Seděli na okraji iaelvského lesa. V zahradě se zapalovaly pochodně, rozmísťované kolem těla Jacka Huxleyho. Ležel na márách, ale jinak nebyl nijak vyzdobený.

„Dokud bude existovat Bludník,“ promluvil Bludník, „Yssobel bude stále moci být v kontaktu se svým bratrem.“

Prostřednictvím mě, prostřednictvím tebe. Jestli zůstane na horním konci údolí, zůstane ve vile, bude mít malou útěchu spojení.“

„Ale jestli Bludníka odnese Narine...“ řekla tiše Zelená.

„Pak nebude mít Yssobel nic. Pokud neodejde s Jackem na okraj.“

„To ona neudělá. Myslí si, že ano, ale neudělá to.“

„Já vím. A jestli zůstane tady, až její otec zemře, zůstane izolovaná.“

„A to nebude dlouho trvat. Usychá, už brzy odpadne.“

„Já vím. Já vím,“ řekl zarmouceně Bludník. „Sám to cítím, jak sesychá. Už dávno ztratil mízu.“

Odmlčel se. „Nedala by se Yssobelina červená přesvědčit, aby se do srubu vypravila? Aby šla na okraj?“

Ale Zelená zavrtěla hlavou. Její myšlenky zašuměly zklamanou jistotou. „Ne. Tvůj instinkt byl správný. Existuju s ní. Víím, jak se cítí. Ona patří sem. Jestli vůbec někam půjde, bude to zpátky do Lavondyss. Pokud se jí ovšem podaří najít novou cestu, jak se tam dostat.“

„Červená. Tak netrpělivá, tak neklidná.“

„Já vím.“

Samotný Jack, pokud Narinina slova znamenala vzkříšení a nebyla jen trikem, kterým si chtěla zajistit své

sousto smrti, zůstane omezený na Dubový srub a les za ním.

Zelená neřekla nic. Měla trpělivost. Yssobel byla v transu. Narine se choulila ve svém plášti, Nepovím seděl vedle Stříbrné. Tiše spolu hovořili. Přišla noc a Peredur našel další pochodně, aby tomuto zahradnímu shromáždění za zdi dodal obřadnost a úctu.

S pocitem nesmírného smutku, pod děsivým nápořem úvah a poznání, se Bludník smířil s jednoduchou pravdou: že když odejde s Narine, Jack bude moci dosáhnout splnění svých chlapeckých snů. Získá volnost žít ve světě, který byl jistotou pro jeho otce, než do jeho života vstoupila Guiwenneth a on se ztratil v zoufalství a naději. V srdci Ryhopského lesa.

„Sbohem,“ zašeptal sestře. „Vrať se k Yssi. Řekni jim, že si mě Narine může odvést.“

Zelená ho mlčky políbila a zmizela.

Yssobel se probudila s výkřikem a vzednutím mučivé úzkosti. V první chvíli ji ohně kolem ní polekaly. Srdce jí prudce bilo a ona cítila obrovský pocit ztráty.

Zelená na ni promluvila. *Rozhodnutí padlo. Ted' s tím žijeme.*

Narine slavila triumf. Zvedla křídla a začala jimi tlouct do vzduchu. Žena se z ní vytratila. Znenadání se vznesla na noční oblohu a začala krákat.

Jackovo mrtvé tělo se několik okamžiků svíjelo a kroutilo, než znovu zůstalo nehybné a šedé.

Yssobel spatřila, jak od iaelvského lesa schází z kopce lidská postava. Bylo těžké rozeznat něco víc, ale Zelená noc prosvěttila. Byla to Jackova lesní podoba. Byl šedo zelený, kůži měl krabatou jako kůra, vlasy dlouhé a rovné jako převislý břechťan propletený s rukama a nohama. Byl nahý. Nejistou chůzí se přiblížil k vysoké zahradní zdi a začal

zvedat paži směrem k vile. Bylo to gesto neodvolatelnosti, poslední volání po útěše.

Temná silueta Narine se střemhlav spustila z noci, popadla ho do drápů, jako když jestřáb loví zajíce, a přestože se bránil a vrískal strašlivou bolestí, vynesla ho vzhůru, vzala ho do svého krutého poručnictví.

Narine je podvedla.

Jack zůstal mrtvolně chladný a Peredur s ostatními přestěhovali tělo do nejchladnější místnosti ve vile. Yssobel se cítila zrazená a rozezlená, ale se ztrátou bratra se vyrovnala už během cesty spodním světem a přes jezero, na které je vedla vraní královna Narine. Byla to bezčasá pouť věčným šerem.

Nebylo třeba spát a svět kolem nich existoval v tichu. Oni také putovali tiše, pouze Peredurovi koně – odmítal je opustit – hlasitě protestovali, když byli nuceni plavat přítmím za bárkou, kterou Narine přivolala.

Bylo možné, že putovali asi den nebo také týden. Vzduch byl studený. Jack získal mrtvolně šedou barvu, ale zůstával, jako by jenom spal.

Uprostřed noci, ve tmě, Iaelvové posbírali své luky a tiše se vrátili ke vstupu do své říše nahoře na kopci. Stříbrná šla s nimi, ruku v ruce s vysokou, poněkud humpoláckou postavou mladého Hawkingse. Amurngothové naléhali, aby s nimi Nepovím zůstal, v rozporu s dřívějším přáním se ho zbavit. V nějakém koutě své iaelvské mysli možná viděli v příslušníkovi lidského rodu zástavu za budoucí bohatství.

Nepovím si však nestěžoval. Yssobel zaslechla mezi mladým mužem a zářící, letitou, nestárnoucí Stříbrnou smích. Našli mezi sebou víc než společný jazyk.

Za svítání Yssobel došla na horní konec údolí. Postavila se na skálu, na které balancovala jako dítě,

a zahleděla se na tajemnou, lesem zarostlou křivku rokle. Stýskalo se jí po Odysseovi. Ztrácela Peredura. Cítila se smutná a osamělá, ale patřila sem a její život se otevřel novým událostem a novým výzvám. Rozhodnutí vydat se za Guiwenneth do Lavondyss bylo impulzivní. Za tím impulzem však ležela zvědavost týkající se jejího dědečka. Vytvořila falešný Avilion. Peredura to však do něj přitáhlo – krev přitáhla krev, zelená stránka přivolala zelenou stránku.

Pouze promíchání nespoutaného času způsobilo, že se setkali, když byli podobně staří.

Yssobel držela v ruce jeho portrét. Teď se na něj podívala. Obloha začínala světlát, ze tmy se vyloupil lem krvavého světla. Červená portrét neviděla, ale zelená ano, a Yssobel hleděla na tvář, kterou vytvořila ze snů o minulosti své matky.

Když se vracela do vily, z brány jí pomalu vyjeli naproti Peredur a dva členové jeho štítové družiny. Peredur měl na sobě výstroj a viditelně odjížděl na další cestu. Sesedl, nemotorně Yssobel objal, potom si obrázek vzal a v jitřním světle se na něj zadíval.

Jeden z jeho mužů zvolal: „Žádné písně. Prosím. Nic poetického, zapřísahám vás! Čeká nás dlouhá cesta.“

Peredur se vesele ušklíbl, ale přítele ignoroval a dál si portrét prohlížel. „Vypadá to, že projdu válkami.“

„Očekávám, že ano.“

„Ve snu jsem viděl svou smrt, byl jsem sestřelen na útěku před nájezdníkem. Nebyl jsem takhle starý.“

„Nemůžeš hádat stáří podle jizev života.“

„To je pravda. Můžu si ten obrázek nechat? Nebo je to taková vzácnost, že si to musíš schovat pro mě a můj poslední okamžik?“

„Je to tvoje. Vezmi si to s polibkem vnučky. Přežij ty podlitiny a jizvy.“

„Vynasnažím se.“

Peredur se rozhlédl. Cítil ve vzduchu svítání, vítr, les. Povzdechl si a řekl: „Musím teď odjet. Tvůj otec mi řekl o pobožené pevnosti někde dál v kopcích, při Hadím průsmyku. Chystám se tam podívat, abych zjistil, jestli by se dala využít jako obranná bašta.“

„Dun Peredur,“ řekla tiše Yssobel.

Znovu se usmál. „Dun Peredur,“ přisvědčil.

„Matka o ní věděla. Bylo to pro ni útočiště.“

„Skutečně? Tenhle Hadí průsmyk je plný překvapení. Chystám se jej prozkoumat.“

„Já se na to taky chystám.“

Hluboce se uklonil. „Pak najdeme novou křižovatku. Místo setkání.“

Peredur se s ní gestem rozloučil, znovu nasedl na koně a trojice pomalu odjela. Yssobel si pohrávala s myšlenkou říci mu, že pevnost už je jeho, vysvětlit, proč to před lety byl pro Guiwenneth svatostánek, ale nakonec se rozhodla mlčet.

Dívala se za ním, dokud nezmizel z dohledu. Nové slunce se mu odráželo od štítu ještě dlouho poté, co jeho postava ztratila v dálce zřetelné obrysy.

Po návratu do vily zahlédla čtyři Iaelvy vracející se nahoru na kopec. Stevena našla, jak sedí vedle svého syna, který byl teď zahalený nějakou zvláštní tkaninou upletenou ze stonků rostlin a pokrytou lepkavou, voskovitou hmotou.

Steven vzhlédl, když jeho dcera vstoupila do chladírny. „Aby zůstal zachovaný po dobu cesty, jak jsem to pochopil,“ řekl. „Vypadá to, že chtějí vyrazit v okamžiku, kdy zapadne měsíc, což je zítra v časných hodinách.“ Zvedl k ní oči. „Pojedeš s nimi?“

Yssobel se usmála. Zároveň si však povzdechla a zavrtěla hlavou. „Ty přece víš, že ne. Nemůžu. Patřím sem. Už jsem to řekla: můj domov je vila. Hadí průsmyk je

výzva pro mou zvědavost. Ale ty bys měl jet, táto. Jed' domů. Vrať se k čerstvé hlíně a lidské společnosti.“

„To tě mám tady nechat samotnou? A znovu tě ztratit? Jak bych to mohl udělat, Yssi? Rianna je skoro mrtvá. Hurthig odjel, když jsi byla pryč. Tohle je mrtvé místo. Jak bych tě tady mohl nechat?“

Yssobel ho políbila na temeno hlavy. „Yssi má své plány,“ řekla kousavě.

„Chceš říct, že já bych překážel.“

„To nikdy. Ale vídal bys mě velice málo. Vydej se po stopách dědečka George. Piš knihy. Jsi sběratel okamžiků mimo čas, událostí mimo čas. Poděl se o ten zázrak se světem ‚čerstvé hlíny‘.“

Vzal ji za ruku. „Možná,“ řekl. „A možná ne. Uvidíme.“

Zavřeli dveře do chladírny a rozešli se, aby si dopřáli krátký, neklidný ranní spánek, provázený útržkovitými sny.

Když se Yssobel probudila, bylo půl dne pryč. Někdo šeptal její jméno. Jak otevírala oči, uvědomila si dech, jenž páchl tlející vegetací, a bledý měsíční svit obličeje, který byl tak blízko, že se jejich nosy o sebe otřely, když se otočila, aby se podívala do jeho matných očí.

„Yssi,“ zasyčel přízrak znovu. „Yssi.“

Zadržela zděšený výkřik a prchla od toho páchnoucího tvora pryč. A postupně, jak její chvilková panika začala opadat, poznala sinalou, ale velice živou tvář svého bratra Jacka.

Po psychické stránce však Jack živý nebyl. Byl prázdný a zanedlouho onemocněl. Celý den ležel schoulený v bolestech. Chvillemi křičel, chvillemi plakal, chvillemi prudce zvracel, než se stočil do klubíčka a začal kňourat jako malé dítě.

Rianna se do něho s pláčem pokusila dostat řídkou polévku, ale Jack odvrátil hlavu a nakonec se po hliněném džbánu ohnal tak, že se teplý vývar rozstříkl po podlaze jeho pokoje.

Se soumrakem mu Steven a Yssobel pomohli do postele. Yssobel si lehla pod kožešiny k němu a objala jeho třesoucí se tělo. Ležel obličejem odvrácený od ní a plakal. Nakonec to nevydržela. Probudila Nepovíma a požádala ho, aby ji na hlídce vystřídal. Mladý muž ochotně souhlasil, sedl si na dřevěné lůžko a položil plačícímu muži ruku na rameno.

Nakonec se Jackovi podařilo usnout spánkem tak hlubokým, že z něho procitl až v polovině dalšího dne.

Znenadání se posadil. Šedivá sinalost z jeho tváří zmizela, ale oči měl vytržštěné a udivené. „Hlad...“

Rianna vyběhla z pokoje a vrátila se s mísou stejné polévky jako předtím. Jack se napil z misky, hlasitě zasténal a vrhl se na bok, jak potrava odmítala zůstat v žaludku. Ale měl teď v sobě trochu opravdového života. O chvíli později se pokusil jíst znovu a pak jako by poznal ty kolem sebe.

„Yssi,“ zašeptal chraptivě. A pak: „Táto. Co se to se mnou stalo? Připadám si jako duch. Nejsem skutečný. Co se stalo?“

Steven a Yssobel se na sebe nervózně podívali. Pak Yssobel vzala Jacka za ruku a zvedla ho. Byl vratký, nejistý, a velice silně zapáchal.

„Oholíme tě, vykoupáme tě a oblečeme tě do nových šatů.“

„Jsem zpustlý. Poznám to.“

„Huř než nejhorší mytágo. Ale brzy tě dáme do pořádku.“

A později, když přišel k sobě, už upravený a čistý, mu Yssobel řekla o Bludníkově oběti.

Padl na tvář a znovu se rozplakal. „Věděl jsem to. Poznal jsem, že tam není. Připadám si jako duch, Yssi. Nejsem úplný, jenom hadry a kosti.“

„Jsi Jack,“ řekla a vzala ho za ruku. „Jsi teď jenom krev. A cesta, kterou máš před sebou, je tvoje poslední cesta. Budeš moci zkoumat svůj lidský svět.“

Yssobel mu vysvětlila, co se stalo. Jack poslouchal a vrtěl hlavou, ale postupně se s tím, k čemu došlo, začal smiřovat. Když přišel Steven a objal ho, dýchal velice zvolna. „Mám jít, nebo mám zůstat?“ zašeptal.

„Udělej, co musíš. Udělej, co ti připadá správné.“

Jack couvl, s obličejem zkřiveným nerozhodností a zmatkem. Pak řekl: „Nemám – nemám pocit, že bych sem ještě patřil.“

Také Stevenova tvář byla maska potlačovaného zármutku. „Já vím. Víím to. Vždycky jsem to věděl. I v době, kdy jsi v sobě měl své zelené já, na tebe volání starého domova působilo silněji než na Yssi.“

„Ztratil jsem něco, co jsem miloval. Už necítím zem.“

„Neuzavírej se kvůli ztracené lásce. Najdi si novou. Jdi na okraj. Přestavěj můj starý domov.“

Jack se ke svému otci otočil a Stevena šokovalo, jak prudce ho syn popadl za ruce. V očích měl lesk zuřivosti, když vyhrkl: „Ne! Bez tebe ne! Přestavíme jej společně. My všichni – ty, Yssi, Rianna. Najdeme cestu domů.“

Steven se z divokého sevření opatrně vyprostil. „Amurgothové souhlasili, že tvého mladého přítele odvedou zpět k jeho rodině, výměnou za iaelvské dítě, které tam nechali.“

Tvůj přítel bude v bezpečí a ty bys měl jít s nimi. Jak bych se já mohl vrátit? Co bych tam dělal?“

„Převzal to po otci,“ řekla tiše Yssobel. „Psal knihy. Snažil se pochopit, jak to začalo. Vyjadřoval se k té záhadě

z místa, kde může člověk přemýšlet bez toho, že by ho rušila potřeba přežít.“

Jack si všiml Rianny. Ruce měla složené na prsou, bledý, ztrhaný obličej zvrásněný zamračením. Otočila se a odešla zpátky do vily. Steven se ohlédl, jako by nenadále vzednutí jejího hněvu upoutalo její pozornost. Aniž se ohlédl, zamířil do rozpadající se budovy za Riannou.

Yssobel přistoupila k bratrovi. „Musíš, doopravdy musíš! Vezmi ho s sebou...“

„Myslím, že on a Rianna...“

Zavřela mu ústa prstem. „Neptej se. Nepřemýšlej. Vezmi ho s sebou. Patří tam, kde snil jeho otec.“

„A ty?“

Yssobel se zhluboka nadechla. Pak vzala Jacka za ruku a došla s ním k bráně; a vyvedla ho bránou na horní konec údolí.

„Co vidíš?“ zeptala se. Vanul ostrý vítr. Stín mraku dělal rokli nezřetelnou; tam, kde se stáčela z dohledu, kde začínala klesat k Peredurovu monolitu a k cestě k jezeru, byla skoro ponořená do tmy.

Bez Bludníka Jack neviděl nic než krajinu, skály, srázy, lesnaté okraje klikatící se řeky, stříbrnou stužku, která netekla žádným konkrétním směrem, svébytnou životní sílu existující na okraji světa, který si uvědomuje sám sebe.

„Odtamtud přišla, vrátila se. Co jiného můžu říct? Guiwenneth si tuto cestu přivlastnila.“

„A vrátí se,“ řekla Yssobel s úsměvem. „A já na ni budu čekat.“

„Nevrátí se. Existuje v tobě!“

„A v tobě.“

„Ne,“ řekl Jack s chmurným pohledem ke stínům v dálce. „Ve mně už ne.“

Sestra ho znovu chytila za ruku. „Ona se *vrátí*. Jenže ty a já teď žijeme v jiných světech, Jacku. Odejdi domů,

prosím, a Stevena vezmi s sebou. Chudák starý táta. Je teď tak ztracený. Mysli na mě v hezkém. A kéž se ti zdají krásné sny.“ Chvíli se mu nedostávalo slov. Pak se zeptal: „Yssi, co je tvůj sen? Počkat, až se vrátí matka stvořená z kůry, květin a studené hlíny? To je všechno? Jaký sen tě bude držet při životě, dokud se ta žena nevrátí přes *imarn uklyss*?“

Yssobel však pro něho měla odpověď. „Hadí průsmyk.“ Jacka to okamžitě zaujalo. S pousmáním si vzpomněl na sestřiny schůzky s Odysseem v jeskyni dospívajícího Řeka, v místě, kde se připravoval na pozdější dobrodružství. „Najdeš ho znovu?“

„Koho?“

„Odyssea.“

„Rozhodně ne. Odysseus se vydal na mnohem větší pouť, než je ta moje. Kdepak. Hadí průsmyk je záhadné místo. Je nekonečný a já tak nikdy nepoznám nudu nebo nedostatek nových směrů. Dokud budu mít údolí, které budu moci zkoumat, nestane se, že by se ve mně něco rozpadlo tak rychle jako cihly v naší vile.“

Jack se po chvíli zeptal: „Co čekáš, že tam najdeš?“

„Všechno, co se tam najít dá.“

Jack se ohlédl k místu, kde jejich otec zůstával ve stavu zmatené nerozhodnosti, a zasmál se. Když se ho Yssobel na jeho reakci zeptala, vysvětlil jí otcův požadavek na věci z Dubového srubu.

„Chtěl jednu knížku. Našel jsem ji na hromadě starých plesnivých knih. Jmenovala se *Stroj času*.“

Yssobel si vzpomněla a zachvěla se. „Vždycky o ní mluvil. Dědeček George mu ji dal jako dárek k narozeninám.“

Jack vzal tu skutečnost na vědomí, aniž přiznal, že o tom nevěděl. „Neuvědomil jsem si to, dokud jsem je nenašel – myslím ty knihy – jak jsou slisované, jak jsou...“

Pokusil se najít to správné slovo. „Jak jsou užitečné. Přitom jsou tak maličké! Ani oheň by se z nich pořádně nedal udělat. Udržíš je na dlani jedné ruky! A přitom jsou zdrojem vizí a dobrodružství. Na zpáteční cestě z Dubového srubu, když jsem sledoval laelvy, jsem si tu knihu přečetl.“

Yssobel se ho zeptala, čeho se týkala, a Jack jí vysvětlil: bylo to o muži, jenž vytvořil stroj, kterým se mohl dostat do budoucnosti. „Jeho cesta byla pozoruhodná. Udělalo to na mě obrovský dojem.“

„Co tam našel. Ten muž. Podle té knihy.“

„Formu života, která byla ve skutečnosti smrt.“ Jack se snažil rozpomenout se na události sepsané jistým panem Wellsem. „V té budoucnosti byli příjemní lidé, kteří se jmenovali Elujové nebo tak nějak, ale nežili pro nic než pro krásu. Ale v podzemním světě byli mrtví tvorové, Morlokové nebo Morlgothové, už si přesně nevzpomínám. A ti byli zase velice živí a žili, aby zabíjeli. Měli v životě cíl. Živili se Eluji, zabíjeli je ve velkém. Ten člověk popsal mrtvý svět, kde nic nemá své pravé místo. A konec života, jak jej známe. A konec všeho. Zajímalo by mě, proč si Steven chtěl tu knihu nechat.“

„Třeba prostě proto, že má kouzlo,“ řekla Yssobel polohlasně po chvíli. „Ale zní to hrozně.“ Vtáhla bratra zpátky do reality. „A já netuším, proč táta něco tak smutného chtěl. Ledaže by tam bylo napsané něco, co má vztah k naději a splněnému snu.“

„A jsme zpátky u snů.“

Yssobel se zahihňala. „Když jsme u toho, napadá mě jedna písnička...“

„To ne.“

„To ano.“

Yssobel našla svůj hlas, kterým zpívala. Vzhledem k posledním událostem byl chraptivý a hrubý, ale slova byla podána s citem.

*Bratříček Jack, bratříček Jack, ztratil svůj stín,
však můj křik slyší;
bratříček Jack se vrátil!
Ted' najde své místo na cestě a jednoho dne zemře,
ale Jack se vrátil,
Bludník je pryč.
Nový svět v hrůze čeká na jeho trapasy,
na jeho zvláštní sny, nový svár, nové strachy.
Ale sestra ho bude z daleka milovat
a její slzy ponesou láskyplnou vzpomínku.*

Jack trpěl, ale musel se rozesmát. „Poslední verš? Upřímně v to doufám! Dokonce ani nemám narozeniny.“
„Poslední verš,“ přisvědčila Yssobel a dala mu pusu.
„Už jsem s písněmi skončila. A vlastně: ano, ty dnes máš narozeniny.“

„Dobrá. Takže se bude tancovat, dokud nezajde měsíc. Souhlas?“

„Drž mě při tom tanci,“ řekla sestra bratrovi. „Co jsi mi to řekl, tenkrát tak dávno? To, co si pamatujeme, je veškerý domov, který potřebujeme.“

„Odsud tam. Odtamtud sem,“ dodal Jack.

Stroj času

Steven: Tady jsem skončil. Neuvědomil jsem si to, dokud si se mnou Yssobel nepromluvila. Má úplnou pravdu. Na kraji lesa mám určitou malou budoucnost. Vynořím se tam jako duch. Budu psát v počmáraných otiscích prstů svého otce. Třeba mě potká něco, co na můj život vrhne světlo. Políbím Yssi na rozloučenou a ona se pak už vydá vlastní cestou.

Budu tedy putovat s Iaelvy a s polovinou svého syna. A s tím chlapcem beze jména a se starou dívkou, která v měsíčním svitu září.

Rianna zůstane. Dodávala mému životu sílu a jistotu. Je to věčná matka, starostlivá přítelkyně, kterou má člověk vždycky po boku, jako milovanou: ve chvílích vášně, i když ho uspává zpěvem. Je to archetyp lásky. I po ní se mi bude stýskat. Je to protipól Yssi: spolu přesto tvoří celek. Mladá a stará, jsou vila, jsou domov. Na horním konci údolí jsou koncem cesty od začátku do konce. Údolí existuje kvůli nim. Není to místo vzkříšení. Je to místo návratu. A je to místo smrti. Je to místo formování, utváření. Je to křižovatka. Definují svůj svět způsoby, jaké si normální bytost z masa a kostí nedokáže představit.

Jsem na ni tak pyšný, na svou Yssobel. Hrdost na mou dceru dodá sílu tomuto stárnoucímu 'vyměněnci', tomuto starci jménem Steven. Ano, napíšu o ní, až se vrátím na místo, které jsem kdysi znal tak dobře.

Teď je vše hotovo. Cesta je volná. Křižovatka zůstala za zády. Půjdu s duchem svého syna. Vydám se stezkou stínů za ozvěnou svého domova.

Nad ním stál jeden z Iaelvů. Zaznamenal jeho zápach, ale znal silné oděry a vůně světa kolem vily tak dobře, že si jeho tichého a obezřetného příchodu nevšiml.

Amurngoth, pod vrstvami kůží a peří starý a vychrtlý, se zdál být nezvykle nervózní.

Za ním rychle vykoukla zářící tvář, jak Stříbrná dala najevo svou přítomnost. Jinak byla ve tmě, zachumlaná do medvědí kůže. Oči se jí třpytily. Stáhla si kapuci dozadu. „Stevene,“ zašeptala.

„Ano.“

„Jsme připravení vyrazit. Kde je Jack?“

„Myslím, že spí.“

„Musíme ho najít. Stevene...“

„Ano.“

„Iaelvové svůj slib dodrží. Chlapec se bezpečně vrátí. Vyměněnce, kterého tam nechali, si vezmou zpět a postarají se o něho. Prý ti mám něco říct, abys neměl strach.“

Kde je Jack?

Steven se těžce zvedl. Vážnou bytost, která tady v pokoji, v tomto soukromém místě ve vile, čekala, až na něho bude moci promluvit, měl přímo před sebou. Jediné světlo vycházelo z dívčina úsměvu. Vypadalo to, jako by měla z něčeho radost. Ve tváři měla výraz touhy a naděje, jako by čekala, že v životě jí samotné dojde ke změně.

Steven zavolal na syna. Zanedlouho se rozechvělá, ale čím dál mohutnější postava, až na bederní pás nahá, objevila v místnosti.

„Toto je zástupce Iaelvů. Chce s tebou mluvit.“

Amurngoth a mladík se na sebe krátce podívali. Steven řekl: „Nepovím se dostane bezpečně domů. Jediné, co za to chtějí, je život, který tam za něho nechali. Ty si vzpomínáš, jaký život tam za něho nechali?“

„Vzpomínám si velice dobře.“

„Bude v tom nějaký problém?“

Jack zaznamenal letmý pohled, který mu otec věnoval, a zavrtěl hlavou, ne aby naznačil ‚ne‘, ale aby naznačil ‚ano‘.

„Vezmi stříbro,“ řekl Steven. „Hurthig ho zpracoval hodně, než zmizel. Tihle tvorové by pro stříbro umřeli, to víme.“ Zadíval se na zářící dívku. „Zopakujes, co říkáme?“

„Ne,“ odvětila. „Jsem tady jen proto, abych vám řekla, co vám Iaelvové chtějí vyřídit. Je na vás, pro co se na kraji lesa rozhodnete. Já nejsem víc než stará žena, ukradená a proměněná.“

Amurngoth najednou zneklidněl a rozzlobil se. Obrátil se ke Stříbrné a ukázal jí, aby mlčela. Pak se otočil ke Stevenovi a Jackovi a spustil svou hvízdavou, mlaskavou řečí.

Stříbrná jeho slova tlumočila.

„Iaelvové a vaše plemeno nikdy neexistovali společně. Iaelvové byli odnepaměti. Lidstvo vzniklo z jejich magie. Nebyli připraveni na to, jakou bude mít jejich noční můra sílu. Bytosti, které nazývají jménem, jež znamená ‚divoké děti‘, pohltily svět. Iaelvy záplava života, který svým sněním vytvořili, zavalila. Touží nadále zůstat od té noční můry odděleni, ale aby svůj výtvar pochopili a mohli o něm snít, muse jí čas od času zanechat jednoho svého zástupce a jednoho vašeho si vzít.“

Amurngoth se nechal svým zvláštním proslovem skoro až strhnout. Ústa se mu pohybovala tak rychle, že měla Stříbrná co dělat, aby stačila tlumočit.

„Nikdy nechtěli uškodit. Vždycky to chápali tak, že ztráta je nezbytná pro porozumění. Vždycky doufali, že lidská společnost ponechaného vyměněnce uvítá. Často je pro ně šok, když zjistí, jakého zacházení se jejich oběti dostalo.“

Jsou koneckonců původci veškerého života. Tak to říká.“ Steven se obrátil k Jackovi. „Jejich oběť je mrtvá?“

„Rozseknutá vejpl.“

„To znamená, že budou potíže.“

„Budu vybavený stříbrem. Postarej se, aby tenhle byl spokojený. Nejdřív se potřebujeme dostat na okraj.“

„Souhlasím. On vážně věří, že jeho předkové stvořili lidstvo svou představivostí?“

„Nehádej se s ním. V Ryhopském lese je možné všechno. Něco jako pravda tady není. Jestli tahle obluda něčemu věří, že je to pravda, tak je to pravda, dokud to pro ni je pravdivé. Teď hlavně souhlas a usmívej se.“

„Jen co pochopím, co jsi právě řekl.“

Steven zůstal na okamžik ohromený. Synovi se vrátil humor. Lidskost konečně vyplouvala na povrch „Půjdu s tebou.“

„Já vím. Yssobel ne.“

„Já vím.“

Amurngoth mluvil dál, ale z tmavé, vlhké místnosti, která sloužila jako Stevenův soukromý pokoj, se vytratil jako stín. Stříbrná ještě chvíli zůstala. „Iaelvům nechybí intuice. Tenhle je starý a poznal, že je tu problém. Musíme být ve střehu. Zatímco jste hovořili, vysvětloval, že on a jeho druhové by uvítali příjemnější seznámení se svým děsivým výtvozem. Mnoho generací se drželi z dohledu. Vy nejste jediné plemeno, které svým sněním vytvořili, ale jste vůči Původcům nejvíc nepřátelští.“

Steven a Jack poslouchali, aniž chápali. Oba přemýšleli o úkolu, který je čeká na konci cesty.

Ale Stříbrná se usmála. „Jakmile dojdou na okraj, ocitnou se mimo své pravé území. A já tam mám přítele. Netvařte se tak ustaraně. Brzy odcházíme. Nejvyšší čas.“ Pohledem zhodnotila Jacka. „Nejvyšší čas, aby sis na cestu našel něco na sebe.“

Zasmála se a s posledními několika slovy zmizela, vyběhla do kopce, právě když měsíc začal zapadat.

„Nezapomeň na toho chlapce. Zjistím jeho jméno! A on zjistí moje.“

Žádné loučení, táto. Žádné loučení. Budu tě navždycky milovat. V údolí najdu divy. Kdo ví, třeba dokonce najdu způsob, jak ti poslat zprávu z neznáma! Běž. Dej pozor na Jacka. Skládej mu písničky k narozeninám a jeho nářků si nevšímej. A jestli potkáš některého z mých dědečků, připomeň jim, že bych si s nimi ještě ráda promluvila. Předkové jsou jedna velká radost.

– Opatruj se, Yssi.

Ano, to mám v úmyslu. Běž. Měsíc už zapadl a Iaelvové na vás čekají na kopci. Nemůžou se dočkat vaší společnosti. Odejdi. Běž domů!

– Kdyby se vrátila...

Táto, ona se VRÁTÍ. Všechno se otáčí. Všechno se vrací. Právě to je na křižovatce krásné. Setkáváme se a rozdělujeme se; křižovatka je zkouška našeho srdce. Odcházíme. Jednou zjistíme, že jsme zpátky tam, kde jsme začali. A tam jdeš ty. Tak běž! Běž, teď hned. Ti šerední elfové nebudou čekat věčně.

– Najdi cestu.

Jestli budu moci, najdu. Jsem z lesa, táto. Patřím sem. Jack jsi ty. On patří k tobě. Já jsem byla taková odjakživa. To, že se ztrácíme, ještě neznamená, že ztrácíme lásku. Co jsi tady dokázal? Nic víc než to, že jsi vychoval dvě děti. Co můžeš dokázat na okraji? Úžasné věci. A teď běž. Prosím, běž.

– Budu poslouchat, jestli tě nebo o tobě uslyším. Budu hledat v legendách.

Běž! Nerada křičím, ale křižovatka neexistuje věčně, táto. A já potřebuju být ve svém novém životě.

– Sbohem, Yssi.

Sbohem.

„Když se Poutník v čase vyslal miliony let do budoucnosti, našel svět, který byl nejenom odlišný od našeho, ale odrážel rozdvojení v povaze člověka. Zvíře a rozum. On se však zamiloval do ženy, která mu dala květinu.“

„A vrátil se,“ řekl Jack. Byli v dolním světě a Iaelvové pochodovali vlhkými jeskyněmi před nimi. Za Jackem a jeho otcem šli a smáli se Nepovím se Stříbrnou. Vedli se za ruce. S odpudivým puchem jeskyně se mísila příjemná vůně citu.

„Poutník v čase se vrátil, protože si myslel, že dokáže zachránit pomíjivou krásu před světem, ve kterém nebyla v jistém smyslu nic než květinu. V té knize – říkal jsi, že jsi ji četl?“

„Četl jsem ji.“

„Přinese květinu zpátky, neznámý druh. Ale květinu umírá a on nemá žádnou naději. Následuje květinu zpátky do budoucnosti v naději, že najde lásku, která nemůže existovat. Jak by mohla? V tom budoucím světě, do kterého cestuje, není lidského nic. Proto mám tu knihu moc rád. Ukazuje, že je naděje. Ve skutečnosti vytváří fiktivní obraz absolutní zkázy, konce všeho, v co jsme doufali. Iaelvové věří, že nás stvořili. My věříme, že jsme stvořili Iaelvy.“

„Přestávám stačit. Přestávám ti stačit,“ řekl rychle Jack. „Chci se jenom dostat někam, kam vkročím a ucítím čerstvou trávu, ne tenhle iaelvský puch.“

Steven syna objal. „Máš pravdu. Dost bylo přemýšlení. Jsem moc rád, že ses vrátil. I když víš, že jsem si za celou dobu rozuměl jenom s tvou ‚červenou‘ stránkou. Ta bludnická část mi byla odepřena. Máš před sebou skvělý život, Jacku. Bude taky nudný a obtížný a budeme muset nějakým způsobem vydělat peníze. Peníze! Obchodovali jsme s dobyt看, s výpěstky a Egweardiným oblbujícím pivem. Na okraji bude všechno jiné. Čekají nás těžké časy.“

„Ale nová vize.“

„Ano. Ovšem. To ti nemůžu upřít.“

„Jak to Poutník v čase dělal, aby v té velice vzdálené budoucnosti přežil?“

„Nemám tušení. Víím jenom to, že když Poutník v čase odcestoval do neznámého světa, zjistil, že tam chybí život. Zpátky přivezl květinu a sen. Po celý život, od chvíle, kdy jsem přišel o Guiwenneth a kdy se vrátila jako svůj stín, na kterém dál leží stín krutosti mého bratra, jsem si hýčkal sen; a květinu. Tou květinou byla vzpomínka na lásku. A ten sen? Jednoduše to, že se něco může vyplnit. Skutečný život v neskutečném světě. Nestalo se to.“

„Návrat do Dubového srubu není splněný sen? Určitě je. Nerozumím tomu.“

Steven dlouho mlčel. Když pak promluvil, v jeho hlase byl temný, smutný tón. „Sen bez Gwin? Máš představu, jak moc jsem ji miloval? Copak ty nevíš, že přišla na svět zrozená nikoli matkou, ale mnou? Vyšla z mé hlavy!“

„Já vím. To přece vím. Žiju s tím vědomím od chvíle, kdy jsi mi to poprvé řekl,“ odpověděl Jack.

„Byla moje dítě, moje žena, můj život,“ vztekal se otec, najednou a nečekaně plný zlosti, i když ta zuřivost nebyla víc než frustrovaná vzpomínka. „Dubový srub budou cihly a zahrada! Pro mě to bude jenom plytký život. Kvůli tobě doufám, že domov ožije. Pro mě nebude živý už nikdy.“

„Právě jsi řekl, že bude,“ připomněl mu vlídně Jack a vzal Stevena kolem ramen, jak šli. Otec ztěžka dýchal a silně se potil.

Iaelvy tento nenadálý výbuch emocí znepokojil. Jack svého otce uklidnil. Nepovím je dohonil a pomohl mu. Steven nebyl v dobrém rozpoložení a Jacka napadlo, že částí problému budou klaustrofobické podmínky tohoto dlouhého pochodu domů.

Ten mladík, Nepovím, byl úžasný. „Já se vracím domů ke své rodině do Shadoxhurstu. Byl bych rád, kdybyste šel se mnou. Je pro mě těžké vracet se s nimi. Doufám, že mi pomůžete.“

Steven zavrtěl hlavou. „Na mne nespolehej. Jestli budu moci, pomůžu. Ale nespolehej na mne.“

Za dlouhé roky, co Steven čekal na horním konci údolí na návrat Guiwenneth, do něho země pronikla. Stejně jako bylo pro Jacka obtížné odejít příliš daleko od kraje lesa, když byl Bludník svázaný s prastarou říší, tak teď Steven zjišťoval, že se cestě ven vzpírá.

Když si to Jack uvědomil, požádal Iaelvy, aby zvolnili tempo. Iaelvský oddíl měl dvanáct členů, přičemž všichni byli mladí a důkladně vyzbrojení. Ze zpoždění neměli radost, ale jelikož jim bylo řečeno, aby byli tolerantní, dovolili krátkou přestávku.

„Není to snadné,“ řekl Nepovím Stevenovi. Ruku při tom položil staršímu muži na rameno. „Nečekám, že odteď něco půjde snadno. Ale vy to dokážete. Stačí, když se mě budete držet.“

„Díky.“

Nepovím chytil Stevena pod paži a šel Iaelvským podsvětím s ním. Zůstal s ním, dokud se před nimi neobjevila slabá záře denního světla a s ní nepřišel pach nového lesa, nové země. A Stříbrná šla za Nepovímem.

Jack si všiml, jak se jejich ruce dotýkají, jak si šeptají. Ve vzduchu byla láska, i když to byla láska trochu nejistá; láska oddělená staletími; láska propojená přes věk rozdílů. Ale vášeň v očích. Krátký pohled, letmý polibek, o kterém si mládí vždycky myslí, že není vidět.

Nepovím byl teď muž a Stevena nesl se silou muže, kráčet za světlem venkovního světa se smělostí, jež se neprojevovala v tom malém chlapci, naježeném a opatrném, když se s ním Jack setkal poprvé, tenkrát u koljušáku.

Když vyšli na světlo, Nepovím opatrně položil Stevena na zem, nabral vodu z potoka a navlhčil mu ústa a obličej.

„Vítejte doma.“

Amurngothové se drželi těsně u hranice stromů. Stříbrná zůstávala s nimi.

Stříbrná

Ano, toto byl kraj, kde se narodila. Rychle vyšla na trávu. Zнала ten vzduch, znala ten kopec, ten starý dub, hrdě se tyčící na obzoru, strom, který nesl jméno Silný proti bouři. Byla to krajina jejího dětství.

Iaelvové za ní byli neklidní. Otočila se, aby je mlaskáním a hvízdáním upokojila, přestože jazyk, kterým mluvila, byl jazyk lži. Neměla v úmyslu vrátit se s nimi.

Kde byl ten muž, který ji chránil?

Caylene! Caylene! Caylene Reeve.

Postavila se kus od lesa, kus od Iaelvů, a spustila starou píseň.

Zanedlouho k ní zamířil Caylen, přivolaný písní. Na sobě měl dlouhý černý plášť a lovecký klobouk se širokou krempou. Ihned ji poznal, ale také si všiml nebezpečí. Přibližoval se obezřetně. Svou stříbrnou zbraň skrýval. Když poznal Jacka, dal mu znamení, aby udělal totéž.

Na kraji lesa se muž znovu shledal s dívkou, kterou ztratil.

Stříbrná vstoupila do jeho objetí.

„Malá Bethany. Malá Beth. Jak jsi krásná.“

„Vyslovil jsi moje jméno. Co se mnou teď bude?“

Caylen Reeve se podíval na ozbrojené Iaelvy. Puch byl dusivý. Nepovím pátral po obzoru, naslouchal zvukům městečka, z něhož byl unesen. Náhle byl znovu jako dítě, s červenými tvářemi a divokými, rozčuchanými zrzavými vlasy.

„Mladý Hawkings.“

Ale Nepovím zvedl obě ruce v obranném gestu. „Nepřibližuj se ke mně. Nepřibližuj se. Já vím, kdo jsi. Ví, co jsi. Pusť tu dívku.“

Stříbrná se k němu otočila. Den byl jasný a slunce jí ztmavilo tvář. „Jmenuji se Bethany Reeveová. Tento muž je

můj pěstoun. Odvedli mě Amurngothové. Nejsem jako ty, Nepovíme, úplně ne. Ale nejsem ani půl na půl, krev a míza. Moje matka a pravý otec jsou mrtví už mnoho let. Můj druhý otec je..." Usmála se na Caylena. „Starý Dub.“

„Trošku Zelené v sobě máš," řekl Jack.

Stříbrná se po něm podívala. „Jenom maličkou. Dědictví přírody. Iaelvové mě odvedli bez toho, že by mi rozuměli. Tohoto hezkého muže, tohoto bezejmenného chlapce, také vzali, aniž by mu rozuměli.“ Chápavě se na mladého Hawkingse podívala. „Iaelvové přežili svou dobu. Jsou jediní, kdo to neví.“

„Iaelvové nás všechny zabijí," řekl Caylen Reeve tiše, ale velice vážně. „Podívej, jak jim zrudla kůže. To znamená, že mají náladu zabíjet a brát.“

„Chtějí toho vyměněnce," řekl Jack.

Caylen se neubráníl trpkému zasmání. „Tím kusem kyselého masa se už dávno vykrmili vepři.“

Jeden z Amurngothů, mladý a hbitý, o polovinu vyšší než Jack, postoupil dopředu a popadl Stříbrnou v pase. Druhý Amurngoth se vrhl ke Caylenovi Reeveovi, chytil ho za krk, prudce ho zvrátil dozadu a ohnul si ho přes koleno. Při tom vítězoslavně a děsivě hvízdal. Kněz se odevzdal smrti.

Stříbrná vykřikla. Jack sáhl po svých stříbrných hrotech šípů a mrštil jeden po Amurngothovi, který rdousil kněze. Tvor zasažený kovem se zarazil. V dalším okamžiku chytily Jacka za krk kostnaté, děsivě silné ruce a přitlačily ho dolů. Byl obklíčený laelvy, z nichž jeden se přikrčil, upřeně se na něho podíval a zvedl mu k hrdlu opálený, špičatý oštěp.

Mlaskavé hvízdnutí.

„Chtějí toho vyměněnce!" vykřikla Stříbrná. „Dejte jim ho a můžete volně odejít. Jinak to dopadne špatně.“

„Ten vyměněnec je mrtvý!“ odpověděl Jack. „Řekni jim to. A řekni jim, že jestli se nevrátí do lesa, dopadne to špatně pro *ně*!“

Hrot oštěpu zajel Jackovi do masa, ale on zatlačil proti němu. „Vyměněnec je mrtvý!“ křikl Jack na Amurngotha.

Vykroutil mu dřevěnou zbraň z ruky a hodil mu ji do tváře. Divoké oči si ho pozorně prohlížely. Pevné ruce ho dál držely.

A pak se ozval hlas odnikud, nebo to tak aspoň Jackovi připadalo.

„Řekni jim, že si můžou vyměněnce vzít. Řekni jim, že vyměnenec půjde se Stříbrnou. Řekni jim, že se do této části svého světa nesmějí už nikdy vrátit. Řekni jim, aby zůstali ve spodním světě.“

Než Stříbrná toto prohlášení mlaskavě a hvízdavě přetlumočila, Nepovím se protlačil kruhem agresivních Iaelvů, chytil Jacka za ruku a postavil ho.

„Co to děláš?“ zeptal se Jack.

Mladík se usmál. „Stříbrná!“ zvolal a dívka k němu přišla. Objala ho kolem pasu a on ji vzal za ruku. „Vracím se,“ řekl Nepovím. „Najdu způsob, jak se iaelvské nadvlády zbavit.“

„Co tvoji rodiče?“

Nepovím sklopil oči a povzdechl si. „Nevím. Žijí teď v jiném světě.“ Vzhlédl a zadíval se do dálky, směrem ke svému starému domovu. „Vím jenom, že jsem našel... co vlastně? Jak to popsát?“ Oči, kterými se na Jacka obrátil, byly skoro prosebné. „Našel jsem proměnu, která mi převrátila život.“

„A jsi připravený strávit zbytek svého života uvnitř hvozdů? Povedeš krutý, zimní život a vytvoříš formy života, které by mohly být nebezpečné. Obzvlášť se svou povahou.“

Mladík se nad tím zamyslel. „Ano. Jsem připravený zůstat uvnitř. A slibuju, že tito tvorové se už nikdy nevrátí. Překvapuje tě moje rozhodnutí?“

Jack na to nedokázal odpovědět. Jeho otec přihlížel a poslouchal; teď pokrčil rameny, jako by chtěl říct: proč ne?

„Jsme na okraji,“ řekl Jack. „Já zůstanu, ty půjdeš. Tvým rodičům všechno vysvětlím. Jsi celý červený. Jsi mladý Hawkins. Můžeš přijít domů kdykoli.“

„Já vím. Dokud se mě nezeptáš na jméno.“

„Nikdy to neudělám.“

Sen Stříbrné

Našla jsem lásku v podobě chlapce. Caylen Reeve mě sebral, když jsem byla dítě, opuštěné rodiči, odhozené u cesty jako trouchnivé poleno. Nakrmil mě, našel mi matku a místo, které jsem mohla nazývat domovem. Nebyla jsem milovaná, ale lidé byli hodní. Dostávala jsem dost jídla. Občas jsem se vkradla do kostela a spala jsem pod lavicemi. Caylen mě pokaždé našel, pohostil mě chlebem s masem a vodou a učil mě. A já jsem přijala jeho jméno, jako by byl můj opravdový otec.

Od chvíle, kdy jsem si začala všímat mužů, jsem poznala, že Caylen není jako ostatní. Byl divoký. Byl mimo čas. Měl v sobě přirozený soucit. Choval se ke mně jako ke květině: pečoval o mě, podpíral mě a poskytoval mi prostor k růstu.

Iaelvové mě sebrali tu noc, tu hrůznou noc. Unesli nás šest. Schovávali jsme se v kostele. Po ulicích vesnice chodili ozbrojení muži, nahodile stříleli a vykřikovali, že jsou pro lid, a ne pro krále. Byla to zmatená a hrůzná doba.

Vyrazili kostelní dveře. Výstřely z jejich mušket roztříštily sochy a sklo v oknech. Kněz se s rukama roztaženýma rozběhl k nim. Tekly mu slzy, vykřikoval slova bolu. Tady ne! Tady ne! Dostal ránu mušketou a dva muži s ocelovými přilbami se nad ním sklonili a vyřízli mu zvuk z hrdla, vyřízli mu krev ze srdce. Vydrancovali kostel a odešli. Když pak utichl dusot jejich koní, Caylen Reeve se zvedl z místa, kde ho zabili. Byl však slabý a umíral.

S úžasem jsme se dívali, jak ten muž rozk\’etl, tělo mu zezelenalo, vlasy dostaly nakrátko tvar listů. Vstal, silný jako dub, pak ale klesl na kolena a zašeptal: „Ztratil jsem sílu.“

Přišel večer a okraj lesa se rozhořel světly. Vojáci odtáhli, ale přišli elfové, jako by vycítili, že okraj je

oslabený. Vyšli na kopec a přinesli malé vyměněnce, které chtěli nechat truchlícím ženám jako panenky. Našli nás v kostele. Vrhli se na nás, strhali z nás oblečení a jako dobytek, přehozené přes ramena, nás odnesli zpátky do lesa.

Poslední, co jsem slyšela, byl křik Caylena Reeva, když je pronásledoval. Střílel po nich jeden šíp za druhým. Tvor, který mě nesl, klopýtl a zemřel, se stříbrným hrotem zaraženým v zádech. Jiný mě zvedl a umlčel mě fackami. Ale já jsem stříbro z jeho zabitého druha vzala, pečlivě jsem je schovala a od té doby jsem je u sebe přechovávala.

Ten stříbrný hrot vyrobený Caylenem Reevem je to jediné, co mi pomohlo únos přežít.

Stříbrná sebrala Iaelvovi opálený oštěp, s udivující silou jej zlomila přes koleno a oba kusy hodila na zem. Promluvila na Iaelvy a svůj proslov zakončila pronikavým výkřikem zoufalého hněvu. Iaelvové ustoupili. Z tváří jim prýštela míza. Nepovím vykročil k nim a pak prošel mezi nimi.

Vyměněnec se vrátil.

Caylen Reeve na chlapce zavolal jeho pravým jménem a dodal: „Nemusíš to dělat!“

„Teď, když jsi prozradil moje jméno, asi musím,“ zavolal zpátky mladý Hawkins. „Stříbrná!“

Rozběhla se k němu a vzala ho za ruku. Mladý Hawkins se usmál. „Díky za všechno, Jacku. Mrzí mě, co jsem o tobě řekl, když jsi poprvé přišel do mého rodného města. Jsi správný chlap. A já doufám, že v tomhle světě najdeš lásku. Díky za to, že jsi mi pomohl najít lásku na nejpodivnějších místě, jaké si dovedu představit.“

Objal Stříbrnou a políbil ji. Ona se zasmála a zvedla oči k volné obloze, naposledy na ni pohlédla. Vzápětí oba

vstoupili do koljušáku a zmizeli v příšeří a podivuhodnosti lesa.

Amurngothové od Caylena Reeve odstoupili. Zanedlouho nezbývalo ani z nich víc než stíny. Slunce pozdního odpoledne pohaslo; les ztichl. Reeve si zkontroloval rány, prohlédl Jacka a zjistil, že všechno je v pořádku. Spolu se Stevenem Huxleym odešli do ruiny Dubového srubu a do rána byla zahrada za domem znovu volná.

Mysl, která ovládala Ryhop, se přes noc stáhla natolik, aby umožnila znovu vysadit nejenom semena, hlízy, fazole a slepice, ale i život jako takový.

Steven se mlčky posadil za otcův stůl.

Julie dorazila z města a přinesla sešity. Přišla do srubu a s úsměvem a slzami se s Jackem přivítala.

„Caylen mi řekl, že jsi zase doma. Přinesla jsem ti nějaké konzervy.“

Žádná z nich nebyla označená etiketou. Jack se neubránil úsměvu. „Takže můžu zase hádat, co je uvnitř.“

„Copak všichni pořád nehádáme?“ nadhodila Julie.

Po chvíli k němu zvedla ruku a políbila ho na tvář. Bylo to nervózní gesto a Jack ji záruku chytil. Všiml si, jak znehybněla; strnulost nerozhodnosti. „Díky za všechno,“ řekl.

„Bude víc. Všeho.“ Jak jí zářily oči, kolik v nich bylo zvědavosti a žádostivosti. „Měl jsi těžkou cestu?“

„Hodně těžkou,“ řekl, lehce zaskočený její první poznámkou. „Moje sestra ji měla ještě těžší. A mladý Hawkings, no, najde zvláštní život, ale myslím, že bude šťastný.“

„Nevěděla jsem, že máš sestru. Je v lese?“

„Hluboko v lese.“

„Doufám, že se jí daří dobře.“

„Já taky,“ řekl Jack.

A Steven zakřičel ze studovny: „Je na čase začít znovu! Tak do toho, Jacku. Tenhle dům potřebuje práci. Zahrada potřebuje práci. Musíme se vzdát toho, co jsme nechali za sebou. Je na čase začít znovu!“

„Už jdu, táto. Hned jsem u tebe.“ Julii řekl: „Dubový srub není tak mladý, aby nemohl ještě několik minut počkat.“

„Dubový srub je z cihel,“ ozvala se otcova odpověď. Zaslechl synovu poznámku. „Vydrží déle než maso. Mám práci. Vyřeš si ten vztah a přijď sem, chci si s tebou promluvit.“

Chybí mi Bludník. Chybí mi, že ho necítím. Chybí mi vůně starých dní. A chybíš mi ty, Yssi. Ale můžu teď jít do městečka bez toho, že by mě les škrtil. Caylen je dobrý člověk, i když má samozřejmě v krvi a kostech mytágo. Netušil jsem, jak snadné je najít novou lásku tam, kde stará láska umírá, a ano, to se vztahuje k Julii. Velice lidská záležitost.

Otec pracuje, otec bádá. Občas se na několik týdnů vydá do lesa. Hledá Gwin. Vrací se rozedraný a nešťastný. Je však přesvědčený, že ji dokáže přivést domů, přestože už touto dobou musí být stará a vystrašená a hledět na jas soumraku. Otec však našel novou naději a nový život, a i když se mu stýská po tobě, Yssobel, celým svým srdcem je rád, že je doma.

Každodenní kontakt s lidmi z vesnice ho povzbuzuje. Jazyk, kterým se mluví, je jeho jazykem.

A začal si psát deník, stejně jako to před ním dělal jeho otec.

Touží ale po Gwin. Doufám, že ji najde.

Yssi, tohle je pro tebe. Nemám jinou možnost, jak to poslat, než prostřednictvím toho mladého starého kněze, dobrého přítele Caylen a, který si rozřezává končetiny

a rozřezává kůru vrb u koljušáku. Sedneme si tam a on vejde do lesa. Pláče, sní, křičí, zpívá, snaží se vrátit na místo, odkud před více než tisícem let vyšel. Je to lovec změn. Skutečně to je člověk mezi světy. A doručuje poštu mé sestře a do vily.

Yssi: stýská se mi po tobě. A tvoje škádlivé popěvky jsem měl vždycky rád, i když jsem se tvářil, že ne. A třebaže můžu mluvit jenom za sebe a Stevena, doufám, že vedeš život, který pulzuje; a že po zimním opadání v tobě přijde nové, zelené jaro. A že příliv změny bude vždycky ukazovat cestu.

Mám tady lásku. A mám život. A ten mladík – vzpomínáš si? Ten, který nám nechtěl říct, jak se jmenuje: rozsévá teď po lese vlastní sny. A přinesl nový život dívce, která kdysi žila v normálním světě a která teď má mimořádnou lásku. Vracejí se za tebou.

Yssi: ať se ti o mně zdají dobré sny. Slibuju ti, že se mi o tobě zdá každou noc, a pořád doufám, že najdeš ty výzvy, o kterých jsi mluvila: na své cestě Hadím průsmykem.

Yssobelina poslední píseň: Křižovatka

*Křižovatka je místo, kde se setkáváme a kde se loučíme.
Křižovatka je místo, kde podrobujeme zkoušce svá srdce.
Křižovatka je místo, kde zatáčíme a zatáčíme:
je to kratičká zastávka;
cesta, kde se rozhodujeme.
Ano, toto je místo, které tvoří!
Touha je tu silná.
Na křižovatce nacházíme svůj nový směr.*

Vítr z údolí byl silný. Yssobel stála zachumlaná do kožešin na skále, z níž se rozhlížela jako dítě, když jí otec vyprávěl legendu o její matce Guiwenneth.

Rianna byla už dávno v hrobě. Vila byla neporušená a plně zabezpečená před nepřízní počasí. Za dlouhá léta od doby, co Jack a její otec odešli, prošlo vilou mnoho poutníků a Yssobel poznala lásku i přátelství; někteří zůstali a pomohli s budováním a udržováním té křehké stavby, kterou Steven vzal a zformoval ze svého snu.

Yssobel teď byla stará a Hadí průsmyk už pro ni byl nedostupný, třebaže jí za léta zkoumání odhalil mnoho ze svých tajemství.

Neměla v sobě žádný pocit osamělosti. Žádnou touhu po starých časech. Žádné prahnutí po ztracené lásce. Údolí vanulo skrze ni a jeho proměnlivé větry jí přinášely dostatek potravy. Vítr přinášel vzpomínky a radost. Nenosila v sobě žádný smutek.

Dnes ale něco bylo jinak. V dálce byl stín, drobný pohyb v místě, kde jitřní slunce ozařovalo břeh řeky. Bylo tam něco jasného, co měnilo svou polohu, jak slunce stoupalo. A drobná postava, která se tou září blížila.

Najednou jako by ji uviděla, jak stojí na skále.

Na velkou vzdálenost zvedla ruku k pozdravu. Yssobel z místa, kde stála, zamávala oběma pažemi a ukázala ženě, že si má pospíšet domů.

EPILOG

Křižovatka

(Verše a vzpomínky zasazené do Avilionu)

Tartanové pole

(Mému dědečkovi. Který přes toto pole přešel na Sommě
v červenci 1916.)

Šel jsem o život přes tartanové pole.

Skotové šli první. Odnesli to nejhuř.

První, Dvacátý první.

Horale.

Roznesli setbu, hebký dotek

země protkané sukmem, po níž šli.

Byli pokoseni do jednoho.

Vytvořili tartanové pole.

Než vyšli, zpívali.

Těch písni se nešlo zbavit.

Žertovali jsme o jejich sukních; oni to brali dobře.

Ve vzduchu byl poklid.

Rezignace.

Ten kousek Spartana v každém srdci.

(Jde o život přes tartanové pole.)

*Žádné bláto, když přešli nejvyšší místo,
když železný vítr spustil se čelně i křížem,
hledaje morkovou kost, hlavu, srdce,*

strháváje nás dolů do tartanového pole.

* * *

*Bylo to tak zvláštní, tak barbarské.
Úžasné nenajít žádnou zem, jen padlá těla;
krátce se setkat s umírajícím pohledem,
vzpomínkou na poslední den na Vysočině.
Kráčel přes údy oděné šarlatovým tartanem.*

*Klouzali jsme a smekali se na tom vzorovaném suknu,
ale vytvořili jsme jinou linii.
Pak nastalo zabíjení.
Kouzla kdeže, jen paže, pomalé klesání, vyděšené
zamračení,
tělo nenadále proměněné v hlušinu, nedostatek života,
krvavé bahno, nic, co by vzpružilo nás,
kromě nechtěného štěstí, když člověk šlápne
na ručně tkaný kilt.
Nezaboří se do země.
Při chůzi přes tartanové pole.*

Robert Holdstock, březen 2008 (upraveno v září 2008)

***Lituje, že jeho sny nejsou naplněny,
přesto sní***

*A ve hvězdách, v tichu toho němého světa,
roztaženého nade mnou přes celé nebe,
když spím roztažen,
se zemí jako polštářem.
Ten drobný, tolik oslnivý záblesk věčnosti, nekonečno,
jež obepíná užaslého blouznivce,
bloudivce prázdňem myšlenek;
tam, ano, tam! To je ta chvíle, to je ten sen.*

*Ležím na zemi. Brzy bude zem ležet na mně.
Uvidím přes křidu a hlínu; přes prach zanechaný prstem na
dřevě;
přes tichý šepot loučení; slanou kapku?*

*Chci vědět, zda uvidím tu cestu, již potřebuji,
najdu ji mezi těmi rezivějícími,
ohněm šelestícími ozvěnami věčnosti?
Některé tak staré. A některé tak nové. Nová slova.
Nové planety hvězd,
kde myšlenky, podobné i nepodobné našim,
možná se začínají hromadit
a vyzařovat
v naději, že je někdo uslyší!*

*Noční obloho, zahal mě,
přijmi mě do svého ohně, své budoucnosti, vzpomínky žáru.
Nepotřebuji hlas fúrií, abych se dostal do tvé náruče,
jen přepravu do tvých prostor, plných ozvěny,
prostých zvuku.*

Vzpomínka

*Neuzavírám se pro ztracenou lásku.
Mám v sobě prudký cit, kdysi vyjádřený,
jenž provázel smích, extáze,
ani ne
něžné cukrování hrdličky,
ale zvonivý zvuk zpěvu, rozžhavený, zapálený;
krvácející pod milujícím dotekem.*

*Nemám rád tento stařecký odstup,
to prázdné srdce zbavené snů,
skřípavě tepající vztekem stáří.*

* * *

*Přijď, ohni, přijď, plameni: zapal mě –
přijmu tu hru, starou kůži svléknu!*

*Ano, rozmyslel jsem se:
Se silou v kostech, se silou v krvi
ztracená láska je ztracená; lpíme na tom,
co je drahé teď.*

Jeden druhému do náruče se skládáme.

Křižovatka

*Křižovatka je místo, kde se setkáváme a kde se loučíme.
Křižovatka je místo, kde podrobujeme zkoušce svá srdce.
Křižovatka je místo, kde zatáčíme a zatáčíme:
je to kratičká zastávka;
cesta, kde se rozhodujeme.
Ano, toto je místo, které tvoří!
Touha je tu silná.
Na křižovatce nacházíme svůj nový směr.*

PODĚKOVÁNÍ

Mé zvláštní poděkování patří Jo Fletcherové, Howardu Mornhaimovi, Abneru Steinovi, Gillian Redfeamové, Mauře McHughové, Alison Eldredové (Dokázal jsem to!) a Sarah – jako vždycky – za podporu ve zdarech a nezdarech; a Garrymu Kilworthovi za upřímnost ohledně neprozaických částí knihy a za to, že mi dovolil čerpat ze své básně „Býk“; a OMNII za paganfolkový hudební vliv, který roztančil nejen mou mysl: (www.worldofomnia.com).

A na památku Leeny Peltonenové, dlouholeté přítelkyně a překladatelky, již by se tento příběh líbil, myslím. A s velkou láskou mému otci Robertu Frankovi (1924-2008), který by si jej taky rád poslechl. (Promiň, že to trvalo tak dlouho, starý brachu.)

POZNÁMKA PŘEKLADATELE

Osud dovede být krutý, a tak jako vzal v posledních letech Robertu Holdstockovi mnoho blízkých osob, vzal znenadání také jeho. Vzal ho rodině, přátelům, čtenářům, všem, kteří ho měli tak rádi. Stalo se to časně ráno 29. listopadu 2009, v den, kdy jsem se chystal dočíst po sobě poslední kapitoly svého překladu *Avilionu*. Tou dobou ležel už Robert více než deset dní v kómatu a já jsem věděl, že na otázky, které bych mu potřeboval položit, mi teď těžko odpoví. Přesto jsem si nepřipouštěl, že mi je na tomto světě nezodpoví už nikdy.

V posledním mailu na konci října mi napsal:

*Životnost a chaos dávají tvar změně;
pole je široké;
to je to místo, kde se toulá představivost:
hon na zakázaný pohled, úsměv,
nenadálý úskok a obrat, zrada,
když se přítel změní v cizince...*

*A všechno, co jsi věděl, je ztraceno.
A všechno, co jsi považoval za ztracené,
je opět nové,
a cena je pouze ve změně
a v novém využití pole,
kde se životnost a chaos sklánějí
před představivostí.
Poddávají se rozumu.*

Každým dnem se tam určitě dostanu!

Tak jako se Steven Huxley na konci *Avilionu* vrací do míst, odkud vyšel, na okraj lesa mytág, aby o něm mohl

vyprávět, vrátí se na jaře také popel Roberta Holdstocka do míst, odkud autor čerpal pro svá vyprávění inspiraci. Uzavřel se kruh vyprávění, uzavřel se kruh života. Díky, Roberte, za ty krásné chvíle!

ROBERT HOLDSTOCK**Avilion**

Z anglického originálu *Avilion* vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd., London 2009, přeložil Petr Kotrle, obálku namalovala a ilustrovala Zdeňka Boušková, Vydal Bohuslav Svoboda – POLARIS, Podřící 218, Frenštát p. R., e-mail: svoboda@polarissf.cz, v roce 2010 jako svou 266. publikaci.
Tisk: Printo s.r.o., Gen. Sochora 1379, Ostrava Porubá.
Vydání první.

Cena 259 Kč

ISBN 978-80-7332-154-3

OBSAH

Ozvěna: les mytág	8
PROLOG Yssobel.....	10
ČÁST PRVNÍ Jack na okraji	16
Lesní bludník.....	17
Dubový srub	21
Za okrajem	26
Huxleyho stín	33
Mezi světy	41
Iaelvové	52
Elfí šipka	64
Zbroj krále.....	73
Dolní svět	85
ČÁST DRUHÁ Vila	94
Údolí.....	95
Vila.....	106
Yssobel.....	114
Jack.....	121
Malování minulosti	130
Hra a slib	150
Duch ze země	159
Křižovatka	170
Loučení.....	174
Návrat.....	185

Křižovatka: Měsíční stříbro.....	187
ČÁST TŘETÍ Yssobel v Avilionu	202
Zbroj krále.....	203
Yssobel v Avilionu.....	223
Odysseův sen.....	223
Yssobelin sen.....	226
Palác ze zeleného porcelánu.....	232
Odrazy	243
Artuš se probouzí ze sna.....	249
Lesní pevnost	255
Peredur a Christian	274
ČÁST ČTVRTÁ Oživlý Avilion	286
Ohnivý tanec	287
Křižovatka: Vraní volba	299
Tartanové pole.....	308
Vzpoura její krve.....	318
Vzpoura jeho krve	320
Jezero	325
Guiwennethin sen	329
Nepovím.....	342
Zběsilost přežití	345
Stroj času.....	360
Stříbrná.....	369
Sen Stříbrné	373

Yssobelina poslední píseň: Křižovatka	378
EPILOG Křižovatka.....	380
Tartanové pole.....	381
Lituje, že jeho sny nejsou naplněny, přesto sní	382
Vzpomínka	383
Křižovatka	384
PODĚKOVÁNÍ	385
POZNÁMKA PŘEKLADATELE	386
OBSAH.....	389